

Od 1. nov. dalje
naročnina mesečno
80 din, za inozem-
stvo 50 din — ne-
deljska izdaja ce-
loletno 98 din, za
inozemstvo 120 din.

Uredništvo:
Kopitarjeva ul. 6/III.
Tel. 40-01 do 40-05

SCLOVENECC

Izhaja vsak dan sputraj razen ponedeljka in dneva po prazniku.

Ok. rač. Ljubljana
št. 10.650 za naro-
čnino in št. 10.849
za inserate.
Uprava: Kopitar-
jeva ulica 6
Tel. 40-01 do 40-05
Podruž.: Maribor
Celje, Ptuj, Jesenice
Kranj, Novo mesto,
Trbovlje

„Nova pravnost“

V uvodnem glasilu sovjetske države, »Izvestij«, smo brali te dni članek, nad katerim smo se v resnici začudili. Deloma izdaja po-
smeh, deloma pa more omikani in krščanski
človek izjavljati iz njega razveseljive zaključke.
Članek nosi naslov »Morala socialistične
družbe«.

»Izvestja« torej v tem svojem uvodniku
zmagovito ugotavljajo, da so se v boljševiški
 Rusiji ustvarili med ljudmi čisto novi odnosi,
ki niso več podvrženi »volčjim postavam kapi-
talizma«. Dvajset let — pravi glasilu sovjets-
skega režima — se je trudila boljševiška stran-
ka, da preobrazila ruski narod, in glej čudo! že
v tako kratkem času se ji je posrečilo ustvari-
ti novega človeka, ki je prešinjen komuni-
stične morale. V čem je ta pravnost? »Izvestja«
nam takoj razlože. V tem — pravijo — je komu-
nistična pravnost, da dobro zadržanje ni za-
sebna stvar, ki bi se ne tikala drugih, ampak
da obstoji v delu za skupnost. Ker v boljše-
viški državi ni gospodarjev in blapcev — mo-
dujejo dalje — in ker je v komunističnem
sistemu delo stvar časti, slave in junaštva,
zato bi se vsak sovjetski državljani kruto pre-
grestil zoper socialistično moralo, če ne bi naj-
vestneje izpolnjeval svoje delovne dolžnosti in
se vestno ne držal delovne discipline. Pa tudi
odnosaji med spoloma — beremo dalje v so-
vjetskem glasilu — kakor tudi odnosaji med
stari in otroci razodevajo v sovjetski Rusiji
novo podobo! V temeljnih določbah Stalinove
ustave je zapisano: »Vsak sovjetski državljani
je dolžan spoštovati ustavo Sovjetske zveze,
pokoriti se njenim postavam, se podrediti de-
lovni disciplini, pošteno izpolnjevati javne do-
lžnosti in se držati pravil socialističnega druž-
bena življenja. To je najmanjša mera nra-
vstvenih zahtev« — zaključujejo »Izvestja« svoje
ugotovitve o »novem človeku« in »novi nra-
vnosti« v sovjetski državi — ki jih more in mora
staviti posamezniku socialistična družba...

Nad temi izjavami se mora človek resnično
zavzeti. Pomislite, kakšna nova in velika pri-
dobjitev na nraevstvenem področju je, če se spo-
štuje ustava, če se postave izpolnjujejo, če se
delovna disciplina ne krši! To se sliši tako,
kakor da bi v »drugih« državah ustava bila
ljudem prazna marnja, ki se je državljanji drže
le prisiljeni, kakor da bi na kapitalističnem
zapadu vladala sama nepoštenost in kakor da
bi izven sovjetske države ne poznali nobenih
svobodno prevzetih državljanjskih dolžnosti in
nraevstvenih obveznosti, narekovanih od vesti
same... Če se v Rusiji pod sovjetsko dikta-
turo ljudje niso povzpeli delj in višje, kakor
je spoznanje, da se je treba podrežati obščemu
blagru, zaradi katerega so dane postave, potem
niso prišli delj od Mojzesovega nraevstvenega
zakonika in se bodo morali so dolgo učiti od
»buržujskega nraevstvenega reda, in le čuditi
se je treba, kako si morejo boljševiški oblasti-
niki domisljati, da so uresničili »novo« moralo
in ustvarili »novega« človeka, če niso dosegli
več, kakor da so sovjetski državljani spoznali
potreba reda, discipline in pokorščine držav-
nemu občestvu. Ponašanje z novo in visoko
»socialistično moralac, ki da jo je v Rusiji
ustvaril komunizem, je tem bolj presenetljivo
v trenutku, ko je sovjetski režim sklenil celo
vrsto najstrožjih postav, ki omejujejo svobodno
izbora kraja in kakovosti dela, določajo naj-
hujše kazni onim, ki bi kršili delovno disci-
plino in pokazali lenobo in brezbriznost za
državni blagor v času, ko se je treba priprav-
ljati za obrambo domovine, in uvajajo prisilno
izobraževanje delavstva, da bi Sovjetska zveza
v tako resnem času razpolagala s tehnično za-
dosti izurjenimi delavci in inženirji. Če bi se
»novi človek«, ki ga je boljševizem v tako
kratkem času izoblikoval, res tako zelo za-
vedal dolžnosti, da mora vse svoje sile postaviti
prostoovoljno v službo občestva, potem ne bi
bilo treba takih drakonskih sredstev, da bi se
kmetje, delavci in inteligenca prisilili do viška
delavnosti in storitve, ki jo domovina v času
vojne nevarnosti nujno potrebuje. Kakor vi-
dimo, pa je tudi pod režimom »nove nraevnosti«
tako, da večina ruskega delavstva in inteli-
gencije nikakor ni prešinjena prepričanja, da je
vsako za državo nujno potrebno delo »stvar
časti, slave in junaštva«, kakor pravijo »Iz-
vestja«...

Vsekakor je tudi zanimivo, da se je glasilu
sovjetskega režima začelo hkrati ponašati z
»novo spolno in družinsko moralac, ki da evete
v komunistični državi. Ta ugotovitev je najbolj
značilna in sili h kritiki in razmišljanju še
bolj ko delovna disciplina, o kateri so se raz-
pisala »Izvestja«. Boljševiški oblastniki gotovo
niso pozabili časov, ko so sami najvnetjeje za-
govarjali spolno svobodo in razdrli zakon, ki
ga kajpada niso mogli trpeti, kakor so razrušili
tudi družino, saj je to oboje — nerazdružen
zakon in družina, v kateri otroci starše uboga-
jo in spoštujejo — plod krščanske nraevnosti,
ki je za boljševike nazadnjaška, suženjska in
menda tudi le orodje kapitalizma... Danes so
pa uvedli strožje pogoje, če se kdo želi ločiti
od svojega zakonskega druga, so prepovedali
splav, kakor se komu zljubi, in sedaj zago-
varjajo celo že nujnost, da se tudi starši bri-
gajo za vzgojo mladine, to je, svojih otrok,
ki jih komunizem smatra za last države, kateri
da so edino podrejeni. Zda pa je sam pred-
sednik boljševiške vtor-republike, stari Kalinin,
proglasil potrebo po »novi družinski moralci.
To je lepo in prav, da je razbrzdanosti, ne-
spameti in brezverski oholosti sledilo spoznanje,
da rodi le pogubne sledove za človeško družbo
— tudi tak rahli korak k boljševizmu je treba
pozdraviti — toda »Izvestja« se sama krvavo
smešijo, če temu pravijo »nova nraevnost!« Saj
je to povratek k prejšnjemu, k nemilnljivi pravi
krščanski nraevnosti, k osnovam vsake omikane
družbe, k tisti nraevnosti, ki jo komunisti ime-
nujejo »buržujsko«. Ko je bila nedavno v Mo-
skvi javna razprava o Kalininovih pobudah v
tem oziru, so se oglašili nekateri »pravoverni
komunisti« pa izrazili bojazen, da ne bi okre-
pitev avtoritete staršev, ki naj bi bili zopet
obvezani svoje otroke državljansko vzgajati,
pomenila nevarnost »povratka v reakcijo«, v
nazadnjaštvo. Večina pa je bila mnenja, da raz-

Predsednik vlade in zunanji minister sta se vrnila z obiska pri Hitlerju

Belgrad, 15. febr. Ministrski predsednik Dra-
gisa Cvetković in zunanji minister Cincar-Mar-
ković, ki sta bila včeraj v Berchtesgaden, kjer sta
imela 3 ure trajajoči razgovor s Hitlerjem v
duhu tradicionalnega prijateljstva, ki vlada med
obema državama, kakor pravi službeno sporo-
čilo, sta se danes vrnila v Belgrad. Takoj po
pripodu sta bila sprejeta na dvoru na poročanje.

Berlin, 15. febr. m. Transcontinent Press:
Voditelj Nemčije je včeraj sprejel jugoslovanskega
predsednika Cvetkovića in zunanjega ministra
dr. Cincar-Markovića. Razgovor je, kakor ugo-
tavlja uradno poročilo, potekel v duhu zgodovinskega
prijateljstva. Prijateljstvo traja, kakor se
je pri tej priliki lahko videlo, že od zdavnaj, po-
sebnost pa še v zadnjih osmih letih, odkar je na-
rodni socializem postal življenjski zakon nem-
škega naroda. Ti odnosaji so na gospodarskem
področju od leta 1933, postali tako pristni, kakor
niso bili nikdar prej v zgodovini. Vzporedno s
tem je šla tudi ureditev političnih odnosov, ki se
iz dobrega sosedstva razvijajo čedalje bolj v
pravo prijateljstvo.

Ze nekaj časa se nemško državno vodstvo
zavzema za ureditev nove Evrope, ki bo osvobo-
dila narode, kateri služijo tujcem glede prostora
in oblasti kapitala ter bo tako zamenjan stari
evropski red, ki je vodil samo do spopadov. Zato
se lahko sodi, da spada tudi včerajšnji razgovor
v okvir posvetovanj, ki jih vodi Nemčija na vse
strani in iz katerih se pričenejo izoblikovati
obrisi novega reda.

Razlaga v Berlinu

Berlin, 15. febr. Nemški poročevalski urad daje
obvestilo, v katerem med drugim stoji:
Včerajšnji razgovori voditelja Nemčije z obema
jugoslovanskimi državnikoma na Berghofu so glavni
predmet razgovorov v političnih krogih nemške
prestolnice. Razen tega, kar je bilo povedano v
uradnem poročilu, v Berlinu ni ničesar znanega o
tej, brez dvoma zelo pomembni konferenci. Na
uradnem mestu poudarjajo danes samo dejstvo, da
so odnosaji med Nemčijo in Jugoslavijo tradicio-
nalno dobri.

Tukajšnji politični krogi so raztolmačili, da
je treba te pojme, ki jih vsebuje tudi uradno po-
ročilo, tako razumeti, da dobri odnosaji med Nem-
čijo in Jugoslavijo niso samo značilnost nemške
zunanje politike, pač pa, da so se neposredno po
svetovni vojni začeli sestanki med obema država-
ma. Od tedaj sta obe državi gojili takšne odno-
saje. Na gospodarskem področju se to dejstvo kaže
v znanem ugodnem razvoju obojestranske
trgovinske zamenjave.

Na političnem polju se od časov neposredno
po svetovni vojni niso pojavljale nobene težave
med Nemčijo in Jugoslavijo. Nasprotno, kakor je
Nemčija kazala razumevanje za zedinjenje narod-
ov jugoslovanske države, tako tudi Jugoslavija
ni nikdar protestirala proti zedinjenju nemških
plemen.

Vtis v Rimu

Rim, 15. febr. AA. Stefani: Listi na vidnih
mestih objavljajo poročila o razgovorih v Berghofu
med voditeljem Nemčije in jugoslovanskimi
državniki in podčrtavajo duha tradicionalnega
prijateljstva, v katerem so se ti razgovori za-
ključili.

Ugibanja »New York Timesa«

Newyork, 15. febr. AP. »Newyork Times« ob-
javlja dopis svojega berlinskega poročevalca, ki
pravi, da je bil obisk jugoslovanskih državnikov
pri Hitlerju prežet prijateljskih čustev med obema
državama. Kaj je bila vsebina razgovorov, ni
znano. Na merodajnih nemških mestih molče o
predlogih, ki so bili v Berchtesgaden predmet
razgovorov. Dopisnik meni, da sestanek sploh ni
bil zamišljen tako, da bi rodil kakšne takojšnje
in konkretne uspehe, marveč je bil posvečen iz-
menjavanju misli o obstoječem položaju v Evropi
s posebnim ozirom na jugovzhodno Evropo.

Odmev v Angliji

Berna, 15. febr. Švicarski radio poroča na
podlagi poročil, ki so čez Nizozemsko prišla iz
Anglije, da v Angliji sestanku med Hitlerjem in
jugoslovanskimi državniki pripisujejo veliko važ-
nost. Toda potovanje jugoslovanskih državnikov
v Nemčijo se ne sme vzporedjati s potovanjem na
primer romunskih državnikov, ker so bili pri
zadnjih razgovorih v Berchtesgaden čisto druga
vprašanja v ospredju.

Presoja v Turčiji

Ankara, 15. febr. b. Tudi turško časopisje se
peča s potovanjem jugoslovanskega ministrskega
predsednika in zunanjega ministra v Nemčijo in
izraža mišljenje, da ne bo prišlo do spremembe
jugoslovanskega stališča, kakor so ga nekateri
morda pričakovali. Jugoslavija bo ostala nevtralna

puščenosti mladine ne bo mogoče ukrotiti dru-
gače, kakor če se vrnemo k stari družinski
moralci. Če sredi Moskve tako govorijo na javni
diskusiji, potem »Izvestja« pač nimajo razloga
ponašati se z »novo moralac, ki jo ruski ljudje
iz komunistične stranke same kaj nizko vred-
notijo, kakor vidimo.

Kot kristjane nas more le navdajati zado-
voljstvo, če so primorani tam, kjer so napo-
vedali krščanstvu in njegovim načelom osebn-
nega življenja in družabnega reda boj do
uničenja, vračati se počasi k temeljem, brez
katerih ni ne srčno omikane človeka, ne
resnično urejene in srečno človeške družbe.

in želi, da vlada na Balkanu mir, a obenem hoče
tudi varovati svojo neodvisnost.

Filov v Berlin

Washington, 15. febr. b. Poročevalec UP po-
roča iz Berlina, da je izjavila danes neka visoka
osebnost nemške vlade, da pričakujejo v najkraj-
šem času bolgarskega ministrskega predsednika v
Nemčiji.

Sofija, 15. febr. Za kmetijskega ministra je
postavljen bivši narodni poslanec Dimitar Kusev.
Kusev je bil pomočnik kmetijskega ministra v
vladi Nikola Mušanova. Kusev je predsednik zve-
ze bolgarskih vrtnarjev. (AA)

Turško mnenje o Bolgariji

Ankara, 15. febr. UP: V turških političnih
krogih jemljejo vprašanje vkorakanja nemških

čet v Bolgarijo resno. Vendar pa menijo, da bi
Nemčija ta svoj korak še za nekoliko časa pre-
ložila, če bi se pri sosedih Bolgarije zaradi tega
pojavi kakšna zaskrbljenost. Od svojih čet, ki
jih imajo v Rumuniji, bi Nemci mogli prestatiti
v Bolgarijo samo kakšnih 12 divizij, kar bi pa
po mnenju turških strokovnjakov ne bilo zadost-
no, da se utrde pri Solunu, če bi sosednje države
Bolgarije temu nasprotovale. Značilno je, da je
zadnje dni spet prišlo v Rumunijo nekaj nemških
divizij z vojnim materialom. Razpostavljene so
bile na donavski obali.

Nova vlada v Grčiji?

Atene, 15. febr. UP: V nekaterih inozemskih
krogih v grški prestolnici se je razširilo mnenje,
da bi moglo v kratkem v Grčiji priti do teme-
ljite presnove vlade. Na merodajnih mestih se
o tem nočejo izraziti.

V Albaniji grški napadi

Italijanska poročila

Nekje v Italiji, 15. febr. Stefani: Službeno
poročilo št. 253 glavnega štaba italijanskih obo-
roženih sil se glasi:

Grške bojilste: Sovražnikovi poskusi proti na-
šim postojankam so se stili ob našem odločnem
odgovoru. Naše čete so sovražniku prizadele tež-
ke izgube. V noči med 14. in 15. februarjem so
naša letala bombardirala pristaniške naprave
La Valette in letališče Mikaba na Malti. (AA)

Grška poročila

Atene, 15. febr. Atenska agencija: Poročilo
št. 111 grškega generalnega štaba se glasi:

Včeraj se naše čete izvedle uspešne krajevne
nastope in so nasprotniku prizadejale velike iz-
gube. Ujeli smo 200 sovražnikovih vojakov in
vpleniili mnogo vojnega materiala.

Sovražna letala so včeraj bombardirala ne-
katere puste kraje na Kreti. Nekaj bomb je pa-
dlo med živino na polju. Škoda ni bila.

Vladni tolmač je na konferenci tiska prebral
časnikarjem službeno obvestilo, ki je izšlo pozno
ponoči in ga je objavila takoj tudi atenska radio-
postaja: Poročilo pravi da so grške čete na vsej
150 km dolgi albanski fronti prešle v napad, ki
je bil ponekod tako hud, da so grški napadalci
prebili sovražno fronto, potisnili nasprotnika da-
leč nazaj in ujeli več tisoč ujetnikov in vpleniili
ogromno vojnega plena. Napad Grkov je bil pri-
pravljen po letalstvu, ki je predvčeršnjim iz-
vedlo svoj dosedaj najhujši in najbolj obsežen

V vzhodni Afriki hudi boji

Italijanska poročila

Nekje v Italiji. Poročilo št. 253 glavnega
stana italijanske oborojene sile se glasi:

Severna Afrika: Nič pomembnega na kopen-
skem bojišču. Naša letala so bombardirala meha-
nizirana sredstva in sovražnikove ladje ob obali.
Letala nemškega letalstva so bombardirala čete
oklepne enote in mehanizirane enote. Eno letalo
se ni vrnilo. V Egejskem morju sta bili 12. in 13.
t. m. zbiti dve sovražnikovi letali.

Vzhodna Afrika: Na odseku pri Kerenu je
sovražnik zmanjšal svoj pritisk. Med operacijami
čiščenja, ki so bile izvršene po borbah 13. t. m.,
se je ugotovilo, da je sovražnik pretrpel pomemb-
no in številne izgube v orožju in strelivu. V Spod-
nji Džubi, pri Kisimaju, se vodijo hude borbe.
Naše letalstvo je močno bombardiralo zbirališče
čet. Eden naših letalskih oddelkov je v sredo
zadel sovražnikovo križarko tipa Kairo, druga
sovražnikova križarka, ki se je pojavila na morju
pred Mogadiscijem, pa je bila pograna v beg za-
radi hitrega pogoja naših bombnikov.

Sovražnikova letala so napadla nek kraj v
Eritreji in pri tej priliki je bilo ubitih 20 domo-
činov. Zbiti sta bili dve naši lovski letali. Piloti
so se rešili s padali. (AA.)

Nemška poročila

Berlin 15. febr. DNB: Nemško vrhovno po-
veljstvo poroča:

V Cirenaiiki so nemški lovski oddelki napadli
sovražnikove kolone tovornih vozil in oklepnih vo-
zil. Več teh vozil se je zažgalo in zgorelo. Nema-
ška letala so razrušila z bombami vojaške napra-
ve v Benghasiji in v angl. oporišču El Ageila.

Angleška poročila

Kairo, 15. februarja. Reuter. Poročilo angle-
škega vrhovnega poveljstva vzhodne armade se
glasi:

Naša ofenziva traja na vseh afriških odse-
kih dalje.

Libija: V bojih južno od Bengazija smo za-
jeli skupno 103 poljske topove, 2 tečka in 20 lah-
kih protiletalskih topov. Ujetniki in drugi vojni
material še niso prešteti.

Eritreja: Kljub okrepitvam, ki jih je dobil
sovražnik, je naše napredovanje s severa proti
Kerenu zadovoljivo in naš pritisk na skoraj
okupirano mesto je narastel.

Abesinija: Na področju Modrega Nila uspešno
delovanje abesinskih četnikov, ki sodelujejo z an-
gleškimi četami. Naselje Queissan je bilo za-
sedeno in mnogo vojnega materiala vpljenjenega.
Pri Asosi smo presenetili italijanski oddelke in
ga ujeli.

Italijanska Somalija: Po zavzetju Afma de
so naše čete, podprte od letalstva in vojnega bro-

napad na albanskem bojišču. Grške čete so pri
encim svojih napadov zasedle naselje Malina,
ki leži ob izvirih reke Skumbe. Toda najhujši
boji so bili pri Tepeleniju, ki leži sedaj na dnu
globoke vreče, ki so jo grške čete potegnile sko-
raj že okrog in okrog njega. Tudi ob valonskem
zalivu so grške čete napredovale.

Danes dopoldne je grška radiopostaja raz-
glasila, da Grki še vedno napredujejo, čeprav so
snežni viharji nastopili in motijo operacije. —
Grško topništvo je severno od Klisure zavzelo
nove postojanke, grška pehota pa čisti pogorje,
katerega najvišji vrh je zavzela v četrtek po-
poldne. Vojaški položaj je nadvse zadovoljiv. —
Italijanske čete so danes napravile protinapad,
toda razletel se je v grškem strojniškem ognju.
Na obali so Grki zasedli dve vasi v srditih bojih
na nož, ki so dalje časa divjali med barikadami.

Delovanje angleškega letalstva

Atene, 15. febr. Atenska agencija: Angleško
letalsko poveljstvo poroča:

Naše skupine bombnikov so včeraj ves dan
bombardirale zbiranje sovražnika severno od Te-
pelenija. Na cesti med Buzi, Glave in Kumist so
naši bombniki obisipavali z bombami in s stroj-
niškimi ognjem sovražne transporte, sovražna ta-
borišča in sovražne postojanke, ki jih v naglici
grade. Nizki poleti so bili zelo uspešni in je
škoda velika. Drugi bombniki sodelujejo z gr-
škimi četami. Pet sovražnih letal je bilo uniče-
nih, dve angleški letali se nista vrnila.

Nova bitka južno od Bengazija

Kairo, 15. februarja. Reuter. Angleško vrhov-
no poveljstvo poroča nočjo:

V bitki južno od Bengazija so bile italijanske
čete danes ponovno poražene. Velike množice voj-
nega materiala so padle angleškim četam v roke.
(Poročilo ne navaja točno kraja, kjer je bila bitka,
po prejšnjih poročilih sedeč pa je bila bitka
že onstran meje med Cirenajko in Tripolitanijo.)

Nairobi, 15. februarja. Reuter. Službeno po-
ročilo angleškega poveljstva v Vzhodni Afriki, ki
je bilo objavljeno snoči, se glasi: V Vzhodni Afri-
ki so angleške čete 14. februarja napadle Afmado
in ta napad se je zaključil z vkorakanjem angle-
ških čet v ta kraj. Večina italijanske garnizije
je zapustila kraj pred vdorom angleških čet. Za-
žgana je bila večina vojnega materiala, med nji-
mi tudi pet oklepnih avtomobilov. Dva dni ka-
sneje so angleške čete napadle Bulo Erielo ob
reki Džuba. Sovražnikove čete so se močno upi-
rale. Tudi tu so angleške čete zaplenile večjo
količino vojnega materiala, med drugim 4 oklep-
ne avtomobile. Južnoafriško letalstvo uspešno ope-
rira s kopenskimi silami.

Angleško letalstvo

Kairo, 15. februarja. Reuter. Letalsko povelj-
stvo vzhodne armade poroča:

Dodekaneško otočje: Naši bombniki so spet
napadli letališča na Rodosu. Nastale so eksplozije
in več letal je bilo uničenih na tleh, več pa po-
škodovanih. V Galato so bombe eksplodirale sredi
razpršenih letal.

Sredozemlje: Bombniki so v isti noči napadli
4 trgovske ladje, ki sta jih spremljala dva rušilca.
Ena ladja je bila potopljena.

Vzhodna Afrika: Naša letala so z veliko silo
podpirala operacije na suhem. Pri Kerenu so bile
bombardirane topovske postojanke, kolodvor in
železnica. Bombardirani sta bili Zula in Asmara.

Angleški padalci v južni Italiji

London, 15. februarja. Reuter. Informaelsko
ministrstvo je v zvezi z italijanskim poročilom,

(Nadaljevanje na 2. strani)

Zagrebiška vremenska napoved: Spremenljivi,
toploješe

Politični zapiski

»Naš življenjski prostor«

»Gorenjec« prinaša članek pod tem naslovom, kjer med drugim govori o nevarnosti naše države in nato pravi: »Naša država je razglasila svojo nevarnost in se svetovne vojne ne udeležila. Obenem pa je toliko tolerantna, da ne prihaja s kakimi zahtevami po življenjskem prostoru. V tem pogledu je naša politika toliko dalekovidna, da ne bo vznemirjala in razburjala duhov pri sosedih. Vemo, vsak narod ima svoje pravice do življenjskega prostora, ker hoče vsak narod tudi živeti in mu je zato potrebna po prostoru nujni pogoj za življenje. Na pravični podlagi postavljena zahteva, ki je prosta vsakih drugih ozirov, bo prav gotovo naša ugodna odziva pri vsakomur. V spominu imamo zadnji mir, ki ni pravičen za noben narod, tudi za nas ne. Še enkrat toliko naših bratov je ostalo izven domače strehe. To je morda velika rana na našem narodnem telesu, toda mi nismo barbari. Kot miroljubni narod prenašamo to dejstvo sicer z bolelostjo, toda prežeti smo z velikim zaupanjem, da bodo naši sosedje znali ceniti tudi naše težnje. Do danes smo ostali med rednimi, ki še stoji izven vojne vire in niso zaenkrat še predmet neljubih zapletljivosti. Temu se imamo prav gotovo zahvaliti naši dobri zunanji politiki kot tudi naši politični zrelosti. Vsak neljub incident, ki se je doslej zgodil, smo znali s pravo hladnokrvnostjo in v treznim postopanjem likvidirati tako, da so se ohranili še nadalje prijateljski odnosi. Vsi sosedje okoli nas pa naj vedo, da hranimo v sebi toliko moči in upravičenega ponosa, da nas vsaka grožnja ne bo uplašila in nam vzela poguma. Naša država je življenjski prostor le za nas in za nikogar drugega. Tu smo se rodili in ta zemlja je namočena s krvjo naših borcev. Kdor tega ne zna in ne čuti, ta je naš sovražnik. Prebrodili smo že mnogo težav in daj Bog, da bi tudi v bodoče ne nalezli na nepremostljiva nesoglasja. Obenem se zavedajmo, da je v vsakim poedincem zagotovljena nedotakljivost življenjskega prostora.«

Hrvatki odklanjajo koncentracijo z JNS

Zagrebski »Obzorje« prinaša članek o JNS, njenem razvoju in o njenih zahtevah, ki jih je ta stranka postavila zadnje nedelje v Ljubljani. List o tem takole piše: »Vse kaže, da v vodstvu JNS mislijo, da bi razvoj dogodkov utegnil delovati v tem smislu, da bi bila potrebna sestava koncentracije vlade. Naj se dogodki razvijajo tako ali drugače, gospodje ne bi smeli pozabiti, da je za stvar mnogo bolj važno, kako sodijo in mislijo tiste stranke, ki zastopajo večino Hrvatov in večino Slovencev kakor tudi večino Srbov, kakor pa razne stranke in skupine. Če je kdaj treba podrediti oblasti, zlasti pa podrediti strankarske in osebne ozirne splošnim koristim, tedaj je jasno, da morajo tako ravnati najprej male skupine. Nikakor pa te skupine ne morejo zahtevati, da bi svoje stališče vsiljevale večini Hrvatov, Srbov in Slovencev. Konkretno se to pravi: Ko bi se uresničile zahteve JNS, bi to pomenilo, da zapuščamo politiko sporazuma od 28. avgusta 1939 ter da začenjamo državo preurejati v unitarističnem smislu. Zaradi tega sodimo, da koncentracijska vlada, če in kadar bi bila sestavljena, ne bo imela tistega pomena in značaja, kakršnega zahteva JNS.«

Aca Stanojevič belgrajskim radikalom

Stari Aca Stanojevič je slavnosti starih radikalov na praznik »Treh jerarhov« poslal pismen pozdrav, kjer pravi: »Obžalujem, ker mi zdravje ne dovoljuje, da bi se udeležil večerne slave ter s prijatelji bil deležen veselja, ko letos naša stranka obhaja 60 letnico svojega življenja in delovanja, mučnega in burnega življenja, ki pa je bilo slavno in koristno po izvršenih delih. Ponosni bodite na to svojo preteklost, ker moramo tudi zdaj hoditi po tistih stebrah, ki smo si jih zaznamovali pred 60 leti in ki edine so nam prinesle našo sedanjo domovino. Moje misli so nocoj pri vas, z njimi pa moje želje, da ostanemo na tej poti, ki je častna in koristna za narod in državo.«

Polemika o Matici Hrvatski

Hrvatska banska oblast je pred več časa razpustila odbor Maticе Hrvatske ter postavila svojega komisarja. Odstavljeni predsednik prof. Filip Lukan pa je, kakor poroča »Hrvatski Dnevnik«, začel razpošiljati po Hrvatskem svoje članke, kjer napada komisarjat. S tem letaki se zdaj peča »Hrvatski Dnevnik« ter med drugim piše: »Zagrizeni nam Lukanovim pismom dokazuje, da se tudi sam prof. Lukan ima za krivega, ker je Matica dobila komisarja. Mi komisarjati nismo zahtevali, niti ga nismo opravičevali, že zaradi tega ne, ker ga nihče ni javno napadel. Pač pa smo iskali krivca in smo ga zdaj našli v osebi prof. Lukana samega. Ko bi bil ta mož svoje nazore razširjal zunaj običnega zbora Maticе Hrvatske kot zasebnik, bi Matica Hrvatska ne bila zašla v tak položaj... Toda on je izrazil občni zbor Maticе Hrvatske ter na njem razpredal svoje nazore, s katerimi Matica Hrvatska ne more in ne sme imeti nobenih zvez. Zato naj zdaj on odgovornosti ne meče na druge, ker odgovornost leži na njem zato, ker ni znal ločiti zasebnika Filipa Lukana od predsednika Maticе Hrvatske...«

Edino nemško društvo — Kulturbund

Nemško glavno glasilo novosaški »Deutsches Volksblatt« prinaša članek z naslovom: »Konec društvo!«, kjer naglašja, da je vsa dotedanja nemška društva v Jugoslaviji treba razpustiti, ker bo vse njihove dotedanje naloge prevzel Kulturbund. List naglašja med drugim tudi tole misel: »Politično nezrelo mislijo vsi tisti Nemci v nekaterih nemških občinah, ki pravijo, da bi bilo dotedanja nemška društva treba pustiti še naprej pri življenju, da bi potem ta društva mogla prevzeti tiste naloge, katere zdaj opravi Kulturbund, ako bi se kdaj zgodilo, da bi bil Kulturbund razpuščen.« List sodi, da je kaj takega nemogoče in da je politično nezrel tisti, ki tako misli.

Zagreb bo imel 10 dnevnikov

Doslej v Zagrebu izhaja devet dnevnikov listov. Kakor pa poročajo iz Zagreba, bo s 1. marcem začel v Zagrebu izhajati nov dnevnik »Srbobran«, ki ga bo izdal in urejal bivši narodni poslanec g. Dušan Bogunović. List bo izhajal na štirih straneh velikega formata ter se bo pečal s političnimi in kulturnimi vprašanji.

Smučarsko prvenstvo Zveze fantovskih odsekov

Prvenstvo v teku na 16 km: Prvak Franc Kajžar iz FO Rateče-Planica

Radovljica, 15. februarja. Ob krasnem sončnem vremenu so se danes prižele v Radovljici smučarske tekme za prvenstvo ZFO v klasični kombinaciji. Snežne razmere sicer zaradi juga, ki je ta teden vzel precej snega, niso bile najpopolnejše. Vendar je lepo sončno vreme ohranilo tekmovalce in funkcionarje vesele in dobro razpoložene. Današnjim zveznim tekmam je priključeno tudi prvenstvo ljubljanske podzveze. Razen tega je v okviru prvenstva ZFO priredil svoje tekme še ASK ljubljanske univerze.

Začetek. Točno ob treh je načelnik smučarskega tehničnega pododborja ZFO brat Franc Sešelj v imenu zveznega vodstva nagovoril in pozdravil častne goste, radovljiškega župana g. Resmana, domačega dekana g. Faturja, navzoče zastopnike SZSZ in dr. V imenu radovljiške občine se je župan g. Resman zahvalil ZFO, da je s svojimi tekmami privabil toliko gostov v Radovljico. Pozdravil je tekmovalce in jim želel najlepšega uspeha. Za SZSZ je pozdravil g. Savinšek.

Tekmovalci na startu. Starter brat Fran Pavlin je dal znak za začetek tekm. Za tekme v teku se je prijavilo 42 tekmovalcev, ki so do zadnjega vsi nastopili. Razdeljeni so bili po prejšnjem letnem uspehu v dva razreda. V prvem razredu je nastopilo deset tekmovalcev, v drugem pa 32.

Najprej so startali tekmovalci drugega razreda, in sicer je začela ob 15.10 startna številka 11.

Proga. Od nastopnega mesta za Društvenim domom je proga obkrožila Radovljico z vzponom pred letnim kopalščem, dalje je tekla za Predtrgom, nato se je spustila proti železniškemu prelazu in zavila na desno proti Savi čez most mimo Cajhrove žage. Pri žagi se je proga zopet vzela strmo navzgor skozi Selce do Brda, odtod pa po

ložno skozi goščo na levo od spodnje Lipnice pod cesto in ob cesti do mostu pred Kamno gorico. Pri mostu je proga zavila strmo navzgor na vrh grabna, za vrhom pa strmo navzdol pod Pustim Gradom do Save in čez polje na savski most. Od mostu pa zopet po prvem delu proge na cilj za Društvenim domom. Dolžina proge znaša 16 km, višina razlika pa 296 m. Proga je bila tehnično izredno težka, morda celo pretežka.

Uspehi: 1. Kajžar Franc FO Rateče 1.26.0; 2. Dekleva Milan FO Lj.-Šiška 1.26.57; 3. Jerman Franc FO Dol pri Lj. 1.27.47; 4. Arhar Alojz FO Boh. Bistrica 1.28.18; 5. Gmajnar Jože FO Koroška Bela 1.28.50; 6. Finžgar Rudi FO Kropla 1.36.56; 7. Rabič Miha FO Mojstrana 1.39.50; 8. Volk Andrej FO Rateče 1.41.07; 9. Kordež Jože FO Kropla 1.47.27.

Drugi razred: 1. Jerman Jože, FO Dol pri Lj., 1.30; 2. Mejač Franc, FO Dol pri Lj., 1.39.30; 3. Rožič Jože, FO Rateče, 1.40.37; 4. Makovec Janez, FO Rateče, 1.42.02; 5. Ravnik Alojz, Radovljica 1.42.1.

Organizacija. K lepemu uspehu današnjih tekem so največ pripomogli agili domačini. Pri pripravi so jim pa pomagali člani Zveznega smučarskega tehničnega pododborja. Vodstvo tekem samih je danes prevzelo zvezno sodišče iz Ljubljane pod vodstvom brata Franca Sešlja, ki so mu tudi pomagali bratje Pavlin Franc, dr. Pezdirc Vlado, Kramer Martin, Rozman in Rojc.

Jutrišnji spored. Jutri bomo tekme nadaljevali in sicer dopoldne v Radovljici, popoldne pa v Kropli. Ob 6 jutraj bo v župni cerkvi sv. maša. Ob 8 se začne tekmovalstvo štafete 4 krat 10 km; ob pol 9 tekma mladev na 5 km, popoldne pa bodo tekme v Kropli, kjer bo drugi del klasične kombinacije.

Da bi se povečali naši kmetijski pridelki

Belgrad, 15. febr. AA. Na konferenci, ki je bila v kmetijskem ministru 13. t. m., o setvi letošnjih spomladanskih posevkov in o organizaciji dela zaradi posejanja vseh razpoložljivih površin, kakor tudi za zboljšanje in povečanje živilskega pridelka, so poleg predstavnikov kmetijskega ministristva in načelnikov banskih uprav sodelovali tudi predstavniki ministristva za vojsko in mornarico, inspektor državne ohranbe, ministristva za prehrano in prekrbu, zastopniki direktije za zunanjo trgovino, Zveze kmetijskih zbornic, Glavne zadrzne zveze in Srbske kmetijske družbe. Po zaslišanju strokovnih referatov o vprašanju pozitivne in povečanja setve letošnjih spomladanskih posevkov in o vprašanju zboljšanja živilske proizvodnje ter o sklepih, ki so bili sprejeti na predhodni konferenci z načelniki kmetijskih oddelkov banskih uprav, ter po vsestranski razpravi, se je soglasno ugotovilo, da je v ta namen potrebno izdati sledeče ukrepe:

1. Da se v polnem obsegu uporabijo obstoječi predpisi ali po potrebi izdajo novi, ki bodo določili stroge sankcije. S temi ukrepi se bo zagotovilo, da bodo vse neobdelane kmetijske površine v bodoče obdelane in posejane.

2. Se pred setvijo je treba zmanjšati kmetovalcem rentabilne minimalne cene za njihove pridelke in vse cene v državi po možnosti stabilizirati.

3. Terensko delo v kmetijski službi je treba čim bolj olajšati in je treba kmetijske strokovne organe razbremeniti drugih dolžnosti, ki nimajo zveze z delom za pospeševanje kmetijske proizvodnje.

4. Ministristvo za vojsko in mornarico naj po možnosti omeli ali pa opusti za čas, ko se opravljajo spomladanska poljska dela, od vojaških vaj ali pa naj daje pogostejše kraje dopuste obveznikom in živini, kakor tudi kmetijskim strokovnjakom v javni službi.

5. Banskim upravam naj se v korist njihovih semenskih skladov podeli takoj nova denarna sredstva za plačevanje razlike med cenami semenskega in trgovskega blaga.

6. Prometno ministristvo naj odredi, da se bo semensko blago čim hitreje in brez odlašanja odvažalo na namembne postaje.

7. Ukinejo naj se odpreme dovoljenja za semensko blago od strani PRIZADA, ali pa naj PRIZAD od strani banskih uprav daje dovoljenja brez slehernega odlašanja.

8. Za prehrano živine in za povečanje proizvodnje živilske hrane naj se zagotove živilno potrebne količine semena rastlinja za krmo. Tovarne olja naj do konca tega meseca dajo na razpolago živilno potrebne vse razpoložljive količine, in sicer okoli 1000 vagonov oljnih tropin, po cenah, na podlagi katerih so kalkulirali pri določanju cen olja. Prav tako naj sladkorne tovarne odstopijo suhe rezance po ceni, po kateri so jo obračunavali pridelovalcem sladkorne pese.

9. Zagotove naj se potrebna sredstva za izvedbo zadrzne in izvenzadrzne selekcije, kakor tudi za nakup zadostnega števila izbranih samskih živilcev za razplodbo. Obenem naj se točno izvajja licenciranje.

10. Izdati naj se potrebni ukrepi, da se vsa izbrana, zlasti pa posebno samaka plemenska živilca, zadrzne in nezadrzne selekcije, oprosti vpoklitve v vojaške namene do skrajne nuje.

11. Izdati je treba potrebne ukrepe, da se prepreči klanje moškega in ženskega zaroda, ki je sposoben za razplodbo.

12. Za izvedbo sklepov te konference naj se ustanovi pri kmetijskem ministristvu stalen odbor iz vrst predstavnikov zainteresiranih ministristev in predstavnikov kmetijstva.

Versko življenje v Sovjetski zvezi

Ameriški katoličani imajo lastni tiskovni urad in ta je ta dni objavil nekatere podatke o verskem življenju pod boljševiki. Pri tem se agencija sklicuje na dve tiskovnici, ki sta s tem v zvezi bili objavljeni v zadnjem času.

V Sovjetski zvezi izhaja glasilo brezvercev »Brezbožniki«, in ta priznava v svoji zadnji številki, da se je delo protiverske propagande v Sovjetski zvezi popolnoma ponesrečilo. — Neki Iskrinski je objavil članek o brezbožnosti propagandi v Sovjetski zvezi in pravi, da se je ravno vrnil s propagandnega potovanja po Kareliji in pravi, da je »reakcionarno stališče klera in protirevolucionarno razpoloženje ljudskih množic doslej, da se ljudje vedno bolj zatekajo v vero in da opravljajo tam sedaj že povsod verska opravila celo brez duhovnikov, ker ni v deželi več dovolj duhovništva.« Iz tega se lahko vidi: 1. da je brezbožna gonja pregnala vse duhovnike iz Karelije, in 2. da si ni v deželi duhovnikov, je prebivalstvo sklenilo ohraniti cerkve odprte in samo skrbti za red in službo božjo, kakor pač vé in zna. Pisec članka pravi, da se v cerkve zgirajo največ žena in otroci. Zene molijo naprej ali pa bero iz svetih knjig in jih zato imenujejo tudi »bralke« ali pa »materce«. Pravoslavna cerkev pa prepoveduje ženskam službo pri oltarju, toda tudi v teh razmerah se ženske ne približujejo oltarju, ampak kje v sredini svetišča bero poglavja iz svetih knjig ali pa skrbje drugače za skupno molitev. Vse to, pravi pisec, da dokazuje, da se brezbožna propaganda ne sme razvijati le proti duhovnikom, ampak tudi proti ženskam in vernikom sploh. Vsi ljudje še vedo, da je bil »du-

hovnik pri prebivalstvu osovraženc in to nerazpoloženje proti duhovnikom mora sedaj brezbožna propaganda med ljudstvom izrabljati. Ljudje morajo namreč uvideti, da je vsaka vera reakcionarna. Zato mora propaganda tam, kjer ljudje sami skrbje za cerkve in službo božjo, doseči to, da bodo ljudje razumeli, da je vera tista ideologija, ki je sovražna komunizmu.

V Sofiji izhaja list, ki se naziva »Radinač«. Tam je izjava neke sovjetske osebnosti, ki od časa do časa potuje v inozemstvo v službi sovjetske vlade. Ta osebnost izjavlja, da je versko življenje v Sovjetski zvezi v zadnjih letih zopet mnogo živahnije, kot pa je bilo poprej. Nasilna protiverska gonja je rodila ravno nasprotno sado. Vere ni mogoče izkoreniniti z ukazi. Pobožnost narašča celo pod komunističnim režimom. Vse to je nekaj naravnost nerazumljivega. Povsod rušijo cerkve izven dež in mestih, kjer so inozemski konzulati. Toda sedaj opažajo celo člani komunistične stranke, kako ljudje po cele ure stojijo na mestih, kjer so stale porušene cerkve. Ne vem, ali molijo. Lani se je v Odesi zgodilo tole: V mestu je samo še ena cerkev, kjer so v službi še trije duhovniki. Toda vsakdo, kdor si je za veliko noč lahko kupil kakšen priboljšek, si ga je dal v tej cerkvi blagosloviti, v tej edini cerkvi, ki je ostala v tako velikem mestu, kakor je Odesa. Naši stari sorodniki nam stalno očitajo, zakaj ne hodimo več v cerkev. Sicer se včasih tudi mi ukrademo v cerkev, če bi nas na od stranike videli, da hodimo v cerkev, tedaj bi

Dr. Kulovec v Zagrebu

Zagreb, 15. februarja. b. Danes dopoldne je obiskal minister g. dr. Kulovec, ki je jutraj dopotol iz Belgrada, glavnega tajnika HSS senatorja dr. Krnjeviča, s katerim je imel daljše posvetovanje. Opoldne je minister dr. Kulovec nadaljeval pot v Maribor, kjer bo imel jutri konferenco s svojimi političnimi prijatelji.

Zadušnica za † Ljubo Davidovičem

Belgrad, 15. febr. m. Ob obletnici smrti pokojnega Ljube Davidoviča, šefa demokratske stranke, je demokratski glavni odbor priredil danes v Belgradu slovesno zadušnico, katere so se poleg članov vodstva udeležili zastopniki vseh drugih političnih skupin. Po zadušnici je pravoslavna duhovščina opravila molitve za umrle tudi na Davidovičevem grobu. Slovesne zadušnice za pokojnim Davidovičem so bile tudi po vseh večjih krajih v Srbiji.

Spominska slovesnost, ko je Karadžordže leta 1804 sprožil prvi srbski upor

Belgrad, 15. februarja. AA. Danes dopoldne je v Belgradu sokolsko društvo priredilo svečano spominsko proslavo za Karadžordža in druge junake iz prve erbske vstaje, kot spomin na dan, ko je bil na svečnico 1804 sprožen upor in je bil Karadžordže izvoljen za vodnika. Pri slovesnosti je bil navzoč odposlanec Nj. Vel. kralja kapetan Dragotin Žerjav. Navzoči so bili tudi poveljnik Belgrada armadni general Milorad Petrovič, odposlanec ministra za telesno vzgojo dr. Stepanovič in drugi. Navzoči so bili tudi številni delegati patriotskih društev in veliko število dijakov osnovnih šol v Vozdovu. Ob zaključku je prota Bratulič imel prigodni govor, v katerem je poudaril pomen prega upora in pomen žrtve Karadžordža in njegovih sodelavcev pri ustvarjanju Srbije in Jugoslavije.

Cena bombažnemu predlvi

Belgrad, 15. februarja. AA. Na podlagi čl. 3, odst. 4, uredb o kontroli cen z dne 14. februarja 1940 in v zvezi z odlokom ministra za preskrbo in prehrano določa urad za nadzorstvo nad cenami glede prodajne cene bombažnega predlva sledeče: Maksimalna cena za bombažno predlvo je 53 za standardno enovlaknato predlvo št. 20 franko tovarna brez skonta in brez skupnega davka. Za števila izpod št. 20 se bo odbijalo po 0.15 din za vsako dvojno število, za števila nad 20 pa se bo dodajalo po 1.50 din za vsako dvojno število. 2. Ta cena velja za predlvo, izdelano iz turškega bombaža. Za vse druge vrste bombaža, ki je bil nakupljen po nižji ceni, pa bo cena veljala pod pogoji, ki jih bo določil urad za kontrolo cen. 3. Ta sklep bo izvedel urad za nadzorstvo nad cenami v sodelovanju z uradom za razdelitev bombažnega predlva v Belgradu. 4. Odlok stopi v veljavo z dnem, ko je objavljen v Službenih novinah.

Pravoslavna duhovščina in Srbi

V Zagrebškem listu »Nova srpska riječ« je pravoslavni svečenik g. Nedeljko Radaković napisal članek z naslovom »Srbska duhovščina v današnjih časih«, kjer med drugim takole piše: »Pravoslavna duhovščina ne »mora« biti regulator politične narodne razcepljenosti, ker sodi, da je neolog v politiki »nevaren šport mirnih časov« in da Srb v takih zadevah ne potrebuje nobenega skrbnika. Vsak srbski kmet nosi svoj politični program v svoji duši. Pokazal pa ga je, ko je ustvarjal Jugoslavijo. Vendar je za srbske cerkev in pravoslavna duhovščina pozorno spremljala vsakršno dejanje in vse, kar se tiče našega naroda. Kadar bo treba, bo rekla svojo besedo, kakor jo je rekla v konfederalnem boju in v vsakem nevarnem času skupaj s tistimi, ki so za to poklicani.«

Osebnosti novice

Belgrad, 15. februarja. m. S kr. ukazom je napredoval v 4. 2. Franc Lukman, katehet moške mešanske šole v Celju. V Narodnem gledališču v Ljubljani sta postavljena za režiserja v 5. skup. Ivan Levar in Frančiška Osten-Sacken Marija Vera; 7. skupino je napredoval uradnik Ivan Jerman.

Iz banovine Hrvatske

Dubrovnik, 15. februarja. V Dubrovniku se mudi nemški konzul iz Galca v Romuniji dr. Alfred Löhner, kateri je prišel semkaj pred dvema dneva iz Berlina in bo ostal dalj časa na odmoru.

Zagreb, 15. februarja. b. Zaradi toplega vremena so zadnje dneve zopet začele naraščati reke, posebno — kakor poročajo iz Petrinje in Karlovca, reka Kolpa, ki je narasla v Petrinji na 522 cm, a pri Karlovcu na 550 cm nad normalo. Tudi Korana in Mrežnica sta narasli, toda do sedaj nevarnosti povodnji še ni.

kmalu izgubili svoje službe. In to bi bila za nas najhujša kazen.

Ista osebnost je izjavila listu »Radinač«, da prebivalstvo prezira tiste, ki žive v zakonih, ki niso bili blagoslovljeni, prav tako pa prezira tiste, ki žive ločeni in se nato zopet poroča.

Zahvala

Najprisrčneje se zahvaljujemo vsem, ki so spremili našega nepozabnega brata, svaka in strica, gospode

Maksa Goričarja

izseljenskega duhovnika

na njegovi zadnji poti. Zahvaljujemo se v prvi vrsti častiti duhovščini, posebno oč. gg. kanoniku Zagarju iz Nove Cerkev, dekanu Potokarju iz Šmartna pri Velenju, župniku Lebiču iz St. Ilja za ganljive poslovitve besede, njegovemu zdravniku g. dr. Sajatju iz Velenja in g. dr. Mediču, ki sta se trudila, da bi nam ga ohranila. Zahvaljujemo se moziškemu pevemu, zastopnikom Prosvetnega društva iz Šmartna pri Velenju, vsem darovalcem lepih vencev in cvetja in vsem prijateljem in znancem za ustne in pismene izraze sožalja in sočustvanja.

Šoštanj, 14. februarja 1941.

Rodbine Pennik - Goričar.

Angleško nemška fronta bolj živahna

Napadi na Anglijo

Nemška poročila

Berlin, 15. febr. DNB: Nemško vrhovno poveljstvo sporoča:

Nemška lovska letala so zblila večer nad južgovzhodnim angleškim obrežjem 9 britanskih letal vrste »Spitfire«. Eno sovražnikovo letalo je bilo zbito nad nizozemsko obalo.

Močnejši oddelki bojnih letal so preteklo noč izvedli napade na industrijske cilje v Londonu ter na več letališč ter zmetali bombe večjega kalibra, kar je povzročilo velike požare in močne eksplozije.

V noči od 14. na 15. februarja je sovražnik metal rušilne in zažigalne bombe zlasti v zahodni Nemčiji. V stanovanjskih delih mesta je bila povzročena neznatna škoda. Med civilisti je bilo več mrtvih in ranjenih. Eno nemško letalo je izginilo.

Izjave angleških ministrov:

Mornariški o vojni mornarici

London, 15. februarja. Reuter: Prvi lord angleške admiraličete Alexander je včeraj govoril v Bathu in je med drugim rekel, da moč angl. vojne mornarice vsak dan narašča in to ne samo v obrambnem, ampak tudi v napadalnem smislu. — Nato je govoril o zadnjih bombardiranjih angleške vojne mornarice in je poudaril, da je sovražnik tako izvedel, kaj pomeni delovanje topništva angleške mornarice. Alexander je rekel, da angleška vojna mornarica sedaj neposredno udarja. Niti eden, niti drugi sovražnik ob francoski obali temu bombardiranju ne more uiti in stalno se bombardirajo ob tej obali vojne tovarne in razne vojaške naprave. Vse to nas oprečuje, da smemo verovati v našo moč, ko bo nastopila ona največja nevarnost.

Nato je Alexander govoril o angleških vojnih ciljih in rekel: Naš cilj v tej vojni je obramba demokracije in svobode, vse to pa se mora dejansko izvajati v okviru socialne varnosti, seveda pa se bo vse to zgodilo šele tedaj, ko bomo izvajali zmago.

O morebitnem sovražnem vdoru je Aleksander rekel: »Sedaj imamo mnogo več letalcev in letal in vsa naša močiva so sedaj mnogo bolj izurjena in imajo več izkušenj za letalske bitke. Z ostalimi četami bomo storili vse, da se morebitni vdor z druge strani odbije. Prav tako bomo vedno bolj odločno sodelovali v boju proti in nad sovražnim ozemljem.« (AA.)

Notranji o letalskih napadih

London, 15. febr. Reuter. Notranji minister Morrison je imel govor, v katerem je prebivalstvo Anglije opozoril, da nevarnost nočnih bombnih napadov še ni odstranjena in da mora biti pripravljeno na še hujše preizkušnje, kakor pri zadnjih največjih nemških napadih. Toliko pa lahko reče, da se angleška obramba glede nočnih napadov razvija v pravilnem pravcu, toda tudi Nemci ne počivajo. Vprašanje je, kdo bo prvi iznašel in uporabljal učinkovito sredstvo proti nočnim napadom. V Angliji se to vprašanje zelo resno proučuje, toda danes še ni mogoče reči, če bo angleško serdstvo kos nemškim močnim napadom. Zaradi tega moramo biti pripravljeni, da se bodo nadaljevali in da jih vzdržimo. Druge izbire nimamo. Kajti drugi izbiri se pravi: Na kolena!

Attlee o protiplinskih maskah

V Swansea je lord zasebnega pečata Attlee izjavil, da mora biti angleško prebivalstvo pri bodočih letalskih napadih pripravljeno tudi na plinske bombe. Toda zaradi tega nikomur ni treba izgubiti glave. Protiplinske maske so dobro orožje. Držati se je treba tudi pravil, ki so bila objavljena glede obrambe proti strupenim plinom.

Vojna na morju

London, 15. febr. Reuter: Po poročilih iz Funchala na Madeiri se je izvedelo, da so včeraj zjutraj nemške pomorske edinice med Madeiro in Azori napadle angleške parnike, ki so pluli v spremstvu. Izvedelo se je, da je bilo potopljenih 6 angleških parnikov. Okoli 100 mornarjev se je izkrcalo v Funchalu. (AA.)

Berlin, 15. februarja. DNB: Močnejši oddelki angleškega letalstva so v noči od 14. na 15. februarja prodrl v pokrajine zahodne Nemčije. Angleški letalci so poskušali bombardirati vojaške in gospodarske cilje, pa jim je to nemška protiletalska obramba preprečila. Sovražniku se je posrečilo, da je vrgele bombe brez cilja. Bombe so padle na nekatera stanovanjska poslopja, ki so bila poškodovana in so v njih izbruhnili manjši požari, ki so bili hitro pogaseni. Nikjer ni nastala nobena vojaška ali vojno-gospodarska škoda. Ubijati jih je bilo več oseb, nekaj pa ranjenih. (AA.)

Podrobnostno nemško poročilo o napadu na angleški konvoj ladij na Atlantskem morju

Berlin, 13. febr. AA. DNB: V poročilu o uničenju angleškega konvoja v Atlantskem oceanu, pri čemer je bilo potopljenih 14 trgovskih ladij s skupno tonažo 82.000 ton, stoji med drugim

sledede: Pluli smo dvakrat vzdolž konvoja, kar so naše granate privkrali pustile, to smo potopili pri povratku. Uničene so bile vse ladje, razen ene, katere namenoma nismo potopili. Angleške trgovske ladje so streljale na nas s svojim topništvom. Modri dim izstrelkov se je pogosto dvigal iz vode čisto blizu vojnih ladij, toda angleški topničarji niso zadeli niti enega zadetka. Angleške trgovske ladje so oborožene na ukaz Churchilla, toda s tem se je nevarnost za angleške trgovske ladje samo povečala, kajti z njimi se ravna kakor z vojnimi ladjami. Že 11. februarja, na dan pred napadom na konvoj, smo naleteli na eno oboroženo angleško trgov. ladjo, ki je pobegnila pred napadom podmornice ob portugalski obali. Ta angleška ladja je bila iz konvoja. Potopili smo jo z nekaj zadetki. Kraj, kjer smo ladjo potopili, je bil poln jabolč, ki so plula po morju. Posadko te ladje, ki je imela 1200 ton, smo prevzeli na našo ladjo. Ob zori 12. februarja smo opazili najprej tri majhne senke, kasneje pa jih je bilo čedalje več. Opazili smo na ladjah tudi topove. Izstrelili smo prvo salvo srednjega kalibra. Z zadete ladje se je dvignila svetilna žoga in nato smo takoj ustavili ogenj. Potem pa je šlo vse naglo. Z ostalih trgovskih ladij so še streljali na nas, toda naša ladja je po vrsti vzela na piko po eno sovražnikovo ladjo. Slišali smo eksplozije, toda dim topniškega ognja nam je zastiral pogled. Za nami so bile goreče ladje, ki so bile že pol pod vodo. Ena ladja se je dobesedno razkrala. Ko je preteklo 10 minut od začetka borbe, so se tri ladje že potopile, drugi dve pa sta se potapljali. Naša ladja se je kar tresla, ko so začeli padati prvi strelci večjega kalibra. Neka velika ladja se je goreča obrnila okrog svoje osi, nato pa se je nagnila na stran in se še nekaj časa držala nad vodo s kljunom proti nebu. Kmalu nato jo je morska pena zakrila. Prišli smo do kraja konvoja. Se vedno so nekatere sovražnikove ladje z nekoristnim streljanjem izvajale popolno uničenje. Kmalu se je na pomorski površini nabajala samo še ena ladja iz konvoja. Ta naj bi reševala posadke potopljenih ladij in naš poveljnik jo je k temu dejanju pozval.

Sovjetska zveza in napetosti na Balkanu

Zanimiva presoja v švicarskem listu

Pod gornjim naslovom je W. J. v »Neue Zürcher Zeitung« objavil daljši članek, v katerem podrobno preiskuje sovjetsko zunanjo politiko ter prihaja do zaključkov, ki jih bočemo v naslednjem v glavnem posneti.

Uvodno razlaga članek zadnje zanikanje sovjetske agencije TASS glede pošiljanja orožja v Turčijo, če bi bila slednja napadena, odnosno, kakor se glasi besedilo Tassovega sporočila dobesedno po ruskem izvirniku: da ni bila sklenjena med Sovjetsko zvezo in Turčijo nobena tajna pogodba, na podlagi katere bi Turčija mogla s pomočjo sovjetskega orožja nastopiti proti nemškemu prodiranju na Balkanu. Članek meni, da je za sovjetsko politiko zelo značilno, da se vedno zadovoljuje s tem, da po svoji agenciji TASS sproti zanika tuja poročila, ki se ne ujemajo z njeno politiko, toda da se skrbno ogiblje, da bi dala pojasnilo o tem, kakšna je njena resnična politika. Članek pravi, da je na eni strani res mogoče, da je sovjetska vlada s to izjavo pač hotela odbrzditi v nemških obeh svetilniški obraz, toda javno mnenje po Evropi je to izjavo vrednotilo drugače, namreč kot strel Sovjetske zveze Turčiji v hrbet in kot poudarek, da Sovjeti Turčiji ne bi pomagali proti Nemčiji, da si skoraj ni verjetno, da bi se bili z Nemčijo sporazumeli tako daleč, da bi bili Turčiji prisodili že usodo Poljske. Članek pravi nadalje, da je sovjetska vlada hotela s sedanjo novo izjavo agencije TASS vti, katerega ga je napravila prejšnja, takoj po podpisu nemško-sovjetske gospodarske pogodbe objavljena izjava, v kateri je TASS sporočila, da sovjetska vlada ni dala svojega pristanka za vkorakanje nemških čet v Bolgarijo, omiliti ali pa celo preklicati.

Nato govori članek o vtisu, ki ga je ta izjava napravila v Turčiji in v Bolgariji. V Turčiji da ni napravila nobenega vtisa in je Turčija še naprej trdno odločena, da nastopi z orožjem v roki proti vsakim spremembam v Bolgariji, v Bolgariji pa, da je utrdila prepričanje, da bi bilo neumno zoperstavljati se nemški zasedbi, ker da je možnost podpisa kakšnega vojaškega zaščitnega pakta med Bolgarijo in Sovjeti izgubila vsako resno osnovo. Članek pristavlja, da je odločnost turškega stališča razumljiva tudi zaradi zagotovila, ki jih je turška vlada dobila od Anglije in od ameriške vlade, ki je po svojem odposlancu polkovniku Donovanu brez dvoma Turčiji sporočila svoje misli o sedanji vojni. Članek zaključuje svoja razmišljanja z naslednjim zanimivim odstavkom:

»Danes še ni mogoče kaj določeno povedati o stališču, ki ga bo sovjetska vlada zavzela v balkanskem vprašanju. Če Sovjeti nimajo namena v kalnem loviti rib, če jim je samo za to, da se izognejo vojni z Nemčijo, dokler je nemška armada nedotaknjena in ni nikjer drugod na kakšnem drugem bojišču zaposlena, potem bi jim moralo biti le prav, če se Anglija in Amerika

Angleška poročila

London, 15. febr. Reuter. Letalsko ministrstvo poroča:

V pretekli noči je sovražno letalstvo delovalo v mnogo večjem obsegu kakor prejšnje noči. Bombe so padle na London in okolico ter tudi na neke kraje v vzhodni Angliji. Na mnogih mestih so izbruhnili požari zaradi zažigalnih bomb, toda škoda je sorazmerno malekosta.

Reuterjev dopisnik pristavlja, da je napad trajal samo do polnoči. Nemški bombniki da so metali predvsem zažigalne bombe, ki so jih našli stali. Gasilski oddelki, ki so v stalni pripravljenosti, so bombe sproti pogasovali, tako da do večjih nesreč nikjer ni prišlo. Tudi nekaj rušilnih bomb je padlo na London. Te so razrušile nekaj zgradb.

Napadi na Nemčijo

Nemška poročila

Berlin, 15. febr. DNB Tri angleška letala, ki so danes podnevi hotela preleteti reko Schelde so bila sestreljena od nemških lovcev.

V Albertovem kanalu je utonilo 25 otrok, ki jih je zajela voda, potem ko so angleški bombniki razbili zatvorske pri Hasseltu. Samo 5 otrok se je moglo rešiti.

Angleška poročila

London, 15. febr. Reuter. Letalsko ministrstvo poroča:

Naši bombniki so snoči, takoj po nastopu mraka izvedli obsežne napade na francoske luke ob Rokavskem prelivu, kakor tudi na industrijske cilje v Poruhrju. Z angleške obale Rokava je bilo videti zublje eksplozij na nasprotni strani v pristaniščih Calais in Boulogne. V nem. Poruhrju so bile vržene številne bombe na petrolejska skladišča in tovarne za čiščenje petroleja v Gelsenkirchenu in v Ruhrortu. Napadi so trajali do polnoči. Med napadenimi mesti je tudi Duisburg, kjer so bile zgradbe v bližini pristanišča z bombami zažgane. Ponoči so bile napadene tudi ladjedelnice v Ostende. Samo eno letalo se s teh operacij ni vrnilo.

ravnateljše med močmi in silami obeh vojskujoih se taborov v Evropi. Toda v trenutku in v izmeri, ko postaja ameriška pomoč večja in Angliji obljublja skorajšno premoč, mora Amerika postati nevaren tekmeec za Sovjetsko zvezo. Sovjetska zveza in Amerika imata sicer v pogledu japonske zelo razumljive skupne interese. Toda boljševidem bi ne bil zadovoljen s tem, da se evropska vojna konča s kakšno jasno in odločno zmago v korist enega ali drugega tabora, odnosno da bi Združene države Severne Amerike pri bodoči mirovni konferenci kot odločilni činitelj imele vodilno besedo. Boljševiška Rusija namreč še vedno špekulira na to, da bo dolgotrajna vojna popolnoma razvalila in uničila ves kapitalistično organizirani svet. Sovjetska zveza pa kot imperialna velesila na drugi strani tudi ne mara spustiti iz rok plena, ki ga je doslej s pomočjo vojne med kapitalističnimi državami dobila. Združene države Severne Amerike, če bi one imele glavno besedo pri sklepanju mira, pa bi roparskega pohoda proti Poljski, baltičskim državam in Finski prav gotovo ne odobrile. Združene države Severne Amerike so torej za sovjetsko politiko, pa naj gledamo nanjo s stališča boljševiške svetovne revolucije ali pa s stališča sovjetskega političnega imperializma, na vsak način ovira.

»Morda bodo angleške zmage v Afriki dale sovjetski vladi spet pobudo, da bo svoje moralno in gospodarsko sodelovanje z Nemčijo nekoliko bolj podrtala ter tako nakazala osnovno smer svoje politike. Morda je bilo tudi Tassovo zanikanje glede pomoči Turčiji najljubšim moskovskih državnikov turški vladi, naj se brez zadostnih moči — to je brez Sovjetov, na katere ne sme računati — nikar ne spušča v nasprotovanje proti Nemčiji. Zato je celo mogoče, da bo sovjetska vlada svoj pritisk na Turčijo še bolj vidno izjavljala, če bi se izkazalo, da bi ameriško-angleška pomoč balkanskim državam mogla doseči preveč hiter uspeh proti Nemčiji.«

Isti članek piše na drugem mestu lista, da je treba nenadne prijateljske besede, ki se sedaj izmenjavajo med Sovjeti in Japonci, spraviti v gornji okvir osnovnih načel sovjetske politike, ki želi, da bi se svetovna vojna — brez nje — zavlekla v dolgo bodočnost ter zaradi tega v tej vojni podpira tistega, ki se ga boji, kakor tudi tistega, o katerem misli, da je močnejši in bi mogel Sovjetom pri ali po zaključku vojne škodovati.

Sovjeti—Japonska

Tokio, 15. febr. DNB: Razpravljajo o večerajšnji izjavi zunanjega ministra Matsuoka glede japonsko-sovjetskih odnosov, ugotavlja »Tokio Asahi Simbun«, da tako Japonska kakor Sovjetska Rusija želita, da med seboj uredita odnose. Japonska je v ta namen pripravljena storiti odgovarjajoče ukrepe. Ni še znano ali bo stremenje za ureditvijo medsebojnih odnosov privedlo do sklenitve japonsko-sovjetskega nenapadnega pakta. »Soči Simbun« posveča uvodnik temu vprašanju in pravi, da je edino možna rešitev, sodelovanje med obema državama. Ko razpravlja o hudem položaju vlade v Cungkingu, ki se drži edino le s pomočjo tujine, pa Hoči Simbun poziva Moskvo, naj preneha s svojimi že itak majhnimi transporti v Cungking. (AA.)

V Franciji stradajo

Lyon, v februarju 1941.

Prehrana v Franciji je trenutno najtežja zadeva, ki jo mora urediti francoska vlada. Vlada se najbolj muči ravno s tem vprašanjem. Toda vprašanje, kako se bo Francija lahko preživljala v bodoče, je tako važno in pomembno, da postaja obenem že svetovno vprašanje, kajti evrovotnemu javnemu mnenju vendarle ne more biti vseeno, kako živi narod, ki je evropski kulturi in civilizaciji izvozeval toliko dobrih in pomembnih uspehov. Ko se govori o novi Evropi in o obnovi Evrope, se mora tudi vsakdo takoj vprašati, s kakšnimi čustvi bo francosko ljudstvo moglo sprejeti vse nove načrte.

V tem oziru ne gre za vprašanje političnega značaja, kajti pomanjkanje hrane najbolj žene in otroke, starce in bolnike, in to trpljenje ne more biti koristno nobeni vojskujoci se stranki. Dejstvo, da dojenčki mrjo v svojih zibelkah zaradi tega, ker v Franciji ni dovolj mleka in ker ni dovolj drugih nadomestnih hranil, ne koristi niti Nemcem niti Angležem. V nezasedeni Franciji živi 15 milijonov ljudi in med temi je 800.000 otrok, ki še niso stari nad 7 let. En milijon je otrok, ki so stari od 7—14 let in en milijon je starih od 14—21 let. Prav gotovo pa je, da več ko polovica teh mladoletnikov ne prejema zadostne hrane, vsaj tiste hrane, ki jim je v teh letih najbolj potrebna. Pa tudi njihova prehrana ni ustajena in redna.

V Parizu postaja položaj tudi vedno bolj resen. Oblasti so ugotovile, da narašča zločinstvo med mladoletniki in da se vedno več otrok spozablja, da začno krasti in skušajo tudi na drug način priti do hrane. Ker jih tlač lakota, krajevo otroci gospodinjim in trgovcem, kjer in kakor pač morejo. Večkrat se je že zgodilo, da so otroci ponoči skušali vlamljati v trgovine in ekladišča.

Inozemec, ki živi v velikih hotelih in obiskuje velike restavracije, najbrž ne opaža vsega tega. Toda med navadnimi Francozi beda silno narašča in nikakor ni med njimi mnogo takih, ki bi si lahko plačevali večerjo ali pa kosilo po 40 frankov. Zanimivo in značilno je, da so na nekaterih trgih začeli prodajati — ubite krokarje.

Gospodarsko trpi Francija največ zaradi angleške blokade. Odrzvana je od svojega imperija. Razdelitev prehrane v notranjosti dežele ni več redna. Nastala je velika razpoka v ravnotežju in tudi način plačevanja nabavk že šepa. V Normandiji je moralo prebivalstvo iz nekaterih mest, druga mesta v notranjosti so morala to prebivalstvo sprejeti in ga morajo tudi hraniti. Premikanje in prevoz prebivalstva se še ureja, toda prevoz potrebnih ni več tako svoboden in urejen, kajti številne proge morajo biti na razpolago samo za vojaške namene. V nezasedeni Franciji pa najbolj ovira prevoz potrebnih pomanjkanje premoaga, ki ga ne prihaja dovolj iz zasedenega dela Francije.

Razdeljena v notranjosti in presekana ekoraj na dvoje, je Francija razdeljena in presekana tudi v zunanosti. Angleško brodevoje strogo izvaja povelje, ki ga je prejelo, in Anglija je prepričana, da bo s časom lahko dosegla uspehe s svojo blokado. Zaporo, ki je naperjena proti Nemčiji in Italiji, pa seveda hudo zadeva tudi druge narode, zlasti pa francoski narod. Angleška vlada mora namreč računati s možnostjo, da bi del potrebnih, ki bi se uvažal skozi angleško blokado v te države, odhajal tudi — v Nemčijo ali pa v Italijo. Iz nezasedene Francije bi nekatere potrebščine lahko odhajale v zasedeno Francijo in tam koristile angleškim sovražnikom. Sicer ni mnogo verjetnosti, da bi v nezasedeni Franciji mogli postopati na tak način. V Ameriki se je začelo veliko gibanje v tej smeri, da naj se živež levaža v nezasedeno Francijo, kajti tam se vedno več piše in ve o trpljenju francoskega

ga naroda. Amerikanci razpolagajo s sredstvi, kako nadzirati razdelitev živeža, ki bi ga izvozili iz Amerike v nezasedeno Francijo. V nezasedeni Franciji je že zastopstvo ameriškega Rdečega križa. Pa tudi v zasedenem delu Francije lahko odbor, ki mu predseduje Hoover, izvaja nadzorstvo nad tistim, kar se bo uvozilo iz Amerike. Anglija pa bi tudi lahko spoštovala državo, ki je bila najprej njen zaveznik, pred njo izkusila vse vojne grozote in sedaj strogo izvaja načelo nevtralnosti. Najbrž bo le prišlo do kakšnih mednarodnih pogajanj v tem smislu in mednarodno vodstvo Rdečega križa bi lahko koristno posredovalo v tem smislu.

V bistvu gre za državo in za narod, ki je bil gostoljuben za vse, preden je moral v vojno in preden je bil obkrojen od vseh strani. Kdo bi mogel misliti, da bo Francija kdaj gladovala in trpela pomanjkanje, tista Francija, ki je bila na vsem tako bogata. To je najbolj čuden in izreden pojav sedanje vojne.

Angleški diplomati odšli iz Romunije

Bukarešta, 15. febr. Stefani: Diplomatski zastopniki Anglije, člani belgijskega, nizozemskega in kitajskega poslanstva — vsega skupaj okoli 190 oseb — so snoči s posebnim vlakom odpotovali iz Bukarešte v Konstanco. Danes ob zori se bodo diplomati vkrcali na turški parnik »Izmir«; ta parnik je dala na razpolago turška vlada. Parnik jih bo pripeljal najprej v Carigrad, nato pa bodo na vojni ladiji odpotovali v Egipt. (AA)

3 milijone vojakov v Ameriki

Washington, 15. februarja. Reuter: Pristojni vojaški krogi izjavljajo, da misli ameriško vojno ministrstvo povečati ameriško vojsko na tri milijone vojakov, če bi bilo to potrebno. Po raznih mestih so že začeli pregledovati prostore, kjer bodo zgradili vojašnice in taborišča za nove čete. V juniju mora biti v vojašnicah že 1.400.000 vojakov, to število pa bi se naj takoj podvojilo, če bi bilo potrebno. (AA.)

Nov republikanec vstopil v Rooseveltovo demokratsko vlado

Washington, 15. febr. DNB: Predsednik Roosevelt je imenoval člana republikanske stranke Ralfa Barda za namestnika mornariškega ministra. Bard je po poklicu trgovec v Chicagu in dolgoletni prijatelj mornariškega ministra Knoxa. Bardov predhodnik Copton je odstopil kot namestnik mornariškega ministra iz zdravstvenih razlogov in sicer že v januarju. (AA.)

Bivši španski kralj na smrt bolan

Rim, 15. februarja. Stefani. Bivši španski kralj Alfonso je imel danes spet zelo hud napad srca. To je v treh dneh že drugi srčni napad. V njegovi okolici so zaskrbljeni o izidu bolezni bivšega kralja, katerega stanje je nevarno.

Bern, 15. februarja. m. Iz Moskve poročajo, da je celokupna črnomorska sovjetska mornarica odplula iz svojih oporišč na velike manevre v Crnem morju.

Odličniki na JRZ proslavi »Treh Jerarhov« v Belgradu

Od nedelje do nedelje

Zunanji pregled

Pretekli teden je bil bolj bogat na političnih, kakor na izrazito vojaških dogodkih. Na bojiščih se bistveno nič ni spremenilo. Na nemško-angleški fronti so bili ves teden obojestranski obiski bombnih letal in hudi nemški napadi na angleške trgovske ladje. Na albanskem bojišču so Italijani ves teden napadali na srednjem bojišču, vendar dajejo poročila vtis, da so Grki vzdržali in na nekem mestu napredovali. Na bojiščih v Afriki iz Libije ni nobenih novic, v Eritreji so sredi boji na težavnem ozemlju, o Abesiniji ni slišati nič novega, iz Somalije pa govorijo poročila o angleškem napredovanju. V to poglavje spadajo tudi nemški letalski napadi na Malto in na afriška pristanišča, ter angleški letalski napadi na Sicilijo in Rodos, a tudi bombardiranje mesta Genove, ki leži v severni Italiji, po angleškem vojnem brodogradu.

Politična razgibanost pa je bila velika in je stala povsem v znamenju podrobnosti priprave na nemški napad na Anglijo spomladi. Kar tri večja področja so bila zajeta od živahnega političnega pripravljalnega delovanja: jugovzhod Evrope, evropski zahod in Daljni vzhod.

Na jugovzhodu so stopile v ospredje tri države: Jugoslavija, Romunija in Bolgarija. Jugoslavija zaradi obiska, ki sta ga predsednik vlade Cvetković in zunanji minister Cincar-Marković napravila pri Hitlerju v Berchtesgaden in ki je po besedah uradnega obvestila potekel v duhu tradicionalnega prijateljstva med obema državama. Romunija zaradi preloma, ki ga je v diplomatskih odnosih z njo sprožila Anglija ter s tem nakazala možnost nadaljnjih zaostritvev, morda celo vojnih dejanj Anglije proti romunskim petrolejskim vrelcem. Bolgarija pa zaradi govora angleškega predsednika vlade Churchilla, ki je razkril, da so nemške tehnične čete že zasedle vsa bolgarska letališča in da stojijo v Romuniji pripravljene nadaljnjene čete, da vkrakajo v Bolgarijo. V zvezi s temi dogodki je Turčija ponovila svojo izjavo, da bo Bolgariji napovedala vojno, če bi zares tuje čete prišle na njeno ozemlje, kar pa bolgarska vlada odločno zanika. Na evropskem zahodu smo imeli sestanek med vladarjem Španije Francom in Mussolinijem, ki mu je sledil sestanek med Francom in vladarjem Francije maršalom Petainom. Ti sestanki, o katerih so krožile fantastične in neumne zblazne, so pokazali, da obstajajo osnove za razlaganje latinskih držav za primer kakšnega bodočega preurejanja Evrope. Za enkrat pa so potrdili, da ostane Španija nevtralna, Francija pa se ne bo pustila zvabiti v kakšne nove vojne spletke. Na Daljnem vzhodu je vidno narasla napetost v zvezi z delovanjem Japonske, ki ima očividno namen razširiti svoj vpliv doli proti jugu med angleške posesti v Nizozemski Indiji in okrog Singapurja. Ker obstaja tesno sodelovanje med Anglijo in Ameriko, je nastopila tudi silna zategnjenost med Japonsko in Ameriko, kar je dalo povod za obsežne vojaške ukrepe in za strupeno pisanje po časopisju.

Vsa ta razgibanost na omenjenih treh področjih ima samo namen, pripraviti vse za spomladanski napad Nemčije na Anglijo. Na jugovzhodu Evrope, torej za svojim hrbtom, hude Nemčija imeti urejene razmere, da med boji na zahodu tukaj ne bo nobenih težav in nobenih nevarnosti. Isto želi doseči na evropskem zahodu, če že ne sodelovanja Francije in Španije. Na Daljnem vzhodu pa si nemška diplomacija prizadeva pridobiti Japonsko, da bi istočasno, ko bo Nemčija napadla v Evropi, začela nadlegovati Anglijo in Ameriko na Tihem morju, da bi ju tamkaj zaposlila in razbremenila evropsko fronto.

Mrazlično politično delovanje je vsekakor znamenje, da se bližajo velike spomladanske vojaške operacije, ki bodo, naj izpadejo tako ali tako, odločile usodo te vojne.

Notranji pregled

Preteklo nedeljo se je v Ljubljani sešlo vodstvo JNS za Slovenijo, kamor je prišel tudi podpredsednik JNS gosp. dr. Grga Anđelinovič. Ta gospod je lepo govoril o jugoslovanskem nacionalizmu ter naglašal, da je edino le njegova stranka prava jugoslovanska nacionalistična stranka, medtem ko so druge stranke ali slovenske, srbske ali hrvaške. Pri tej priliki je govoril potolažil navzoče, da bo JNS kmalu v vladi. Govorili so tudi o govoru, ki ga je nedeljo prej predsednik JRZ za Slovenijo dr. Kulovec imel v Celju. O tem je zlasti govoril g. Pucelj. Na celjskem zborovanju je namreč g. minister dr. Kulovec naglasil, da so časi taki, da bi morale stranke pozabiti na malenkostne strankarske prepire ter imeti pred očmi splošne in skupne zadeve. Govoril je o tem, da naj bi se politični boj ublažil in omilil. JNSarji pa so na podlagi tega govora kar sklepali, da so pri-

pravljeni iti v vlado, čeprav jih tjakaj nihče niti vabil ni.

Medtem, ko so starejši gospodje od JNS sklepali, da bi šli radi v vlado, so pa mlajši, ki pa tudi niso več kakšni mladi golobci, sklenili zbirati vse napredne ljudi v enotno fronto. Pa so skupaj z mladimi od SDS, od bivših kmetijev in tudi skupaj z nekaterimi komunistično navdahnjenimi mladinci, izmed katerih pa imajo nekateri menda že precej osivele lase, sklenili sporazum, da bodo po- sled mladi naprednjaki kar skupaj korakali v novo dobo ter reševali demokracijo in nacionalnost. Ta sporazum so slovesno podpisali ino objavili. Zda- je pa ne ve, kdo bo to skupno fronto vodil. Tistih, ki bi jo radi vodili, je namreč toliko, da bodo težko vsi prišli na vrsto, čeprav bi se vrstili vsak dan po eden.

Ko se tako v Sloveniji napredna fronta zbira ter jemlje pod svoje okrilje tudi levičarske mark- siste, ki hudo škiliijo proti Moskvi, je pa v Zagrebu podpredsednik HSS inženir Košutič imel hrvaškimi delavcem govor, kjer je napovedal boj komu- nistom. Inž. Košutič je hrvaškimi delavcem povedal, da je marksistična delavska organizacija že sama dovolj poskrbela, da se komunisti na Hrvaškem niso mogli razpasti, ker je delavstvo videlo njihova dejanja. Zda- je, ko je njihova organizacija razpu- ščena, lahko posamezniki stopijo v vrste hrvaške- ga delavstva — v Hrvatsko delavsko zvezo (HRS). Toda, preden vstopijo, morajo pustiti svoje nahrbit- nike zunaj, ker tisto, kar so prinesli v nahrbitnikih, je tuja roba, ki ne spada na Hrvaško.

Med Srbi je stara navada, ki je krščanska, ki pa je postala tudi lepa narodna šega, da vsaka rodovina slavi svojega svetnika, svojega zaščitnika

v spomin tistega dne, ko je rodovina v svojih pred- nikih bila pokristjanjena. To rodovinsko slavnost imenujejo Srbi »slavac«, ki jo slave navadno vedno ob navzočnosti pravoslavnega svečenika po dolo- ženih obredih. Ta slava pa se slavi tudi v raznih ustanovah. Tudi politične stranke v Srbiji imajo svoje svetnike, ko na njihov godovni dan obhajajo »slavac«. Radikalna stranka je od začetka slavila »svete tri jerarhe«, po naše sv. Tri kralje. Pravo- slavni so jih praznovali 12. februarja. Zato je tega dne tudi JRZ praznovala ta praznik tor so v Bel- gradu in drugod po srbskih krajih sešla k skupni prireditvi. V Belgradu se je zbralo 12. t. m. na tisoče ljudi v dvorani pri Kolarcu, kjer so poslu- šali govor belgrajskega župana Tomića ter pozdra- villi strankinega predsednika g. Cvetkoviča, kateri je prišel v družbi g. dr. Kuloveca in prosvetnega ministra dr. Kreka ter drugih mož strankinega vodstva. Gosp. Tomić je v svojem govoru slavil sporazum. — Tudi stari radikali so se zbrali na svojo slavo tega večera. Govoril jim je g. Bobić, ki je povedal, da radikali niso zoper sporazum. Te slavnosti stari radikali pa so se udeležili tudi zastopniki demokratske stranke po g. Grolu in g. Vlačiču, kar kaže, da sta se ti dve stranki močno zbližali. — Istočasno je imela slavnost tudi sku- pina radikalov, ki se zbira okoli bivšega pravo- sodnega ministra dr. Lazarja Markovića, kateri je govoril na tem večeru tudi za sporazum.

Drugi večer, 13. t. m., je predsednik JRZ za Slovenijo minister dr. Kulovec povabil na prija- teljsko večerjo v hotel Bristol podpredsednika vlade g. dr. Mačka, hrvaškega bana dr. Šubišića ter druge hrvaške ministre. Povabljeni sta bila tudi minister za prehrano Protič in belgrajski žu- pan Tomić. Večerje so se udeležili tudi prosvetni minister g. dr. Krek, rektor ljubljanske univerze dr. Slavič in industrijalec Avenek.

Tema dvema večeroma pripada politični pomen.

Gospodarstvo

Naše nadaljevalno šolstvo

Za šolsko leto 1940-41 imamo v dravski bano- vini 38 obče strokovno nadaljevalnih šol s 164 raz- redov, 3821 vajencev in 1240 vajenk, skupaj 5061. Na teh šolah poučuje 283 učiteljev in 19 učiteljic, 48 veroučiteljev, 34 mojstrov in 2 mojstrice, skupaj 386 oseb. Specialnih strokovnih nadaljevalnih šol imamo 8 s 60 redredi, 975 učencev in 391 učenk, skupaj 1366 vajencev in vajenk. Učiteljev je 70, učiteljic 14, veroučiteljev 8 in 11 mojstrov, skupaj 103 osebe. Gremialnih strokovnih nadaljevalnih šol je pa 10 s 27 razredi, 363 trg. vajencev in 288 va- jenk, skupaj 651 učencev. Poučuje 53 učiteljev in 2 učiteljice, 2 veroučitelja in 2 trgovca, skupaj 66 oseb. Občasni strokovni tečajji: 34, obče 32 razredov in strokovni 11 razredov, na obče odd. je 903 učencev in na strokovnih odd. 242, skupno 1145. Poučuje 85 učiteljev in 2 učiteljice, 34 veroučiteljev in 3 mojstri, skupaj 124 oseb. Vsega skupaj imamo na vseh vajeniških šolah 90 učilnic s 294 razredi, 6062 vajencev in 2161 vajenk, skupaj 8223. Učite- ljev poučuje 491 in 37 učiteljic, 99 veroučiteljev, 50 mojstrov in 2 mojstrice, skupaj 679 oseb.

Na obče strokovnih šolah imamo v I. razredu 1376 vajencev in 310 vajenk, v II. razredu 1372 in 479, v III. razredu 1079 in 451, na gremialnih trg. nadaljevalnih šolah v I. razredu 306 trg. vajencev in 137 vajenk, v II. razr. 348 m., 139 ž., v III. razr. 321 m. in 115 ž. Občasni strokovni tečajji so brez razredov, na obče odd. je 712 vajencev in 180 vajenk, na strokovnih odd. je 191 vajencev in 62 vajenk, za te traja šolski pouk samo po 7 mesecev na leto, za vse ostale šole se poučuje 9 mesecev po 8 ur tedensko. Na nekaterih šolah je še posebej vpeljana telesna vzgoja po 2 uri na teden.

Za šolsko leto 1939-40 smo imeli vseh šol 82 s 287 razr. in 5510 vajencev ter 1842 vajenk, skupaj 7352 učencev. Poučevalo je 442 učiteljev in 35 učiteljic, 79 veroučiteljev, 45 mojstrov in 4 moj- strice, skupaj 605 oseb. Iz tega je razvidno, da imamo letos 8 šol več, razredov 7, vajencev na šoli 552 in 319 vajenk, skupaj 871 učencev. Učite- ljev je 49 in 2 učiteljici, 20 veroučiteljev, 5 moj-

strov več in le 2 mojstrici manj poučujeta letos kakor lansko leto. V celotnem je pozdraviti tak lep napredek vajeniškega šolstva v Sloveniji in pri- čakujemo še večjega razmaha. Kaj vse stane ostale države okoli nas, za naraščaj obrtniški in trgoveki ter razpolagaajo glede šolstva, ogromne pripomočke z knjigami, učili, specialni strokovnjaki poučujejo vajence. Malo več brige nam nalaga sedanjí čas in še bolj pa bo zahtevala bodočnost od nas samih.

Finančnih sredstev za to šolstvo je premalo. Vzdrževanje tega šolstva v dravski banovini je stalo leta 1923-24 okroglo 1.150.000 din, leta 1932-33 pa 2.000.000 din.

Državna podpora je znašala za vse nadalje- valne šole v dravski banovini 314.500 din v letu 1923-24, eno leto pozneje 227.500 din in leta 1927 in 1928 okroglo 300.000 din, naslednje leto pa le še 30.000 din. Od leta 1928-29 dalje niso dobile te šole v dravski banovini iz državnih sredstev nikakih podpor več in sta subvencioniranje tega šolstva morali prevzeti oblasti samoupravj od leta 1930-31 dalje, kot njih naslednica pa banovina. Subvencija oblastnih samouprav za ljubljansko in mariborsko oblast je znašala skupno 450.000 din. V banovinskem proračunu dravske banovine za leto 1930-31 je znašal kredit za podpore obrtnim in trg. nadaljevalnim šolam 1.080.000 din. V letu 1931-32 je bilo na razpolago 830.000 din, v letu 1932-33 580.000 din in v letu 1933-34 samo še 400.000 din. Prispevki zbornice za TOI v Ljubljani za te šole so bili pa sledeči: v letu 1923-24 151.000 din, leta 1924-25 175.000 din, ter se zatiruje, da so ostali vsa naslednja leta v isti višini podpore TOI za vajeniške šole.

Na žalost moramo poudariti, da te šole od drugih faktorjev ne dobivajo dovolj podpor. Če bi vajenci sami ne plačevali šolskih prispevkov za vzdrževanje in za krije, bi ostala cela vrsta šol aploh brez šolskega pouka in zaprta za vajence, kakor se dogaja vsako leto, da nekatere šole pre- nehajo s poukom.

Iz tega pregleda je razvidno, da je v primeri z letom 1939. najbolj padel uvoz volnene preje, na- dalje bombažne preje in volne, dočim je uvoz svi- lenne preje narasel. Kolčina uvoza raznih rastlin- skih vlaken (razen bombaža in svile) se je po- večala, zato pa je uvoz preje iz teh vlaken znatno padel.

Tudi v cenah so nastopile znatne spremembe. Če vzamemo cene po carinski statistiki, torej fran- ko meja, vidimo, da so narasle od leta 1939. do 1940. cene bombaža za 27,5, bombažne preje za 76,2, volne za 73,6, volnene preje za 78,8, svile za 20, svilene preje za 46, raznih rastlinskih vlaken za 41 in preje iz raznih rastlinskih vlaken za 69,2%.

Vir, ki priobehuje te podatke, zaključuje svoja izvajanja s poudarkom potrebe, da se začne naj- večje varčevanje glede porabe in namembe tekstil- nih surovin (vir je »Jugoslovanski kurir«).

Ekspoziturna ravnanjstva za zunanjo trgo- vino v Ljubljani. Pred dobrim mesecem je bila objavljena naredba o ustanovitvi ekspoziture ravnanjstva za zunanjo trgovino v Ljubljani. Ker se je medtem državni poseg v zunanjo trgo- vino znatno povečal, je Zveza industrijev v Ljubljani poslala na ravnanjstvo za zunanjo trgovino posebno predstavko, naj se ekspozitura takoj aktivira. Pričakovati je, da bo še ta mesec ekspozitura začela s svojim poslovanjem.

Pogajanja z Madžarsko. Kot znano, poteče s 1. aprilom letos veljavnost našega trgovin- skega sporazuma z Madžarsko, ki je začela teči dne 1. aprila 1940. V smislu določil tega spora- zuma se sporazum avtomatično podaljša, če ga nobena pogodbenca stranka ne odpove v roku treh mesecev pred potekom veljavnosti. Ker ni bila do 31. decembra lani pogodba odpove- dana, ostane pogodba še nadalje avtomatično v veljavi po 31. marcu 1941. Ker pa je potrebno spremeniti sporazum v nekaterih točkah, da se prilagodi dejanskim sedanjim potrebam obeh držav, bo te dni prišel v Belgrad opolnomočeni minister gospod dr. Alfred Nickl, da se po- gaja z našimi merodajnimi faktorji o prilago- ditvi sporazuma na sedanje razmere. Zlasti pa je potrebna sprememba z ozirom na spreme- njeno madžarsko gospodarsko strukturo v zvezi s pridobitvami novih ozemelj.

Naredba o prodaji pralnega mila. Naredba o prodaji pralnega mila je določila, da morajo proizvajalci prodajati trgovcem razpoložljive količine v obsegu prodaje pred 1. septembrom 1939. Trgovci smejo na drobno prodajati svojim

strankam za potrebo enega gospodinjstva 1 kg pralnega mila tedensko. V smislu omenjene raz- delitve ebi morala podjetja producirati najmanj 1.600 vagonov pralnega mila letno. Stvarno pa more domača industrija predelati iz domačih surovin samo okoli 470 vagonov mila. Zaradi tega je kvota prodaje za posameznike preve- lika in so industriji na to opozorili merodajne faktorje. Zaradi tega predlaga Zveza industrij- cev, naj se naredba spremeni v tej smeri, da more eno gospodinjstvo dobiti največ četrtino one količine, ki jo je v naši banovini potrošilo v času pred 1. septembrom 1939, kar naj bi ve- ljalo tudi za dobave proizvajalcev njih odje- malcem.

Razširjenje brzozavne omrežja. Iz Belgrada poročajo, da je v ministertvu pošt, brzozava in te- lefona izdelana uredba, na osnovi katere bo mo- goče tudi zasebnikom zgraditi in brzozavne linije, in sicer tudi v medkrajinem prometu.

Povišanje preduma za trgovske potnike v kli- ringu z Nemčijo, protektoratom in Italijo. Na osnovi potrebnih listin je Narodna banka dajala trgovskim potnikom iz Nemčije, protektorata in Italije pre- dume do zneska 2000 din na njih prejemke, ki so prihajali po kliringu. Sedaj je ta znesek zvišan na 5000 din. To se nanaša pa samo na trgovske po- tnike, nikakor pa ne na turiste iz teh držav.

Dovoz koruze. »Jugoslovanski kurir« piše, da so začeli producenti dajati na trg vedno večje ko- ličine koruze. Podatki o trgu kažejo, da znašajo sedaj dnevno zaključki že okoli 500 vagonov, pred mesecem pa je znašal promet na trgu s koruzo okoli 125—150 vagonov dnevno. Računa se, da bo ponudba koruze na domačih trgih zadnje tedne še bolj povečana.

Jugoslovansko-nemški odbor za les. Kot smo že poročali, je pričakovali v mesecu marcu letos sestanka jugoslovansko-nemškega odbora za lesno gospo- darstvo. Ta sestanek naj bi bil v Splitu.

Nova uredba o prometu s kožami in gume. V ministertvu trgovine in industrije se izdeluje nova uredba o prometu kož in gume, da se izboljša pre- krba v državi. Uredba bi imela biti v kratkem ob- javljena.

Tečajji za pridelovanje zelenjadi. Kr. banska uprava priredi meseca februarja in marca t. l. po- poldanske tečaje o pridelovanju zelenjadi v nasled- njih krajih: dne 27. februarja v Kranju, dne 28. fe- bruarja na Jesenicah, dne 1. marca v Litiji in dne 3. marca v Petrovčah. Tečajji se začno vsakikrat ob 14. oz. 15. popoldne ter trajajo 4 ure. Predava- nja bodo obravnavala naslednja vprašanja: Kako moramo vrt urediti in obdelati, da bo dovolj ze- lenjadi za vse letne čase; hladne grede in topli gnojaki, kako jih napravimo in kako v njih vzga- jamo sadike; katere zelenjadi bomo izbrali in kako bomo te gojili. Na teh tečajih predavata viš. kmet. svetnik g. inž. Jeglič Ciril in ravnatelj mestnih nasadov g. Lap Anton.

Dobave: Ravnanjstvo drž. rudnika, Vele- nje sprejema do 17. febr. ponudbe na dobavo kolofonije, konopnih gasilskih cevi, betonskih cevi; 23. kisika in disousa, pocink. žice in žič- nikov, kotnega železa, žičnikov, motornih va- rovalk, električ. materiala, pocink. pločevine, zobatih koles ter bukovnega oglja; do 3. marca raznega električ. materiala; do 10. marca kovin- skih svedrov, kositra in bele kovine, induktor- skih telefonskih aparatov, tropolnih avtomat- skih sklepaj; do 17. marca t. l. raznih tropolnih električ. sklepaj. — Štab za utrjevanje v Ljub- ljani sprejema do 20. febr. ponudbe za dobavo gorilcev in stenja za olje in petroleje; do 21. fe- bruarja za dobavo smrekovih desk.

Licitacije: Ofertalne licitacije za dobavo mesa po garnizijah za čas od 1. aprila do 30. septembra 1941 bodo: dne 18. febr. v Celju, Škofji Loki in Cerniki; 20. febr. v Murski So- boti, Ljubljani in Slov. Bistrici; 22. febr. v Dol. Lendavi, Mariboru, Ribnici in Boh. Belj, dne 24. febr. v Ptuj, Novem mestu, Vel. Blokah, Mojstrani, Železnikih in na Vrhniki. — Ofert- alne licitacije za dobavo drv in premoga: pri štabu savske diviz. oblasti dne 20. febr.; pri štabu dravske diviz. oblasti dne 20. febr. za do- bavo drv in dne 22. febr. za dobavo premoga; pri štabu osijske diviz. oblasti 22. februarja za dobavo drv in 24. febr. za dobavo premoga. — dne 11. marca bo pri Upravi smodnišnice v Kamniku licitacija za dobavo 1 komplet. insta- lacije solitrarne. Pogoji in načrti se dobe pri upravi Barutane. — Dne 27. februarja bo pri Komandi vojašnice »Kralja Petra II.« v Škofji Loki licitacija za oddajo prodaje raznih slad- kornih proizvodov pod zakup.

Odprava konkurza: Bela Motnik, premogo- kopna družba v Celju (ker je razdeljena vsa masa).

Zvišanje glavnice. Združene opekarne, d. d. v Ljubljani, sklicujejo za 6. marca 1941 ob 11 občni zbor delničarjev, na katerem bo tudi predlagano zvišanje glavnice od 1 na 5 milij. din. Za zvišanje glavnice od 1 na 5 milij. din bodo porabljeni splošni fezervni sklad, valori- zacijski sklad, rezervni sklad za dubioze in del čistega dobička za 1940, tako da bodo delničarji dobili 30.000 gratis delnic imenske vrednosti 100 din, in sicer v razmerju 3:1 (na eno staro tri nove delnice).

Izprememba viničarskega reda. Ban naše banovine g. dr. M. Natlačen je predpisal spre- membo uredbe o službenem razmerju med vino- gradnikom in viničarjem (viničarskem redu). Sprememba se nanaša na prvi odstavek točke g. čl. 6 uredbe, ki se po novem glasi takole: Poleg prej navedenih prejemkov dobiva viničar zase in za svoje delovne moči pogojeno dnevno mezdo za vsako delovno moč in za vsak de- janski delovni dan, ko delajo bodisi sam, bodisi njegove delovne moči v vinogradu ali na osta- lem vinogradniškovem posestvu; ta meza mora znašati najmanj: za navadna dela v poletnih mesecih po 15 din (doslej 10), v zimskih pa po 12 (doslej 8), za kvalificirana in težja dela, našeta v tej uredbi pa v poletnih mesecih po 18,75 (doslej 12,50), v zimskih po 15 (doslej 10) din. S tem je torej minimalna dnevna meza zvišana za 50%.

Borze

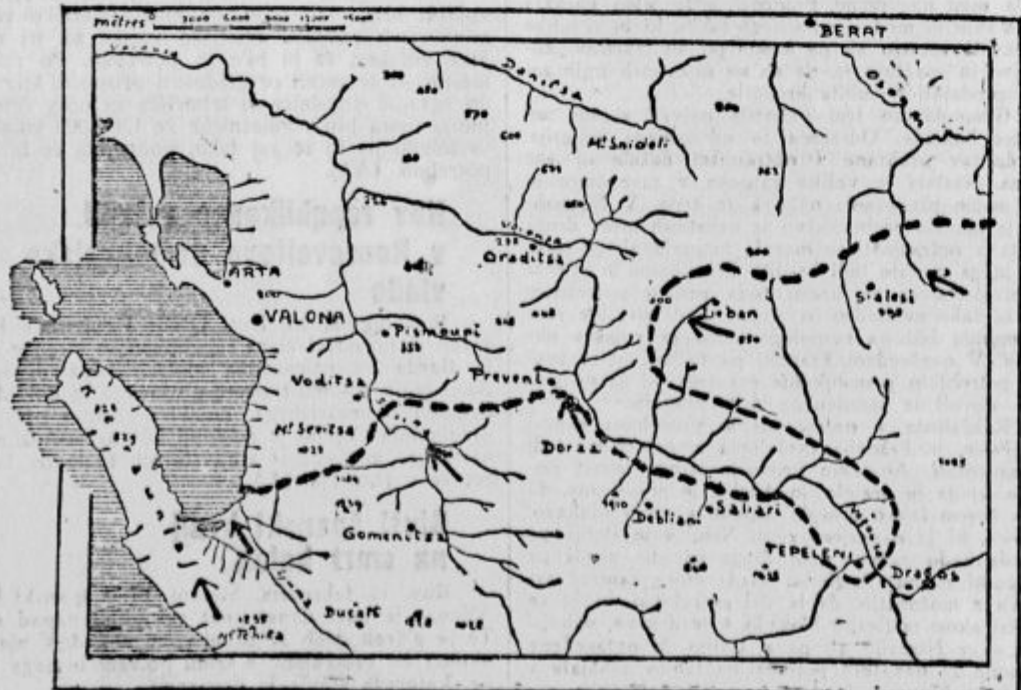
Dne 15. februarja 1941.

Denar

Devizni promet je znašal ta teden na ljub- ljanski borzi 14.89 milij. din v primeri s 14.885, 15.748, 15.015 in 12.247 milij. din v prejšnjih tednih.

Zivinski sejm

Na svinjski sejem v Mariboru dne 14. febr. je bilo prigrnanih 82 svinj. Cene so bile naslednje: 5 tednov stare 160—185 din, 7 do 9 tednov 190 do 240 din, 3 do 4 mesece 260—450 din, 5 do 7 me- secev 480—790 din, 8 do 10 mesecev 800 do 1100 dinarjev, 1 leto stare 1150—1900 din. 1 kg žive teže 10 do 17 din, mrtve teže 16 do 22 din. Prodanih je bilo 49 kosov

Južni del grškega bojišča. Vojaški položaj pred Tepelenijem in Valono po grških poročilih pred sedanjo grško ofenzivo. Vidi se, da je Tepeleni v velikem žepu, ki ga Italijani za vsako ceno skušajo držati. Tam, kjer so se Grki Valoni najbolj približali, so oddaljeni od nje še kakih 14 km.

Dr. Korošec in časnikarstvo

Ali so pljučne bolezni ozdravljive?

Dr. Korošec med Zatreščani

Pred Vilo Miru je stal ministrov avto. Na mo

Lepa hiša

škega rojaka

Spomini goriškega rojaka na našega voditelja

Spomini mornarja na dr. Korošca

Pa joj nesreče — predno sem se zavedel,
padli na tla in se razletela na več kosov.
On prišerno nasmejan, jaz ves prestrašen

Zdravilno delovanje Rogaske mineralne vode

Pri zaprtju deluje izvrstno, ugodno brez draženja vodi Donatovega vrelna. To vodo je treba piti hladno, najprej zjutraj na tešče potem pa še kakor pol ure pred vsako jedjo po 200—300 g. V teh slučajih je treba vodo hitro izpiti!

V jeseni leta 1937., na nedeljo Rožnega venci
Pred Vilo Miru je stal ministrov avto. Na mo

Drobne novice

Visoka cerkvena odlikovanja

Sv. oče papež Pij XII. je imenoval za apostolskega protonotarja ad instar participantium g. Ivana Šušnika, kanonika seniorja stolnega kapitlja ljubljanskega.

za svoje hišne prelate gg. dr. Antona Breznika, ravnatelja škofijske gimnazije v zavodu sv. Stanislava; Janeza Kalana, promotora mednarodnih kongresov Kristusa Kralja in dr. Alojzija Odarja, profesorja teološke fakultete;

za svoje prave tajne komornike (nadštevile) z naslovom monsignor: gg. Joža Jagodica, škofijskega kanclerja in Alojzija Markeža, ekonoma v zavodu sv. Stanislava;

za svoje častne tajne komornike z naslovom monsignor: gg. dr. Janeza Knifca, profesorja škofijske gimnazije, Vojteha Hybaška, profesorja škofijske gimnazije v p. in Matija Škerbca, dekana v Kranju;

za svoje častne komornike z mečem in čepico (laičnega reda): gg. Ivana Martelanca, ravnatelja Vzajemne zavarovalnice, in Jožeta Sodjo, ravnatelja uprave »Slovenec«, in dr. Stanislava Žitka, odvetnika v Ljubljani.

Sprememba v poveljstvu dravskega orožniškega polka

Z ukazom g. ministra vojske in mornarice je premeščen poveljnik dravskega orožniškega polka g. polkovnik Alojzij Barle za poveljnika orožniškega polka v Banjiluki. Polku je poveljeval štiri in pol leta v veliko zadovoljstvo službene oblasti in si je pridobil s svojim nad vse korektnim ter strogo objektivnim postopanjem vesteransko zaupanje in spoštovanje podrejenih častnikov in moštva, kakor tudi civilnega prebivalstva, ki je imelo službeno ali izven službene opraviti z njim. Zelo priljubljenemu gospodu polkovniku in njegovi veleugledni rodbini želimo od srca vse najboljšo v novem kraju.

Za poveljnika orožniškega polka v Ljubljani pa je bil imenovan g. polkovnik Kresimir Pavelič, doslej pomočnik poveljnika orožniškega polka v Zagrebu, ki je že prišel v Ljubljano in prevzel svoje posle. Novi gosp. poveljnik nam je še v dobrem in lepem spominu, ko je že pred leti služboval v našem orožniškem polku. Ko se ponovno vrača v naše mesto, ga prav pristožno pozdravljamo in mu na novem odgovornem mestu želimo čim več lepih uspehov.

Koledar

Nedelja, 16. februarja: Julijana, devica in mučenica; Osekm, škof in mučenec.

Ponedeljek, 17. februarja: Franc Kel, mučenec; Polihronij, škof in mučenec; Silvin, škof.

Torek, 18. februarja: Simeon, škof in mučenec; Flavijan, škof; Prepedigna, mučenica.

Lunina sprememba: zadnji krajec ob 19.07. Hrschel napoveduje sneg in dež.

Letopis

16. februarja 1871. leta se je v francosko-nemški vojni predala francoska trdnjava Belfort Nemcem, potem ko se je Francozi v krvavih bojih pod generalom Bourbakiem zastoj skušali osvoboditi. (Bitka ob reki Lisaine) Hrabrim braniteljem pod poveljstvom polkovnika Denferta je bil dovoljen prost odhod.
16. februarja 1915. leta je začel francoski generalissimus maršal Joffre zimsko bitko v Champagnu, da bi razbremenil ruske armade na severovzhodu, ki jih je prav tedaj nemški maršal Hindenburg spravljal v nemajhno zadrego. Toda kljub ogromnim naporom Francozi niso mogli prebiti nemških linij.
17. februarja 1448. leta si je pridobil v dunajskem konkordatu Habsburžan Friderik III. kot uslugo, da se je odpovedal sklepom bazelskega koncila, pravico po potrebi obdavčevati duhovščino svojih dežel ter velike privilegije pri oddajanju praznih škofijskih stolov, samostanov in drugih beneficijev. Sploh ni noben Habsburžan vse do Jožeta II. posegel tako globoko v cerkveni delokrog pri nas kot Friderik III.
17. februarja 1678. leta je umrl v Parizu Jean B. Poquelin-Molière, francoski pesnik, velikan klasične francoske komedije, ki kot tvorec karakternih tipov komedije pripada svetovni literaturi.
17. februarja 1827. leta je umrl v Bruggu v Švici Johann Heinrich Pestalozzi, znani pedagog, tvorec moderne vzgoje.
17. februarja 1772. leta so se Rusija, Pruska in Avstrija (Jožef II.) dogovorile o prvi delitvi Poljske. Rusija je vzela poljsko Livonsko in Belo Rusijo do Berezine, Avstrija Galicijo z Vladimirjem brez Krakova, Prusija Zah. Prusko brez Gdanske in Torunja ter okrožje ob reki Nateč. Poljska pa, ki so ji sosedje odrkali skoraj tretjino ozemlja, je bila notranje razkoljena in brez moči.
17. februarja 1831. leta se je rodil v Srednji Belji pri Predvoru Matija Valjavec-Kračmanov, pesnik in slavist, Maturiral je v Ljubljani, na Dunaju je študiral klasično filologijo in slavistiko, služboval pa v Varaždinu in Zagrebu. V mladosti je pisal pesmi, največ legende in epske pesmi v narodnem slogu, objavljali jih je v »Novicah«. V liriki kaže hrepenenje po domačem planinskem svetu in ljubezen do prirode, izvrstno je zadel narodni ton. »Pastir« je ena izmed najlepših slovenskih epskih pesmi. V zreli dobi je pisal lirski ljubavne pesmi, polne pravega srčnega občutja. Veliko je tudi prevajal. Zbiral je slovensko in hrvatsko narodno blago, proučeval narečja in pisal slovenske razprave. Glavno njegovo znanstveno delo je obširno »Prinos k naglasu v slovenskem jeziku« in »Glavne točke v naglasu književne slovenščine«, ki sta osnovni deli v slovenskem naglasu. Umrl je v Zagrebu 15. marca 1897. leta.
17. februarja 1856. leta je umrl v Parizu Heinrich Heine, pesnik in publicist, oče nemškega feljtona, grobar klasične romantike in najmočnejši zastopnik mladonemškega subjektivizma.
17. februarja 1865. leta se je rodil v Silviji Strahomir Kranjčević, najboljši hrvaški pesnik nove dobe in prvak mlajšega roda, čeprav je dejansko živel na prehodu v novo dobo. V pesmih je razvil proticerkveni nazor, večina obdeluje socialne motive Zbirke pesmi: Bugarkinja, Izbrane pjesme, Trzaj.

Novi grobovi

+ Albert Jeločnik

Včeraj dopoldne je po dolgi boleznini mirno zatisnil oči g. Albert Jeločnik, tajnik Ljudske posojilnice v Ljubljani. Zavrata bolezen ga je spravila v prerani grob, saj je bil star šele 56 let. Kdo bi pred leti mislil, da bo blagi g. Bertl, tako čil in krepak, pokončenega, v telovadbi utrjenega telesa, postal žrtev smrtonosne bolezni! Bolehal je že kakšne dve leti, po letošnjih božičnih praznikih pa je legel in ni več vstal. Rajnega gospoda je spoštoval vsak, kdor ga je poznal. Bil je dober tovariš, iskren prijatelj, globoko čuteč krščanski mož, ki je v ljubezni in zvestobi osrečeval svojo zakonsko družico gospo Minko. V krščanskem duhu je vzgojil svoje otroke, štiri hčerke in dva sinova, ter jih že v večini skrbno pripeljal do primerne življenjske zaposlitve. Pokojnik je bil že v mladosti odločen katoliški bорец v orlovskih vrstah. Bil je pred vojno celo načelnik Slovenske orlovske zveze. Veliko je storil tu za procvit orlovske organizacije. Naši fantje so ga poznali po vseh slovenskih krajih, od Mure do Soče. Veliko dobrih telovadcev je izvežbal, veliko odsekov utrdil v katoliški disciplini. Še takrat, ko si je orlovska organizacija začela osvajati bolj na široko naše podeželje. Po vojni se je iz organizacijskega življenja umaknil bolj v družinsko zatišje, ne da bi se s tem odtegnil splošni katoliški dejavnosti. Zadnja leta je preživljal tiho življenje sredi svoje družine, obdan od svojih otrok in od vnukov, ki jih je nad vse rad imel in se kar ni mogel ločiti od njih. Umrl je mirno in vdano, previdno s tlačili sv. vere. Njegov pogreb bo jutri ob štirih popoldne izpred hiše žalosti. Pred škofijo 13. Njegovim domačim se s sočutjem pridružujemo v njihovi žalosti ter jim izrekamo iskreno sožalje.

+ V Ljubljani je mirno v Gospodu zasnela gospa Klara Somnits, vdova po urarju. Doživela je 78 let. Pogreb bo danes ob 3. popoldne iz hiše žalosti, Sv. Petra nasip 15, na evangelijsko pokopališče. — Po dolgi in mučni bolezni je umrl gospod Franc Lemu, orožniški narednik v pokolu. Pogreb bo danes ob pol 5. z Zal, kapela sv. Andreja, k Sv. Križu. — Naj v miru počivata! Zalujocih naše iskreno sožalje!

Osebnosti

Župnik Val. Remžgar — 70 letnik

Danes dopolni 70 let g. duh. svetnik Valentin Remžgar, župnik v Dol. Logatcu. Rodil se je dne 16. februarja 1871 na Brezovici pri Ljubljani. Kot duhovnik je služboval v Leskovcu pri Krškem, na Jesenicah, v Gor. Logatcu, v Predvoru in v Matenji vasi pri Prestranku. Ze od l. 1910, t. j. od ustanovitve župnije, pa je župnik v Dol. Logatcu.

Jubilant spada v ono vrsto ljudi, o katerih široka javnost le malokdaj kaj izve, zato pa je toliko bolj bogato njih notranje delo in življenje. Lahko rečemo, da ga je sama molitev, delo in žrtve za druge. Posebej pa moramo omeniti njegove globoke in čudovito lepe pridige. Tudi naše katoliške organizacije imajo v njem dobrega varuha in svetovalca, kljub obilnemu delu, ki mu ga povzroča vodstvo župnije in šola.

V priznanje njegovih velikih zaslug je bil jubilant že l. 1935 ob 25 letnici župnije imenovan za duhovnega sveta. Gotovo govorimo iz srca vsem, če mu želimo še mnogo let življenja in uspešnega dela v blagor svojih župljanov.

= Diplomirani so bili na pravni fakulteti univerze v Ljubljani gg. Ana Rojina iz Ljubljane, Nikolaja Taufer iz Stične, gg. Igor Breznik iz Ljubljane, Peter Bradaska iz Kranja, Cvetko Delpin iz Ptuja, Milan Gaberščik iz Kamnika in V. Božovič iz Golubovcev, Čestitamo!

= Na Ekonomsko komercialni visoki šoli v Zagrebu je bil diplomiran za inž. ekonomije gosp. Viktor Stare iz Boh. Bistrice, Čestitamo!

= Poročil se je g. inž. Milač Polde iz Ljubljane z gđ. Anico Vihar iz Frama. Mnogo sreče!

= V Sv. Križu pri Kostanjevici se poročita danes g. Karol Kerin, posestnik, in gđ. Angela Marolt, oba iz Sv. Križa. Bog daj obilo sreče!

= Krušne nakaznice za februar se ne bodo več dekle. Banovinski prehranjevalni zavod razglasi: Vkljub temu, da je bilo ponovno razglašeno, da se sprejemajo reklamacije za nakaznice za kruh ali moko za mesec februar le do 12. februarja, pošilja posamezni občinski prekrbovalni uradi. Prevodu se vedno nove reklamacije za tekoči mesec. Zato se razglasi, da se take reklamacije počeni od danes ne bodo več reševale.

= Velikodušni dar. Za počastitev Finžgarjeve sedemdesetletnice sta darovala gospod generalni ravnatelj in industrialec Karel Čeh in gospa Danica Čehova vsak po 2000 din za reveže Družbi sv. Vincencija Pavelskega, centrala v Ljubljani. — Jegličevemu akademskemu domu sta v isti namen naklonila tudi vsak po 2000 din. Tovarna »Saturus«, ki ji je predsednik Karel Čeh, pa bo v isti namen plačevala peterim najbolj revnim akademikom Jegličevemu akad. doma dnevno kosilo in večerjo do preklica. Za tako velikodušni in plemeniti dar se v imenu odbora Vincencijeve družbe kot podpredsednik, v imenu odbora Jegličevnega akad. doma kot predsednik in v imenu revnih akademikov najtopleje zahvaljuje F. S. Finžgar.

32. DRAŽBA KOŽ

divjadi na velesesju 10. marca 1941

Blago pošljite na naslov: Ljubljana — »DIVJA KOŽA« — Velesesjem

— Na Dr. tehniški srednji šoli v Ljubljani bo treba v doglednem času izpopolniti stalno učno mesto elektrotehničnega inženirja za obče in strokovne predmete. Prednost imajo reflektanti z vsaj dvoletno prakso v elektrotehniških podjetjih, odnosno v instalacijah šibkega toka, ter z opravljenim državnim strokovnim izpitom. Reflektanti naj se osebno javijo pri ravnateljstvu Državne tehniške srednje šole med uradnimi urami najkasneje do 28. marca t. l.

— Potniški promet pri vlaku št. 8763. Pričeni od 20. februarja prevaža vlak št. 8763 na progi Ljutomer—Ormož potnike ter ima v postajah sledeče odhode: Ljutomer: 1255, Ljutomer postajališče: 1259, Zerovinci: 1322, Svetinja—Jerusalem: 1346, Pavlovci: 1355, Ormož prihod 14.5.

— Zivinski in kramarski semenj v šmartnem pri Litiji bo v torek, 18. februarja.

»Vsak up pustitec« — nova dinarska knjižica o peku. Spada v zbirko katehitičnih razprav. razprav. Spisal jo je dr. Franc Knif, dolgoletni urednik »Knjižice«, ki nam s sebi lastno besedo na svojstven način približa resnico o peku. Vmes je natrosil več lepih zgodovinskih dogodkov in vzgledov, ki se tako lepo bero v njegovih knjižicah. Prvega marca izide knjižica: »Eno je potrebno«, — zelo primerna za kraje, kjer bodo duhovne vaje ali sv. misijon. Izredna večja narodna naj se odpošlje na upravo do 25. febr.

— Belgrajske Slovence opozarjamo, da bo izvajal pevski zbor Glasbene Matice ljubljanske z orkestrom Belgrajske filharmonije Verdijeve Requiem v nedeljo, dne 23. t. m., zvečer v dvorani Kolarčeve narodne univerze.

Knjižnice in privatnike

napak knjig Cirilove knjižarne, Maribor. Zadrževanje seznam in nagradni načrt!

— Muzejsko društvo v Soboti je zaključilo leto svojega delovanja z občnim zborom, ki je bil te dni v zbornici osnovne šole. Delovanje društva ovirajo pretesni prostori, v katerih ne more razviti svoj inventar, da bi bil dostopen javnosti. Društvo si je nadelo nalogo, da bo zbiralo sredstva za lastno zgradbo Prekmurškega muzeja, ki naj bi bila tipičen prekmurški kmečki dom. Župan g. Hartner je obljubil, da bo občina zaenkrat odstopila prostor v grajskem parku. Društvo si je tudi nadelo nalogo, da bo organiziralo več znanstvenih predavanj in tako nadomestilo ljudsko univerzo. V finančnem pogledu je navezano na podporo banovine in občine, ker zaenkrat nima nobenih lastnih dohodkov. V teku svojega delovanja je Prekmurško muzejsko društvo zbralo že lepo število predmetov iz prekmurske prelošlosti in jih rešilo pred uničenjem. Tudi knjig ima že nad 200. V program dela spada tudi več poučnih izletov, ki jih bo organiziralo epomlad po Prekmurju.

Steklenice politrske in Franz Josef, kupimo. DROGERIJA KANC, Ljubljana, Zidovska ulica 1

— Lepo in dobro mlo si lahko skuhate samil. Vse potrebno: lužni kamen, terpentinov cvet, prašek za penjenje, pepeliko in izvrstno navodilo Vam nudi kr. dv. dobavitelj drogerija Gregorič, Ljubljana, Prešernova ul. 5. — Odpreda tudi po pošti.

— Krajevna organizacija Legije koroških borcev v Kočevju je preteklo nedeljo imela svoj redni občni zbor, katerega se je udeležilo skoraj polnoštevilno članstvo te krajevnice postojanke. Občni zbor je potekel v najlepšem in tovaršnem razpoloženju. Vodil ga je gospod Pavle Bregant, ki že tretje leto predseduje ter mu je članstvo tudi za novo dobo izkazalo svoje zaupanje s tem, da ga je ponovno izvolilo. Islega zaupanja je bila deležna tudi ostala društvena uprava. Po podanih poročilih se je ugotovilo, da bodo nekdanji borci v kratkem prejeli prvo vidno priznanje domovine, katero bodo prejeli na predlog ministra vojske in mornarice z ukazom Nj. Vel. kralja. Članstvo je soglasno sprejelo resolucijo, s katero se naproša glavni odbor Legije v Ljubljani, da se odločno zavzame za rešitev zahtev, katere so bile predložene merodajnim čimteljem.

Za doma kuhano mlo prodaja lužni kamen in ostale dodatke drogerija Kanc

Ljubljana — Zidovska ulica 1
Preizkušeno navodilo na razpolago

— V »Službenem listu« kralj. banske oblasti dravske banovine od 15 t. m. je objavljena »Uredba o nabavi za potrebe ustanov ministrstva za soc. politiko in ljudsko zdravje«, dalje »Uredba o prispeznem obrazcu, obliki pečata, obrazcu za overilo prevoda, vpisanku, disciplinskem obrazcu, disciplinskih kaznivih dejanjih in kaznih, primerih prenehanja službe ter tarif o nagradi in o stroških za zasebne in uradne posle tolnačev«, »Uredba o spremembah in dopolnitvah uredbe o skupnem davku na poslovni promet«, »Naredba o kontroli izvoza premoaga«, »Dovolitev postavitev tovarne špila v Goricanah«, »Pooblastitev banske oblasti banovine Hrvatske glede izvoza lesa, lesnih izdelkov in gorčnih proizvodov vobče«, »Pooblastitev za registriranje uvoznikov umetnih gnojil, žvepla in modre galice na območju banovine Hrvatske«, »Tarifna ugodnost za pošne pakete za nepisemne« in »Sprememba uredbe o službenem razmerju med vinogradnikom in viničarjem (viničarskem redu)«.

Alli ste že naročili letošnje Mohorjeve knjige?

— V lastnem interesu vsakega bolnika, ki hoče odpraviti nadhuho, pljučne in njim podobne bolezni, je, da se okoristi s ponudbo trdke Puhlman & Co., Berlin, 619, Müggellstrasse 25-25a, ki posluje že več let in brezplačno pošilja poučno brošuro s slikami. Pazite na oglaš na strani 5.

— Strojevisni tečaj — novi — (dnevni in večerni) prično 16. februarja. Prijave sprejema »Christofor učni zavod«, Ljubljana, Domobranska 15. Dnevi in ure pouka po želji obiskovalcev. Največja strojevisnica — 60 pisalnih strojev Prospekt na razpolago! (Telefon 43-82).

— Da boste stalno zdravi, je potrebno, da redno pijete Radensko, ki deluje proti boleznim are, ledvice, želodca, jeter, žolča, raznim katarom, normalizira notranje žile in žive ter čisti kri in organizem raznih strupov.

Baker, medenino, cink kupuje

Rupena - Lutz, Ljubljana Šiška nasproti stare cerkve. Telefon 32-52

— Nesrečen preprič za mejo je zahteval smrt posestnika Alojza Dokla iz Zenika pri Gornji Radgoni. S sedemdesetletnim Sešerkom sta se sovražila na smrt zaradi obsejnih sporov. Drug drugega sta tožila zaradi motenja posesti in oba sta bila parkrat kaznovana zaradi dejanskih napadov in poskodb, ki sta si jih prizadejala. Sešerko je pred leti celo streljal na Doklovo ženo in jo poškodoval. V novembru sta se popoldne spet nekaj eporekla in Dok je vrjel v eseda Sešerka kos opeke. Ta se je doma iz jeze napil šmarnice in vzel staro lovsko puško, ki se polni še spredaj pri cevi, ter šel pod okno Doklovo hiše. Skoz roso okno je zagledal eseda, ki je sedel pri peči. Dobro je pomeiril v sprožil, nato pa odšel domov in hotel napraviti samomor. Kakor sam trdi, pa je bil tako pijan, da tega ni mogel več storiti. Posestnik Dokl je bil seveda takoj mrtev, saj je dobil okrog 50 svinčnih zrn v glavo. Jurij Sešerko je bil pred okrožnim sodiščem v Soboti obsojen na 15 let ječe.

— Hišico so prepeljali 4 kilometre daleč v Petanjeh v Prekmurju. Lastnik lesene barake pri petanjek mostu je dal prepeljati leseno poslopje na drug konec vasi, kakor so nekdanj prepeljali mlin v bližini mostu. Domači tesar Janez Berkič je barako dvignil na 4 sani in dva para konj sta prav z lahkoto potegala tovor po gladki zasneženi cesti na zaželjeni kraj. Kljub temu, da taka ameriškanca selitev v tem kraju ni več novost, je vzbudila razumljivo pozornost.

Darujte za starološki »Dom slepih« zavej za odrasle slepe!

Čekovni račun št. 14.672 - »Dom slepih, Ljubljana

— »Naše gorice«. V zadnjih letih je slovenski vinogradnik zasel v hude stiske. Pred dobrimi desetimi leti je nastopila vinska kriza, ki je imela za posledico splošno obubožanje našega vinogradnika. V zadnjem času so se sicer vinske cene dvignile, toda kaj pomagala, ko pa je lanski pridelek tako neznačen, da izkupiček ponekod ni izdatkov za drago galico ne bo kril. Pa kljub temu slovenski vinogradnik ne omahuje, temveč se pridno opremlja vsake rešilne bilke in si skuša pomagati ter izboljšati svoj položaj kakor je to v danih razmerah sploh mogoče. Pred tremi leti so si slovenski vinogradniki ustanovili pod okriljem Vinarskega društva v Mariboru lastno glasilo pod imenom »Naše gorice«. Pri listu »Naše gorice«, ki je opremljen tudi s slikami, sodelujejo le izkušeni vinarski strokovnjaki, praktiki in drugi odlični sodrujci. V februarški številki »Naših gorice« so na primer priobčili zelo poučni članki, kakor o letošnji trsnici rezi, o odpornosti vrst proti zimski pozebi, o cepeljenah, o rakavosti na vinski trti ter o spremembah viničarskega reda. Med vinarsko in kletarsko drobnjadjjo so podana navodila za praktične vinogradnike. Vsak vinogradnik bi moral biti naročnik tega za vinarstvo, ter v največjem času za vinarsko zadrugišstvo tako važnega strokovnega glasila. Naročnina za »Naše gorice«, ki izhajajo vsakega 15. v mesecu, je zelo nizka ter znaša komaj 20 din letno. Naroča se z dopisnico pri Vinarskem društvu v Mariboru.

Nova edicija Mlad. kmečke zveze

Od Sv. Marka niže Ptuj nam poročajo: Dne 9. februarja 1941. se je zbrala množica kmečke mladine iz naše fare k ustanovnemu občnemu zboru Mladinske kmečke zveze.

Praznik naše kmečke mladine so počastili s svojim obiskom domači župnik g. g. Groblar, načelnik Mladinske kmečke zveze iz Ljubljane g. Puš, župnik iz Sv. Barbare g. g. Groblar, ban. svetnik g. Prelog Franc, predst. kraj. Kmečke zveze g. Kuhar in okrajni tajnik K. zv. g. Bračko.

Po kratkem pozdravu je podal svoje poročilo načelnik MKZ g. Puš, ki je izrekel našim fantom vse priznanje, da so sami spoznali potrebo po ustanovitvi te važne mladinske organizacije.

Besede g. načelnika Puša so segle našim fantom do srca, kakor so bile tudi z ljubeznijo izgovorjene. Vsi, ki smo ga poslušali, smo v duhu gledali množice naše kmečke mladine, knko koraka v strnjenih vrstah kakor en mož svojo cilju nasproti!

Pri volitvah je bil izvoljen za predsednika Feguš Janez, znan markovski mladinski organizator, ki posveča ves svoj protis čas za uveljavljanje kmečkih pravic, za doseg tistega mesta v današnji družbi, ki našemu kmetu po vsej pravici pripada

Naročnikom „Slovenčevega koledarja“

Da omogočimo čim večim naročnikom »Slovenčevega koledarja«, da bodo deležni številnih nagrad, ki so razpisane za one, ki bodo pravilno rešili eno od križank v »Slovenčevem koledarju«

podaljšujemo rok

do katerega pošljite rešitve križank

neprekinčno do 24. februarja t. l.

Do tega dne pošljite rešitve na

»SLOVENEČEV KOLEDAR«, KOPITARJEVA 6, LJUBLJANA

K vsaki rešitvi je priložiti znamko za 1.50 dinarja

LJUBLJANA

Promocija ministra Ivana Hribarja za častnega doktorja prava

Minister Ivan Hribar, univ. prof. dr. Pitamie, rektor dr. Slavič in promotor vseuč. prof. dr. Polec

Ljubljana, 14. februarja. Danes je bila v slovenski univerzi velika slavnost: minister Ivan Hribar, bivši kraljevi namestnik in senator, je bil za svoje zaslug, ki jih ima za početke slovenskega vseučilišča ter za njegovo vedno skrb za univerzo, imenovan od juridične fakultete ter potrjen po vseučiliškem senatu za častnega doktorja prava. Svečana promocija se je izvršila danes ob 11 v zbornični dvorani univerze ob udeležbi vseh predstavnikov slovenskega javnega življenja. Točno ob 11 so se zbrali v slavnostni dvorani ban dr. M. Natlačen, škof dr. Rožman, župan dr. Adlešič z gospo, zastopnik generala, predsednik Akademije prof. Nahtigal in generalni tajnik, prof. Krek, akademik F. S. Finžgar, vsi dekan in profesorji vseh fakultet, bivši bani in ministri, predstavniki stanovskih zbornic, umetnostnih in znanstvenih društev, znanstveniki in politiki, zastopniki tiska in predstavniki akademskih organizacij. Nato so vstopili z najvidnejšimi odlikovanji na prsih v dvorano promovendi minister Ivan Hribar, rektor dr. Slavič z rektorskimi insignijami, dekan pravne fakultete, minister, akademik dr. Pitamie ter promotor prof. akademik dr. Polec. Akademski pevski zbor je zapel zdravico, nakar je spregovoril rektor prof. dr. Slavič naslednje uvodne besede:

Visoko spoštovani gospod promovendi

Velemenjena gospoda!

Naša Alma mater, univerza kralja Aleksandra I., je na glas, da je stroga, t. j. da terja pri izpitih od kandidatov natančno in temeljito znanje. Ni manj ni stroga naša univerza pri podelitvi najvišjega vseučiliškega odlikovanja, častnega doktorata. Saj je podelila v prvih dveh desetletjih samo tri častne doktorate: predsedniku českoslovaške republike dr. Tomazu Masaryku, dr. Danilu Majaronu in dr. Antonu Korošcu. Žalibog so vsi trije prvi častni doktorji naše univerze že v večnosti. Ob tej slovesni priliki čutim dolžnost, da se s hvaležnostjo in pieteto spomnim naših prvih treh pokojnih častnih doktorjev. Zato Vas prosim, da jim zaključimo trikratni slaval!

Naša univerza je torej stroga pri izboranju častnih doktorjev. Zato tembolj častitam Vam, velemenjeni gospod promovendi za častnega doktorja, da je fakultetni svet juridične fakultete Vam naklonil to čast in da je univerzitetni senat sklep juridične fakultete soglasno odobril. Razloge za vse to nam bo razložil gospod promotor.

S svoje strani bi še samo to dodal, da sem se v letih 1933 in 1934 tudi osebno preprical, kako ste v teh letih z mladeniško navdušenostjo govorili in prid naše univerze, zlasti medicinske fakultete, kot senator v narodnem predstavnstvu in osebno s prosvetnim ministrom, kako ste skušali pridobiti sredstva za našo vseučiliško knjižnico s fideikomisi in z vseučiliškim odborom.

Od svoje mladosti ste torej, gospod promovendi, imeli v mislih in čislili slovensko univerzo ter se trudili za njeno ustanovitev in njen prospeh. Zato me veseli, da imam čast naprositi gospoda promotorja, da izvrši promocijski akt za častnega doktorja, katerega odlikovanje naj krasni zlato zarjo Vašega življenja na »mnoga leta«!

Nato je prevzel promotor prof. dr. Polec mesto ob strani promovenda in v izbranem govoru, katerega izveček bomo prinesli v tokovni številki, podal življenjsko brigo doktoranda za vseučiliško vprašanje ter njegov delež pri ustanavljanju in organizaciji slovenskega vseučilišča od njenih početkov do zadnjih let. V svojem govoru je promotor z dokazi utemeljil predlog pravne fakultete akademskemu senatu za imenovanje Ivana Hribarja za častnim doktorjem ter pokazal pred vsem odličnim občinstvom neveljive zasluge doktoranda

za razvoj naše znanosti, ne sicer neposredno, temveč posredno s skrbjo za znanstveni naraščaj ter z delom za slovensko univerzo, za katero se je na svojih visokih položajih zavzemal od svoje mladosti. Nato je svečano opravil promocijski akt ter g. Ivana Hribarja imenoval za častnega doktorja prava. G. dr. h. c. Ivan Hribar se je ginjen zahvalil s posebnim govorom, katerega bomo tudi v odločkih objavili obenem s promotorjevim govorom v terek, za to veliko izkazano redko čast naše univerze ter podal tudi svoje gledanje na težave slovenskega vseučilišča v stari Avstriji ter se spominjal svojih sodelavcev v vseučiliškem vprašanju. Ko se je tako oddolžil vsem pionirjem slovenskega vseučilišča misli, se je zahvalil akademskemu senatu za čast. Pevski zbor je zapel staro budnico Od Urala do Triglava, nakar so rektor, dekan in vsi prisotni čestitali novemu častnemu doktorju, ki se je še ves živahen in čil vidno ginjen zahvaljeval.

Odlikovanje pisatelja F. S. Finžgarja

Narodno darilo za njegovo delo

Ljubljana, 15. febr. Danes ob 5 popoldne je g. ban dr. Marko Natlačen priredil v banskem dvorcu čajanko ob priliki slovesnega odlikovanja in izročitve narodnega daru pisatelju F. S. Finžgarju. Slavnosti so se udeležili odlični literarni, znanstveni, gospodarski in kulturni predstavniki slovenskega življenja, tako župan dr. Adlešič, predsednik Akademije profesor Nahtigal, akademiki Kidrič, Jama, Jakopič in Zupančič, predsednik Prosvetne zveze dr. Lukman, literarna zgodovinarja dr. Grafenauer in Stare, dr. Breznik, industrijalca Avsenek in Čeč, predsednik Narodne Galerije dr. Windischer, podban dr. Majcen, prosvetni delavci v Mohorjevi družbi s prof. Solarijem in dr. Pogačnikom ter prijatelji in književniki. V tem krogu je imel g. ban nagovor na jubileja, v katerem je med drugim navajal sledeče:

Nagovor g. bana

Spoštovani gospodje! Dragi Finžgar! V zadregi sem, kaj naj Ti povem, da s tega mesta primerno in dostojno poudarim vrednost in veličino dela, ki si ga izvršil za naš slovenski narod in zaradi katerega je ta Tvoj življenjski jubilej za ves naš narod pomemben. Ne bi namreč želel, da ponavljam ono, kar so o Tebi v teh dneh zapisali tisti, ki so za oceno Tvoje glavnega in najbolj zaslužnega, to je literarnega dela bolj merodajni od mene in ki sta jim tudi jezik in pero v tem oziru bolj uglasjena.

Najlepši in najtrajnejši spomenik v slovenski zgodovini pa Ti gre kot slovenskemu pisatelju. Neprecenljivo so vrednote, ki si jih ustvaril kot pisatelj svojemu narodu, s pisano besedo si osvojil zase odlično mesto v najvišjih vrhovih slovenskih nesmrtnikov. V svojih napisanih umetniških boš trajno živel, boš skoz veke ostal med svojim narodom, ki ga boš vzgajal in učil še v poznih rodovih.

Malo imamo Slovencev mož, katerih delovanje bi bilo tako vsestransko kakor Tvoje. Nisi vzgajal svojega naroda samo s pisano besedo in nisi mu bil samo propovednik v cerkvi; nešteto je govorov in predavanj, ki si jih imel po družini in na najrazličnejših zborovanjih, in tvoja izklesana govorniška beseda je vedno kot električni tok prešinjala navzoče.

Tesno in nerazdružljivo je povezano Tvoje ime z usodo Mohorjeve družbe, ki si ji bil 12 let urednik in ki si ji že 19 let tajnik.

samostojen brivski mojster. Današnji jubilar je moral prestati na svoji življenjski poti mnogo trdih preizkušenj, vendar s trdno voljo, železno vztrajnostjo in dosledno marljivostjo je uspešno premagal vse zapreke in težave. Njegovo plodonosno delo je stremelo vedno v procvit in napredek domače slovenske obrti. Gospod M. Podkrajšek je hodil vedno vzporedno pot z duhom časa. Kot tak ni nikoli zaostajal za napredkom, temveč je pravilno ocenjeval in si prilastil nove pridobitve ter končno dospel do modernega brivskega in frizerskega salona, ki dela čast lastniku in našemu mestu. Vanj je vložil poleg dobrega okusa tudi mnogo gmočnih bremen. Ob tej priliki se spominjamo domače razstave, ki jo je pred štirimi leti priredil g. Podkrajšek za štiridesetletnico obstoja svoje obrtne tvrdke. Razstava je dokazala vse odlične sposobnosti današnjega jubilarja.

Slavljenc stoji zvesto ob strani njegova zakonska družica gospa Ivana roj. Skubičeva, domača šempetrska rojkinja. Zgledno vzajemno sta v krščanskem duhu vzgojila svoje štiri otroke, ki vsi zavzemajo v družbi odlična mesta: najstarejši sin, Ciril, je inženir montanist, Metod vodja domačega frizerskega salona, Matko poročnik bojne bode, edinka Ivica pa je poročena z uglednim ljubljanskim dentistom g. Puherjem.

G. Matiji Podkrajšku, ki mladeniški krepak in čvrst na telesu in duhu praznuje sedemdesetletnico svojega rojstva, iskreno čestitamo in želimo še mnogo zdravih in srečnih let!

I Insignije častnega meščanstva je včeraj ob 10.30 ljubljanski župan dr. Juro Adlešič s predsednikom mestnega kulturnega odbora direktorjem Josipom Osano in predsednikom večinskega kluba m. s. prot. Karlom Dermastio izročil častnemu meščanu Francisku S. Finžgarju na njegovem domu v Dobrihovi ulici 90, nato se je pa častni meščan F. S. Finžgar z županom mesta Ljubljane odpeljal na univerzo kralja Aleksandra I. k promociji častnega meščana Ivana Hribarja za častnega doktorja slovenskega vseučilišča.

I Mirovna devetdnevnica se zdaj opravlja v cerkvi Marije Pomočnice na Rakovniku. Danes bo molitvena ura za mir ob pol treh popoldne, nato govor, pete litanije M. B. in blagoslov. Jutri — zadnji dan devetdnevnice — bo ob 6 zjutraj sveta maša pred Največjim, litanije in blagoslov, molitvena ura bo ob pol osemih zvečer, nato litanije in blagoslov.

ZIMO IZ LASTNE PREDILNICE KUPITE NAJČENEJE PRI **ZIMA**, GOSPODSTVA C. I.

I Ljudska posojilnica v Ljubljani, z. z. n. l., je darovala 1000 din Škofjskemu društvu za varstvo sirot v Ljubljani, mesto venca na grob svojemu dolgoletnemu tajniku Jeločniku Vojtehu.

I Umetnostna razstava akadem. slikarja Frana Klemenčiča v Jakopičevem paviljonu je odprta še danes zadnji dan. Danes ob 11 popoldne bo imel vodstvo na razstavi g. prof. Saša Santel. Vsi oni, ki še niso obiskali razstave našega odličnega krajinarja in portretista, se vljudo vabijo. Vabljeni tudi vsi umetniški meceni, ki naj blagovolijo blagohotno podpreti našega umetnika tudi z nakupi.

I Predstava zgodovinske tragedije »Knežji kamen«, napovedana za danes zvečer ob osemih v franciskanski dvorani, zaradi nepredvidenih ovir odpade.

Docent

dr. Chollewa Josip

ne ordinira do 1. marca

I Občni zbor ZZZ v Zeleni jami. Zveza združenih delavcev, podružnica »Saturnus«, ima svoj ustanovni občni zbor v nedeljo, dne 16. februarja 1941 ob 9 popoldne v dvorani Zaveščarja v zeleni jami, Pokopališka ulica. V zvezi s tem priredi istotam popoldne ob 17 veseloigro s petjem v treh dejanjih »Svoje glaveček«. Predvajati bo tudi kratak film »Združeni delavci, v vrste stopite«.

I POPRAVILA preclnih ur — F. ČUDEN, Prešernova ulica 1. — NAKUP zlata in srebra.

I Združenje krojačev, krojačič in sorodnih obrtov v Ljubljani, vabi svoje članstvo na sestanek, ki bo v sredo, dne 19. februarja t. l. v restavracijskih prostorih hotela Štrkel v Ljubljani ob 8 zvečer. Na sestanku se bo razpravljalo o važnih stvareh za stroke združenja.

Z romanom »Iz modernega sveta« si na široko odprl pogled v pereča socialna vprašanja; z nešteti članki in govori si budi socialni čut ter javno in zasebno vest, poudarjajoč dolžnosti družbe in posameznika do revežev in do vseh onih, ki so pomoči potrebni.

Za svoje literarno delo si prejel najvišje javno priznanje s tem, da si postal takoj ob ustanovitvi član Akademije znanosti in umetnosti v Ljubljani ter predsednik njenega umetnostnega razreda.

V posebno veselje pa mi je, da Ti morem sporočiti, da Ti je z Najvišjega mesta v državi ob priliki Tvoje 70letne življenjske jubileje izrečeno še posebno priznanje: s kraljevim ukazom Ti je namreč podeljeno odlikovanje Jugoslovanske krone I. stopnje.

Ko Ti izročam znake tega izredno visokega odlikovanja, Ti iskreno čestitam z željo, da bi se mogel tega visokega odlikovanja dolgo veseliti.

Za vse Tvoje vzorno in ogromno delo, ki si ga izvršil, Ti je naš narod slovenski iskreno hvaležen. Znak te hvaležnosti in dokaz iskrenega spoštovanja in dejanske ljubezni naj Ti bo dar, ki Ti ga narod po moji roki poklanja.

Nato mu je izročil visoko odlikovanje reda Jugoslovanske krone I. razreda ter mu izročil tudi hranilno knjižico z narodnim darilom banovine in

Gledališče

Drama: Nedelja, 16. febr.: ob 15. Romeo in Julija. Izven. Znižane cene od 20 din navzdol. — ob 20. Šesto nadstropje. Izven. Znižane cene od 20 din navzdol. — Ponedeljek, 17. febr.: Zaprt. — Torek, 18. febr.: Zaprt. Vrata. Red. Torek. — Sreda, 19. febr.: Šesto nadstropje. Red. Sreda.

Opera: Nedelja, 16. febr.: ob 15. »Vesele žene windsorske izven. Znižane cene od 30 din navzdol. Ob 20. »Pri belem konjčiku«. Izven. Znižane cene od 30 din navzdol. — Ponedeljek, 17. febr.: Zaprt. — Torek, 18. febr.: Zaprt. (Generala). — Sreda, 19. febr.: »Rusalka«. Red. Premierski.

Rokodelski oder

Veseloigro »Slepa sreča«, ki jo bo danes ob petih popoldne igral Rokodelski oder, je izborna burka, ki vzbuja živahno veselost. Komur je le mogoče, naj se udeleži predstave. Vstopnice se bodo dobivale popoldne od 10—12 in popoldne od 4—5 v Rokodelskem domu, Komenskega ulica, št. 12.

Radio Ljubljana

Nedelja, 16. februarja: 8 Jutranji pozdrav. — 8.15 Paganini: Velika sonata za kitaro solo in violino (gg. Stanko Prek, dr. Drago Zajc). — 9 Napovedi, poročila. — 9.15 Prenos cerkvene glasbe iz franč. cerkve. — 9.45 Verski govor (g. ravn. Jože Jagodč). — 10 Reprodukcijski orkestrski koncert. 10.30 Veseli godeci in Trboveljski pevski jazz. — 12 Heydn: Simfonija v d-molu (plošče): — 12.30 Poročila, objave — 13 Napovedi — 13.02 Nedeljski koncert. — 17 Bag z dežele, njega vzroki in posledice (g. dr. Fr. Pergar). — 17.30 Pozdrav rojakom! Domač glasbeni spored. Rad. komorni zbor in Rad. orkester. Vodi D. M. Štjanec. — 19 Napovedi, poročila — 19.30 Ura slovenske pesmi in besede. Pje Slovenski vokalni kvintet, vmes recitacije (dr. Ivo Sorli). — 20.30 Za zabavo in oddih (plošče). — 2: Domač spored. — 22 Napovedi, poročila. — 22.15 Prenos lahke glasbe iz kavarne »Nebotičnik«. Konec ob 23.

Prireditve in zabave

Danes popoldne ob petih bodo ljubitelji prireditve zabave popoldni franciskanski dvorani, kjer uprizaro »Stolna prosveta« vlezabavno igro »Pričarani ženini«, tridejansko veseloigro. Vstopnice popoldne v trafiki Soukal, popoldne od dveh dalje pa pri blaginji. Ne zamudite lepe prilike!

Koncert na dveh klavirjih, ki ga bosta izvajali Marija Osterčeva in Silva Hraščeva, bo v petek 21. t. m. v mali Filharmonični dvorani.

Med poukom v prirodoznanstvu živalstva vpraša učitelj: »Ako ponudiš psu klobaso in škatlo Aspirina, kaj bo ta storil?« »Požrl bo klobaso!« vzklíknejo učenci. »Pa kaj?« vpraša učitelj dalje. Na to odgovori mali Janko: »Ker psa glava ne boli.«

slovenskih avtonomnih mest. Ginjen se je pisatelj F. S. Finžgar zahvalil z naslednjimi besedami:

Zahvala g. akademika, pisatelja F. S. Finžgarja

Visoko spoštovani gospod bani!

Za toplotno in lepo voščilo, čeprav vse premalo zaslužno odlikovanje, prisrčna zahvala. Ne morem si kaj, da bi ne razodel, kako ob tem odlikovanju čustvujem sam. Naj nazorno to pojasni tale zgodba. Med prvo svetovno vojno je bilo moje župnišče v Sori stalno polno vojaštva: skedenj, kaplanija in župnišče. V župnišču so bili seveda višji častniki. Neki polkovnik se je nenavadno zanimal za vse v župnji. Moral sem mu razlagati, kako sem ustanavljal vodno zadrugo in vodil regulacijo Sore, delal za živinorejsko zadrugo, kmetijsko strojno zadrugo, vodovod, predavanja v društvu in mu razlagal našo literaturo. Vse si je hotel ogledati in bil iznenaden ob napredku našega naroda. Po vsem tem me je nekoč kar na celem vprašal: Kolikokrat ste že bili od vlade za vse to delo odlikovani? Nasmehnil sem se mu in rekel, da kaj takega ob tuji vladi pač ne bom dočakal. Bistri polkovnik me je takoj razumel. Umolknil je in vsa njegova prijaznost se je pri pričli ohladila. Ta dogodek je zgovoren dovolj in ne potrebuje razlage. Slovenski odkritosrčni in zavedno ponosni možje so legali vsi v grob brez odlikovanja. Pokojni Krek je javno povedal, zakaj. Rekel je: »Pri nas je že tako, da se moraš tujim oblastnikom tako dolgo in globoko priklanjati, da te začne zadaj križ boleti, potem ti pa vlada pripne na prsi zlatega.«

Danes pa nam že ta banski dvor, te sobane, za katere si poskrbel zlasti Ti, dragi gospod bani, pričajo, da tu diha slovenski duh. Po vseh stenah živi naša slovenska umetnost, mojstrovine naših najboljših mož.

Toda tudi naša centralna vlada, najvišje predstavništvo naše države, ceni kulturno prizadevanje Slovencev in je že mnogokrat s tem, da je odlikovala kulturne delavce, izpričala, da smo zares v narodni državi.

S tem občutjem sprejemam to odlikovanje, najmanj za svojo osebo, povsem pa kot priznanje z najvišjega mesta za vse prizadevanje slovenskih kulturnih delavcev, tudi tistih, ki so pred nami v trudu in boju, v bedi in zaničevanju postavljali temelje slovenski umetnosti in naši narodni kulturi.

Ko se zahvaljujem Tebi, visoko spoštovani gospod bani, za vso skrb in naklonjenost slovenski umetnosti, Te prosim, da na najvišjem mestu v tem smislu tolmariš moje zahvale za visoko odlikovanje.

Ponavljam: To odlikovanje naj ne velja moji osebi, odlikovanju in priznanju je vse delo in prizadevanje za slovensko kulturo, odlikovan je ves slovenski narod. Prepričan sem, da smem za to visoko priznanje izreči tudi v imenu vseh navzočih gospodov naši narodni državi Srbov, Hrvatov in Slovencev najiskrenejšo zahvalo.

Nato je g. ban povabil navzoče na prijateljski pomenek. Tako je tudi z najvišjega mesta predstavništva države in naroda dobil F. S. Finžgar najvišje priznanje.

Primarij

dr. Marija Kačar - Kolar

špecialistka za otroške bolezni
ordinira od 2—3 ure popoldne

Stari trg 30 - Ljubljana

Prihodnji komorni koncert Mozartovega kvarteta bo v ponedeljek dne 24. t. m. v mali Filharmonični dvorani.

Predavanja

Sentjakobsko prosvetno društvo bo priredilo 20. februarja t. l. ob 8. uri zvečer v farni dvorani skioptično predavanje: »O Egiptu«. Predaval bo megr. Viktor Steška.

Prosvetno društvo v Sp. Šiški priredi v ponedeljek, 17. februarja 1941 ob 8 zvečer v franciskanski dvorani svoj redni prosvetni večer s predavnikom g. Slapšaka Franceta »Naše planine«. Zanimive skioptične slike.

Sestanki

Krščansko žensko društvo vabi članice na družabni sestanek, ki bo v sredo, 19 t. m. ob 3 v dvorani Sentjakobskega Prosvetnega društva. Vhod levo od cerkve.

IX. redni občni zbor društva »Probusa« z običajnim dnevnim redom bo dne 1. marca t. l. ob pol osemih zvečer v gostilni pri Lovšinu, Gradišče 13.

Pevski zbor Glasbene Matice ima v ponedeljek, dne 17. t. m. ob 20. važno skupno vajo mešanega zbora. Vsi in točno! Odbor.

Veliki Franciškovi križarji. Tedenski sestanek višjega in nižjega oddelka Velikih križarjev bo v ponedeljek skupen, in sicer ob 7. uri zvečer v dvorani št. 1 na franciskanski porti. Predava g. misijonar L. Lenček. Za oba oddelka obvezno in točno! Voditelj.

22. februarja vsi na Grafično prireditve v Del. zbornico

Kino

Kino Vič predvaja danes ob 4, 6 in 8 zvečer film »Sovražnik države št. 1«. Za dodatek zvočni tednik.

Lekarne

Nočno službo imajo lekarne: v nedeljo: dr. Kmet. Dunajska cesta 43, mr. Trnkoczy ded. Mestni trg 4; mr. Uetar, Selenburgova ulica 7. — v ponedeljek: mr. Bakarčič, Sv. Jakoba trg 9; mr. Ramor, Miklošičeva cesta 20; mr. Murmayer, Sv. Petra cesta 78.

Poizvedovanja

Našel se je pri Finžgarjevi proslavi v uniojski dvorani, balkon levo, rdeč evilen šal. Dobi se pri optiku Zajcu, Stritarjeva ulica.

Bog živi pošteno rokodelstvo

Ugledni in splošno znani ljubljanski brivski in frizerski mojster g. Matija Podkrajšek bo praznoval jutri 70-letnico svojega rojstva. V lepi trnovski župniji so rojenice 17. januarja 1871 našega slavljence zazibale in zbudile v življenje. Gospod Podkrajšek je danes senior med ljubljanskimi brivskimi mojstri in še vedno živ z vidom vztrajnega, delavnega in neutrudnega slovenskega obrtnika.

Slavljenc je moral premagati mnogo ovir in težav, ki so se stavile, kakor dandanes tako tudi že takrat, slovenskemu obrtniku na pot. Kot mlad brivski pomočnik je šel, kakor je bila v tisti dobi navada, po svetu »s trebuchom za kruhom«, potoval po tujih mestih in deželah, okusil mnogo grenkega, pa tudi marsikaj veselega, marljivo se je izpopolnjeval v svoji obrtni stroki, nato pa je v januarju 1897 odprl na Sv. Petra cesti svojo prvo brivnico in tako postal, niti še prav 26 letnik,

MARIBOR

Usodne posledice bega čez mejo

Iz naših krajev je beg ponehal, prihajajo pa zapeljanci iz južnih pokrajin

Maribor, 15. februarja.

Snoči ob 19.05 se je odigral na severni strani mariborskega kolodvora pretresljiv dogodek. Z mariborskega kolodvora je krenil tovorni vlak, ki dolgo vrsto vagonov in se kmalu sicer proti Nemčiji. Ko je vlak z zmerno brzino privedel do cestnega nadvoza, ki veže naselje pod Meljskim hribom z Aleksandrovo cesto v Kosačkih, se se zavilele tri osebe, ki so stale na mostiču, čez ograjo in dve sta ena za drugo poskočili na vlak. Prvemu skakalcu se je skok posrečil, priletel je v odprt tovorni vagon, za drugega pa se je končal z usodnimi posledicami: priletel je ravno v sredo med dva vagona ter obležal na tiru, preko njega pa je zapeljal ves dolgi vlak. Obupen vrisk, ki je odmeval izpod vagonov ter prekritih trusk, ki je povedal, da je nesrečno poškodovan. Zadnji izmed treh, ki so prežali na vlak, se je ustrašil, ko je videl, da je tovariš padel med vagona, splesal je nazaj čez ograjo ter z vso naglico odhitel na kolodvor po pomoč, nato pa se je z železničarji ter organi obmejne policije povrnili na mesto nesreče. Na tiru so našli nezavestnega mlajšega moža, kateremu so kolesa na levi roki odrezala več prstov, desno roko pa so mu čisto zmečkala, da se je le še malo držala pri rami. Odpeljali so ga v bolnišnico, kjer so mu zdravniški nemudoma izvršili operacijo. Odrezati so mu morali roko v ramenskem sklepu. Dotičnega, ki je ostal na mostu ter gledal nesrečo svojega tovariša, pa je obmejna policija zaprla. Pri zaslišanju je dogodek pojasnil sledeče:

Trije mladi fantje iz Krnjaje pri Somboru v Banatu so sklenili, da bodo odšli iz naše države v Nemčijo. Bili so to 20letni David Bornet, 20letni

Majer Jakob in 20letni Josip Šnepl. Do Maribora so se pripeljali z vlakom, ker pa niso imeli potnih listov, so namenili potem skrivaj naprej čez mejo. Poskusili so pred nekaj dnevi prehod v bližini Št. Lj. pa so jih zalotili granicarji, ki so uporabili celo orožje ter so mladi begunci komaj ušli nazaj. Uvideli so, da je pot na meji prenevarna, pa so sklenili, da se bodo vtihovali na drugo stran v tovornem vlakom. Na kolodvoru je pa bil vlak tako zastražen, da se jim ni nudila prilika skriti se v vagona. Zato so se spravili na most na nadvozu v Kosačkih ter čakali tam na vlak. Bornetu je namera uspela, ker je padel pri skoku v vagon ter je na ta način došel čez mejo. Majer pa je padel med vagona ter izgubil pri tem roko, dočim se je Šnepl premislil ter še premišljuje sedaj nepremišljeno dejanje v zaporu.

Zanimivo, da je v naših krajih že prenehala strast beganja čez mejo. Zadnje mesece se je namreč že vrnilo veliko ljudi, ki so lansko leto pobegnili v Nemčijo v želji za dobrim zaslužkom. Doživeli pa so večinoma velika razočaranja, saj so morali že pri prihodu in odkazanju dela podpisati pogodbo, v kateri so zavestno, da zaslužka ne bodo spravljali domov. Ko so se nekaj časa mudili, so pa uvideli, da itak denarja ne bi mogli spraviti v domovino, ker si ne morejo ničesar prihraniti. Prva skrb jim je bila zategadel, da pride spet nazaj domov, kjer so življenjski in zlasti delovni pogoji vendarle ugodnejši. Te izkušnje so vplivale na druge, da ne silijo več čez mejo. Zato pa se vrši sedaj velika propaganda v drugih krajih naše države in se zdi, da so na poslu posebni plačani agitatorji, ki naj bi spravili čez mejo čim več delavcev, ki jih tam veliko potrebujejo.

m Razveseljiv rekord mariborskega gledališča. V mesecu januarju je prodalo mariborsko gledališče izven abonmaja 8551 vstopnic te je bila cela vrsta predstav razprodana. Januarski obisk v gledališču pomenja doseganje rekorda, ker je dosegel dosedaj najboljši obisk v januarju v sezoni 1926/1927 izven abonmaja 8322 prodanih vstopnic, nato pa je sledil v naslednji sezoni januarski obisk s 7774 vstopnicami. Kljub temu pa se je tudi s tem razveseljivim obiskom gmočno stanje gledališča ni posebno popravilo, ker je treba masiti vrzel, ki je nastala zaradi zakasnele otvoritve letošnje sezone in raznih ovir v decembru, ko so dohodki občutno popustili. Povrh tega pa je vstopnina v mariborskem gledališču zelo nizka, tako da se tudi povečan obisk dosti ne pozna pri inkasu. Dasi se je vse podražilo, je gledališče ostalo še naprej pri nizki vstopnini, da omogoči obisk res vsem slojem, katere je draginja itak že močno prizadela.

m Proračunska seja mariborskega mestnega sveta bo najbrž dne 27. t. m. ob 18 v mestni posvetovalnici.

Hotel, kavarna in restavracija „OREL“

V soboto 22. t. m. domača veselica, v torek 25. t. m. pustna zabava, v sredo 28. t. m. kulturna razstava in slaniška pojedina.

Vsak dan sveže morske in sladkovodne ribe.

m Izdatki mestne občine za osebno in imovinsko varnost. V novem proračunu za leto 1941. je določena subvencija gasilske četi v znesku 110.000 din, od česar odpade 105.000 din na redno subvencijo, ostanek pa na prispevek v kurivno. Za požarne ogledke, ki se vršijo vsako leto, je določenih 30.000 din, za pasivno obrambo mesta pa 75.000 din. Zneski so isti, kakor v tem proračunskem letu. Povišal pa se je prispevek za mestno policijo, ki znaša 466.530 din. Od tega odpade za pisarniške in manipulativne izdatke, za poštnino, telefon, brzojav, za uradne knjižnice, za vzdrževanje zdravniške ordinacije in ročnih lekarn 67.500, za kurjavo in razsvetljavo 52.000, za najemnino za policijske stražnice 37.700, za najemnino za policijsko kasarno v Cankarjevi ulici 22.500, za najemnino za polic. kasarno v Zidovski ulici 18.000, za najemnino za poveljstvo polic. straže 2280, za redno vzdrževanje postojipj 25.500, za nabavo in vzdrževanje pisar. opreme in posteljnine 26.250, za antropometrični, daktiloskopični in fotografski oddelek 2250, za prehrano in eskortne stroške polic. jetnikov 37.500, za čiščenje in manjša popravila 15.000, za nagrade za nočno in čezurno službo 60.000, za obleko in opremo polic. straže in agentov 71.000, za nabavo in vzdrževanje orožja, municije, koles, motor. koles in avtomobilov 21.000, za ranjeno in obolelo osebje 3750, za vzdrževanje policijskega psa 3000 dinarjev. Skupni izdatki za javno in imovinsko varnost Mariborčanov so predvideni na 611.257 ali za 70.332,50 več, kakor v tekočem letu. V skupnem proračunu pa znašajo 1.21 odst.

m Katoliška mladina: uprizori danes ob 5 v Cvetlični ul. 23 veseligoir »Dva para se ženita«. Bombe smeja! Godba! Vabljeni!

m V Ljudski univerzi bo predaval jutri v ponedeljek šef-zdravnik sanatorija Zelengaj pri Zagrebu dr. Djuro Vranešić o zanimivi temi: Melanholija in samomor.

m Ljudska igra: Poroka kmeta Bohanca na pustno nedeljo, 23. t. m. na Ljudskem odru.

m Na Pobrežju v Slomškovem domu danes ob 7 zvečer telovadna akademija. Pester spored! Vabljeni!

m Davčna uprava v Mariboru poziva vse delodajalce, ki so od 22. januarja dalje pri upravi prijavi služkinje in niso prejeli istočasno tudi davčnih kart, ki so predpisane po čl. 95 zakona o neposrednih davkih, temveč samo potrdilo o izvršeni prijavi, da se zglašijo pri tej upravi, soba št. 12, da plačajo davek in prejmejo davčne karte.

m Predstojništvo mestne policije opozarja lastnike koles v Mariboru, da poteče 28. t. m. rok za prijavo za leto 1941. Zato naj vložijo prijave takoj v sobi št. 4 na predstojništvo mestne policije. Zamudniki bodo morali plačati poleg redne še kazensko takso.

m Ustanovni občni zbor Slovenske teniške zveze bo v Mariboru v nedeljo 2. marca v lovski sobi hotela Orel ob 10.30 popoldne.

m Vinarska podružnica v Mariboru priredi trsne tečaje po sledečem redu: danes v nedeljo popoldne ob 2 pri dr. Marjani v Peklu; v torek, 18. t. m. ob 2 pri dr. Scherbaumu na Meljskem hribu; 20. t. m. popoldne pri Karlu Kaufmanu na Počehovi; 23. t. m. ob 2 popoldne pa pri Graborniku na Ranci. Vsak vinogradnik naj se tega tečaja udeleži. Na tečaj naj vinogradniki pošljejo tudi svoje viničarje. Vsi tečaji se začnejo ob 2 popoldne. Prej objavljeni tečaji se zaradi velikega snega niso mogli vršiti.

m Matična vest. Orkestralne vaje za prihodnji koncert se vršijo vsak ponedeljek in sredo

ob 20 v običajnih prostorih. Udeležba za vse žlane obvezna.

m Pasji zapor ukinjen. Ker se od 11. februarja ni pojavil noben nov primer stekline v Mariboru, se je z večerajšnjim dnem ukinil pasji zapor. Psi, ki so grizljivi, predvsem pa volčjaki, morajo še nadalje nositi nagobčnike.

m Narasčanje kriminala pri okrožnem sodišču. Pri mariborskem okrožnem kot kazenskem sodišču je bilo v preteklem letu vloženih 1536 ovadb, torej za 10 več kakor leta 1939. Razprav pred sodnikom poindincem je bilo 400 (1939 272), pred malim ali velikim senatom 702 (1939 576). Obtožbe je bilo vloženih 875 (1939 698). Tiskovnih tožb je bilo 7, od tega vloženih dve obtožnici po državnem pravniku (1939 10). Skupaj je bilo obsojenih 1000 oseb. Od tega 2 osebi po zakonu o tisku. L. 1939. je bilo obsojenih vsega 761 oseb. Obtoženih je bilo 1698 (1508). Od teh je bilo 178 oseb oproščenih. Med obtoženci je bilo 132 mlajših mladotletnikov. Od teh je bilo 18 obsojenih. V primeri z ljubljanskim okrožnim sodiščem izkazuje mariborsko večji promet, ima pa manj osebja.

Gledališče

Nedelja, 15. februarja, ob 15: »Habakuk«; ob 20: »Sunčeva oseba«.

Ob 15.30: »Habakuk«; ob 20: »Sunčeva oseba«.

Ob 15.30: »Habakuk«; ob 20: »Sunčeva oseba«.

c Iz sodne službe. Izprašani sodnijski pripravniki. Zupančič Franc, ki je bil na substituciji v Ormožu, je ponovno dodeljen okrož. sodišču v Celju.

c Mestni prehranjevalni urad v Celju je v času od 1. do 12. februarja razdelil nakaznice za pšenično moko in pečeni kruh v smislu odredbe vsem osebam, ki so upravičene dobiti nakaznice. Zaradi tega smejo vsi gostinski obrati postreči svoje goste s kruhom le proti izročitvi odrezkov nakaznic. V interesu vsega celjskega prebivalstva je, da se razdelitev moke in kruha vrši pravilno, zato naj se celjski kavarnarji, restavracije in gostilničarji točno ravnaajo v smislu uredbe. Luksuzno pecivo se sme prodajati brez nakaznic.

c Rekonstrukcija državne ceste Selce-Sv. Marjeta-Rimske Toplice. Dne 20. februarja bo ob 11.30 popoldne v prostorih tehniške razdelke kr. banke uprave v Gajevi ulici v Ljubljani javna pismena ponudbena licitacija za obnovo ceste Selce-Sv. Marjeta-Rimske Toplice. Za dela je odobrenih 96.025 din.

PRESELITEV

Centenemu občinstvu vljudno sporočamo, da sem preselil svojo krsnarsko in kaparsko delavnico

iz Kocenove ul. 2 v Razlagovo ul. 6

ter se priporočam za nadaljnja cenjena naročila.

KOŽUH IVAN, krznar in kapar, Celje.

c Važno gospodarsko predavanje. Društvo »Mali gospodar« v Celju priredi v sredo, dne 19. februarja ob pol 8 zvečer v okoliški šoli važno gospodarsko predavanje o gnojenju vrstov. Predaval bo kmetijski referent g. Zupan.

Vstopnine ni. Članstvo naj drug drugega opozori na to predavanje.

c Zadrugi dvoednevni tečaj za zadrugne funkcionarje za celjski okraj bo v okoliški šoli 28. februarja in 1. marca, vsakikrat z začetkom ob 8 zjutraj.

c Krasno darilo ljubljanskega župana g. dr. Adlešiča — zlata palica — za zmagovito patrolo na medmestnih tekmah na Golte, kjer so danes tekme, je razstavljeno v izložbi veletrgovine Valentina Hladin. Občinstvo naj si to zanimivost ogleda.

c Na Kralja Petra cesti je umrla zasebnica Bendiner Lina. Naj v miru počival.

Prevzemam v krojaško obrt

spadajoča dela. — Cene solidne.

Vadušek Ivan, Breg št. 13, Celje

c Baletni večer v mestnem gledališču. Prva soloplesalca ljubljanskega opernega baleta Erna Mohorjeva in Boris Pilato priredita v četrtek, dne 20. februarja ob 8 zvečer v Mestnem gledališču samostojen baletni večer. Nastopila bosta v solotopkah in duetih. Na klavirju ju bo spremljal operni kapelnik dr. Danilo Švara.

Cene dramske. Predprodaja vstopnic v Slomškovi knjigarni.

c Pomanjkanje vode. Znano je, da prihaja v Celje komaj toliko vode, kolikor je Celje rabi. V

Ptuj

Uradni dan Zbornice TOI v Ljubljani bo za Ptuj, okolico, Ormož, Ljutomer, Mursko Soboto in Dol. Lendavo v četrtek, 20. februarja, v prostorih Zdrženja trgovcev za mesto Ptuj, Narodni dom.

Akademija kroška Slovenske dijaške zveze v Ptuj. V ponedeljek, 10. t. m. je bila v Mestnem gledališču akademija, ki jo je priredilo ptujsko dijaštvo, včlanjeno v kroško SDZ. Proti prireditvam, ki so jih katoliški dijak priredili v prejšnjih letih, je pokazala ta akademija nedvomno precejšen napredek. Videlo se je, s kakšno skrbnostjo so bile pripravljene vse točke programa, od deklaracije prvošolke do globokih recitacij osmošolcev. Pri izvajanju programa so se zlasti odlikovali: prvošolka Stiplošek z odlično podano deklaracijo, petošolka Doklerjeva v igrici »Sirotka Jerica«, občinstvu je ugajal zlasti tretješolac Dokler kot Jerčin bratec. Matheo je presenetljivo dobro podala šestšolka Urbasova, v mnogih točkah se je odlikoval osmošolac Alič. Celotni program, čeprav dobro obdelan, ni bil dobro izbran. Marsikaj je bilo čisto odveč, saj se je vsa akademija le preveč zavlekla. Ta in ona točka ni dosegla namena, ki bi ga morala; iz nekaterih je bilo le preveč vidno nerodno dreganje s prodajalnikom.

Ptajska gora

Novo stolpno uro dobimo na spomlad. Veljala bo 6000 din. Po župniji se je že nabralo za ta namen 3250 din. Nekateri so prav lepo darovali. Bog daj, da bi jim sledili še drugi.

Mrtvaški zvon naše farnе cerkve smo letos elišali samo enkrat. Pa tudi ženijo se bolj malo. Samo tri pare je doslej zvezal g. župnik pred oltarjem, en par se pa še pripravlja na ta življenjski korak. V nedeljo smo čitali v »Slovencu«, da so v Sv. Lovrencu na Dravskem polju, v naši sosedni župniji letos tudi »ženini na karte« — pri nas bomo pa imeli »Davek na semce«, tako se namreč imenuje igra, katero bo na pustno nedeljo igralo naše PD ob 3 popoldne v šoli na Ptujski gori.

Elektrifikacija Dravskega polja, t. j. občin Cirkevce, Sv. Lovrenc na Dr. p., Ptujška gora, se bo gotovo v teku tega leta izvedla. To je zadnji čas, ker material bo vedno dražji. Zato naj nihče ne odlašaj oskrbeti svojega stanovanja in poslopja z električno razsvetljavo.

Sv. Peter pri Mariboru

Društvene vesti. Gasilska četa ima sestanek danes takoj po jutranjem sv. opravilu v deški šoli. Fantovski odsek in Dekliški krožek pripravljata za prihodnjo nedeljo veseligoir.

Šolska prireditve. Prošlo nedeljo nas je prijetno presenetila deška šola z igro, ki jo je priredovali predvsem etarši učencev kakor tudi ostalo občinstvo. Igra je bila v prid šolski kuhinji in se je ob tej priliki nabrala lepa vsota, ki bo lajšala bedo najsiromašnejših. Veji igrači so svoje vloge dobro odigrali.

Smrt zgodnjega moža. V torek smo položili na Gorci k zadnjemu počitku 78 letnega posestnika Jožefa Protnerja z Vodol. Pokojni je bil zavezan naš priatelj, skrben oče svojih številnih družin, ki je dala našim organizacijam agilne sodelavce Pokoj njegovi duši!

Hoče

Prosvetno društvo priredi dne 16. febr. 1941 ob 15. in 17. uri v Slomškovem domu komedijo v treh dejanjih »Pričarani ženine«. Prijatelji smeja in poštene zabave vabljeni!

CELJE

vročih mesecih je seveda zmanjka in vse višje ležeče hiše so brez vode. Manj znano je pa, da vode primanjkuje tudi pozimi in ne samo, kadar svet pomrzne in piteka vode premalo, skoraj redno, tudi ob deževnem vremenu, so višje hiše od dopoldneva pozno v noč skoraj brez vode, kajti enocevni vod na neprimerno, da dosepe kviku le ona množina vode, ki se še ni razila po odvodih, v rezervoar pa dosepe sploh le neuporabljen ostanek. To pa je v Celju le še ponoči. Običajna uprava ima vse to v evidenci in je mestni svet v proračunu odobril kredit za pojačanje kapacitete mestnega vodovoda. Seveda je to vprašanje izvedljivo šele v določenem času, tako da še ne bo prav hitro vode v pipah. Opozorili bi prebivalstvo na drugo stran. Mnogokje vidimo, da so pipe odprte ali napol odprte, zlasti tam, kjer ne obremenjuje izdatkov tudi števec vodometra, tam voda neprenehoma teče... Prav bi bilo, če se prebivalstvo opozori k štednji z vodo, organi pa, da bi pregledali, kako je s pipami. Višje ležeča stanovanja, ki plačujejo tudi vse mestne doklade, bi postala z drugimi stanovanji enaka, prebivalci pa bi bili pristojni zelo hvaležni za tako ureditev.

c Danes popoldne obiščemo vsi prireditelji Mlakaije igralne družine iz Ljubljane, ki pada na odru Ljudske posojilnice točno ob pol 4 popoldne izvršno igro »Vragova smolac«. Vstopnice se dobe v predprodaji pri dnevni blagajni od 11—12 ali od pol 3 do pol 4. Čisti dobiček je namenjen v korist celjski Zimski pomoči.

c Ljubljanska drama bo uprizorila v petek 21. februarja ob 8 zvečer v celjskem mestnem gledališču Prago dramo »Zaprta vrata«. Neabonentni dobe vstopnice v predprodaji v Slomškovi knjigarni.

c O gorah Velike Britanije bo govorila v petek 27. februarja ob 8 zvečer v risalnici meštanske šole pod okriljem SPD ga. Fanny Copelandova iz Ljubljane.

c Občni zbor mestnega odbora. Aeroklub v Celju bo v torek, 19. febr. ob 8 zvečer v vrtni dvorani hotela Evrope. Vse prijatelje sinjega športa vabimo k obilni udeležbi!

c Važno opozorilo vsem celjskim nameščencem. V sredo, dne 19. febr. ob 7 zvečer bo v vrtni dvorani hotela Evropa širša seja zastopnikov vseh celjskih nameščenskih organizacij. Ker se bo na njej razpravljalo o perečih nameščenskih vprašanjih, so vabljeni vsi nameščenci. Pridite točno!

c Občni zbor Rdečega križa bo v sredo, dne 19. februarja ob 20 v sejni dvorani mestnega poglavarstva.

Mozirje

Pogreb dne 11. februarja v šostanju umrlega duhovnika g. Maksa Gorčarja je bil v četrtek. Ob pol 10 je blagoslovil v šostanju pred hišo smrti njegovo krsto domači g. dekan in duh. svetnik Gregor Potokar iz Šmartnega pri Velenju ob asistenci šestih drugih duhovnikov. Iz šostanja je spremljalo umrlega g. Gorčarja na njegovi poslednji poti v rojstni kraj Mozirje, kjer je želel biti pokopan čestno duhovnikov in precej vernikov iz Šmartna, Št. Lj. in sorodniki. Njegov prijatelj Pavel Žagar, kol. kanonik in dekan v Novi cerkvi, mu je govoril v cerkvi v slovo. Posebno je omenjal njegov velik trud, da je natančno doagal rodovnik Slomškov, o katerem so

obojale doslej razne nasprotujoče si domneve. — Po mrtvaških molitvah in daritvi sv. mase, ki jo je opravil župnik Jurij Lebič iz Št. Lj. so zanesli njegovo truplo na daljni vzhitveni Olinik; kjer bo počival do dneva svojega vstajenja med svojimi sorodniki in drugimi duhovniki. Kakor ob rojstnem domu, je tudi tukaj zapel prav lepo v slovo moziški možski zbor. Ob grobu mu je izrekel zadnjo zahvalo načelnik FO iz Šmartna pri Velenju za zgraditev društvenega doma. Blagi, ponižni Maki, počivaj v miru! Večni pokoj Tvoji zlati prijateljski duši!

Laško

»Sedanja vojna v besedi in sliki je naslov sklopičnega predavanja na sestanku Prosvetnega društva, ki bo v sredo, 19. t. m. ob pol sedmih zvečer v nadžupnijski dvorani v Laškem. Predaval bo g. ravnatelj Prosvetne zveze Vinko Zor. Ker bo predavanje zanimivo, se ga udeležite v čim večjem številu. Pridite točno!

Dobova

Materinski tečaj v Dobovi priredi vodstvo zdravstvenega doma iz Brežic. Prvo predavanje bo danes po večernicah, potem pa vsak teden od 5 do 7 zvečer. Prihodnjo nedeljo bo zaključno predavanje. Vse žene, matere in odrasla dekleta se vabijo, da se tega tečaja udeležijo.

Tovarna dežnih plaščev v Dobovi (Climatic) je imela v soboto, 1. februarja svoj tradicionalen večer v prostorih, kjer se dela. Kakor vsako leto, so tudi letni uslužbenici tovarne preuredili svoje delavne prostore v res okusno okrašen dvorano. Bil je lep večer, na katerem so uslužbenici tovarne s svojimi prispevki in s pomočjo šefa tovarne priredili zakusko. Lepa gesta je od strani lastništva tovarne, da je tako dobro do svojih uslužbencev in da se vsako leto enkrat povese v družbi svojih uslužbencev. Vse osebe s šefom je kot ona velika družina imitirka Climatic bi morala služiti marsikateri trdki za zgled.

Fram

Šolska kuhinja zelo dobro deluje. 90 do 100 revnih solarjev se vsak dan nasiti s tečno jedjo. Največ zaslug za to ima šolski upravitelj gospod Ludvik Grafenauer, ki je zbral potrebno množino živeža, in njegova gospa soproga, ki sama vodi kuhinjska opravila.

Krušne karte so prinesle precej razočaranja, zlasti v delavske kroge. Posebno prizadeti so oni delavci, ki delajo na cesti in so ob svoji hrani. Mnogi pa pravijo, »da bi le kaj hujšega ne bilo«.

Na prosvetnem polju smo postali precej živahni. Preteklo nedeljo je DK uprizoril veseligoir »Izgubljeni raj«. Dekleta so povečini bila prvič na odru in so svoje vloge prav dobro rešile. Za pustno nedeljo pripravlja FO veseligoir »Micka, premišli si«, ki je na naših podeželskih odrih s tolikim uspehom igrana in ki bo gotovo tudi Framčane v obilni meri razvedrila. Najvažnejše pa je, da se pripravljajo člani FO in članice DK s svojim naraščanjem vred na akademijo za svoj praznik na dan sv. Jožefa 19. marca, na kateri bodo pokazali vdanost do Boga, naroda in države. To prireditev bodo predvsem poživile fanfare, katere smo te dni naročili.

Loče pri Poljčanah

Elektrifikacija. Ako te zanese pot iz Poljčan ob Dravinji proti Slov. Konjicam, prideš nekako na sredi poti v blatne Loče. Cesto spremlja sedaj v manjši, pa zopet v daljši razdalji reka Dravinja, ki zre bregove na obeh straneh in odnaša s seboj redovitne njive in dobre travnike. Kako bi bila potrebna regulacije! Pa je ta, grda, voda zaradi nenadnega juga v januarju tako narasla, da je prestopila bregove in nam grozila s poplavo. Pa kaj samo s poplavo! V resnici je odnesla jez pri mlinu, katerega kolo je gnalo tudi električni dimo in nam tako oskrbovalo zvečer skromno, a vendar tako potrebno električno luč. Res, da ni bilo vedno luči. Če je bilo preveč vode, če je je bilo prenalo in če je zamrznila, smo bili vedno v temi. In hudomušneži, ki jih pri nas tudi ne manjka, so rekli: Sedaj bo vsaj mir, ko je jez žel po vodi in ne bo jeze in stroškov. Pa smo drugi zopet drugačnega mnenja. Luči je treba. In je naša občina zainteresirala merodajne kroge ter je upanje, da bomo enkrat prišli preko naše revščine in zasvetili po naših hišah in ulicah s tako lučjo, da bo stalna in trajna. Bodo bremena z nio v zvezi, a treba je, da gremo s časom naprej in se moderniziramo. Nergač pod klop in tiho! Naj stane kar hoče, samo da pridemo enkrat ven iz naše ločke grajzerije, pa bo nekaj. Bodi luč! In če bomo v roke pljunili in v žep segli, bomo že v jeseni svetili in tudi stroje nam bo gnala lepa svetla luč! Bog jo živi in tudi tiste, ki se ne bojijo ugrizniti tega trdega oreha!

Občinski rdeči križ je imel pretekli ponedeljek svoj redni letni občni zbor, na katerem si je izvolil novo upravo s predsednikom č. g. Modrinjakom Francetom, podpredsednikom g. dr. Akerstom Erikom, tajnikom g. dr. Pugačevim in blagajnikom g. Grumom Martinom na čelu. Rdeči križ pa se tudi zaveda svoje naloge, ki jo ima zlasti v sedanjem času. Zato je organiziral trimesečni bolniški tečaj v Ločah, ki ga vodi šef-zdravnik dr. Ankerst Erik, banovinski zdravnik v Ločah s pomočjo predsednika rdečega križa. Začel se je tečaj že 4. XII. 1940 in še vedno traja. Prijavilo se je 42 udeležencev obojega spola. Udeležuje se jih pa redno predavanj od 25 do 30. Ob koncu bo izpit, da bomo lahko dobili izprašane bolničarje in bolničarke vsaj za prvo pomoč.

Gledališka predstava. Katoliško prosvetno društvo »Slomšek«, ta pionir prosvetne izobrazbe širših slojev v Ločah, pripravlja zopet presenečenje. Na novo preurejenem in siskanem šolskem odru bo uprizoril 23. XII. 1941 burko v treh dejanjih: Gozdič; Zenitev. Smeha na cente. Kdor se hoče naučiti, kako se taka stvar naredi, da ne bo blamaže in korbec, kar se je zadnje čase tudi pri nas že večkrat komu zgodilo, naj pride pogledat. Vstopnina navadna.

Ježica

Za tukašnja konferenco sv. Elizabete, ustanovljeno dne 4. novembra 1940, so darovali: Hranilnica in posojilnica na Ježici 1000 din, g. Stane Vidmar, tovarnar in trgovec, Savlje 120 parov nogavic, g. Franc Sever, pos. in župan, Ježica, voz drv; po 200 din pa: g. Marijeta Vilfan, Ježica; g. Neža Vilfan, Črnuče in neimenovana; po 100 din: č. g. dr. Alojzij Mrhar, kanonik, Ljubljana, g. Janez Sever, prof., Ježica, g. Franc Hvastija, žel. svetn., Ljubljana; g. Lovro Kos, pos., Savlje; g. Stuchly A., Mala vas, in neimenovana; po 50 din: »Alpina«, Ljubljana; g. Angela Skerlep, Mala vas; g. dr. Terezija Skerlep, Mala vas, in več neimenovanih; po 40 din: g. dr. Aleš Peršin, odvet., Ljubljana; g. Marija Sitar, Stožice. — Mnogi so darovali manjše zneske deloma v gotovini, deloma v blagu, tako da znaša celotna zbirka poleg darov v blagu, v gotovini 6195 din, kar se je razdelilo med najpotrebnejše župljane, kot zimeko pomoč.

Vsem blagim dobrotnikom najlepša hvala in Bog povrni! Naj bi našli še mnogo plemenitih posnemačev!

Smuški šport v naši mladinski organizaciji

Ob današnjem prvenstvu ZFO v klasični kombinaciji

Zveza fantovskih odsekov je sprejela v svoj telesnovzgojni program poleg telovadbe tudi vse zdrave in koristne sportne panoge. Kot prva si je utrla pot v našo mladinsko organizacijo lahka atletika, ki se je sicer gojila že svoj čas v orlovski organizaciji, toda le bolj mimogrede brez kakršnih koli sistematičnih vidikov. Poleg lahke atletike, ki je danes v ZFO na zavidljivi višini, kar izpričujejo imena jugoslovanskih in slovenskih prvakov, reprezentantov in rekorderjev: Mavsarja, obeh Klinarjev, Koširja, Lončariča, Smoleja in drugih, pa je brez dvoma dosegel največji in najgloblji razmah — smuški šport.

Ravno te dni so potekla kratka tri leta od prvega smučarskega prvenstva ZFO, pa je ta najbolj zdrava in koristna sportna panoga že zajela — skoraj bi rekli — sleherni naš odsek. Od božiča sem ni nedelje, da naši fantje (pa tudi dekleta) ne bi merili svojih moči in sil na belih snežnih poljanah. Brez pretiravanja lahko mirno postavimo trditve, da ni odseka, ki mu to dopuščajo prilike in razmere, da ne bi priredil smučarskih tekem. Smučarski šport je zajel vso slovensko mladino. Prav je zato, da je Zveza fantovskih odsekov sprejela smučanje v svoj telesno-vzgojni program.

Br. Ciril Praček (FO Jesenice)

Že začetek je pokazal visoko kvaliteto smučarskega športa v naši mladinski organizaciji. Držna je bila misel utreti pot smučarskemu športu v našo organizacijo z mednarodno prireditvijo. Z drznimi je sreča — zamisel je uspela. Naši fantje so dne 11. februarja 1938 na Črnem vrhu nad Jesenicami na tekмах za slovensko prvenstvo v boju z brati češkimi Orli z lepim uspehom prvič zarisali smučine za našo organizacijo. Uspeh ni bil toliko v absolutni zmagi nad brati Čehi, o katerih smo vnaprej vedeli, da v alpskih disciplinah, to je v smuku in slalomu, še dolgo niso kos našim fantom. Uspeh je bil za našo fantovsko organizacijo prestižnega značaja. Vsa sportna javnost je doznala, da so najboljši jugoslovanski smučarji, olimpijci, državni reprezentanti in prvaki: Ciril Praček, Lojze Žvan, Emil Žnidar, Jože Bertoncelj in Rudi Finžgar — slovenski fantje.

Drzna in širokopotezna je bila zamisel našega smučarskega krsta, toda uspela je. Krepko smo začeli. Uspeh nas je ohrabil. Sklep je bil: še krepkeje nadaljevati!

Razvoj v prvih letih

Jeseni leta 1937 je bil v sestavi zveznega odbora za telesno vzgojo osnovan smuški pododbor, ki mu se danes kljub boleznim načeljuje neumorno agilni br. France Sešelj. Naloge in načrti novoustanovljenega smučarskega pododbora, ki si jih je za začetek zamislil, se gotovo niso skladali s težko dolžnostjo, ki mu jo je naložil skupne seje telesnovzgojnih odborov ZFO in CSO (češkega Orla): pripraviti, organizirati in izvesti smučske tekme za slovensko prvenstvo. Za začetek bi bilo morda potrebnije in koristnejše utreti pot smučarskemu športu v našo organizacijo s propagandnimi predavanji, začetniškimi tečaji in manjšimi tekami. Toda naloga je bila dana, treba jo je bilo udelestiti. Uspeh je pokazal, da je imel tak začetek svojo dobro stran. Vzbudivel je zanimanje za smučanje v najširših plasteh našega članstva.

Slovensko prvenstvo se je delilo v alpsko (smuk in slalom) in klasično (tek in skoki) kombinacijo. Za alpske discipline je bil izbran Črni vrh, za klasične pa Planica. V okviru tekem za slovensko prvenstvo je bilo tudi I. smučsko prvenstvo ZFO. Za te prve tekme se je prijavilo blizu 200 članov, to je bilo za začetek res rekordno število. V tekmah za slovensko prvenstvo sta zmagali vrsti ZFO tako v alpski kot v klasični kombinaciji. Reprezentanco ZFO v alpski kombinaciji so sestavljali bratje Praček Ciril, Žvan Lojze, Žvan Davorin in Bertoncelj Jože, vsi člani jeseniškega FO. Naši so zmagali s 725,7 točkami. Čehi so iz konkurence v alpski kombinaciji izpadli. Težka in neizvestna pa je bila borba v klasični kombinaciji. ZFO so zastopali bratje Starman Lado (FO Ljubljana-Siška), Lihteneger Ferdo (FO Mojstrana), Kajzar Franc (FO Rateče) in Podlipnik Jože (FO Bohinjska Bistrica). Vrsto CSO pa so tvorili bratje Kosour Bohumil, Fousek Vid, Čiverny Vojtěh in Hanuš Alois. Po hudi borbi je zmagala naša vrsta s 1531,5 točkami pred Čehi, ki so dosegli 1298,3 točke.

V tekmah za prvenstvo ZFO za leto 1938 je v alpski kombinaciji zmagala vrsta gorenjske pod-

zveze (Praček, oba Žvana in Bertoncelj) pred ljubljansko (Šmitek, Masterl, Dolenc, Dobovšek). Med poedinci pa je bil uspeh naslednji: 1. Praček Ciril (FO Jesenice) 172,20 točk, 2. Žvan Lojze (FO Jesenice) 173,20 točk, 3. Žvan Davorin (FO Jesenice) 195,10 točk, 4. Bertoncelj Jože (FO Jesenice) 212,20 točk, 5. Šmitek Zane (FO Ljubljana, Sv. Jakob) 213,10 točk, 6. Masterl Marjan (FO Skofja Loka) 226,85 točk, 7. Miceli Leon (FO Jesenice) 229,10 točk, 8. Žnidar Emil (FO Jesenice).

Tudi v klasični kombinaciji je zmagala vrsta gorenjske podzveze (Lihteneger, Kajzar, Podlipnik, Vole) s 1416,7 točkami pred ljubljansko s 806,6 točkami. Poedinci pa so se leta 1938 v klasični kombinaciji takole zvrstili: 1. Starman Lado (FO Ljubljana-Siška), 2. Lihteneger Ferdo (FO Mojstrana), 3. Kajzar Franc (FO Rateče), 4. Podlipnik Jože (FO Boh. Bistrica), 5. Janežič Jože (FO Kamnik).

To je bil kratek pregled prvih tekem za slovensko zvezno prvenstvo. Samo izvedbo tekem je prepuštil zvezni smučsko-tehnični pododbor jeseniškemu in rateškemu odseku. Prirediteljem pa je bil ves čas tekem na razpolago cel štab organizatorjev in smučskih sodnikov iz Akademikega športnega kluba.

Z bogatimi izkušnjami iz prvega leta se je smuški pododbor ZFO pripravljaval na novo smučsko sezono. V načrtu je bilo sicer II. slovensko prvenstvo na Češkoslovaškem, vendar je že od početka kazalo, da bo moralo zaradi težkega mednarodnega položaja odpasti, ker se je res zgodilo. Zato je pododbor lahko posvetil vso pažnjo in usmeril vse svoje delo v propagando za razvoj smučarskega športa med fantovskimi odseki. Prireditelj in pomagač je pri celi vrsti smučskih tečajev, začetniških, nadaljevalnih in tekmovalnih. Nedeljo za nedeljo so se vrstile tekme, odsekovne in okrožne. Kot prva se je opogumila mariborska podzveza, da je priredila podzvezno prvenstvo pod Uršlja goro nad Guštanjem.

4. februarja 1939 se je pričelo II. zvezno prvenstvo v alpski kombinaciji, in sicer zopet na Črnem vrhu. Žal se tekem niso mogli udeležiti najboljši tekmovalci, ker so v tem času kot državni reprezentanti nastopili v inozemstvu. Kljub odsotnosti Pračka in Žvana je presenetila zmaga br. Franca Herleta (FO Ljubljana Sv. Jakob) nad Žnidarjem in Bertonceljem. Novost teh tekem je bila porazdelitev tekmovalcev v dva razrede: vrhunskega in splošnega. Sodilo za razvrstitev je bil vrstni red in uspeh s I. zveznega prvenstva I. 1938. Razvrstitev tekmovalcev v razrede se odelej vsako leto dopolnjuje in spopolnjuje.

Prvenstvo v klasični kombinaciji se je to leto (1939) preneslo na Jelovico in je že drugič zmagala vrsta gorenjske podzveze (Lihteneger, Kajzar, Kordež in Finžgar) s 1066,6 točkami. Druga je bila vrsta ljubljanske, tretja pa mariborske podzveze.

Leta 1940 je bil prvi del zveznega prvenstva v alpski kombinaciji 4. februarja v Bohinjski Bistrici, drugi del v klasični kombinaciji pa 10. in 11. februarja v Mojstrani. Prvenstvo ZFO v alpski kombinaciji si je to leto priporil br. Jože Bertoncelj (FO Jesenice) pred Žnidarjem (FO Jesenice) in Herletom (FO Solčava). V klasični kombinaciji si je že drugič priporil prvenstvo br. Lihteneger Ferdo iz Dovjega, drugi je bil br. Dekleva Milan (Ljubljana-Siška), tretji pa br. Finžgar Rudi (Kropa). To leto so se prvič vsile tekme v štafetnem teku (4x10 km). Zmaga je štafeta vrsta Triglavskega okrožja pred štafeto zasavskega in drugo vrsto triglavskega okrožja.

Za leto 1940 je smučsko-tehnični pododbor ZFO zbral natančne statistične podatke o vseh tekmah, ki so jih tega leta izvedli odseki, okrožja in podzveze. Po teh podatkih je bilo lansko leto v okviru ZFO prirejenih 42 smučskih tekem, na katerih je nastopilo skupno 1221 tekmovalcev iz 132 odsekov. Te številke nam zgornjo izpričujejo velik napredek in ogromen razmah smučarskega športa v naši fantovski organizaciji.

V letošnji smučski sezoni pa je razmah še večji. Nedeljo za nedeljo se vrste manjše in večje

tekme po odsekih in okrožjih. Po številu tekem in tekmovalcev bo letošnja sezona še uspešnejša kot lanska. Tudi letos je bilo v ospredju zanimanja zvezno prvenstvo. Prvi del v alpski kombinaciji je že za nami. Idealna smučišča v bližnji škofjeloški okolici so bila 18. in 19. januarja pozorišča letošnjih borb za zvezno prvenstvo v smuku in slalomu.

Vsa dosežanja zvezna prvenstva so bila vrhunske, elitne prireditve, toda letošnje prvenstvo v Škofji Loki je daleč prekosilo vse dosežanje. Na teh tekmah, ki so v letošnjem prireditvenem programu ZFO tvorile uvod v veličastne slavnosti naše organizacije ob nastopu vlade našega mladega vladarja kralja Petra II., se je zbrala domala vsa jugoslovanska smučarska elita v alpskih panogah. Po kvaliteti nastopajočih tekmovalcev je bilo letošnje prvenstvo ZFO v alpski kombinaciji ena največjih smučskih prireditev pri nas. Saj so se borili za naslov prvaka ZFO najboljši jugoslovanski smučarji: Ciril Praček, Lojze Žvan, Jože Bertoncelj, Emil Žnidar, Rudi Finžgar in še cela vrsta drugih naših odličnih tekmovalcev. Po ostrem in do kraja napetem dvoboju med našima reprezentantoma Pračkom in Žvanom je slednjemu uspelo, da je za letošnje leto postal prvi med prvimi. Poseben podarek letošnjim tekam je dalo sodelovanje naše vojske. Komanda planinskega polka je dala prirediteljem pri vajah in organizaciji tekem na razpolago vso svojo pomoč. Kolikoga propagandnega pomena so bile te tekme, pa je pokazala velika udeležba občinstva na tekmah v slalomu. Mladi in etari so pohiteli na pobočje nad Puštalom, da vidijo naše najboljšie tekmovalce na plesu skozi vratca.

Te tekme so nam pokazale še nekaj: velik kvalitativni in kvantitativni napredek tekmovalcev splošnega razreda. Od vseh je najbolj presenetil mladi Jeseničan Marjan Stare, ki utegne že jutri postati nevaren konkurent svojim včerajšnjim in današnjim učiteljem.

Ravno te dni — včeraj in danes — pa se na smučskih toriščih okrog Radovljice in Kroke vrši drugi del letošnjega zveznega prvenstva: tekme v klasični kombinaciji in štafetnem teku.

To bi bil le površen in kratek splošen pregled razvoja smučarskega športa v naši mladinski organizaciji v zadnjih letih.

Odnos do vrhovne in narodne zimskošportne zveze

Takoj v začetku, koj po osnovanju smučsko-tehnični pododbora ZFO je bilo postavljeno na dnevni red vprašanje ureditve razmer med ZFO in tedanjo Jugoslovansko zimskošportno zvezo (JZSZ) kot vrhovno predstavnico smučarskega športa v državi, in sicer glede članstva, verifikacij, prireditve, tekem, nastopov v inozemstvu itd. To vprašanje je bilo po vzajemnih posvetih hitro in v obojestransko zadovoljstvo ugodno rešeno z dogovorom, ki ureja vsa imenovana in druga sporna vprašanja, ki bi mogla v bodoče nastati. Po tem dogovoru je bila dana našim odsekom možnost, da se včlanijo v zimskošportno zvezo, tekmovalcem včlanjenih odsekov pa prihranilo, da nastopajo na javnih tekmah pod imenom svojih odsekov za našo organizacijo. Zavedajoč se prestižnega in propagandnega pomena športnih uspehov, stoji ZFO na stališču, da naj vsi njeni člani na javnih tekmah nastopajo pod imenom in za čast svoje organizacije. To pa je možno le, če je odsek včlanjen v zimskošportni zvezi in ima pri njej verifisirane svoje tekmovalce. Kjer dopuščajo razmere, naj se torej odseki včlanijo v Slovensko zimskošportno zvezo.

Uspehi naših fantov

O uspehih naših fantov skoraj ni treba pisati. Njih imena dovolj povedo. Na prvem mestu je treba imenovati br. Cirila Pračka, [kot tekmovalcev je verifikiran za jeseniško Skalo]. Že skoraj deset let sem je uspešno zastopal našo državo na sve-

Prehodno darilo dr. Korošca zmagovalni vrsti ZFO v alpski kombinaciji. Letos si je dario priborila vrsta gorenjske podzveze.

tovnih prvenstvenih in drugih mednarodnih srečanj doma in v inozemstvu. Dolga leta je bil jugoslovanski državni prvak v alpski kombinaciji. Brez dvoma je še dнес eden naš najuspešnejših tekmovalcev. Poleg Pračka moramo v prvi vrsti omeniti brate Lojzeta Žvana, Jožeta Bertoncelja in Emila Žnidarja. Prva dva ravno te dneve zastopata Jugoslavijo na velikih mednarodnih tekmah v Garmisch-Partenkirchnu. Vsi ti so že nešteto krat častno zastopali našo domovino širom Evrope.

Če govorimo o uspehih naših fantov, ne smemo prezreti našega vrliga Rudija Finžgarja iz Kroke. Na veliki planiški skakalnici je ob priliki lanskih smučskih poletov pred tisoči gledalcev dosegel od vseh jugoslovanskih tekmovalcev najdaljši skok (84 m). Ponosni smo bili na ta njegov uspeh, ponosni zato, ker ga je postavil za ime naše organizacije.

In naša dekleta

Vzgladu fantov so kmalu sledila dekleta. Že ob priliki II. fantovskih tekem na Jelovci, februarja leta 1939, so se zbrale na svoje prve tekme. Od tedaj prireja Zveza dekliških krožkov vsako leto svoje smučarsko prvenstvo. Kakor fantje, so tudi dekleta sprejela smuški šport v svoj telesnovzgojni program. Tudi dekleta beležijo leto za leto boljše razmah in velik napredek. Število tekmovalk raste od tekem do tekem. Nič manj kot fantje se lahko tudi dekleta pohvalijo s svojimi smučarkami, saj imajo v svoji sredi obe sestri Pračkovi: Lojzko in Anico, od katerih je prva sedaj brez dvoma najboljša slovenska in jugoslovanska tekmovalka. To je tudi že opetovano dokazala, posebno na tekmah zadnje nedelje v Celju.

Bodoči program

Po tem kratkem in površnem pregledu razvoja smučarskega športa v naši mladinski organizaciji moramo ugotoviti, da je smuški šport v Zvezi fantovskih odsekov na zavidni višini. Razvoj pa še s tem ni zaključen in bo še nujno svojo pot navzgor. Naloga vodstva je, da ta razvoj spremlja in ga podpira, pri tem pa budno čuva, da se razvoj ne bi izprevergel v napačno smer.

Ob primerjavi kvalitete poedinih smučskih panog moramo ugotoviti, da je kakovostni nivo alpskih disciplin v naši organizaciji daleč pred klasičnimi panogami (teki, skoki). To spoznanje pa že nalaga vodstvu dolžnost, da v bodoče posveča kar največ pažnje disciplinam klasične kombinacije, posebno pri vzgoji naraščaja. Pri tem pa je treba seveda paziti, da zaradi tega ne bo oviran naravni razvoj alpskih disciplin.

Zopet nov dokaz naše naprednosti

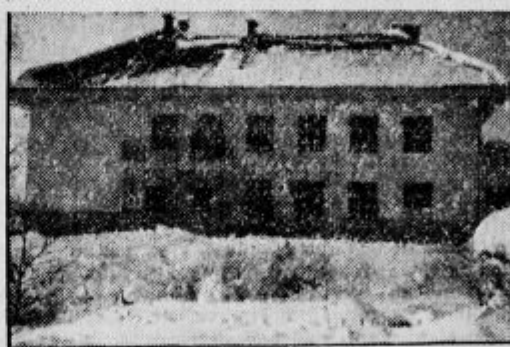
Prihodnjo nedeljo bo Črnomelj slavil velik praznik. Slovesno bo odprta in blagoslovljena nova stavba drž. meščanske šole v Črnomlju. Poslopje je gotovo ponos ne samo Belokranjci, pač pa vsej Sloveniji, saj je to ena najlepših meščanskih šol v Sloveniji. In kar je še največ, postavilo jo je mesto, ki je središče morda najrevnejše pokrajine Slovenije — Belokrajine. Torej dvojna žrtev in seveda dvojno priznanje.

Impozantna stavba, ki je grajena po načrtih kar. banske uprave, ki jih je izdelal inž. arh. Navinšek, stoji na najlepšem prostoru v Črnomlju, tako da dominira nad vsem mestom. Pod stavbo so kot zaključek ob glavni cesti postavili črnomeljski bojevnik li lep spomenik padlim faranom v svetovni vojni, ki spopolnjuje vso lepoto stavbe same, je pa spomenik tudi posrečeno postavljen zato, ker hiti dnevno 200 učencev meščanske šole mimo njega v šolo. Stavba sama je enonadstropna, zidana pa je v obliki podkve, glavno pročelje meri 43 m. V stavbi, ki ima posebno monumentalne, široke in svetle hodnike, je sedem učilnic, pisarne, kabineti, prostor za dijaško kuhinjo z obednico, krasna dvorana in tri stanovanja. Ves proračun je znašal 1.500.000 din, ki pa se je zaradi nastalih razmer nekoliko dvignil, sreča pa je bila, da

Zupan Klemen Pavel

je mestna občina stavbo spravila pred svetovno krizo pod streho, saj bi po mnenju strokovnjakov veljala taka stavba sedaj nad 3.000.000 din torej še enkrat več. Zamisel je bila torej po-

Glavni vstop v stavbo

srečena in ne bilo bi prav, če bi ne omenili ljudij, ki imajo za postavitev šolskega poslopja največje zasluge. Gotovo je v prvi vrsti zasluga občinskega odbora, ki je pod predsedstvom agilnega župana Klemenca Pavla sklenila, da začne graditi poslopje za šolo, ki je bila ustanovljena leta 1935 in za katero so se Črnomelci borili že od leta 1928., torej dolgih sedem let. Tedanji župan, danes že pokojni Karel Müller, je zastavil vse sile, da se v njegovem rodnem mestu odpre meščanska šola, toda takoj ni uspelo, dasi ga je pri njegovem prizadevanju podpiral gospod Bitnar Pavlin, dekan črnomeljski. Toda premalo je bilo razumevanja za napredek ljudstva pri ljudeh, ki so imeli dobre zveze z vladajočimi oblastniki, in šola je morala čakati, da so ti odšli. Takoj po spremembi režima leta 1935. pa je bila v novembru meščanska šola otvorjena in imenovana je bil prvi ravnatelj Štbenk Karel, ki še danes vodi šolo in ki je pri gradnji sodeloval kot tajnik gradbenega odbora. Oba župana, Müller in Klemenec, sta si postavila z meščansko šolo trajen spomenik, ki bo pričel poznim rodovom, da so bili v Črnomlju možje, ki so šli preko kritikastrov na delo in so oživila idejo, ob kateri se bo belokranjska mladina oplajala skozi dolga desetletja. Prvi kot ustanovitelji, drugi kot graditelji šole. Vsi dobro misleči in hoteči občani so pozdravili oba dogodka z veseljem, saj so vedeli, da Belokrajina potrebuje višje organiziranega prosvetnega zavoda, kjer naj se njena mladina izobražuje.

Ne bilo bi pa prav, če bi pozabili omeniti, da se zaradi zidave šolskega poslopja ni pozabilo na to, da se davkoplačevalci ne bi preveč

obremenili, tudi tu je bilo vsestransko poskrbljeno, da se doklade niso niti za en procent dvignile, kakor so prerokovali razni glasniki, ki jim delo požrtvovalnih ljudi, ki so žrtvovali svoj čas, ki so žrtvovali tudi materialno in ki se niso strašili nesebičnega dela za javnost, ni bilo po godu, ker jim ni šlo v račun. Tu pa je stal občini v ozadju mestni denarni zavod, ki je s svojo upravo pravilno razumel svojo nalogo, da je mestni denarni zavod za to tu, da občini pomaga. In mestna hranilnica je izvršila svojo nalogo v popolni meri, zato tudi upravnemu odboru, ki mu načeljuje g. Grahek vse priznanje. Domači kapital naj služi domači javnosti, ker je le tak v narodovi službi. Prav tako je priskočila kr. banska uprava na pomoč takoj v začetku, ko je posodila mestni občini za začetek 100.000 din brezobrestnega posojila, razumela je težnje belokranjskih rodoljubov in je njihovo stremljenje podprla.

V nedeljo, 23. t. m. pa bo kronan ves trud dolgih dveh let. Šolo bo blagoslovil sam prežvišeni gospod knezoškof ljubljanski, ki je pred dvema letoma blagoslovil tudi temeljni kamen. Slovesnosti se bo udeležil tudi g. ban, šola pa bo ob svojem blagoslovu prejela tudi svoj krst, ime je podelil soli največji belokranjski rojak g. Oton Zupančič, po katerem se bo

Novo poslopje s spomenikom padlim faranom

šola imenovala. Belokranjska mladina se bo s ponosom spominjala vseh, ki so pripomogli do šole, do stavbe in do visokih pokroviteljev, pa jih na svoj praznik veselo pričakuje, tako kot vabi vsa Belokrajina vse prijatelje, da se udeleže njenega praznika.

Ko drugie grme topov, ko rohne strašne sile sovraštva, ustvarja mirni in delovni slovenski narod tiho toda vztrajno, požrtvovalno in z ljubeznijo svoja velika dela za bodočnost svojih rodov in med tih delavce se je uvrstila sedaj mestna občina Črnomelj, ki je postavila velik spomenik svoje velike ljubezni do naroda in mi ji častitamo.

Levo: S. Lojzka Praček (DKJesenice), prvakinja ZDK v smuku. — Desno: Uspel skok br. Finžgarja.

Po slovenski domovini

Slikar Maksim Gaspari vabi

Maksim Gaspari že od svoje rane mladosti goji slikarsko umetnost z motivi iz narodnih običajev, noš in drugih predmetov iz naše folklore. V svojih delih spaja nastojenje narodnega čuta s kakovostnim slikarstvom, pa je zaradi tega čisto neumestno očitek »Gaspari je »folklorist«. Kaka sreča bi bila za naš mali slovenski narod, če bi imeli kaj več Gaspariev, ker samo na ta način bi marsikaj značilno našega rešili gotovega pozabljaja.

Gasparijeva dela pa tudi vsakdo od nas z navdušenjem sprejema in prepričani smo, da se bo poslednji poznavalec in ljubitelj upodabljačije umetnosti navdušil tudi ob novejših delih, ki jih slikar Gaspari razstavlja v razstavnih knjižnicah »Salona Kos« v prehodu nebotičnika.

Razstavljenih je devet del, izdelanih v olju: troje večjih in šest manjših, vendar je vsako posamezno delo za sebe vrednotno. Najbolj ljubka in vabljiva je »Dedkova pomlad«. Proti vasi, ki jo brani mična cerkva, koraka dedek. Zvesta spremljevalca sta mu dva vnuka — deček in deklica — na ramenih pa nosi najmanjši — materino srečo in veselje. Poln zadovoljstva je ded, kar bereš iz njegovega obraza, ki žari od veselja. V ustih nosi ded vivček, ki ga posedajo še dandanes nekateri naši občani. »Dedkova pomlad« je prava pesem pomladi in prepričani smo, da bo slehernega ogrela.

Nič, prav nič ne zaostajajo za »Dedkovo pomladjo« olja »Medij dol« — (pokojino stoji koroški slovenski dom na malem gričku. Vabljiv in gostoluben je ta dom) — in pa »Stelja«, ki je natovorjena na tipičnem koroškem vozu. In če te — popotnik — niso ogrela ta olja, prav gotovo te bodo na sebe priklenili prijetni obrazci, ki jih je upodobil slikar v »Dekletu z lipovo vejico«, »Dekletu z nagelem«, »Dekletu pred ogledalom«, »Dekletu s pečo« itd.

Kdor ljubi umetnost — teh je pri nas, hvala Bogu vedno več — bo pohitel pred razstavo knjižnice »Salona Kos« in se bo tam naslajal ob umetninah — najnovejših umetninah — slikarja Gasparija. Gasparijeva dela bodo razstavljeni do 23. t. m.

Jesenica

Podružnica Slovenskega planinskega društva na Jesenicah javlja svojemu članstvu, da bo redni občni zbor podružnice v četrtek, dne 27. februarja ob 20 v spodnjih prostorih tovarniške Kazine. — Pred občnim zborom, t. j. ob 19 bo v istih prostorih predaval g. dr. B. Breclj o vedno aktualni snovi pod naslovom: Prva pomoč in reševanje v gorah.

Radovljica

Po radovljiškem okraju sleparijo neke vrste krošnjari ter pripovedujejo, da sem od njih nakupil za 25.000 din tekstilnega blaga. Izjavljam, da so te govorice neresnične in svarim vsakogar pred nakupom blaga pri krošnjarijih. — Vinko Savnik.

Kranj

»Mežnarjeva Lizika« bo igrana danes popoldne v Ljudskem domu v Kranju ob 4 popoldne. Je zelo zabavna opereta, ki je bila igrana že po vseh večjih diletantskih odrih. Priredi jo Prosvetno društvo, katero se ne ustraši nobenega truda, samo da nudi občinstvu kaj novega in lepega. Ze pri predstavah »Divji lovec« in nato »Snežulčica« so gledalci odšli z vtisom, da je letošnji Ljudski oder na višku kot že dolgo ni bil. Mnogo je k temu pripomogel nov oder in nova dvorana, in posledica tega je bilo veliko navdušenje igralcev, čim več nuditi občinstvu na kulturnem polju. Ker pa ima dramatični odsek res agilen predsednik, vemo in smo prepričani, da bo Ljudski oder v Kranju še rasel in se razvijal vsem v veselje.

Stara Loka

Drevi ob 8 bodo v Društvenem domu v Škofji Loki gostovali z igrjo »Plavže« naši staro-loški igralci. Pokazali bodo borbo naših prednikov proti tujemu nasilju, domača godba in narodni plesi bodo pa dali povdarek slovenski preteklosti. Pridite pogledat staro-loške igralce, ki so po treh letih nesebičnega dela obsojeni na molk, ker je Staro-loški dom že več mesecev okupiran in vsako prosvetno delo onemogočeno.

Preska

Danes popoldne ob pol 4. se ponavlja v društvenem domu v Preski na splošno željo igra »Reveček Andrejček«. Domačine in okoličane vabimo na številni obisk.

Kamnik

Minulo nedeljo je v lastni dvorani polagala ob številni udeležbi članstva račun gasilska četa o celotnem delovanju in napredku. Občni zbor je otvoril in vodil predsednik čete g. Škof Ernest. Gosp. Homar je uvodoma na vse članstvo podal lep govor. Poudarjal je veliko važnost delu gasilstva, nakar so sledila poročila vseh funkcionarjev. Izredno zadovoljstvo je izražal četni zdravnik g. dr. Pucelj k lanskoletni nabavi sanitetnega avtomobila, za kar ima velike zasluže gasilska čupa kamniškega okraja. Iz poročila blaginjaka je posneti, da je stanje blaginje znatno napredovalo. Dočim je moral lansko leto poročati le o 48,40 dinarjev pribitka, izkazuje letos blaginja pribitka 441,65 dinarjev. Kino RK izkazuje blaginjskega preostanka 5382 dinarjev. Predstav je bilo 200, za katere je bilo samo izdatkov v takšah 24.538 din. Predsednik nadzornega odbora g. Homar T. je tudi v svojem izbrnem poročilu ugotovil razveseljivo dejstvo, da se je stanje čete v finančnem oziru zadovoljivo izboljšalo. K temu zboljšanju je dovedla prodaja stavbe, ki je bila namenjena za prezidavo in preureditev v Samaritanski dom in je bila prodana za 41.000 dinarjev. Predložen je bil v odobritev tudi proračun za leto 1941, ki predvideva 36.246 dinarjev izdatkov ter 19.646 din dohodkov, kar izkazuje primanjkljaj 16.600 din.

Domžale

Za predpust pripravljajo naše Prosvetno društvo žegavo veseligrjo, polno smešnih dvotipov in presenečenj »Nevesta iz Amerike«. Igrali jo bodo na pustno nedeljo, 23. februarja, ob treh popoldne v našem Društvenem domu. Kdor hoče dote uri poštenega in zdravega smeja, bo gotovo prišel. — Vstopnice dobite po navadnih cenah v domu.

Sv. Križ pri Litiji

Elektrika v naši dolini še sedaj ni zasvetila. Zato z veseljem pozdravljamo akcijo za napeljevanje električne luči v naši občini, posebno še, ker je silno pomanjkanje petroleja in je petrolejska kurjava mnogo dražja kakor pa elektrika, čeprav bi na-

peljava res precej stala. Zato prosimo zadevne kroge naj želijo ljudstva ugodne in čimprej urediti, da bo tudi pri nas kmalu zasvetila zaželena električna luč!

Kriška občina je pričela graditi kar dva vodovoda, in sicer v Sv. Križu in v Moravčah, kjer so zajeli zdrav in močan vrelc žive vode. Samo, da bi se začelo delo res hitro nadaljevalo in tudi kmalu končalo.

Na pustno nedeljo vabimo Kriščani na prireditve v dvorani, kjer bo nastopilo čez 20 igralcev, ki bodo pokazali pristno življenje na vasi ter originalnost in slikovitost kmečkega ljudstva.

Fantovski odsek si je na tekmah priboril že drugo diplomu in skupaj z Dekliškim krožkom pripravila akademijo z bogatim sporedom, ki bo na praznik sv. Jožefa.

Prosvetni oder je dobil v tej sezoni tudi nove kulise, ki jih je prav mojstrsko izvršil tuk. g. šol. upravitelj Konrad Kolnik.

Dol pri Ljubljani

Prosvetno društvo v Dolu proslavi 35 letnico g. Franca Vodnika, odkar sodeluje pri cerkvenem pevskem zboru. Proslava bo v društvenem domu v nedeljo, 16. februarja ob 3 popoldne s spevoigrjo »Svojeglavček«.

Zagorje o Savi

V četrtek so pokopali Logarja Štefana, strelnega mojstra rudniških apnenic. Dosegel je komaj dobrih 45 let, ko ga je pobral vodenica. Pri delavstvu je bil zelo priljubljen, o čemer je pričalo tudi njegovo spremstvo na zadnji poti. Naj mu bo lahka domača gruda.

V petek je prešla občina dva vagona prav lepe koruze. Kuruze bo razdeljeval občinski prehranjevalni urad občanom po 3,10 din za kg.

V ponedeljek bo občinski prehranjevalni urad delil zopet v mesnici pri Razingergu slanino in meso med interese, ki pri zadnji pošiljki niso prišli na račun. Cena bo dozdnevno nekoliko višja kot pri zadnji delitvi.

V nedeljo, dne 16. t. m. zvečer ob 7 bo Zagorsko pevsko društvo priredilo spevoigrjo »Ponočnjaki« ter opereto: »Zemlji se bomo«, v dvorani Zadržnega doma v Zagorju. Obisk toplo priporočamo.

Objava razporeda za vojaške obveznike občine Zagorje bo v nedeljo, dne 9. marca t. l. na uradu občine Zagorje. Obvezniki, ki doslej še niso oddali svojih vojaških knjižic, naj to store čimprej. Podrobnosti so razvidne iz razgleda na občinski deski.

Krško

V tukašnjem samostanu oo. kapucinov je 12. t. m. umrl brat Rogerij Golob, rojen leta 1863 na Sladki gori, ki je 20 let preživel v samostanu. Naj mu svetla večna luč!

Odbor za zimsko pomoč je s pomočjo pismenih prošelj, ki jih je občina naslovila nekaterim premožnim posestnikom in s pomočjo osebne nabiralne akcije zbral, nekaj sredstev, ki so bodo uporabila delno za šolsko kuhinjo, en del pa je

ŠPORT

Medklubski veleslalom

v spomin dr. Antona Korošca na Črnem vrhu dne 23. februarja

Ime največjega moža, ki ga je kdaj rodila slovenska mati in ki je postalo vsem Slovincem simbol obstanka, svobode, lepše bodočnosti in vsega dobrega, bo ostalo trajno v spominu tudi med našo slovensko športno mladino. Nešteto prekrasnih daril, ki jih je veliki pokojnik poklonil kot trofeje raznim smučkim prireditvam, nam je nemrljiv dokaz ljubezni in odobravanja, ki ju je vedno izkazoval slovenski mladini.

Posebno pozornost je posvečal »Akademske-mu športnemu klubu«, kateremu je takoj ob ustanovitvi poklonil prekrasni zlati pokal, ki si ga pribori vsakoletni ASK-ov prvak v alpski kombinaciji. Naše deputacije so bile pri njem vedno najbolj očetovsko sprejete; z njegovo podporo smo organizirali mednarodne akademske smuške tekme in nešteto drugih prireditev.

Da pa se bo slovenska športna mladina še posebej spominjala njegovega imena, zato bo ASK vsako leto izvedel medklubski spominski veleslalom za prvenstvo dam in gospodov, kjer bodo v tekmovalnem tempu pele »dilece« naših največjih mojstrov snežnih poljan. V ta namen sta podarila klubu krasne pokale (za katere je naredil načrte ASK-ov starišina g. inž. arh. Simon Gregar) g. dr. Natlačenova (medklubski prvakinji) in naslednik dr. Korošca — dr. Franc Kulovec (medklubskemu prvaku); klub pa bo tekmovalcem podaril še mnogo plaket in diplom.

Ponovno opozarjamo vse tekmovalce in tekmovalke, da ta dan v čim večjem številu pohite na prelepi Črni vrh nad Jesenicami, ki vas bo kot ob vsakih ASK-ovih tekmah prijazno sprejel v svoje mehko-helo naročje.

Vse podrobnosti bodo še objavljene v »Slovenec«.

Klubska prvenstva PSK v Mariboru

Pekovski športni klub v Mariboru je priredil interno klubska prvenstva za poedince v šestih kategorijah, ki je prineslo nove klubske prvake. Udeležba je bila velika ter so bile borbe zanimive in napete; videlo se je, da se je klub dobro pripravil za predstoječa slovenska prvenstva v rokoborbi. Kot delegat Slovenske težkoatletске zveze je tekmam prisostvoval zvezni sodnik gospod Šapec.

Tehnični rezultati so sledeči:
Bantam kategorija: 1. Rupl, 2. Graber.
Perolanka kategorija: 1. Seibert, 2. Domanjko.
Lahka kategorija: 1. Jezernik, 2. Ramšak.
Welter kategorija: 1. Šavrič, 2. Kozlič.
Borba med obema je bila najzanimivejša na prvenstvu; Kozlič je izgubil po točkah.

Srednja kategorija: 1. Kancler, 2. Kobler.
Poltežka kategorija: 1. Fišer, 2. Pircher.
V tej borbi sta se pomerila oba državna prvaka ter je Fišer zmagal po točkah.

Športni drobci

Japonski prvaki v lahki atletiki. O priliki proslave 2600 letnice japonskega cesarstva so se vršila japonska lahkoatletska tekmovanja, pri katerih so bili doseženi naslednji rezultati:

100 m: Yoshioka 10,8 sek. — 200 m: Yuasa 22,4 sek. — 400 m: Fuanda 50 sek. — 800 m: Ishida 1:55,8. — 1500 m: Suguchi 4:01,4. — 5000 m: Ya-

odbor za zimsko pomoč sklenil podeliti najpotrebnejšim v živilih. Potreba je še velika, a sredstev je malo. Vsem darovalcem in sodelavcem najlepša hvala in Bog plačaj!

Uvedena je akcija za dobavo krompirja za jelo in seme. Tudi za ceno dobavo modre galice se zanimajo vinogradniki, ki so zaradi slabe lanske letine v skrbah za denar in bodoči vinski pridelek. — Iz navodil, ki jih je prehranjevalni odbor razposlal trgovcem, posnemamo, da morajo trgovci in pekli do vsakega 1. in 15. v mesecu predlagati odboru odrezke nakaznic za moko. Gospodinjne pa morajo skrbeti, da ob izdaji novih nakaznic predlože glave uporabljenih nakaznic. — Belo moko izdajajo trgovci le proti zdravniškemu potrdilu. Brezhibno funkcionira tudi oddaja koruze, s katero je občinsko skladišče za sproti založeno.

Novo mesto

Občinski odbor društva Rdečega križa ima svoj redni občni zbor danes ob pol 11. v mestni poveljalnici v Novem mestu. Ako ob tej uri ne bi bil sklepeten, bo drugi občni zbor pol ure pozneje ob vsaki udeležbi. Vsi člani, kakor tudi prijatelji društva vljudo vabljani! — Odbor.

Št. Rupert in Dolenjskem

Na cesti umrla. V četrtek, 13. t. m. je šla 60-letna kočarica Franciška Kozlovčar iz šentjanske fars v spremstvu svoje hčere v bolnišnico. Med potjo na vlak, jo je na cesti pri kolodvoru Mokronog-Bistrica zadela kap in je umrla. Pripeljali so jo v št. Rupert in tam položili v mrtvašnico, kjer je ležala do pogreba, ki je bil v soboto na šent-ruperskem pokopališču. Naj počiva v miru.

Nabiralna akcija za zimsko pomoč končana. Nabranega je bilo v blagu in gotovini za 7125,50 dinarjev. Med darovalci, ki so dali največ, moramo omeniti: Pravr. društvo 600 din, Hran. in posojilnica 600 din, inž. Zupančič 500 din, grof Logothetti 400 din, Mavsar Jože 200 din, trg. Kostelec in Gregl v blagu po 150 din, župnik Nahtigal 100 din, graščak Podobnik 100 din, trg. Lenčica Peterlin 100 din, Zupančič Franc 100 din, Stare Franc 100 din, Kmečka posojilnica 100 din. Obdarovanih je bilo 93 revnih družin, v katerih imenu se odbor najlepše zahvaljuje!

Preserje

Danes je pri nas tiskovna nedelja. Cerkevni govori so posvečeni velesili tiska. Popoldne bo v dvorani predavanje o tisku in — za odmor — o ljubljanskih kongresih. Predava salezijanski duhovnik g. Franc Štuhar. Vstopnine ni. Vljudo vabljani!

Bloke

Ugodne snežne razmere, ki so bile pretekli teden je fantovski odsek izkoristil in priredil v nedeljo 1. t. m. dve smučarski tekmah za mlade in člane. Število tekmovalcev (čl. 13. mlad. 16) je dokazalo, da fantje še vedno ljubijo ta šport. Pri članih je zmagal Palič Ivo, pri mladih pa Zgonc Sander.

Danes popoldne ob 3. uprizaril obsek veseligrjo »Občinski tepček«. Prijatelji smeja, vljudo vabljani. — Po mučni bolezni je umrla v ljubljanski bolnišnici v starosti 20 let Ponikvar Milka iz Penet. Naj ji sveti večna luč, ostalim naše sožalje.

Smuške tekme mislinjskega okrožja ZFO

Minulo nedeljo je mislinjsko okrožje v Slovenjem Gradcu priredilo svoje 1. smuške tekme v teku in smuku za člane, mlade in naraščaj. Tekme same na sebi, kakor tudi organizacija je bila dobra.

Članska proga je bila 11 km dolga in precej težka, proga za mlade je bila dolga 5,5 km in tudi precej težka. Proga za naraščaj je bila dolga 3,5 do 4 km. Za tek se je prijavilo 12 članov, 14 mladcev in 17 naraščaj.

Rezultati za tek:

Člani: 1. Konečnik Franc, Stari trg 59,56; 2. Koprivnikar Stanko, St. Ilj, 1.07,2; 3. Legnar Ivan, Stari trg, 1.11,82.

Mladi: 1. Soster Edi, Slovenji Gradec, 32,28,6; 2. Levovnik Pepi, Slov. Gradec, 32,35,4; 3. Smolčnik Viktor, Stari trg, 34,28,5.

Naraščaj: 1. Zemljič Janko, Slovenji Gradec, 19,45; 2. Konečnik Maks, Stari trg, 19,56,4; 3. Križaj Janez, Slovenji Gradec, 20,55.

Proga za smuk je bila pri članih dolga 3,5 km; ista proga je bila tudi za mlade in naraščaj, le da je bila za mlade dolga 2,5 km in naraščajka pa 1,5 kilometra.

Rezultati za smuk:

Člani: 1. Konečnik Franc, Stari trg, 16,32; 2. Koprivnikar Stanko, St. Ilj, 19,48; 3. Razgoršek Franc, Stari trg, 19,32,6.

Mladi: 1. Levovnik Pepi, Slovenji Gradec, 11,33,4; 2. Soster Edi, Slovenji Gradec, 12,5,4; 3. Smolčnik Viktor, Stari trg, 12,32.

Naraščaj: 1. Konečnik Maks, Stari trg, 11,16,8; 2. Zemljič Janko, Slovenji Gradec, 11,33; 3. Križaj Janez, Slovenji Gradec, 13,17,2.

Skupni rezultati so naslednji:

Člani: 1. Konečnik Franc, Stari trg, 1.16,48; 2. Koprivnikar Stanko, St. Ilj, 1.19,12; 3. Razgoršek Franc, Stari trg, 1.21,41,6.

Mladi: 1. Levovnik Pepi, Slovenji Gradec, 44,08,8; 2. Soster Edi, Slovenji Gradec, 44,34; 3. Smolčnik Viktor, Stari trg, 47,00,5.

Naraščaj: 1. Konečnik Maks, Stari trg, 31,13,2; 2. Zemljič Janko, Slovenji Gradec, 31,18; 3. Križaj Janez, Slovenji Gradec, 34,12.

Na cilju je zasledovalo potek tekem lepo številno občinstvo, ki je sprejemalo posamezne tekmovalce s ploskanjem. Po tekmah se je v društveni dvorani vršila razglasitev rezultatov in razdelitev daril. Predsednik okrožja je pozdravil v kratkih besedah vse tekmovalce in drugo sodelujoče članstvo ter goste, predvsem pokrovitelja tekem župana g. dr. Piceja, zastopnika vojaštva kapetana Jekica in zastopnika okraja g. Sonca ter se zahvalil vsem za sodelovanje.

Odbor Slovenske šahovske zveze se pripravljajo na zvezni občni zbor dne 2. marca v Šoštanj, kamor so posebno vabljani člani šahovskih klubov iz večje ali manjše bližini Šoštanja, ki še niso zvezni člani. Zveza je uspešno spravila v tek letošnje medklubske tekmovalce in se pripravljajo na izvedbo velikega brzoturnirja za prvenstvo zveze, ki bo v Ljubljani. Za tem brzoturnirjem bo zveza izvedla turnir amaterjev za naslov zvezinega mojstra.

V Centralnem šahovskem klubu je bil pravkar končan ožji turnir, katerega se je udeležilo 18 klubskih članov. Zmagal je nadarjeni Sedej, ki je pustil za seboj več izvežbanih tekmovalcev in obeta, da bo v kratkem času postal prvorazreden igralec. Drugo mesto je zasedel prof. Čop pred Pintaričem, Udovičem in drugimi. Klub je razpisal svoj vsakoletni glavni turnir za prvenstvo kluba, katerega se bo udeležila večina klubskih prvorazrednih igralcev. Prvenstvo brani Šorli.

V medklubske tekmovalce za prvenstvo Slovenske šahovske zveze je v mariborski skupini dosegel na turnirju mariborskih klubov prvo mesto šk. »Vidmarc«. V ljubljanski skupini vodi po 2. kolu Centralni šahovski klub s 13 in pol točke pred Ljubljanskim šahovskim klubom 12 in pol, Centralni šahovski klubom 11, 4 in pol, šk. »Triglav« in Lšk 11.

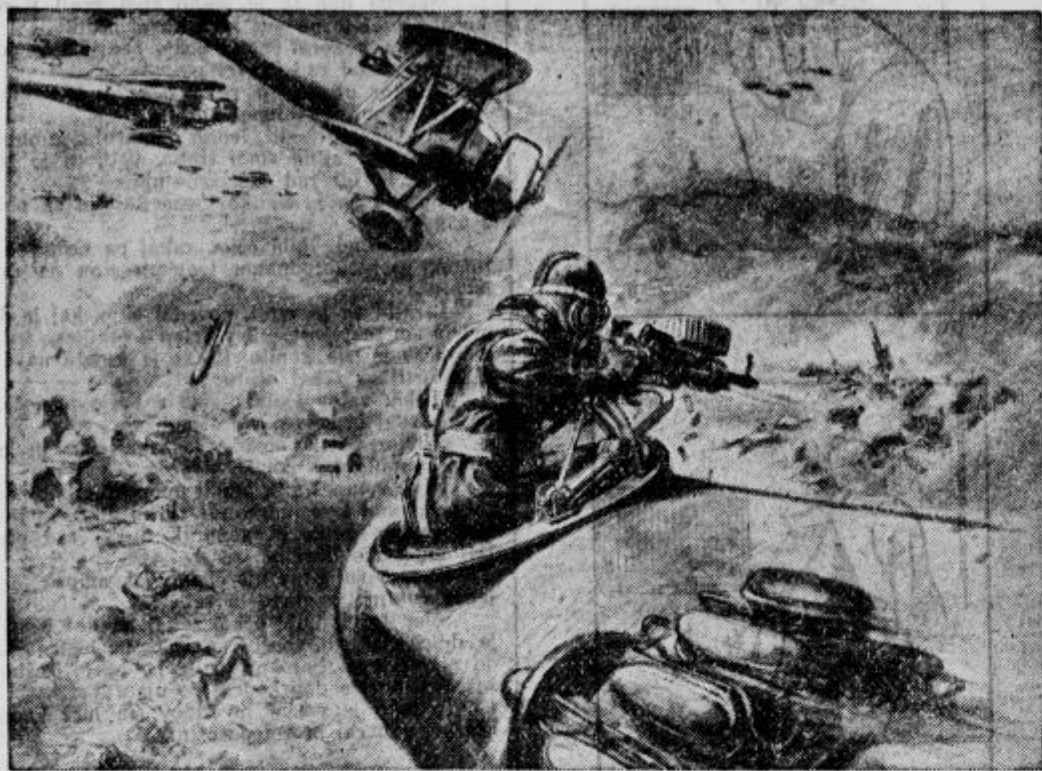
Iz šahovskih turnirjev na Holandskem je naša naša partija, v kateri je bivši svetovni prvak doživel poraz proti rojaku.

Cortlever — dr. Euwe

1. e2—e4, e7—e5, 2. Sg1—f3, d7—d6, 3. d2—d4, Sg8—f6 (običajneje je e5×d4. Po igrani potezi bi mogel beli s Sb1—c3 doseči normalno varianto). 4. d4×e5, Sf6×e4, 5. e5×d6, Se4×d6 (boljše bi bilo e7—e6 z dobrimi izgledi na izenačenje). 6. Lc1—f4, e7—e6, 7. Sb1—c3, Sb8—e6, 8. Dd1—d2 (z zdravro igro je dosegel beli mnogo boljše izgleda, ker ima črni težave z razvojem figur), f7—f6 (ta poskus črnega, zgraditi si močno središče beli lepo in uspešno ovzre). 9. Q—0, e6—e5, 10. Sc3—b5 (s to sijajno potezo beli lepo pokaže, kako tvegana je bila dr. Uuwejeva igra. Črni bi sedaj že moral odgovoriti e5×f4 in dovoliti belemu ugodnejšo končnico), Sd6×b5, 11. Dd2×d3+, Se6×d8, 12. Lf1×h5+, Ke8—e7 (na Sd8—e6 bi beli mogel žrtvovati na e5 lovca, ali še boljše s Tn1—e1 z vsemi figurami navalliti na črnega kralja). 13. Sf3×e5 (s tem je osvojil beli kmata, črni se je pa vsaj nekoliko rešil silnega pritiska), Sd8—e6, 14. Se5—d3, g7—g5, 15. Lf4—d2, Ke7—f7, 16. h2—h4 (beli igra vso partijo izredno energično in si odpira nove linije za napad), Lf8—d6, 17. h4×g5, Se6×g5, 18. Ld2—f4, Ld6—e7, 19. Td1—e1, Le7—d8, 20. Lb5—c4+, Kf7—g7, 21. Sd3—e5 (beli napad je spet toliko napredoval, da ni videti, kako naj črni zaradi pretne Le4—d5 brani »bc kmata. Črni se odloči, dati kmata za malo olajšanje pozicije), a7—a6, 22. Se5—e4 (na Ld5 bi imel črni še odgovor Ta7), h7—h6, 23. Se4—d6 (proti Ld5 sedaj ni obrambe), Lc8—d7, 24. Sd6×b7, Ld7—b5, 25. Le4×b5, a6×b5, 26. Sh7×d8, Td7×d8, 27. Lf4×g5, h6×g5, 28. a2—a3, b5—b4 (dr. Euwe se je znašel z dvema kmetoma manj v trdnjavi končnici in ume klub obupnemu položaju postaviti svojega nasprotnika še pred težke probleme). 29. Te1—e3, Td8—d4, 30. Th1—d1, Td4—f4, 31. f2—f3, b4×a3, 32. Te3×a3, Ta8×g3, 33. b2×a3, g5—g4, 34. Td1—d3, g4—g8, 35. Kc1—d2, Kg7—g8, 36. Td3—b3, Tf4—h4 (grozi a Th2 doseči izgleda na kraljevem križu). 37. f3—f4 (enostavneje bi bilo Th3—b4!), Kg5—f5, 38. Kd2—e3 Kf5—g4, 39. Th2—b8, Th4—h7, 40. Th3—g8+, Kg4—f5, 41. Tg8×g3, Th7—e7, 42. Ke3—d2, Kf5×f4, Tu je bila partija prekinjena in ocenjena za izgubljeno za dr. Euweja. Glavna varianta je naslednja: 43. Tg3—d3, Te7—g7, 44. g2—g3, Tg7×g3, 45. Td3×g3, Kf4×g3, 46. a3—a4, f6—f5, 47. a4—a5, f5—f4, 48. a5—a6, f4—f3, a6—f7, f3—f2, 50. Kd2—e2! in na Kg2 sledi sedaj a7—a8d+. Partija je v esni poteku poučna in zanimiva.

Nedeljsko branje

Spet eden, ki se ni vrnil

Visoko nad malimi vaškimi hišicami in mirnimi zelenimi livadami leti aeroplan. Jeklena ptica brni skozi zrak z brzino štiri sto kilometrov na uro proti daljnemu cilju, na katerega bo treba zmetati več tisoč kilogramov bomb.

Tri življenja lete svoji neizbežni usodi v naročje.

»Moramo se prebiti,« je mrmral skozi stisnjene zobe pilot, s strahom zroč na oblačke rumenega dima, ki so se naenkrat začeli pojavljati okoli aviona. Zapoved se glasi: Naloga se mora izvršiti za vsako ceno...

Za vsako ceno... Njegov trdi obraz postane še trši. Od njega zavisi, ali bo naloga izvršena. Da, trojica je odletela, trije avioni so startali, da izvrše nalogo. Kje sta sedaj njegova dva spremljevalca? Eden se je moral spustiti zaradi poškodbe v motorju. A kakšno je spuščanje v tistih vražjih soteskah! Njuna sreča, ako sta se poneprečila... Drugega je zbil na tla protiletalsko topništvo. Videl ga je, kako se je zrušil ob jet od plamenov na tla. Topničarji imajo na svojem topu en križec več, pač en sovražnikov avion manj...

Ubogi tovariši... Pogledal je na posadko. V kljunu letala opazuje izvidnik z budnim očesom obzorje, da ne bi bil iznenaden. Roka mu počiva na ročaju težke strojnice, pripravljene, da v trenutku izstrelijo nekaj sto kosov svinca v sovražno letalo, če bi se le prikazalo v daljini. V stolpu na repu aviona čaka strojničar z dvema naperjenima cevema, da vsakogar dostojno poždravi, kdor bi le poskušal, da jih napade od zadaj.

Pilot se je pogreznil v občutek spokojnosti. Motorji pojejo svojo monotonno pesem — pesem, ki vzbuja v človeku občutek varnosti in brezbriznosti.

Naenkrat je bilo letalo ponovno v dežju rumenih oblakov. Videti je, da se protiletalsko topništvo tukaj ne šali.

Pojavi se oblaki na levem krilu in trenutek na to se že odlomi kos krila in izgine v globočini. Toda, kakor da je s seboj povlekel oblačke dima, kajti mahoma so izginili.

»Glej jih, prihajajo!« je zakričal skozi govornico strojničar in pokazal čez rep.

Pogledal je proti repu. »Tisti so!« — pet sovražnih enomotornih letal ga je sledilo z vso brzo. Sovražni lovi so imeli nekoliko večjo višino in sedaj se spuščajo kakor meteorji na osamljeni plen.

Začela se je neenaka borba. Borba na življenje in smrt. Eden proti petim! Pet skobcev je v besnem naletu napadalo že ranjenega orla, ki se je besno branil. Strojniške cevi so brrhale ogenj, motorji so zlokobno sikali in brenčali v silnem naporu, jeklene ptice so se vzpenjale in drhte, dajajoč iz sebe vse, kar so mogle.

Spoznal je, da je to njegova poslednja borba in že vnaprej je vedel, kakšen bo konec. En sam aparat proti petim, trije ljudje proti petim, tri strojne puške proti petim topovom in dvajsetim strojnimi puškam — razmerje je preveliko! Da bi vsaj lahko pobegnili. Le kako? V službenem seznamu bo zapisano, da se nekaj naših letal ni vrnilo, in stvar bo rešena. — Zapoved »za vsako ceno« ni mogla biti izvršena. — S pritiskom na gumb se je osvobodil bomb, premaknil višinsko krmilo, dal motorjem plina in se dvignil v višino.

Napadi lovcev postajajo bolj in bolj silni. Občuti, kako mu po nogi teče nekaj gorkega — kri. Umikajoč se z drznimi okreti temu napadalcu, je naletel na drugega. Krogljice neusmiljeno rešetajo trup in krila njegovega aviona. Čudovito je, da sploh še vztraja!

Strojničar se je sklonil v svoj sedež. Na njegovem izčrpanem licu se že odraža spokojnost. Roke mu še vedno krčevito stiskajo držaj strojnice. Ta ima že dovolj...

In tudi čez obraz izvidnika, začrnelega od smodnika, curlja kri. Ali njegova strojnica še vedno drži lovce v dostojni oddaljenosti.

Ozri se je po obzorju. Kakor nalašč ni nikjer niti enega oblačka, da bi se zatekel vanj. To bi bila rešitev. Edina...

Občutil je trudnost in oslabelelost telesa. Popolnoma mu je bilo jasno, da se bo bitka končala v nekaj minutah. Letalo ga ne uboga več: krmila se ne odzivajo. Desni motor še samo slabo hrka. Gotovo je tudi vanj zašel kak kos svinca. Poslednji utripi bombnika se bližajo koncu...

Avion se besno zavrtel okoli svoje osi in z nosom, naperjenim v zemljo, začne padati, vrteč se vse hitreje. Kosi platna se trgajo od krila in trupa in zaostajajo za njim. Lovci še vedno spremljajo svojo žrtev, misleč, da je to trik.

Pilot sedi popolnoma brez moči na svojem sedlu. Čevlji so mu polni krvi.

»Skoči!« — vpilje skozi govornico čez izvidniku, ki ga gleda z izbuljenimi očmi.

»Ne morem...« levo roko imam zdrobljeno in nege so mi odpovedale.

Niti njega ne slušajo več noge. Tempirane svinčenke so storile svoje. Nagonsko je pobožal padalo. Skoda, niti zadnji in edini rešitelj mu ne more več pomagati.

Zemlja se vrti pod njim z blazno naglico. Še nekoliko sekund, pa bo vsega konec. Sedaj opazuje sovražnik njegovo padanje in škodoželjno pričakuje, kdaj se bo razbil na drobne kosce. Kolikrat je on sam tako opazoval sovražna letala! Zlaj je on v istem položaju. Samo, da bi bilo čimprej...

Strojničar je mrtev. Njegovo telo niha, kakor da bi bil pijan. Njemu vsaj ne bo treba dočakati trenutka, ko bo letalo udarilo ob zemljo. Doma pa ima staro mater in sestro. Mogoče sedaj molita pri Bogu zanj, da bi se srečno vrnil. Niti ne slu-

tita, da se je njegova življenjska borba končala šest tisoč metrov nad zemljo. In da ga ne bosta več videli. Pa boljše je, da ne vesta... Jokali bi se.

S strahovito brzino se bliža zemlja. Samo, da ne bi moral čakati na konec — na finis igre, v kateri je izgubil. O, ta zemlja, kako je daleč! Tako čakanje ubija človeka...

Izvidnik leži nem, kakor mrtev v kljunu. Tudi njemu je težko zapustiti mlado ženo in malo dete. Zlata, mala deklica krasnih plavih las. Mlada vdova in sirota več...

On pa nima nikogar. Niti ena solza se ne bo zaradi njega prelila. Roditelji spijo že več let pod hladno zemljo. A ljubezen. Bolni smeh mu je skrivil lica. Tista, ki jo je nekdaj blazno ljubil, sedaj gotovo nanj niti ne misli. Po razstanku mu ni več odgovarjala na pisma. Pa zdaj je itak vseeno. Še mnogo težje bi mu bilo.

Uh, za vraga! Kako se zemlja polagoma premika. Še 500 metrov. Cela večnost...

Naenkrat mu postane žal. Življenja, usode, vsega. Vendar je življenje lepo z vsemi svojimi razočaranji in radostmi!

Eh, še malo, pa bo vsega konec. Zemlja je že čisto blizu in mu hiti z velikansko brzino naproti. Kmetje radovedno opazujejo letalo, kako se vrtinči in pada k zemlji. Toda oni ne vedo, niti ne morejo razumeti, da sta v tej lupini dva človeka — dvoje življenj, ki se bosta v naslednjem trenutku umirila za vedno...

Strahoviti udarec mu je prekinil tok misli. Zaradi silnega zloma, ki je ob udarcu nastal, je mislil, da mu bo razneslo ostanek možganov, ki jih je še imel. Tedaj je začutil, kako ga je neka nepoznana, nepopisno močna sila vrgla nekam daleč, globoko...

Grobna tišina je nastala okoli njega, ko se je prebudil. Nejasno se je spominjal, da je doživel nekaj groznega, toda ne more toliko urediti misli, da bi vedel, kaj je v resnici bilo. Skozi misli mu je hitelo s filmsko brzino na tisoče dogodkov. Poskušal je vstati, toda ni mogel. Telo ga ni hotelo poslušati, kakor da ga nima. Vendar bolečine ni občutil. Je mrtev?...

Toda ne! Pred njim je gomila platna, čevlji, železa — borbi ostanki njegovega letala. Puhljuni rumeni jeziki ognja oblikujejo ostanke zrušenega aviona.

To se pravi, da torej vendar ni mrtev; lažje mu postane. Občutek lagodnosti ga prevzame.

Tedaj začuje iz ruševin bombnika strašen krik: »Pomagajte, ljudje božji! Gorim, oh... Pri-jatelj, če si mi drug, ubij me... o joj... stori mi to... Ne morem več držati... ne morem... Joj, kako peče...«

Obraz je imel kamnit, medtem ko je prosil: »Pri-jatelj, prostim te... Kakor Boga te prosim, skrajšaj mi muke... Ubij me... o joj... vidiš, kako trpim... Oh, ma-ma moja...«

Tišina... Pri-jatelj je izdihnil tudi brez njega. Ostanke še on. Sam. Prsi ga bole in na ustnice mu prihaja krvava pena. Dihanje mu postaja težje in težje. Kakor da bi ga nekdo pri vsakem dihu zbadel z nožem. Tipa z roko po telesu. Skozi raztrgano usnjato jopo mu štrle polomljena rebra. In tisto, kar je on včasih imenoval auge, je sedaj le brizobližna gnota kosti in krpa mesa. Nikoli več ne bo mogel na ples... Dobil je svoje tudi on... Ali naloge vendar ni izvršil...

Neumnež! Vso municijo je zapravil. Sedaj bo umiral počasi, v bolečinah. Zakaj ni bilo vsega tega naenkrat konec...

Na očeh se mu je spustila megla. Vse postaja neprozorno. Niti bolečine ne čuti več. Zdi se mu, da odhaja. Svečan mir je zagrnil njega in okolič s svojim plaščem. Tišina, blažen mir...

Poročilo piše: »... nekoliko naših letal se ni vrnilo...«

(Francosko: Cerezier, prevlel R. S.)

Eno samo golobje peresce

»No, je dejal kriminalni komisar policij-skemu zdravniku, »kdaj bi se naj bil po vašem mnenju ta zločin zgodil?«

»Najkasneje krog polnoči... Zabodljaj v srce!«

»Krog polnoči... To se tudi ujema z izpovedjo služničadi! A kdo bi bil morilec starega gospoda? In kam naj bi bilo prišlo morilno orožje? Kriminalni komisar se je naslonil na kamin. »Služničad ni bila, nečak umorjenca je precej jasno podel svoj alibi, in tajnik starega gospoda je bil to noč, kakor že večkrat v poslednjem času, izven hiše. S kakšnim orožjem pa je bil umor izvršen, gospod doktor?«

»Bržkone z bodalom.«

»V redu, recimo, da je bilo tako... S slehernim jeklom je moči moriti in ni niti treba, da bi bilo jako ostro.«

»In da orožje ni bilo brušeno, je dokaz ran.«

»Do tu bi bila stvar še nekam v redu. Vse drugo pa je nejasno in sicer zato, ker ne moremo videti orožja.«

»To je pa morilec vzel s seboj.«

»Kar je dokaz, da je bil umor dobro premišljen! Če se zgodi kak umor iz jeze ali v silobranu, tedaj se morilec presneto malo zmeni za orožje in le brž zbeži! — Gospod doktor, v rokah imamo neko malenkost, tako rekoč nič, en sam dihljaj, ki ga utegne že najmanjša sapica odpihniti. A prav ta malenkost mi zmede vse moje misli o tej zadevi. No, gospod nadzornik, in kriminalni komisar se vprašujoče ozre v policijskega nadzornika, ki vstopi ves zaripel od mraza v sobo, »ali ste kaj našli?«

»Pa še nekaj prav važnega! Tu je moril-čevo orožje...«

»Kaj?« Kriminalni komisar vzame v roke bodalo, na čigar ozki klini so bile opazne krvave srage, »nož za papir?«

»Tik vrtnih vrat je tičal v zamrzli zemlji in je last gospoda Filipa, nečaka umorjenega gospoda.«

Kriminalni komisar je položil nož za rezanje papirja na mizo, pristopil je k oknu, opazoval jato golobov, ki je vzletela s strehe vrtnarjeve hiše, preiskal je vdrto okensko šipo, sklonil se je daleč ven in je naglo dejal: »Nadzornik, pokličite tajnika starega gospoda na kratak pomenek!«

Ko se je čez nekaj minut pojavil mladi mož, ga je komisar vljudno nagovoril:

»Le nekaj vprašanj, gospod tajnik... Ali poznate to bodalce?« Komisar je porinil nož čez mizo.

»Kaj ga ne bil To je nož za rezanje papirja in je last gospoda Filipa, nečaka...«

»A to ni pravo morilčevo orožje! Morilec je bil tako prebrisan, da si je izbral orožje, ki izgine samo od sebe in je odvalil sum na nekoga drugega... Vi bi imeli kot tajnik in premoženjski upravnik umorjenca vendar koristi od smrti svojega gospodarja?«

»Ali hočete s tem reči...«, je ogorčeno vzkliknil tajnik.

»Jaz sem smrtonosno rano natančno preiskal in sem našel na robu rane majhno, puha-sto golobje peresce. Pretkani morilec si je poskrbel dokaz svoje nedolžnosti in je kot navadno odšel po večerji ven, a se je vrnil, ne da bi ga kdo videl, odlomil je ledeno svečo z žleba — tisto ledeno svečo, ki tamle manjka — in to jeklenotrdno ledeno svečo je zabodel svoj žrtvi v prsi! Ali me zdaj razumete? Sum pa je odvalil na nedolžnega, čigar nož za rezanje papirja si je prisvojil...«

Mladi tajnik je z groznim pogledom buljil v komisarja.

»To...«, je zamrmral skoraj neslišno, »To... je...«

»To je, da, samo to! To morilno orožje se je seveda raztalajalo in izgubilo... Toda — eno samo golobje peresce je morilec prezl. Glejte, tole peresce, ki je bilo na ledeni sveči primrzlo...«

(K. Breslauer).

Prošnja za mir

Zapojmo, zapojmo k Mariji glasno in angelci prošnje neso naj v nebo, k Mariji Devici. Kraljici miru srca obrnimo, vsa polna strahu!

»Prestrašen je, ki v njem zdaj živimo, ta čas; Svet stresa vihar, vse gori okrog nas; kot da se na svet je preselil pekel in kot da je čas Antikrista prišel.

Ves svet je postal kot ogromen vulkan, smrt in razdejanje nam bruhata na dan; z neba blagoslov rosil je nekđaj, a toča železna usiplje se zdaj!

Da nas ne zajame ta strašni vihar, pred našim se pragom ustavi požar, v tej grozi obrnemo naj se — h komu? Le k Tebi, Marija, Kraljica miru!

Od nekđaj častil Te slovenski je rod in hrame postavil je v čast ti povsod: Glej, skrivajo sredi se tihih dolin in v kvisku kipijo vrh sinjih višin!

Tvoj Sin je obljubil posesti zemljo njim, katerih srce je ponižno, krotko; — ohraniti to zemljo rodno nam daj po smrti pa k sebi povedi nas v raj!«

(A. V.)

Nedeljski listi

Z veselim ponosom pripoveduje apostol narodov, sveti Pavel, kaj vse je pretrpel za Kristusa. Naštevaj, kaj so storili za Kristusa drugi apostoli ter zatrjuje: »jaz tudi; in še dostavljaj: »jaz še več...«

Kakor sveti Pavel, se more vsak čas tudi Cerkev ponašati, kaj vse je storila in trpela za Kristusa v njegovih vernih, ki so udje njegovega skrivnostnega telesa.

Raznovrstni osrečevalci človeštva se ponašajo s svojim človekoljubjem, s svojo mučniško požrtvovalnostjo, s svojimi otrešnimi nazori in ustanovami. Za ta trenutke niti ne mislimo, da bi dvomili nad dobro voljo vseh teh modernih prerokov in apostolov. Pa kaj so njih kulturni programi v primeri z dvatisočletnim delom Cerkev?

Kaj dobrodelnih ustanov bi mogla naštet! Cerkev! Vsako ponašanje bi mogla Cerkev zavrniti z enakim in še večjim dejanjem. Ustanavljali ste bolnišnice — jaz tudi! Sirotišnice — jaz tudi! Ljudske sole — jaz tudi! Vsenčilšča — jaz tudi! Jaz še več kot vi, pa tudi prej kot vi! Pospeševali ste znanost — jaz še bolj! Umetnost — jaz še bolj! Gojili ste mladinsko skrbstvo — jaz še bolj! Borili ste se za svobodo — jaz še bolj! Trpeli ste za resnico — jaz še bolj! Pobijali ste suženjstvo — jaz še bolj! Cerkev bi mogla navajati dolge listine dobrih del.

Kakor Cerkev bi se mogli tudi posamezni katoličani sklicevati na svoja kulturna dejanja. Med Slovenci: Slomšek, Baraga, Knob-lehar in drugi. Slomšek bi mogel reči: Trpeli ste sramotenje in zaničevanje zaradi svojega ljudstva — jaz tudi! Baraga bi se smel ponašati: Zrtvovali ste se za blagor duš do zadnjega diha — jaz tudi! Hrepeneli ste razširiti božje kraljestvo do skrajnih mej — jaz tudi! bi pravil Knob-lehar.

Cerkev se more v ljubezni meriti z vsako človeško ustanovo. Vedno bo mogla reči: »jaz tudi — jaz še več — jaz še bolj — jaz največ in najbolj!«

A mi? Ali bi se mogli pomeriti z najmanjšim apostolom Gospodovim? Ali moreva reči: Brezbožnež nabira privržence — jaz tudi! Sovražniki Cerkev pogumno nastopajo — jaz tudi! Svobodomiselci sejejo škodljiva semena — jaz tudi! Jaz tudi — toda vse za Kristusa in njegovo kraljestvo.

Mrzla burja ostro brije...

(Po narodni.)

Mrzla burja ostro brije, snežec pada na polje, daleč gaz se bela vije, koder moja noga gre.

Tam za griči je vasica, čaka deklet me teško, nje poljubi so medica, lica rdeča ji cveto.

Burja, burja naj le brije, sneg naj pada na polje, sreča meni v zimi sije, ljubi moje me deklet.

(Šušteršič Mirko.)

»Nagnusno je to južno vreme! Kamor le piš, pa ti kaplja za vrat!«

»Vsega naj bi bili mi krivili! Kadar dežuje, ravijo, da je pasje vreme. Če je vročina, so to pasji dnevi. In še pasji mraz so nam napravili!«

Slap, ki pada 100 m globoko in sicer z množino vode 4 kubičnih centimetrov v sekundi, zavzame le toliko prostornine kot majhna shramba, a opravi vsak dan toliko dela kot bi ga opravilo 306.000 delavcev, ki bi v treh skupinah delali neprenehoma po 8 ur na dan.

Domačini pokrajine Loango v Afriki imajo šego, po kateri se morata mož in žena kaj po poroki drug drugemu spovedati vseh grehov iz prejšnjega življenja. Domačini so prepričani, da bi zakonska dvojica, ki bi si kaj zamolčala, kaj po prvi skupni jedači zbolela in umrla.

MLADI SLOVENEČ

Močno zlato

Po beli deželni cesti sta nekega mrzlega zimskega jutra jezдила dva častnika. Konja sta dirjala na vso moč. Kakor je bilo videti, se je jezdecema zelo mudilo.

Mlajši jezdec se je zdajci obrnil k starejšemu in zaklical:

»Gospod maršal, vaš konj šepa. Izgubil je podkev na zadnji nogi.«

Starejši častnik je pridržal konja in ko se je prepračil, da je spotoma res izgubil podkev, je zaskrbnjeno rekel:

»Smolo imava. Ta kraj je samotni, gotovo ni nobene kovačnice v bližini.«

Počasi sta jezдила dalje. Pa jima je bila sreča naklonjena. Ko sta prijezdila na križišče ceste, sta nenadoma zagledala pred seboj kovačnico, iz katere so odmevali veseli udarci kovaškega kladiiva.

Maršal je s svojim spremljevalcem obstal pred kovačnico in zaklical:

»Hej, hej, mojster kovač, kje ste?«

Na pragu kovačnice se je prikazal velik, širokopleč mož z očrnelim obrazom in kovaškim kladivom v roki.

»Kaj želite, gospoda?« je vpljudno vprašal.

Maršal je skočil s konja, pokazal z roko bospeto nogo in ukazal:

»Napravite mu novo podkve! Mudi se mi, požurite se!«

Kovač se je molče lotil dela. Maršal in njegov spremljevalec sta mu sledila v kovačnico, si pogrele premle ude ob ognju in z zanimanjem opazovala kovačevo delo. Krepke mišice na kovačevih rokah in njegova spretnost sta zbudila pozornost visokega gosta.

Ko je kovač podkve izgotovil in hotel oditi z njo k privezanemu konju pred kovačnico, je maršal rekel:

»Počakajte malo, najprej moram podkve preizkusiti!«

Kovač ga je začudeno pogledal in mu izročil podkve. Maršal je zgrabil oba konca s pestmi in z enim samim sunkom prelomil podkve na dvoje.

»Slabo železo,« je rekel in škodoželjno ošinil kovača z očmi.

Mojster se je brez besede obrnil in prinesel novo, še močnejšo podkve. Tudi to je maršal brez truda prelomil na dvoje. Tri nadaljnjše podkve je doletela ista usoda. Potem se je maršalu zdelo šale dovolj in pustil je, da je kovač svoje delo dokončal.

Jezdec sta skočila na konja.

»Koliko sem vam dolžan?« je vprašal maršal.

»Dajte, kolikor mi hočete, gospod maršal,« je odgovoril kovač.

Maršal se je začudil:

»Ali me poznate?«

»Samo enega poznam v deželi, ki lahko prelomi podkve,« je mirno odgovoril kovač.

Maršal se je zadovoljno nasmehnil in segel v žep. Vrgel je kovaču droben kovanec v nastavljeni dlan. Mojster kovač si je novce nevšečno ogledal od vseh strani, ga vtaknil med palca in kazalca svojih rok ter ga z narahlim sunkom prelomil na dvoje. Prezirljivo je vrgel oba kosčka na tla in rekel:

»Slabo zlato, gospod maršal.«

»Grom in peklo!« je jezno zarobantil maršal in potegnil iz žepa nov kovanec. Stisnil ga je med prste in ga hotel prelomiti, a kovanec je ostal cel.

»Vzemite tega,« je rekel, »ta je močnejši.«

Kovač ga je zgrabil in zlomil kot trsko.

»Tudi ta je zanič!« je rekel in pomenljivo pogledal maršala.

Maršal je razumel kaj hoče kovač, in segel je še globlje v žep. Potegnil je iz njega velik zlat kovanec, ga vrgel kovaču na dlan in med smehom zaklical:

»Tega pustite celega, kajti drugega ne dam!«

Kovač se je prebrisano zarežal ob pogledu na lesketajočo se zlato in zabundal:

»Hvala lepa, gospod maršal, ta je pa kar dovolj močan!«

Računska uganka

Neki oče je 28 let starejši kot njegov sin. V dveh letih bo natančno še enkrat toliko star. Koliko let ima danes oče in koliko let sin?

(Rešitev: Če bo oče čez dve leti še enkrat toliko star, kot je danes, potem mora biti danes star 28 let, sin pa 14 let.)

Razbojniški grad

Ko so se drugi otroci vseh iz šole, so postajali pred pisanimi izlozki. Samo Tončka je urnih korakov hitela po poti, ki vodi v domačo vas. Vsako opoldne jo je čakala na obronku gozda njena mati. Tudi jutraj jo je moral zmerom kdo spremiti, ker jo je bilo na vso moč strah gostega »smrekovega gozda«. O tem gozdu ji je pripovedovala babica strahotne zgodbe. Drugi so ji zaman dopovedovali, da v gozdu ni nič drugega kakor nekaj drobnih veveric, urnih zajčkov in veselih ptic, ki nikomur ne storijo žalega. A Tončko je bilo vseeno strah temnega gozda. Mati je bila večkrat hudó jezna nanjo, ker nikoli ni hotela sama iti v šolo in iz šole.

Nekega jesenskega dne je Tončka ob robu gozda doiglo dolgo čakala svojo mater. Ko je čakala več kot debelo uro, so se ji iz oči vlijele grenke solze. Spoznala je, da matere ne bo. Sedla je v travo in premišljevala, ali naj bi se vrnila v mesto ali krenila sama »krozi gozd domov«. Na vso bridkost se je oglašal še glad in žejava je postala. Nazadnje je zbrala ves svoj pogum in se dvignila na noge. Previdno se je ozrla naokrog in že hotela zaviti v gozd. Tudi pa se je spomnila babičinega pripovedovanja.

Babica ji je nešteto krat pripovedovala, da je bil nekoč v tem gozdu razbojniški grad. Čez dan je bil grad prazen, ker so bili vsi razbojniki na roparskih pohodih ali pa so se skrivali drugod. Ob poznih nočnih urah pa je bil ves grad razsvetljen. Razbojniki so se opnoč ob bogate obloženi mizi hrupno zabavali do ranega jutra.

V bližino tega gradu si ni upal nihče, ker so se ljudje krvoločnih razbojnikov hudo bali. Včasih so slišali iz gradu oresnitljiv krik in klicanje na pomoč. Ljudje so bili prepričani, da imajo razbojniki v gradu

Striček in njegov kanarček

Zgodbica brez besed

1.

3.

2.

4.

Halo, bistre glave!

Izkušajte in napišite k tem štirim slikam zabavno zgodbico v vezani ali nevezani besedi (v verzih ali v prozi) in jo pošljite najpozneje do prihodnje nedelje na naslov: Kotičkov

striček, uredništvo »Slovenca« v Ljubljani.

Tri najbolj posrečene zgodbe bomo nagradili z lepimi knjigami.

Ruska narodna pripovedka

Nekoč je živel za vasjo star invalid, ki je bil v vojni četovodja. Pod nosom je imel kot konjski rep dolgo brado, na hrabrih prsih železno medaljo, ki se je lesketala kot sajasi lonca, nogo pa je imel leseno in je z njo glasno ropotal po tleh, tok-tok, tok-tok, kadar je hodil.

Razen lesene noge je imel hrabri invalid tudi sina, ki je imel tako trdo betico, da bi mogli z njo lomiti led na reki.

»Joj, sinko, golobček moj, kaj bo iz tebe?« je včasih tarna invalid in se v skrbeh praskal za ušesi. Sin pa je molčal, kakor da bi bil mutast.

Nekega dne pa je vendarle odprl škrbasta usta in odgovoril:

»Očka, veš kaj? Veleposestnik bom postal!«

»Prav je tako, golobček moj!« je starček veselo zaklical in odkrival, tok-tok, tok-tok, k veleposestniku sredi vasi.

»Dobrotljivi gospod, žlahtni gospod, moj sinko bi rad postal veleposestnik. Ali bi ga hoteli vzeti v uk?« ga je pohlevno vprašal.

Gospod se je glasno zasmejal in odgovoril:

»Očka, pojdi lepo domov in zlezi na zapeček! Tvoj sin ne more postati veleposestnik, preveč butast je.«

Invalid je ves potrt odštrkljal v svojo kočjo in povedal sinu, kaj in kako.

Fant pa ni bil prav nič žalosten. Rekel je:

»Očka, veš kaj? Oženil se bom.«

»Prav je tako, golobček moj, se je razveselil starček in odkrival v knežji dvorec.

»Vaša milost, moj sin bi se rad poročil. Ali bi mi dali svojo hčer za ženo?« je ponižno vprašal in se klanjal do tal.

Knez se je na vse grlo zagrohotal in odgovoril:

»Očka, pojdi lepo domov in zlezi na peč! Tvoj sin je preveč neumen, da bi mu dal svojo hčer.«

Invalid je ves poparjen odštrkljal v svojo kočjo in povedal sinu, kako in kaj.

Sin pa je rekel:

»Očka, nič zato, bom pa postal vojak.«

»Prav je tako, golobček moj!« se je razveselil invalid in jo je mahnil, tok-tok, tok-tok, naravnost h generalu. Strumno se je postavil predenj, se hrabro izprsil, udaril z leseno nogo ob zdravo, salutiral in rekel:

»Pokorno javljam, gospod general, da bi moj sinko rad postal vojak.«

General si je zavil košate brke in se zasmejal:

»Če je fant lepo zrašččen kot smreka in če ima zdrave ude, ga kar privedi sem! Poskusil bom napraviti iz njega dobrega vojaka.«

Tiste dni je izbruhnila ljuta vojna med Rusi in Tatari. Car je poklical k sebi generala in mu velel:

»Udari s svojimi rekruti na nevernike in jih pobij!«

General je udaril s petami skupaj, pokorno salutiral in obljubil:

»Sel bom in jih pobij!«

Ko so prikorakali na bojno polje, so zagledali široko reko, čez katero je držal lesen most. General je vedel, da bodo Tatari prihrumeli čez ta most, zato je ukazal podčastniku, naj z dvajsetimi vojaki brani most, dokler ne bo prikorkala carjeva armada. Med tem dvajsetimi rekruti je bil tudi neumni invalidov sin.

Podčastnik se je postavil s svojimi rekruti pred most in ga hrabro branil tako dolgo, dokler ni zagledal sovražne vojske, ki se je začela valiti proti reki. Takšna mogočna armada je bila, da so se hrabremu podčastniku začele tresti hlače. Zapovedal je svojim vojakom, naj se junaško obrnejo in odkorakajo nazaj. Vojaki so ga pri priti uhogali in odkorakali tako hitro, da se je vse kadilo za njim.

Neumni invalidov sin pa je zmerom razumel in storil vse narobe. Ko je podčastnik velel, naj

gla pogleda usmakniti od jame. Na svojo smrtno grozo je v njej opazila mrtvega človeka. Zakričala je na vse glas, da je odjehtila daleč v gozd Tekla je, kar so jo nesle noge, med tekom pa se je neprestano ozirala nazaj. V hipu, ko je mislila, da ni nobene nevarnosti več, je začela z glavo v človeka in znova glasno zakričala. Bila je prepričana, da jo je zasledoval sam razbojnik. Od strahu se je zgrudila na tla in sapa ji je pošla. V tem hipu pa je zaelišala nad seboj mehek glas:

»Tončka!«

Nekdo ji je potegnil dlani z obraza. Tončka je uprla objokane oči v postavo pred seboj in na svojo veliko radost zagledala svojo mater. Planila je pokonci in se je tesno, krčevito oklenila. Vmes pa je ljubeče klicala njeno ime. Mati jo je v skrbeh spravljala, kaj se je zgodilo. Tončka ji je začela opisovati svoj strašni doživljaj.

Mati se je hčerkinim besedam nasmehnila in jo prijala za roko. Odvedla jo je nazaj v bližino jame. A čeprav je bila Tončka pod materinim varstvom, si kar ni upala pogledati v strašno jamo. Ko pa sta bili čisto pri jami, je Tončka na svojo veliko presenečenje opazila namesto mrtvega razbojnika — debelo trlo vejo. Ta veja je bila od daleč zelo podobna hrboščki postavi. Mati je pograbila vejo, jo potegnila iz jame in rekla hčerki:

»Vidiš, Tončka, kako prazen je bil tvoj strah! To vejo si imela za razbojnika, ker je tako čudno izoblikovana. Zapomni si: ni se ti treba bati strahov. Boj se samo hudobnih ljudi. Če boš zmerom dobra in pridna, boš imela mirno vest in Bog te bo varoval na vseh tvojih potih!«

Odehdbod Tončka ni bilo več strah. Vedela je, da je bilo babičino pripovedovanje izmišljena zgodba in da razbojniškega gradu nikoli ni bilo v tem gozdu.

se obrnejo in odkorakajo, je bil on obrnjen na to stran reke. Ubogljivo se je obrnil na peti, krepko stisnil svojo puško in odkorakal nazaj na most. Stopal je po mostu sem in tja — en, dva, en, dva — in mu še na misel ni prišlo, da bi se bal, tako neumen je bil.

Ko so Tatari zagledali vojaško stražo na mostu, so obstali in priredili veliko posvetovanje. Bili so prepričani, da se za rekrutom skriva vsa carjeva vojska, ko pa je straža tako moško in samozavestno korakala po mostu. Kaj storiti?

Po dolgem posvetovanju so modro uganili, da je nemogoče priti čez most in da je najboljša, če se obrnejo in jo popihajo domov. Kar so sklenili, so tudi storili.

Ko je car izvedel, kako je invalidov sin hrabro branil most, ga je poklical k sebi. Ves ganjen ga je objel in poljubil ter ga pri priti povišal za generala.

Nekega dne se je sinko spet vrnil v ročno kočjo. Zlezel je na peč in zaklical očetu:

»Očka, general sem z božjo pomočjo že postal, zdaj bi postal rad še veleposestnik.«

»Kakor misliš,« je rekel očka in jo urnih korakov mahnil k veleposestniku.

»Hej, vampež sili, lenuh nemarni,« je oblastno zakričal nad njim, »moj sinko, tisti, ki je postal general, bi bil rad veleposestnik.«

Gospod se je sladko nasmehnil in se požuril z odgovorom:

»Moj dragi, ljubi očka, zakaj pa ne? Vse kar imam, je blagorodnemu tvojemu sinu na razpolago.«

Invalid se je vrnil, povedal sinu, kaj je dosegel in sin se je preselil v veleposestnikovo hišo in dobro se mu je godilo. Pa se je kmalu naveličal samotariji in rekel očetu:

»Očka, veleposestnik sem z božjo pomočjo že postal, zdaj bi se pa rad oženil.«

»Kakor misliš, sinko,« je rekel očka in jo na vso sopo ubral v knežji dvorec.

»Hej, vampež sili, lenuh nemarni,« je oblastno zakričal nad knezom, »moj sinko, tisti, ki je postal veleposestnik in general, bi se rad oženil. Daj mu svojo hčer!«

Knez se ni prav nič obotavljal, ampak je prijazno pokimal z glavo in rekel:

»Moj dragi, ljubi očka, zakaj pa ne? Tvoj sin je daleč naokoli spoštovan mož in bistra glava, da nikoli tega. Naj kar pride po hčer! Težko ga že čaka, noč in dan kopni po njem...«

In tako je postal invalidov sin mož knezove hčerke, general in veleposestnik.

MLADA NJIVA

V mojega srca globini...

V mojega srca globini
sije zvezda sreče
in se vsak večer pokojno
v tih mirak leskeče.

V mojega srca globini
blažen mir kraljuje:
nima enega sovraga,
da se z njim bojuje.

V mojega srca globini
lepe misli spijo;
če pa hočem kdaj zapeti —
koj se prebudijo.

V mojega srca globini
rožice cvetijo;
večkrat pravim: oveneti
nikdar mi ne smejo!

Zvezde, mir in lepe rože,
mladih dni spomini —
pa ustvarjajo mi pesem
tam v srca globini.

Radmirski.

Na vasi

Sonce tone v zarji zlati,
gore pod nebo kipijo,
v zadnjih žarkih hrepenijo,
mesec se nad njimi klati.

Zlato klasje se priklanja,
v vetru ziblje se plavica,
ob potoku pa zlatica
z valčki šepeta in sanja.

Zvezde so nebo pretkale,
zvezde zlate, sloj slepci;
kakor kratak sen o sreči —
zjutraj bodo proč zbežale...

Ko po kočah luč ugasne
in zaspijo hiše bele,
zrasejo postave smeje,
dvignejo se pesmi glasne.

Kakor misel tja v višave,
tja nad zvezde spev se vzpenja;
mlada grla zvon zamenja,
dviga se v višave — Ave!

Branko Virant, dijak, D. M. v Polju.

Iz torbe Kotičkovega strička

B. V., D. M. v P. — Tudi Ti si menda na žive in mrtve prepričan, da moraš tu pa tam kakšno mašilo vplesti v verz, ker bi se sicer svet podrli. Vse svoje pesmi si kakor z žaltavimi ovirki posul s tistimi nerodnimi mišji, ki človeka zabolijo v ušesa in v srce. Otrsi se vendar te razvade! Ponekod Ti verzi lepo in gladko pojo, kar na lepem pa se človek spet spotakne nad novim mi-mem in vsa pesniška zgradba se poruši. Vsak tak do ogabnosti prisiljen »mi me v Tvojih verzih pretrese, kakor da bi me kdo s kolom po glavi udaril. Pesniškega daru imaš mnogo, zato bi bilo škoda, če bi zašel v maniro. — V današnji številki je objavljena ena izmed poslanih pesmi. Čeprav je v njih vpliv Golarjevih pesniških motivov in tudi način obdelave kar otipljiv, ima v sebi vendar tudi nekaj svojstvenega. Nekaj malega sem popravil, dve odvisni kitici pa črtal. Skušaj podati svoje motive v čimbolj zgoščeni obliki!

Klobase na drevesih. Najbolj čudno drevo na svetu je menda ono, ki ga znanstveno imenujejo »Kigalia pinnata«. Po našem bi se to reklo: Drevo s klobasami. Je doma v južni Afriki ter dosega srednjo višino. Meseca junija postane listje temno-rdeče barve. Oktobra dozori sodeži, ki so podobni klobasam in do pol metra dolgi. Na zunaj izgledajo kakor jetrne klobase, žal jim po okusu niso nič podobni. Sadeži so neužitni. Zamorec izkazuje drevesu posebne časti.

Družina

Novi spomladanski plašč

Ker plašč ni tako oblačilo, ki bi si ga mogli privoščiti vsak mesec, moramo dobro premisliti, preden si ga nabavimo. S pričujočimi besedami bomo podali nekaj nasvetov, ki sicer popolnoma ustrezajo predpisom spomladanske mode, ki jih je pa vendar moči več let nositi brez kake spremembe.

Ohlapni plašč je zmeraj v modi in če ga še nimamo, je dobro, če si takega kupimo. Na sliki, prav na levi, je ohlapen plašč s svojimi, novimi žepoma. Zraven je plašč z dvema vrstama gumbov, ki je uporaben tudi za pranje namene. Ta plašč nima ovratnika, robovi pa so za prst na široko prešiti. Ohlapni, štirioglati zgornji del, ki je zlasti na hrbtu

mahdrav, prikazuje novo smer (linijo), ki se bo obdržala skozi več let. Tretji vzorec od leve izraža novo, spomladansko modo. Zraven je drugačen vzorec te vrste, in sicer je brez ovratnika in s šestimi žepi. Posebno lep in prajni plašč je peti vzorec (od leve). Zgornji del je jako ohlapen in bluzast. Zapejpa se ne vidi. Vsa širina zgornjega dela je vdolana v prešiti pas, ki je zavezan v pentljo. Poslednji plašč se tesno prilaga in ima novovrstne žepa. Na desni v vogalu so modne drobnarije. Najprej vidiš moderne, kratke rokavice temne barve. Zraven je usnjata torbica iz dveh vrst usnja in z velikim monogramom. Prav v kotu je prazna torbica z mehkim ročem.

Iz starega - novo

Tudi najlepše obleke se človek naveliča, ako jo delj časa nosi. Na obleki je popustil kak šiv; dobili smo madež; obleka se je navzela duha... Vse to nam obleko zagreni. Ako imamo drugo primerno obleko, ki jo radi nosimo, bomo obesili »zgrajano obleko« v dno omare, in bomo — tako rekoč — nanjo pozabili. Ko pa čez čas

privlečemo obleko zopet na dan, vidimo, da se je obleka v omari pomladila. Obračamo jo in obračamo ter vidimo, da obleka le ni tako ponožena, kakor se nam je zdela. Obleko razderemo; blago operemo; poiščemo kak primeren kos blaga, staro obleko, krilo ali bluzo in primerjamo barve. Potem nekoliko polistamo po kakšnem modnem listu: »Tako, tako in tako!»

Orgelske piščali

Nič ni novega pod soncem!
Ne verjamete? Glede na obliko, bi lahko zdvajali o tem. Stari Akiba, ki je povedal ta izrek, pa je mislil na bistvo stvari. Nič ni novega pod soncem, ampak je zmeraj le po novem izoblikovano. Snov je zmeraj ista! Tako tudi ni nova resnica, da tvori ubranost sedmih organov: možganov, srca, pljuč, vranice in žolča skladnega človeka. Sedem je tudi poglavitnih barv, sedem je planetov. Če sozvoč sedmih organov v človeku ni v redu, potem je človek nergač.
Neskladnost teh organov je v najvišji meri občutil gospod Torino. Imel je preveč strupov žganega žita in tobaka v pljučih, jetrih in ledvicah in zato mu je nagajal žolč. To je utegnila najbolj dognati vdova Veselko s svojo sedmoročno fantov, ki je stanovala pod Torino. Vsi Veselkovi fantje so bili vitki ko orgelske piščali in so se tudi tako oglašali. In ker so bili tako uglašeni, so prepevali v stanovanju in na dvorišču, kakor pojejo dobre orgle. Glasno so pa zmeraj prepevali. To pa je gospoda Torino tako strašno jezilo, da je fantom, če jih je le zagledal, pokazal obraz državnega pravdnika, ki pravkar predlaga za obtožbenca deset let ječe.

Ali je bilo mogoče drugače, ko da so fantje vprav zato se bolj prepevali? Prav nakašč so se bolj napenjali pljuča in pojoč korakali po dvorišču, tako da je gospodu Torino zaradi te podoknice žolč neznanško otekel.

Ta otekli in neskladni žolč je podil gospoda Torino ko kakega podivjanega vojščaka po njegovem stanovanju. Toda orgle so pele, pele o vsem dobrem in lepem v človeških prsih, pele so o veselju do življenja, in gospod Torino se je zaklel, da bo to vdovo Veselko, ki mu je privlekla žive orgle v hišo, čim prej postavil na drugo.

Drug dan ob času kosila, baš o priložnem času za odpoved stanovanja, je potrkal na vrata vdove Veselkove. Za mizo so sedeli žena, ki je živela samo za svoje otroke, in pa sedmoročna orgelskih piščali.

»Zdaj pa molite«, je dejala mati, in sedmoročna je začela moliti. Najstarejši je molil z glasom in naglico lajne. Mati je bila dobila pokojnino in zato so imeli mesno juho in jetrne cmoke v njej. Ker je najstarejši fant rad imel te cmoke, je z navdušenjem molil, a drugi niso nič manj korajžno molili. Če jim pa kdaj jedača ni šla, in to se je sedmoročni večkrat pripetilo, saj je morala njihova mati, ki je pred dvema letoma po nezgodi izgubila moža, jako štediti, potem je bila njihova molitev ko vodena juha, ki nima nobene moči. Zdaj pa so molili, ko da bi bilo treba svet podreti.

Gospod Torino je hotel že potihem oditi, pa ga je bil zagledal mali Pavel: »O... stric... dobro... dobro... in se je udaril po trebuhu, tam, kjer je želodec, in nato je zajecjal vso svojo molitev: »Vse... vse... amen!«

Vse je hotel fantiček imeti zase, ker je imel cmoke tako rad, in gospod Torino navzlic molitvi ni mogel ostati raven. Tudi tega ni zmogel, da bi bil odnesel pete, ko čes da se

Sama si napiši spričevalo

... o tem, ali si dobra žena svojemu možu! Newyorški list »Woman« (žena) je predložil svojim čitateljem 14 točk, ki naj žene same sebi odgovorijo nanje, ali so torej, da so njih moške lahko zadovoljni z njimi:

1. Ali se spomniš kdaj tudi rojstnega dneva svojega moža?
2. Ali si moreš odreči novo obleko?
3. Ali ljubiš svojega moža še zmeraj tako, kakor si ga takrat, ko te je zasnubil?
4. Če ti moški reče, da je stvar, ki si jo kupiš, predraga, ali se strinjaš z njim?
5. Ali si takrat doma in imaš za moža pripravljeno jed, če pride o pravem času domov?
6. Ali se izogibaš domačih sporov in se priporočuješ svojim prijateljicam o svojih »sehnah«?
7. Ali si dobra kuharica in pripravljaj — po možnosti — svojemu možu jedila, ki so mu všeč?
8. Ali skrbiš za možovo obleko in jo imaš v redu?
9. Ali moža tolažiš in mu pomagaš, če ima hude skrbi in mu njegove zadeve ne uspevajo?
10. Ali paziš na svojo zunanost tudi doma tako, kakor v javnosti?
11. Ali privoščiš svojemu možu kozarec vina tudi takrat, ko ga sam ne zahteva?
12. Ali dovoliš svojemu možu hoditi doma v copatah in brez ovratnice?
13. Ali privoščiš svojemu možu brez ugovora kak večji izdelek, kadar je bolan?
14. Ali se oziraš na to, da ima tvoj mož na pisalni mizi tako, kakor sam hoče? Ali jo pustiš takšno, kakršna je?

Preberi te točke — pravi omenjeni ameriški list — in si odgovorjaj nanje z »da« ali »ne«. Časih je tudi tozadevno izpraševanje vesti jako umestno, čeprav veljajo tudi za moža slične točke glede na vedenje z njegovo ženo in z družino sploh.

Tujec: »Oprostite, ali pridem tukajle na Glavni trg?«
Nak, prav narobe: tja dol morate iti.
Tujec: »Torej moram iti nazaj?«
»To ravno ne, če se obrnete, greste lahko naprej.«

»No, Urška, če te bo gospod Bernard danes zasnubil, pa mu reci, da naj z menoj govori,« reče mati hčerki.
»Kaj pa, če me ne bo zasnubil?«
»Potem mu pa povej, da bi rada jaz govorila z njim!«

Pozor!

Darmol, sredstvo za odvajanje se često potvarja. Radi tega pazite pri nakupu, da nosi vsaka tableta besedo Darmol in zarezo v obliki črke T. Zahtevajte samo originalni Darmol.

Ogl. reg. S. Br. 7006/38

Nekaj za vsak dan

Vsak dan so v družinskem življenju najbolj kočljive prve minute potem, ko se mož vrne z dela domov. Če se pametna žena zna teh prvih deset minut obvladati in se vesti z možem prijazno, previdno, ne da bi se pritoževala in ne da bi kaj zahtevala, pa je ostali del dneva že pridobljen za mirno skupnost in dobro voljo. Vprav zato mora biti sleherna ženska tudi diplomat.

Imamo izvrstna, nova navodila — recepte — za različne jedače. Toda nikdar ne sme gospodinja teh novih jedil kuhati takrat, če dobi goste. Gostje niso za to tukaj, da bi na njih preizkušali nove recepte; te je treba dobro preizkusiti prej. Kar pa damo gostom, mora biti kaj takega, o čemer smo prepričani, da bo dobro.

Stanovanje in vse, kar je v njem, je za tiste ljudi, ki prebivajo v njem. Pa ne narobe! Pametna gospodinja noče biti sužnja svojega pohištva in posodja in zato tudi ne bo zahtevala, da bi bili sužnji pohištva in parketov njen mož in njeni otroci in posli.

Lepo je, če je miza okrašena s cvetlicami in drugimi okraski. Vendar ne smejo vaze in šopki in svečniki itd. motiti ljudi, ki sedijo za mizo.

Otroci spadajo k otrokom. Zatorej, če pride kdo na obisk, naj otroci ne bodo zraven, saj ovirajo pogovore odraslih, marsikaj poberejo, kar ni zanje, in postanejo predrzni.

Domača obleka bodi prav tako snažna in čedna, kakor je obleka gostov. Neukusno je, če bi gospodinja sprejela goste v kaki obnošeni prazni obleki.

Če mož prevečkrat sili z doma in zahaja v krčmo, naj se žena kdaj pa kdaj vpraša, ali ni nemara tudi ona kriva, da je mož takšen. Mogoče ga ona sama s svojim vedenjem, ki je vse drugo kot prijazno, podi iz hiše.

Najlepša je preprostost

Takole piše neki inozemski list o preprostosti, ki jo imenuje eleganco ali gospodskost:

»Ljuba mlada prijateljica, preveč okrasov imate na sebi! Zakaj imate, na primer, na prstih toliko dragocenih draguljev? Na desni roki bi, poleg poročnega prstana, zadoščal en sam prstan in na levi le prstan brez kamenčka. A čeprav imate več prstanov, morate paziti na to, kateri spadajo skupaj.

In počemu imate poleg zlatega obročka — ki vam tako lepo pristoi, še verzično zapestnico krog zapestja? Tudi zapestne ure ne sme biti, če se hočete na prireditvi dobro zabavati, zakaj tisti, ki se hoče zabavati, vendar ne šteje ur? Pa tudi trakovi ne sme biti na rokavu, če je rokav opek.

K svoji lepi obleki iz krepastega satena ete si privežali pentljo, ki vam izvrstno pristoi. A zakaj potem še verzično? To je preveč stare. Res, lepo vam pristoi verzična krog vratu, če ni za vratom in na ramenih nobenih drugih okrasov. Seveda je treba imeti tudi uhane take, ki se ujemajo z verzično. Ti okrasni ne smejo imeti različnih kamenčkov.

Prav čedni ete videti v krojaškem kostumu in krznu iz lisčje kože. A potem ne imejte še šopka na jopici in še ročka v naprmen žepu! Tisti šopek imejte le, če imate tudi istobarno rutico krog vratu.

Sivi vileni klobuček je jako okusen, a bi bil še bolj eleganten, če bi odstranili tisto kričečo okrasno zaponko. In pajčolan na klobučku je preveč kričeč s svojimi vzorci, da bi ga smeli nositi ob elebernih prilikah; ta je, le za prajne prilike. Zakaj motite vtiš svojega vzorčastega kostuma iz tweeda s sivo torbico s srebrnimi ornamentami? Če bi bilo ušnje čisto gladko, bi torbica bolje pristojala k kostumu.

In, ljuba prijateljica, če mi zdaj porečete, da ei ne morete kupiti toliko stvari, da bi bili za vse prilike enotno oblečeni, vam moram povedati, da se začneta okus če pri nakupovanju, ko je treba kupiti tisto, kar je najboljši in najbolj preprost!

K U H A

ŠPEHOVKA

Naredi testo iz enega kg enotne moke, (lažje narediš, če vzameš ½ kg bele, ¼ kg enotne moke) krompirjeve v kateri si kuhala in pretlačila 3 srednje debele krompirje, shajane kvasa in soli. Ko je testo shajano, razvleci en prst debelo, pomaži z raztopljenimi ovirki v katerih si razmešala 1 žlico smetane, katero pobiraš iz zavretega in ohlajenega mleka, če hočeš, natresi še malo cimeta in sladkorja. Zavij in deni na pomožno pekačo. Nato naj vzhaja še ¼ ure in peči eno uro v precej vroči pečici.

JETRNI RIZOTO

Imaš ¾ kg jeter, 30 dkg riža, čebulo, 4 dkg masti, malo zelenjave, malo sira ali peteršilja. Riž dušiš do mehkega z zelenjavo vred. Jetra opraviš s čebulo na masti in zaliješ z vodo, da nastane rjava omaka. Nato primešaš riž in potreseš s sirom ali sesekljanim peteršiljem.

»Mi vsi?« Vdova ga je dvomljivo pogledala. Tale nergač, jo je povabil na proslavo svojega rojstnega dne? Kar neverjetno!

»Ali sprejmete povabilo?«

»Saj vam bomo vse okrog obrnili!«, je rekla. »Pomislite sedem fantov!«

»Kajpa, kajpa, saj vprav to je, kar mi manjka«, se je Torino namuznil. »Meni manjka pravo življenje! Pri meni je treba vse na glavo postaviti, da bo kasneje prišlo spet na noge. Ali vas torej smem povabiti na svojo jutranjo slavnost?«

Ali je mogla Veselkova to povabilo odkloniti? Čeprav bi bila to hotela storiti, ni več utegnila, zakaj njen najstarejši je že prinesel stol in ga ponudil gospodu Torino, naj se usede in naj z njimi malo zajame. »Pomislite, naši jetrni emoki...!«

Ki jih je naredila taka odlična mati!«, je odvrnil Torino in je prisedel in dejal si je, da še ni bil nikoli pri tako veseljem kosilu. Drug dan pa se je pojavila Veselkova s svojimi lepimi uglašenimi orglami pri njem!

Rojstni dan so prav veseli in zbrano obhajali, hkrati pa so se tako sprijaznili, da je bila čez pol leta nato nova slavnost, ki je Torino povsem pozdravila.

Torino ni bil nič več nergač. Dejal je, da je ves preroben, in iz oči se mu je blestel tranji ogenj nove mladosti. Veselkova pa je ostala vesela, da si je bila zdaj gospa Torino in vsa njena sedmoročna orgelskih piščali se je skladno ujemala z novim življenjem, da so orgle zvonko donele.

Torej le ni nič novega pod soncem...!

boji. To je bil zares prelep prizor, ta resna mati z zdravimi, veselimi fanti. Ves prevzet je stal Torino ko skesan grešnik, in čim so orgle zadonele: »Amen«, je vprašala vdova: »Ali bi kaj radi, gospod Torino?«

Če bi kaj rad? »Seveda«, je zajecjal v zadregi, »jaz bi... jaz bi... Pa saj to ni več važno!«

»Mislite?«

»Seveda, ker je preneumno!«

»Pa časih tudi najbolj neumna zadeva vsebuje kako zrncec.«

»Kajpa, kajpa. Ali ste zmeraj tako dobre volje pri kosilu?«

»Moj Boga, je odvrnila štiridesetletna vdova. »Zmeraj pa že ne. Saj imam mnogo skrbi. A mi smo zdravi in hvalimo Boga za to, kar pač imamo.«

»Seveda, seveda«, je Torino, še zmeraj ves v zadregi, odgovoril in se gladil po obrti bradi.

»Imel sem predobro ženo Pred tremi leti mi je umrla. Od tedaj sem zmeraj tako slabe volje in ves narobe. Rad bi... mislim sem si... jutri bom obhajal svoj pet in štirideseti rojstni dan. Pet let sem starejši kot vi, gospa Veselko. Pa sem sicer zdrav in čvrst.«

»Pa vendar slabe volje?« se je ona pošalila.

»Saj! Trpari! Ali pa — je srce bolno. Saj ne vem, kako bi to povedal. Kakor sem že dejal, bom jutri obhajal... in menil sem, če bi za moj rojstni dan... prišli vi in vaši fantje k meni, gor v stanovanje!«

Has domači zdravnik

K. I. N. v. p. M.: 39 let ste stari, v pisarniški službi. Sedite dnevno 4-5 ur, prehodite dnevno do 8 km. Hrano imate meseno. Muči pa vas zapeke že več let. Iztrebljate se vsak drugi ali tretji dan. Pomagati si pa morate s Franz-Jozefovo grenčico ali pa karlovarsko soljo. Odvajalnih sredstev ne želite jemati, ker se bojite, da se tega ne navadite.

Zapeka je stanje, pri katerem je podaljšan prehod prebavljene hrane skozi debelo črevo. Vzroki zapeke so različni. Največkrat je krivo zadrževanje iztrebljanja v času, ko se pojavi v črevesu dražljaj za iztrebljanje. Nekatera hranila povzročajo premikanje črevesne vsebine. To so hranila, ki vsebujejo celulozo. Tudi plini, ki nastanejo pri razpadu celuloze, pospešujejo premikanje. Zato uživamo sočivje (groh, lečo, fižol, redkvice, ohrovt, kumare in solato, zlasti pa gohe), vse vrste sadja razen borovnic in brusnic, kompote zlasti iz sliv in namočenih suhih jogurtov. Za pijačo pa uživamo: kisl mleko, smokve, rogaško slatino, sadjevec, evičke. Kruh pa je najboljši oni, ki vsebuje mnogo otrobov, n. pr. ržen. Če s tako prehrano ne dosežemo uspeha, pomagamo z lahkimi odvajalnimi sredstvi, n. pr. jancevje prah. S temi sredstvi hočemo navaditi bolnika na redno uro iztrebljanja. Zato mora jemati dnevno ob istem času isto množino zdravil. Ko se je bolnik na ta način navadil redno iztrebljati se ob določeni uri, začne polagoma zmanjševati količino zdravila, dokler ga popolnoma ne opusti. Potem pa mora gledati sam, da se iztreblja ob določeni uri. — Pravite, da ne jemljete odvajalnih sredstev. Karlovarska sol in grenčica sta prav tako odvajalni sredstva.

F. K. K.: Urin daje ob priliki pregledati. Močan urin povzroča ali soli ali pa organske sestavine (n. pr. bakterije, kri, gnoj).

M. J. D. Š.: Lani v mesecu aprilu ste se vsekali v desno koleno. Rano ste okužili. Koleno se vam je vnelo. Morali ste v bolnišnico, kjer so vas dvakrat operirali. Zamavčili so vas tudi za pet tednov. Do decembra meseca niste mogli s kolonom popolnoma nič gibanja. Od decembra pa gijete in krčite koleno še precej. Noga vas prav nič ne boli. Radi bi nasveta, kako bi nogo vsaj delno pozdravili.

Če vas prav razumem, ste hoteli reči, kako bi nogo v kolenu razgibali. Pozdravili ste nogo že namreč. Imeli ste srečo, da vam vnetje ni kolena še bolj ali pa popolnoma razdejal. Gotovo so vam v bolnišnici ob odhodu nali navodilo, kako se vam je ravnati. Teh se držite in jih vestno izpolnjujte! Na vas samih je, koliko boste dosegli. Čim bolj pridni boste, tem več boste gibanja s kolenom. Gibati pa morate vsi sami. Gibanja vam ne morejo napisati na recept, da bi ga kupili v lekarni.

T. K. V. M.: 37 let ste stari, poročeni štiri leta. Pred štirimi leti ste postali mati. Te sreče pa niste dolgo uživali. Od takrat se vam želja po otroku ne izpolni več. Vprašujete, če se lahko upate.

Možnost je seveda že vedno. Kje pa je vzrok, pa iz vašega pisma ne morem povzeti. Posvetujte se z zdravnikom.

F. B. F. 10: 30 let ste stari. Od 1927 do 1932 ste bolehal. Imeli ste vnetje ledvic. L. 1932 ste bili operirani. Pobrli so vam torsele. Od takrat ste bili zdravi. Delali ste lahko, pili alkoholne pijače in nič vam ni škodovalo. Eno

leto pa že ne pijete nobenih alkoholnih pijač, pa kljub temu vam srce nagaja. Ugotovili so vam razširjenje srca in vam svetovali, da se izogibljate težkih del in alkoholnih pijač, pa bo zopet dobro. Vprašujete, če se lahko poročite, ko se popravite.

Toplo vam polagam na srce, da se držite navodil, ki ste jih dobili. Iz njih sklepam, da se bo nevičnost lepo poravnala. Verjetno je, da je bilo srce že v letih vaše bolezni prizadeto. Potem pa ste pili, najbrž malo preveč, pa se je srce še poslabšalo in vas začelo opominjati. Tudi na ledvice bodite pozorni. Dajte s od časa do časa pregledati vodo. Ko se po zdravite, se lahko poročite. Posvetujte se pa še prej z zdravnikom, da vam pove, kakšnega mnenja je on na podlagi preiskave. Ne ena, ne druga bolezen potomstvu naravnost ne more škodovati. Previdnosti pa je treba zaradi vas samih.

R. C. S. p. R. p. K.: Stari ste 43 let. Pred štirimi meseci ste prvokrat rodili. Otrok je umrl. Dva dni po porodu vam je začelo srce močno utripati. Od takrat vam pri vsakem večjem delu tako hudo utripa. Tudi če normalno bije, se vam zdi, da stresa ves život. Težko pridete do sape v glavi vam šumi. Spite zelo slabo. Po vsem životu vam kar gomazi. Bolečine čutite v rokah, nogah in v križu.

Bolezen, ki vas napada, je verjetno posledica poroda ali pa se je porodu stopnjevala do take moči. Porod v teh letih je bil za vas hud telesni in duševni pretres. Močno je prizadelo srce. V zvezi z drugimi znaki, ko jih navajate, sklepam, da so žilci v prvi vrsti tisti, ki vam povzročajo težave. Počitek in miru potrebujete. Dokaz temu je, da ste se po 14 dnevnem bivanju v bolnišnici, prav dobro počutili. Pozabite polagoma na nesrečo, ki vas je zadela. Ne mislite več na to. Te misli morate pregnati iz vaše duševnosti. Če morete, bi vam priporočil, da za nekaj časa menjate svojo okolico.

G. A. D. L.: Na zobeh se vam nabira belkasta snov. Po nekaj letih razje ta snov zobe. Zobje postanejo črni in razpadejo. Vprašujete, če je to zobni kamen?

Po vašem opisu sklepam, da je. Kdor skrbi za svoje zobe, jih da vsako leto pregledati strokovnjaku. Le na ta način more ohraniti zobovje zdravo do poznih let. To je važno! Prav gnili zobje so izvor različnim boleznim.

B. O. L.: Iz pisma sklepam, da vam delajo neprimliko in težave rodila. Obrnite se na strokovnjaka za ženske bolezni. Vse ostale nevičnosti pa vam povzroča mena.

F. G. H.: Strokovnjaki so vam dognali začetni Basedow. Nekaj časa ste jemali zdravila, ki ste jih dobili. Pozneje ste to opustili, ker se vam ni zdelo potrebno. V zadnjem času ste veliko duševno trpeli. Zdaj pa dobivate srčne napade in slabosti. Vzemi rjenje ste, zlasti ponoči. Obhaja vas strah, da se bo zdaj zdaj nekaj zgodilo. Zdravil ne jemljete, ker vam je bilo slabo po njih. Vprašujete, če bi jemali one tablete, ki ste prve jemali.

Ne jemljite sami nobene stvari več! Tudi ne čakajte več. Obrnite se na strokovnjaka, ki vam je zapisal prve tablete. Basedow se je pojavil v hujši obliki. Povzroča pa ga vaša duševna rana.

Pravni nasveti

Prevzem posestva na Koroškem. I. K. — Oče je bil posestnik na Koroškem, sin pa živi v Jugoslaviji. Prijatelj vam je povedal, da sin, ki je uradnik v Jugoslaviji, ne bo mogel prevzeti posestva po očetu, ampak da bodo posestvo prodali in sina izplačali. Vprašate, ali se res tako postopa in ali je tak postopek zakonit? — Prijatelj, ki vam je to povedal, ima prav. Po najnovejši nemški zakonodaji sme kupiti ali prevzeti kmečko posestvo le oni, ki ga bo sam obdeloval. Zato se more tako posestvo kupiti ali prevzeti samo z odobrenjem dedne sodnije, ako gre za dedno kmetijo, drugače pa z dovoljenjem pristojnega okrajnega glavarstva. Poleg teh predpisov pa veljajo za obmejne kraje še posebni predpisi v zaščito državne meje. Po teh predpisih emejo okrajni glavarji obmejnih okrajev dovoliti nakup ali prevzem zemljišč ali posestev samo osebam, ki so politično zanesljive. Doseje se je Slovence, ki so v obmejnih krajih hoteli kupiti ali prevzeti posestva, politična zanesljivost odredila. Zato ni verjetno, da bi vam, ki ste Slovenec in očitno tudi naš državljani, dovolili prevzem posestva na Koroškem. Pripominjamo, da veljajo predpisi o odobritvi pogodb za zemljišča zaradi zaščite državne meje v okrajih Celovce, Beljak, Smohor, Velikovec in Volperce.

Vrednostni papirji. Š. S. V. in S. M. Ze ime »7% inv. posojilo« pove, da se to posojilo obrestuje s 7%. Slično je tudi z ostalimi državnimi vrednostnimi papirji, ki se vsi obrestujejo po nominalnem znesku, navedenem v obveznici. Na pr.: obveznica 2½% vojne škode za nominalni znesek 1000 din, daje letno redno 25 din obresti; čeprav je prometna vrednost take obveznice izpod 1000 din in jo lahko kupite že za ca 460 din, kakor je pač borzni tečaj. Poleg tega se vsako leto iztrebajo še dobitki, ki ete ga lahko deležni, če bo izžrebana številka vaše obveznice.

Zloraba prijateljstva. »Savinčan«. Prijatelj vam je zapeljal zaročenko, ki jo hočete vi poročiti. Udala se mu je, ker je bila pri njem v službi in se je bala, da jo poženje iz službe. Sedaj hočete doseči od nje kaj zadoščenja in vprašate, kako? — Res je to tudi žalitev za vas, ampak zadoščenja pred sodiščem za ete ne morete zahtevati. Moglo bi zahtevati kazensko zasledovanje etorilca le dekle, če je bila do takrat spolno neomadeževana in jo je delodajalec v stiski izkoristil.

Zastavljena suknja. H. K. Mati je sosedu zastavila za posojilo 150 din vašo suknjo. Mati je medtem umrla. Hoteli ste plačati sosedu dolg, pa vam euknje neče vrniti, češ da je zapadla. — Ko je dolg zapadel v plačilo in je bila mati v zamudi a plačilom dolga, ni še s tem prešla zastavljena suknja v last sosedu. Sosed bi moral terjatve iztožiti in predlagati izvršbo a prisilno prodajo zastavljene suknje. Šele na dražbi bi jo mogel kupiti in bi se presežek

doseženega izkupička moral vrniti materi. Sosedu sedaj plačajte dolg z nateklimi obrestmi in vam bo dolžan izročiti zastavljeno suknjo.

Preživnina nezakonskega otroka. B. C. L. Vsaj toliko, kolikor plačuje nezakonski oče za drugega nezakonskega otroka, bo moral tudi za vašega plačati. Saj dražinja je zadela vse: ne samo očeta, ampak tudi otroke in matere. Če nezakonski oče prizna očetovstvo, bo varstveno sodišče na predlog varuha brez tožbe določilo primerno preživnino, potem ko bo na ugovore očeta izvršilo vse potrebne poizvedbe.

Plačilo dolga. A. F. Ker je posojilo že zapadlo, imate pravico zahtevati od gostilničarke povračilo že zapadle terjatve. Preudarite sami, če res nič nima. V tem primeru morate pač čakati na boljše čase, sicer si npritate le nepotrebne etroke. — Posojilna terjatev zastara v 30 letih, obresti pa v 3 letih. Pred potekom 3 let terjatve gostilničarko za plačilo glavnice in obresti. Če vam obresti ne bi mogla še plačati, pa zahtevajte, da jih ona pisмено prizna, sicer bi zastarale.

Dosluzeni hlapec. J. L. Kr. g. Napravite prošnjo na OUZD za podporo iz podpornega sklada za onemoglost in starost. V prošnji navedite, kje je bil uslužben od 1. VII. 1925 dalje in da je za vsako pridobitno delo onemogel. Po vaših navedbah bo moral s prošnjo uspeti.

Nagrade služkinje. V. V. Lastnoročno pisana izjava, da sta podarili pohištvo svoji dolgoletni služkinji in da ste sebi izgovorili le dosmrtno uporabo pohištva, bo povsem zadostovala, da bo obdarjena služkinja po vaši smrti mogla izkazati se kot lastnica pohištva. — Glede posojila, ki ete ga prejeli od služkinje, na vam svetujemo, da napravite pravočasno zadolžnico, s katero bo mogla služkinja svojo terjatve iz naslova posojila izterjati od glavnega dediča. Vknjižba posojila na hišo ni potrebna.

Preizkuso cenjeno posestvo? O. P. J. Po smrti očeta v svetovni vojni je bila leta 1924 zapuščinska razprava. Takrat se je cenitev morala vršiti po času očetove smrti. Kot zakoniti dedič ete dobili vsi bratje enako. Radi zapuščinskega dogovora je pa la en brat prevzel posestvo v naravi, ostalim pa ete je zavezal izplačati deleže. Brat vam je dolžan le toliko izplačati, kot je določeno v zapuščinskem dogovoru. Seveda ima brat sedaj posestvo, ki je naraslo v ceni, dočim je vaša dediščina v denarju ostala številčno neizpremenjena. Bi pač morali takrat zahtevati izplačilo v denarju, ne pa šele sedaj!

Zemljiška služba. G. A. Pročete lahko za službo delavca pri progovni sekciji. Kakšni posebni pogoji za tako službo niso predpisani. Če vas sprejmejo in bodo zadovoljni z vami, boste sčasoma lahko kaj več dosegli. Glede sprejema se obrnite na šefa najbližje progovne sekcije.

Krojčki pomočnik. T. F. Lj. Če imate službo in vsaj malo zaslužite, ni verjetno, da bi vam kdo dal kakšno podporo. Če boste pa res v potrebi, se obrnite na občino, morda vam bodo kaj dali.

Bolezen in orožne vaje. F. D. Če ste bolni in boste poklicani na orožne vaje, se javite zdravniku ene vojaške enote, kateri boste dodeljeni. On bo že vse potrebno ukrenil. Ako je vaša bolezen res trajna in ematrate, da niste sposobni za vojaško službo, se javite tedaj, ko bodo nabori za vašo občino, naborni komisiji in prosite, da vas pregledajo.

Porazdelitev prispevkov za napeljav elektrike. F. P. Ne poznamo vašh krajevni razmer, ko niste ni napiali, odkod ete, zato vam ne moremo povedati, ali je način porazdelitve prispevkov za na-

peljavo elektrike, kakor ga je določil vaš odbor, pravičen ali ne. Zdi se nam, da so odborniki že toliko pametni, da bodo etali način prispevanja pravično in pravilno izbrali. Pomembno se tak pripevki plačujejo na podlagi neposrednih davkov, drugod pa se določijo v sorazmerju a številom električnih zarnic, ki jih bo posamezna hiša imela. Vsem ete pa nikoli ne da uetreti in se bo vedno našlo nekaj nezadovoljnih, ki jim način plačevanja ne bo všeč. V takih primerih ete pa večina nikakor ne more ozirati na nezadovoljno manjšino, ker bi bila sicer vsaka naprava nemogoča.

Zgradarina. F. D. Zgradarina se odmerja od letne najemnine, če je hiša dana v najem. Pri zgradbah, ki eto dane v najem, ete pa odmeri od vrednosti najemnine, ki ete plačuje za najbližje podobno stanovanje. Zakaj eto vam letos zgradarino povšili, vprašate pri davčni upravi.

Trije razredi meščanske šole. Š. M. S. Samo štirji razredi meščanske šole nadomeščajo učni rok in eto leto zaposlitve v trgovinski obrti, ne pa tudi trije. Zato ete boste morali pač učiti, kakor ete ete dogovorili a učno pogodbo.

Vprašanje vlog v bivši avstro-ogrski poštni hranilnici. H. L. Vprašanje izplačila vlog v bivši avstro-ogrski hranilnici pri nas ete ni rešeno. Nič ete vam ne more danes povedati, ali, kedaj in kako ete bo to rešilo. — O zasebnih družtvih ne vodimo evidence. Vprašajte pri policiji ali pri pristojnem okrajnem načelnstvu.

Posojilo v tuji valuti ni dovoljeno. A. L. Zaprošeni ste za večje posojilo, pa bi ete radi zavarovali za primer, če ete vrednost denarja spremenili. Zato vprašate, če bi lahko posojilo vezali na pr. na švicarski frank in kako bi to storili? — Take pogodbe niso dovoljene. Po predpisih deviznega pra-

Davčni nasveti

H. K. v K. — Dajate navadno kmečko hrano nekaj slabo plačanimi nameščencem, ki radi majhne plače ne morejo hoditi v gostilno. Na ovadbo vam je davčna uprava predpisala prometni davek od prometa 5000 din. — Davčna uprava vam je morala predpisati prometni davek; pri ocenitvi prometa je pravilno upoštevala vse okoliščine (nizko ceno starost i. dr.). Ker je predpisani davek nizek, vam zaradi tega bržkone ne bo treba odsloditi hranojemalcev. Prometnemu davku je zavezan vs izkupiček za kuhana jedila.

V. Lj. — Dedne pristojbine: V zavodu že dalje časa oskrbuje neko zasebnico. Kot nekako odmeno za to oskrbo vam je zasebnica izročila svojo oporoko, v kateri določa vaš zavod za glavnega dediča, in sicer vam daje dve parceli kot nekako povračilo za dolgoletno oskrbo, ostalo premoženje pa poklanja družbi pod pogojem, da plača družba nekim drugim zavodom volila v skupnem znesku 100.000 din. Vrednost posestva znaša največ 500.000 din. Vprašujete, kako bo a taksimi in pristojbinami v tem primeru ob prepisu posestva.

Prepis posestva se pred smrtjo oporočitelja ne izvrši in tudi take ne bo treba plačati pred smrtjo oporočitelja, ker oporoka ureja pač imovinske razmere oporočitelja po njegovi smrti. Po smrti imenovane zasebnice ete bo vršila zapuščinska razprava in takrat bi bilo treba plačati tudi dedne pristojbine. Po našem mnenju pa vašemu zavodu ne bo treba plačati dednih pristojbin, ker služi zavod izključno dobrotelini in občekarstnim svrham in uživa razen tega pravice pravne osebe. Ogledite ete v to svrhu člen 20, točka 4 in 5 ter člen 49, odst. 1. uredbes o neopdatnih prenosih imovine v Službenem listu kr. banske uprave v Ljubljani a dne 19. maja 1937, kos 40.

Kmetijski nasveti

Koruzna uspeva na ledini. S. N. S. — Radi bi preorali travnik ter na njem zasejali koruzo. Ne veste pa, kako vam je postopati, da bo uspevala; in sploh ete bo uspevala. — Koruzna uspeva tudi na ledini, le da je ta globoko preorana in dobro zagnojena. — Prav za prav bi bilo treba tako zemljo pripraviti že jeseni. In sicer po košnji otave rušo plitvo preorati, pustiti v odprti brazdi, da ruša zgine, pozno jeseni navoziti hlevskega gnoja in ga globoko zaorati. Čez zimo odprta zemlja temeljito premrzne in spomladi jo ete samo dobro prebrnati ali prevleči s kultivatorjem ter jo pripraviti za setev koruze. Nikakor je ne ete enkrat orati. — Seveda, za tako pripravo ledine ete edaj že prepozno. Pozimi je pa še čas tak travnik zagnojiti z dobro uležanim hlevskim gnojem ali z razkrojenim kompostom. Če pa nimamo ne enega ne drugega, ete zadovoljimo z mešanim gnojem Nitrofoskalam. I. Tega gnojila mora pa biti zadostno, ete se naj izplača na oral računano 400 kg ali 70 kg na 1000 četvornih metrov. Preorani travnik nima namreč dovolj hranilnih snovi za koruzo, zato ga moramo dobro založiti bodisi z domačim, bodisi z umetnim gnojem. Brez dvoma pa je najboljši hlevski gnoj, kjer ga ete dobiti. — S setvijo koruze pa nikar ne prežogaj ete siliti; ampak raje počakamo, da ete zemlja ogreje. Koruzna je namreč rastlina toplejših krajev, ki dobro kali šele pri 10 stopinjah toplote. Zlasti ete občutljiva proti vlagi ob času kalitve in tedaj mnogokrat v zemlji spleen; ali zgine. Zato ete jo seme šele ob toplem vremenu. — Slično kakor ete koruzo postopoma pri seditvi krompirja, ki tudi dobro uspe na preoranih travnikih. — Ker je prihodnje leto predvidevati vse-

Posebno pazite, kaj bolnik pije!

Pijača ni le za zdravega človeka zelo važna, temveč tudi za bolnika mnogokrat važnejša od hrane!

Zato pijte Vi in Vaš bolnik čim čedše našo najboljšo mineralno vodo, ki je obenem tudi zdravilna ono z rdečimi srci!

Prospekte in vsa potrebna navodila za domače zdravljenje Vam pošlje gratis in radevolje Uprava zdravilnega kopališča SLATINA RADENCI.

vilnika ete v naši državi ne smejo sklepati nobeni posebi v tuji valuti, niti vezati na tujo valuto ali zlato, marveč ete morejo eklepati v dinarjih brez kakerekoli klaveule. Kršitev tega predpisa bi pomenila kršitev deviznih predpisov, za kar ete zagrožena zelo visoka kazna.

Pokojnina. J. V. G. — Stari ste 70 let, že vedno v delu in plačujete prispevke za OUZD. Vprašate, kdaj boste dobili pokojnino. — Pokojnina ete ne morete dobiti. Pravico imate, da zahtevate brezobrestno povračilo vsega za vas vplačanega prispevka za starostno zavarovanje za prvih 200 tednov in do polovice prispevka, vplačanega po 200 tednu. Če pa imate že 200 tednov zavarovanja, smete podaljšati zavarovanje, dokler ne pridobite pravico do starostne rente. — Lahko pa zaprosite OUZD za podporo iz podpornega sklada za onemoglost in starost, ete imate od 1. julija 1925 dalje najmanj 500 tednov zavarovanja za bolezen.

V kolikor vam davčna uprava ete oprostitev ne bi priznala, jo boste skušali doseči pač v nadaljem instancnem postopku. Tudi banovinske prenosne take ete vam po sedanjih ureditvi ne bo treba plačati v smislu § 71 pravilnika k banovinskemu proračunu za leto 1940-41 (Službeni list kr. banske uprave v Ljubljani a dne 30. marca 1940, kos 26), ker ete za zavod zavezan plačevanju dopolnilne prenosne take. Pač ete boste morali po sedanjih ureditvi plačati banovinsko dedno takeo v smislu § 79 imenovanega pravilnika, ki znaša 1% od čistega pripadka. Razen tega ete treba po našem mnenju plačati še mestni občini ljubljanski občinski prenosno takeo v višini 2% od prometne vrednosti posestva na osnovi čl. 40 pravilnika k proračunu mestne občine ljubljanske za leto 1940-41 (Službeni list kr. banske uprave v Ljubljani a dne 16. marca 1940, kos 22).

Na vsa vprašanja odgovarjamo le v »Slovencu« in ete v privatnih pismih. Zato ete pismo za odgovor, ki ete ga priložili, brezpredmetno.

K. L. Kranj. — S svojo obrtjo ete prenehali meseca julija 1939. Nekdanjega obratovanja niste javili davčni upravi. Radi bi začeli obratovati v drugem kraju. Vprašate, ali boste morali poravnati ves svoj davčni zaostanek pri prejšnji davčni upravi? — Davčna uprava bo terjala od vas, čim zve za vaš naslov, davčni zaostanek — razen, če ete medtem že odpisala davčni zaostanek zaradi neizterljivosti. Ako bi bili pravočasno prijavili davčni upravi ustavitve obratovanja, bi vam davčna uprava odpisala pridobitno od 1. julija 1939 do konca leta, ker ete bila ustavitve trajna! — Glede ostalih vprašanj — v zvezi s preselitvijo obrti — ete obrnite osebno na svojo strokovno zadrugo v kraju, kjer nameravate začeti obratovati.

splošno pomanjkanje hrane za ljudi in živali, bi bilo priporočati, naj vsak kmet kak slabšo travnik, ki ete da primerno preorati in pripraviti v njivo, letos posveti koruzi, krompirju, ovci ali kak drugi primerni jari setvi. Letos bodi načelo vsakega kmetijskega gospodarja v Sloveniji, da na svojem posestvu pridela zlasti čimveč živil.

Trošenje apnenega dušika po snegu. K. Z. V. — Ker ete niste na jasnem glede trošenja apnenega dušika po snegu, prosite pojasniti, ete apno iz tega gnojila izhlapeva v zrak, ako ete troši po vlažnih tleh oziroma po snegu. — Apno sploh ne izhlapeva, ker ni hlapljivo, pač pa dušik, ki ete najbolj dragocena hranilna snov rastlin. Z apnenim dušikom gnojimo zaradi dušika, ne zaradi apna, dasi to tudi koristi rastlinam in zviša pridelke. Trošimo ga načelno tako, da ga plitvo spravimo v zemljo, bodisi da ga podorjemo ali potrošimo po evrovi brazdi, ki ete nato z brano prevlečemo in tako dušik zagrebemo. Za gnojenje po vrhu zelenih rastlin ni primerno, ker jih navadno osmadi, da ete le težko popravijo, ali ete pa na vlažnem zraku razkroji in prosti dušik izpuhti v zrak, kar pomeni precejšnjo izgubo dragocenega hranila. Velic temu ga ostane še nekaj v zemlji, ki potem navadno deluje na razvoj rastlin. Da bi ga trošili po snegu, ni priporočljivo, ker bi ga veliko šlo v izgubo. Izvzet je edini primer, ete bi z njim gnojili pred onegom in bi ga a takoj zatem pokril in obvaroval pred izhlapevanjem. Sedaj, dokler rastlinstvo ete ne odganja, pa lahko trošimo apneni dušik po njivah in travnikih, ete da bi osmodila posevke. Pri tem ete seveda šlo nekaj dušika v izgubo, vendar ete bo utinek tega gnojila še dovolj poznal.

Živinozdravnik

Bolehanje krave po otelitvi. A. K. — Pred 10 dnevi ete je vaša krava otelila. Kmalu ete otelitvi ete je izpadla maternica, katero ete eden od sosedov potisnil nazaj. Krava od tedaj nič kaj rada ne jé, tudi mleka nima. Krava ete stalno napenja, a pri tem nič ne spravi iz sebe. Pogrešate tudi običajno čiščo, ki ete jo dosedaj redno opazovali po telenju. Želite nasveta, kako bi kravo pozdravili? — Dejstvo, da ete krava napenja, a ete ne čisti, govori za to, da v metirnici nekaj ni v redu. Oba navedena znaka govorita precej za to, da ete izhod iz maternice zaprt, kar ete n. pr. dogodi v slučaju, ete je maternica zavrnjena. Edini izhod v našem primeru bi bil ta, da čimprej pokličete veterinarja, ki bo vašo kravo pregledal in ukrenil vse potrebno.

Kako preprečiti, da svinja ne žre svojih mladičev. K. A. J. — Imate brejo svinjo, ki bo v kratkem prvič imela mlade. Ker ete vam je že zgodilo, da ete svinja požrla svoj prvi zarod, bi ete hoteli pripraviti za slučaj, ete bi tudi to pot svinja nekaj sličnega nameravala. Kaj ete potrebno storiti, da svinja ne požre svojih mladičev? — Da svinja žre svoje mladiče, ete več vzrokov. Večkrat ete kriva n. pr. napačna prehrana, ete n. pr. dobivajo breje svinje za hrano mesne odpadke. Skrbite, da svinja ne dobi v času pred porodom nikakšne hrane živalskega porekla, predvsem ji ne smete pokladati krvi,

niti raznih mesnih odpadkov, ete posebno ne svežih. Svinji dajajte močno hrano, kakor ete n. pr. ječmenov zдроб z dodatkom klajnega apna in ribjega ali pa Težakovega olja. Skrbite tudi, da ete bo svinja redno iztrebljala. Dobro bo deloval dodatek grenke soli med hrano. Četere količjak dopuščate, pustite svinjo nekoliko ven, da ete lahko giblje na prostem. Ob porodu naj bo stalno nekdo pri svinji in pazi, da ete ne požrla posteljice, katere večkrat vzbudi v svinji slast tudi po njenih mladičih. Mrtvo rojene prašičke takoj odstranite. Najbolj kritičen čas ete, dokler ete prašički prvič ne nasasajo. Preglejte dobro vime svinje, da ete bi bilo mogoče kje kaka rana ali bolezen na njem, ker ete v tem primeru svinja ne bo pustila mladičev k sebi. Vime svinje večkrat očistite in ga namažite z oljem. Dobro ete tudi pregledati prašičkom zobe, ete niso ti preostri. Za vsak slučaj lahko namažete prašičke od repa do glave s slabo kreolinsko raztopino. Da odvrnete pozornost svinje od mladih, ji lahko ulijete v ušesa lanenega olja ali jo pa tudi lahko nekoliko opojite z žganjem, ete bi ete svinja ete hotela lotiti mladičev. Sicer ete je najboljša, da ete pri svinji stalno neka oseba, ki jo žival pozna, ker ete najbolj pomirjevalno vpliva na žival. Četere boste ete to upoštevali, potem ete je zelo verjetno, da boste očuvali mlade prašičke.

ODREZITE

SLOVENC SVETOVALEC

odgovarja samo na vprašanja, katerim je priložen tale odrezek

»Slovenec«, 16. febr. 1941

Posebnosti italijansko-grške vojske

V zemljepisnem pogledu ima albansko bojišče dva različna dela. Prvi večji je notranji del, drugi pa obmorski. Po dolžini sta oba približno enaka, po širini pa ne. Notranji del je dva do štiri-krat širši kakor primorski del. Notranji del je gorat. Glavni gorski greben je pomaknjen precej daleč proti vzhodu. Po njem gre razvodnica med kotlinama Ohridskega in Prespanskega jezera ter Črna Drina na eni strani in med Jadranskim morjem na drugi strani. Sedaj se vodijo borbe na tem grebenu tam, kjer leže planina Kamija (zahodno od Korčë), Mokra planina (zahodno od Podgrada) in Jablanica (zahodno od Struge, odnošna Črna Drina). Te tri gore zapirajo precej kratek prehod k Elbasanu, Tirani in Draču ter so dobra naravna obrambna črta za te kraje.

V kolikor ni albansko zemljišče gorato, ima glinasta in laporna tla, ki slabo prepuščajo vodo. Zato je tu vedno polno blata in vode. Najslabše je spomladi in jeseni. Taka je tudi okolica Bitolja in Pelagonija. V tem je tudi vzrok, da so v teh krajih nastala mnoga jezera, kakor Malik, Ohridsko, Prespansko in Skadarsko jezero. Zaradi tega je v teh krajih tudi zelo omejena uporaba modernih bojnih sredstev in to ne samo po goratih višinah, temveč tudi v dolinah in ravninah. Zato tudi Italijani ne morejo izrabiti svoje tehnične premoči nad Grki in so zaradi naravnih razmer skoro izenačeni z njimi. Poleg tega loči Italijane od njihovega pravega zaledja morje. Težko dovažajo nove čete po morju, težko jih vzdržujejo na bojišču, ker so vedno izpostavljene napadom nasprotnega letalstva, še težje pa vzdržujejo in preskrbljajo svojo armado s hrano, orožjem in strelivom, ker sta Luki Valona in Drač pod angleškim in grškim letalskim ognjem. Grki imajo v tem pogledu veliko prednost. Vse to pritiska na Italijane, da ne morejo razviti vseh svojih sil proti majhnemu, pa vendar junaškemu in še dokaj dobro oboroženemu grškemu narodu, ki je primer- no izobražen in ve, zakaj se bori.

Značilnost nekaterih bojov na tej fronti

Poleg splošnih okolištin, ki jih morata obe strani pri vojskovanju upoštevati, je še nekaj posebnosti, ki zelo vplivajo na vojne dogodke na italijansko-grški fronti.

Cepprav še nimamo točnih podatkov, kako močne čete sta uporabili obe strani v bojih, opazuje- mo vendar eno: kakor Italijani, tako Grki so do- bro razumeli, da so glavne in najobčutljivejše toč- ke, od katerih zavisi, tudi končni uspeh ali ne- uspeh, na grebenih Kamije planine, Janine in Mokre planine, to je od jugovzhodna na zahod, oziroma neposredno k Elbasanu, Tirani in Draču, torej na prostoru, kjer se sedaj obe vojski zelo zagrizeno spoprijemljeta. Ta smer je najkrajša vez med Dračem, Tirano in Elbasanom preko Podgorice s severnogrškimi kraji, n. pr. Lerino in Solunom. Italijani so pričeli z demonstrativnimi napadi ob morju proti Janini. Ta napad je bil sličen udaru, ki so ga izvedli Nemci na Norveškem, Nizozemskem i. n. v Belgiji. S temi udarci so Nemci v začetku svojih načrtnih velikih na- padov povzročili pravo zmedo med zavezniki, privabili so večje zavezniške vojaške oddelke naj- prej v Norveško, nato v severno Belgijo in Nizo- zemsko, dočim so izvedli glavni napad na jugu preko Mozele.

Temu podoben je bil tudi glavni italijanski sunek preko Korčë. Brez dvoma je, da so igrate pri tej izbiri veliko vlogo v začetku označene značilnosti albanskega zemljišča. Nazadnje tudi v Belgiji in Flandriji niso bila mnoga boljša bojiš- ča, le ena velika razlika je med obojimi: Nemci so izrabili poletje, Italijani pa so začeli z vojsko tik pred zimo. Poleg tega seveda tudi ne more- mo primerjati belgijskih in nizozemskih poti z albanskimi ali onimi v severni Grčiji.

V tem tiči največ vzrokov, da italijanski uspehi niso taki, kakor je bilo na splošno prič- kovati. Glavna vzroka sta vsekakor slaba tla in neugodne vremenske razmere.

Katero smer so izbrali Grki

Ne moremo prav razumeti, zakaj so Grki za- čeli prodirati ob morju, ker to ni opravičljivo niti iz strateških, niti iz taktičnih razlogov. Pot

ob morju je res nekoliko bolj trdna, ni tako blat- na in vodena, je pa mnogo daljša, polna ovinkov in vodi najprej preko dveh točk drugotnega po- mena, to je Valone in Berata v središče Albanije proti Elbasanu, Tirani in Draču. Poleg tega vodi ta pot preko mnogih planinskih grebenov, ki se- gajo prav globoko v morje in so naravne ovire grškemu prodiranju po tej poti. Tu se tudi izte- kajo v morje reke Vojua, Semeni, Škumba in Arsen, ki so vedno polne vode in jih je zelo lahk- o braniti.

Verjetno je, da so hoteli Grki izvabiti Itali- jane na to plat od središča, kjer se bo morala odločiti prava usoda te vojne. Toda Italijani jim niso nasedli in jim tudi ne bodo. Če bi Grki ta- koj v prvem zaletu vrgli vse sile v smer Korčë- Elbasan, bi imeli danes verjetno več uspehov.

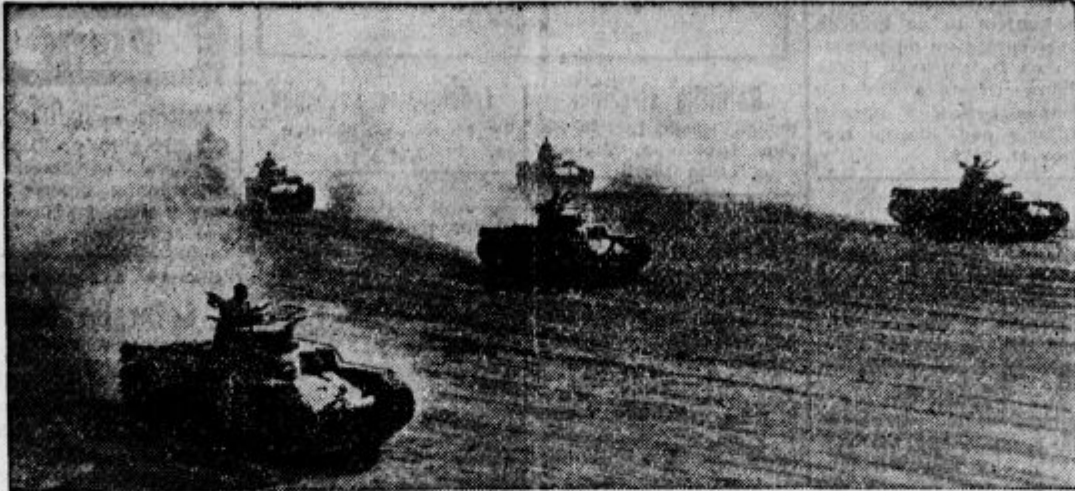
Odlike grške in italijanske vojske

Toda na potek dosedanjega vojskovanja so vplivale v veliki meri posebne vrline italijanske in grške vojske, vrline, ki so za vojskovanje naj- bolj značilne, pa tudi najbolj potrebne, ker so nosilec vojaških dejanj na bojišču vendar ljudje, od katerih zavisi nazadnje vse. Če človek noče uporabiti še tako popolnih tehničnih vojnih sred- stev, ta sredstva sama pač ne bodo dosegla no- benega uspeha. Zaradi dosedanjih vremenskih in krajevnih okoliščin sta bili obe vojski vsaj v

prvi bojni črti približno enako močni in tudi pri- bližno enako oboroženi. Italijani imajo pač boljša tehnična sredstva, zlasti tanke in motorizirane oddelke, pa jih v gorovju ne morejo uporabljati. V čem je skrivnost dosedanjih grških uspehov? V taktiki. Grki Grki Italijanov niso nikdar fron- talno napadli, temveč so jih skrbno in previdno obkolili ter zajeli. Sedaj, ko so Italijani spoznali grško taktiko ter svojo fronto razširili, je nastal zastoj.

Manevrska, taktična sposobnost, sposobnost vseh balkanskih narodov, je torej doslej srečno vodila Grke. Sedaj so jim Italijani to možnost zmanjšali, zato vidimo, da je prišlo na bojiščih do nekega ravnotežja. Obe armadi stojita v pri- meri razdalji druga pred drugo in si držita rav- notežje, nekako tako, kakor je bilo tudi med sve- toveno vojno ali v Španiji, samo da nista v bojnih jarkih.

Glavna značilnost te vojske je torej negoto- vost. Ko se je italijanska vojska začela umikati, je imela velike izgube, ki pa jih je lahko kmalu nadoknadila. Vprašanje je, kaj bi bilo z grško vojsko, če bi uspela italijanska protiofenziva, ka- ko bi ona prenašala take udarce. Dogodki na ita- lijansko-grškem bojišču pa so negotovi vsekakor tudi zato, ker so odvisni od uspehov ali neuspe- hov na drugih evropskih in izvenevropskih bo- jiščih, kakor tudi od mnogih političnih momentov, ki lahko postanejo na mah odločilni.

Tanki napadajo ...

Sestri s svetlikajočimi se rokami

Pred leti so prinesli listi novico, da živi v Severni Ameriki neka farmerka, ki izžareva iz leve roke hladno svetlobo. Pozneje so pozabili na to posebnost. Sedaj pa so zdravniki pred novo zagonetko. Sestri Baty in Batsy iz Bostona izža- revala namreč vsaka iz leve roke modrikasto, hladno svetlobo. Svetloba je toliko močna, da lah- ko samo pri tej svetlobi čitaš knjigo. Podnevi ali pri luči se ta svetloba ne opazi. Roke so drugače hladne, brez kakega duha ali kake druge posebnosti. Zdravniki so na primer že večkrat opazo- vali in pravijo, da pri zadevi ni nobene prevare. Tudi pulz imata dekleti med tem pojavom nor- malen. Čudno je še to, da izžarevata svetlobo obedve sestri.

Zvit kot lisica

V Parizu je prišel k blagajniku neke banke mlad človek; predstavil se je za detektiva in je zahteval, naj mu prinesejo vse bankovce po 100 frankov, češ, da mora vse pregledati, če ni morda kateri ponarejen. Na koncu je pridržal pet bankovcev in jih zaplenil. Ni pa odšel z njimi sam, temveč je povabil blagajnika, naj gre z njim na policijo. Tam mu je naročil, naj malo počaka, sam pa je šel v neko sobo, od koder se ni več vrnil. Nesrečni blagajnik je čakal dve uri. Ko pa le nič ni bilo, je zahteval pojasnilo, kaj je s ti- stimi 500 frankov. In zopet je trajalo dve uri, dokler končno ni bilo ugotovljeno, da je bil na silno zviti način opeharjen. Dotični človek sploh ni bil detektiv, ampak zelo prebrisan goljuf.

Društvo izumiteljev smrtnih žarkov

V Ameriki je toliko iznajditeljev, ki trde, da so iznašli smrtne žarke, da jih vojno ministrstvo zaradi preobilice sploh ne more več preizkušati. Sedaj so se ti izumitelji združili, ustanovili so si posebno društvo. Namen tega društva je, skrbeti za potrebna sredstva ter nakupovati potrebne aparate. Doslej so iznajditelji prinesli preizkusit svoje iznajdbe v napisanih kemičnih obrazcih in računih, preizkusiti pa jih niso mogli, ker niso imeli denarja za druge aparate. Združeni se bo- do obrnili na bogate rodoljube in jih prosili za denar. Domenili pa so se tudi, da bi si razdelili tudi dobiček, če bi se med tisoči predlogov res našla kaka iznajdba.

V italijanskih restavracijah dobiš jedila le na karte

Novi predpis o razporeditvi življenjskih po- trebščin v Italiji so ukinili izvezni položaj, ki so ga doslej uživale restavracije in kavarne. Od 1. februarja lahko prodajajo restavracije in gostilne jedi, v katerih so testenine, samo, če jim gost izroči potrebno karto. V novi uredbi je tudi do- ločeno, koliko testenin lahko vsebuje posamezna porcija. Restavracije in gostilne pa morajo imeti na jedilnem listu vsaj eno tako jed, za katero niso potrebne karte.

S strehe je padel, pa je ostal živ in nepoškodovan

Trgovski pomočnik Daci Siber v Budimpešti je šel na streho, da bi skidal z nje sneg, ki je močno zapadel. Nenadoma mu je spodrsnilo, s snegom vred se je zapeljal preko cele strehe in padel na ulico. Na srečo so delavci malo prej na- kopčili na tisto mesto, kamor je padel, sneg iz srede ceste, da se je lahko nadaljeval promet. Laci je padel v ta sneg in se mu ni nič zgodilo, čeprav je padel s strehe dvonadstropne hiše.

Pri kosilu.

Ančka: »No, Janez, ali juha ni dobra?«
Janez molči.
Ančka užaljena: »Reci vsaj mu!«
Janez: »Ne morem, imam polna ustca.

Angleški poslanik v Ameriki, lord Halifax se po slavlja od Churchilla. V majhnem čolnu se peljeta na bojno ladjo »King George V.«, s katero se je Halifax odpeljal v Ameriko.

Mladenič, ki popije 30 litrov vode na dan

V Lisboni je zbolel neki Italijan, ki že dolgo živi v Lisboni. V boleznih ne more vzdržati, če kar naprej re pi je vode. Na dan popije najmanj dvajset do trideset litrov vode. Malo prej je jedel ta Italijan, piše se Silvio Motti, neko klobaso, ki poznana kot tamkajšnja specialiteta. Tega dne je postal zelo žejen in je popil 5 litrov vode. Zeja pa ni ponehala. Vsa kdan je moral popiti večjo količino vode in prišel že do 30 litrov. Zdravniki so izjavili, da jim ta pojav doslej še ni znan.

Letalo s pogonom na lesni plin

V Milanu so končani poskusni poleti z leta- lom, ki ga ne poganja več bencin, temveč lesni plin. Letalo vrste »Breda 15« ima 80 kg težak plinski generator. Prvi večji polet s tem letalom z »avtarhičnim« pogonskim sredstvom bo izvedel konstruktor inž. Coltelli iz Milana v Rim.

Jedel je miši, da bi ozdravel

Dvajsetletni kmečki fant Vicoenzo Faccioli je zbolel na reki bolezni, zoper katero je iskal re- šitve pri nekem mazaču. Ta ga je zdravil s svo- jimi »zdravilci« in mu svetoval, naj poleg drugega je miši. Nesrečnež ga je ubogal in se čeli teden hranil z mišmi. Namesto da bi ozdravel, je lahko- verni mladenič tako zbolel, da so ga morali pre- peljati v bolnišnico, kjer se sedaj zdravniki tru- dijo, da bi mu rešili življenje.

Polet v stratosfero

Argentinska letalca in meteorologa Oliviero in Puig se pripravljata za polet v stratosfero. Vse priprave so sedaj že v glavnem končane. S poseb-nimi baloni, ki se dvignejo do 40.000 m visoko, preizkušata sedaj še nekatere aparate. Kot kraj, od koder se bosta dvignila, naznačujejo nekateri San Rafael v provinci Mendoza, drugi pa zopet neki drugi kraj v provinci Cordoba.

Protiletalski topovi so pripravljeni.

Kratke zanimivosti

Leta 1933. so pripeljali v Italijo iz Gvineje majhne ribice »gambusia affinis« in jih razdelili po morskih plitvinah. Po kratkem času so te majhne živalice uničile vse ličinke moskitov.

Prve konje je pripeljal v Ameriko Kolumb. Indijanci so smatrali jezdeca na konju za božan- sko bitje, so se vrgli predenj na kolena in ga molili.

Prstni odtisi niso iznajdba modernega časa, kakor mnogi mislijo. Že v zelo starih časih so jih poznali Kitajci, ki so z njegovo pomočjo točno ugotavljali istovetnost raznih oseb. Tudi v stari Siriji so poznali prstne odtise. Prstni odtisi so ta- krat služili tudi namesto podpisa, kakor še danes poznamo »podpis« s palcem. Ako sta lastnika za- menjala posestvi, sta pritisnila svoja palca na dve plošči mehke krede. Stranki sta nato zame- njali ti dve plošči, jih držali nad plamenom ter jih nato obdržali kot dokaz za lastninsko pravico.

Pred dvajsetimi leti so preiskovali Himalaj- sko pogorje. To pogorje je znano po krasnih rast- linah. Mnogo novih rastlinskih vrst so že našli na Himalaji. Posebno so takrat zanimali razisko- valce lilije, vendar niso našli nobene nove vrste. Pred kratkim pa so vendarle našli popolnoma novo vrsto lilije, krasno cvetlico z množnimi zvončastimi rumenimi cveti, ki so deset centime- trov dolgi in deset centimetrov široki na spred- nji odprtini. Na Himalaji so našli tudi trideset novih vrst rododendrona in dva ducata novih vrst trobentice.

Pomladanskega velesejma v Leipzigu se bo udeležilo 21 držav, razstavilo pa bo tam svoje proizvode 6.500 tvrdk. Velesejem bo od 2. do 7. marca.

Konec leta 1940 je bilo v Nemčiji zaposlenih nad 670.000 delavcev iz zamejstva. Največ jih je bilo zaposlenih v kmetijstvu, drugi pa v indu- striji in rudnikih.

Italijansko-grško bojišče v Albaniji. Položaj grških čet je sedaj že nekoliko spremenjen.

Zanimivosti iz najnovejšega papeškega letopisa

Vse katoličane bodo zanimali nekateri po- datki iz papeškega letopisa za l. 1941., ki vsebuje podatke važnejših cerkvenih ustanov do 31. decembra 1939. Kardinalski kolegij ima 55 živih kardinalov. Prazniki je 15 kardinalskih mest. Vseh škofij je 1218, opatij in prelatic nullius pa je 54. Vikariatov in apostolskih prefektur je 458. Vseh cerkvenih okrožij je torej skupno 1790. Ste- vilo misijonarjev, ki delujejo v misijonih in spa- dajo pod rimsko kongregacijo za propagando je: 20.578 patrov, 8.514 bratov, 44.895 sester; skupaj 73.887. Za papeževanja papeža Pija XII. je bilo ustanovljenih 25 novih škofij, opatij, prelatic »nullius« ter 39 novih vikariatov in apostolskih prefektur.

Redov, kongregacij in družb je 159. Višjih študijskih institutov v Rimu je 18, rimskih pape- škikh akademij pa je v Rimu 9. Ženskih redov in kongregacij je 776.

Pri Sveti Stolici v Rimu je 60 tujih predstavi- nikov, od teh 38 diplomatskega značaja. Diplo- matski kor, akreditiran pri Sveti Stolici, ima 36 članov, ki predstavljajo 36 držav.

Leta 1940 sta umrla 2 kardinala (Verdier in Goma y Tomas) in 65 škofov. Ta papeški letopis, ki je pred nedavnim izšel v Rimu, ima 1306 stra- ni ter vsebuje poleg natančnih podatkov in sta- tistik o življenju cerkve in njenih ustanov tudi številne določbe, nanašajoče se na cerkveno upra- vo na najnovejših časih.

Profesor Peterlin sreča znanca: »Oh, glej ga Matjaža, sto let te že nisem videl... kje vendar hodiš?... Kaj pa dela tvoja žena?«
»Toda, Joža, jaz vendar nisem poročen!«
»A tako, saj res,« se praska profesor Peter- lin po pleši, »pa kaj sem že hotel reči? Da, kako dolgo pa si že neporočen?«

Profesor Kočvar seže v žep po robec, iz- vleče pa pismo.

»Ja svinčnik, to pismo sem vendar vrgel v nabiralnik pri Zmajskem mostu, tega se točno spominjam... Ali je bilo morda kaj drugega? Ja sedem kosmatih, kje je vendar moj robec?«

Vse najboljše k vašemu šestdesetemu rojstne- mu dnevu, gospod profesor! Toda, mislim, da se ne motim, še danes na ta vaš praznik tičite do vratu v delu?«

»Ah, Bogu bodi potoženo, nekateri bivši učen- ci so mi poslali za čestitke latinske in grške pesmice, pa moram ta lep dan porabiti za to, da vse to popravim.«

Mali oglasi

V malih oglasih velja vsaka beseda 1 din; ženitovanjski oglasi 2 din. Debelo tiskane naslovne besede se računajo dvojno. Najmanjši znesek za mali oglas 15 din. — Mali oglasi se plačujejo takoj pri naročilu. — Pri oglaših reklamnega značaja se računa enokolonska, 3 mm visoka poltarna vrstica po 3 din. — Za pismene odgovore glede malih oglasov treba priložiti znamko.

Službe

Jstejo:

Šivilja

gre šivat na dom. Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 2159.

Kmečko dekle

ljubitelja otrok, — isče službo k dobri krščanski družini. Resne ponudbe je poslati upravi »Slov.« pod »Dekle« št. 2151. (a)

Perica

gre prst na dom. Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 2107. (a)

Za 15 letno

začetnico išče močno dobro gospodinjstvo. Naslov v upr. »Slovenca« pod št. 2371.

Dekle

isče malo maturo, tečajem, isče službo. Gre tudi v kuhinjo, k otroku. Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 2080. (a)

Trgovska pomočnica

poštenih, kmečkih staršev, želi premeniti službo kamor koli. Zna tudi kuhati in šivati. Kolenc Franc, Globodol, p. Mirna peč. (a)

Obč. tajnik in organist

zelo zmožen, isče službo. Gre tudi začasno kot pomoč. Zmožen večje kavijske. Ponudbe na upravo »Slovenca« pod »Tajnik«.

Zasebni uradnik

zmožen vseh pisarniških del, isče službo za mesečno plačo 1000 din. — Naslov v upravi »Slov.« pod št. 2327. (a)

Prodajalka

izurjena v trgovini z mešanim blagom, pridna in poštena, ki bi pomagala v gospodinjstvu — isče službo. — Jerina M., pri Kveder, Hradskega cesta 64, Ljubljana.

Uradnica

15 letno prakso v knjigovodstvu, korespondenci in strojeplju, zmožna tudi nekoliko nemškega jezika — želi takojšnjo namestitve. — Ponudbe v upravo »Slovenca« pod »Zmožna 41« št. 2110.

Organist

dober pevovodja, 15 večletno prakso, ima samostojno krojaško obrt, želi premeniti mesto. Ponudbe v upravo »Slovenca« pod »Prometen kraj« 338.

20 letno dekle

z znanjem nemškega jezika, isče službo natakarske ali prodajalke. Ponudbe v upravo »Slov.« v Mariboru pod »Kamor koli« št. 340.

Organist-cerkovnik

z večletno prakso, vreden in marljiv, pošten, agilen društvenik, strogo veren, izvrsten igralec in pevovodja, želi premeniti službo. Ponudbe v upravo »Slovenca« pod »Zaupanja vreden« št. 2031. (a)

Pisarniško zaposlitev

isčem. Vešč sem vseh pisarniških del, imam svoj pisalni stroj. Event. sprejemam strojno preloženje. Naslov v upravi »Slov.« pod št. 2235.

Manufakturstika

prvovrstna moč, želi premeniti mesto, najraje v večjo, boljše trgovino v Ljubljani. — Ponudbe v upravo »Slov.« pod »Vestna« št. 2218.

Ključavničar

in paznik elektrocentrale, s daljimi spricavali, isče kakršno koli zaposlitev. Ponudbe v upravo »Slov.« pod »Sposoben« št. 2216.

Krojaški pomočnik

za male komade, želi dobiti službo za stalno v Ljubljani, Mariboru, Celju ali njih predmestjih, po možnosti s vsi oskrbami. Nastopi lahko 24. februarja. Naslov v upravi »Slov.« pod št. 2292.

Absolventka

trg. tečaja isče mesto praktikantinja. — Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 2187.

Zasluzek

Domžalec

Za vpeljano zastopstvo nudi velika domača zavarovalnica. — Ponudbe v upravo »Slovenca« pod »Dober dohodek« 2100.

Iščem tvrdko,

za katero bi kupoval pitane svinje. Obrnite se na: Mile Paskaš, trg. Sid.

Zanesljive poverjenike

za Ljubljano, Maribor, Celje in druge večje kraje dravske banovine — sprejme zavarovalnica »Sava«, Ljubljana, Sv. Petra 2.

Oblačila

Moške obleke

stara, dobro ohranjena, napredaj. Pirman, krojaštvo, Sv. Petra nasip 17

Vajenci

Vajenka

z malo maturo sprejme Baraga, Nebotičnik.

Vajenka

za mizarso obrt sprejem. Vrešak, Celje, Prešernova 11. (v)

Učenec

za trgovino s čevlji se sprejme takoj. — Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 2255.

Vajenka in vajenka

sprejem za damsko in moško krojaštvo. Kocjan, Dolenjska cesta 23.

Vajenka

pridnega in močnega, ki zna voziti kolo, sprejme takoj elastičarna Morela, Ljubljana, Igriska ul. 10

Učenca

za avtotapetnisko obrt, sprejme Lenarčič Josip, tapetnik, Trstenjakova 1.

Vrtnarskega vajenka

sprejem. Naslov v podružnici »Slovenca« Celje pod št. 2136. (v)

Vajenka

zdravega, 14 let starega, poštenih krščanskih staršev, sprejme takoj Mali Martin, avtoličanje in splošno tapetnštvo, Domžale.

Deklica

resna, pridna in poštena, bi se rada izučila za šiviljo z vso oskrbo v hiši. Anton Radej, Senvica 53 ob Savi. (v)

Vajenka

zdravega in poštenega, sprejme za slikarsko in plesarsko obrt Stvarnik Franc, slikar, Šostanj. (v)

Učenca

za trgovino z mešanim blagom, isčem. Ponudbe v upravo »Slovenca« pod »Mare 1941« št. 2137. (v)

Za mehanika

ali ključavničarja bi se rad izučil v Ljubljani pošten in priden 16-letni fant. Cenj, ponudbe prosim na: Goljuš, Trebnje.

Vajenka

sprejme solidna trgovina s mešanim blagom v Ljubljani. — Predpogoj: priden, pošten, z veseljem do tega poklica in dovršena nacija srednja sola. Ponudbe v upravo »Slov.« pod »Takoj« 2256.

Trgovsko vajenka

sprejem v trgovino v večjem trgu, z vso oskrbo: hrana in stanovanje. Pogoj: poštenost, dobro vzgojena in ne edinka. Ponudbe upravi »Slovenca« pod »Poštena« 2305.

Službe

Dobe:

Železninarja

izurjenega, takoj sprejememo. — Vešč v prodaji barv in steklenine ima prednost. Ponudbe upr. »Slovenca« pod »Pošten« št. 2193. (b)

Prvovrstno krojačico

izurjeno, z najmanj tri leta pomočniške dobe — iščem. Stanuje lahko pri mojstrici. Nadalje iščem tudi vajenka. Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 2079. (b)

Hlapca

h konjem in za kmečka dela sprejem na posestvo na Dolenjskem. Plača dobra. Oferte z navedbo službe poslati v upr. »Slov.« pod »Stalno mesto« št. 2072.

Kmečko služkinjo

ki zna mosti in je vajena živine, sprejem proti dobri plači in oskrbi na posestvo na Dolenjskem. Ponudbe v upravo »Slov.« pod »Dobra služba« 2071.

Upokojenec

samec, vajen vrtnarstva se sprejme. Hrana, stanovanje v hiši. Ponudbe v upravo »Slovenca« pod »Zanesljiv« št. 2036. (b)

Dva strojna mehanika

dobita takoj mesto v muhanjčni delavnici v večjem industrijskem obratu na Gorenjskem. Ponudbe upravi »Slovenca« pod »Mehanika« št. 2006.

Služkinjo

mlajšo, zdravo in močno, ki je veča pranja in pospravljanja aob, sprejem. Osebnostne ponudbe pri vratarju hotela »Union« od 3—5 popoldne.

Mizarkega pomočnika

za boljša dela, sprejem takoj. Mizarstvo Tonkij, Višmarje 107, št. Vid n. Ljubljana.

Trgovsko pomočnico

z večletno prakso, izvršeno v konfekciji, sprejme večja konfekcijska trgovina. Začetnice ne pridejo v poštev. Ponudbe s sliko in referencami na upravo »Slovenca« pod »Konfekcija« št. 2143. (b)

Mlinarski pomočnik

starejši, izvečban tudi z oljnatimi izdelki, dobi službo. Sprejem tudi vajenka. Kocbek Alojz, mlin in oljarna, Sv. Jurij ob Ščavnici. (b)

Dekle

15—17 let staro, sprejem k 1 leto staremu otroku. Zaletelj, Brod 28, št. Vid nad Ljubljano.

Hišnik

oženjen, najraje upokojenec, za enodružinsko vilo, z večjim vrtom v mestu, se išče. Prosto stanovanje. Ponudbe upravi »Slovenca« pod »Hišnik« št. 2140. (b)

Sodarski pomočnik

izvečban v izdelavo vinske posode in mehko lesnih izdelkov, dobi dobro, stalno službo. Franc Sulzer, sodar, Maribor, Vojasniška ulica 7. (b)

Z zakonom zaščiteno ime »Emona« in gornji žig nam jamčita za kvaliteto našega zdravila, resnično pravega »Emona« cvetličnega čaja, ki ruskega (kitajskega) v vsakem pogledu nadkriljuje.

Bolniško strožnico

močno, iščem. Louisa Bayer, Ljubljana, Bleiweisova cesta 16. (b)

Pletiljko

z obstoječim obrtom, isče mlad trgovca, prednost z znanjem nemščine. Ponudbe upravi »Slovenca« pod »Dobra moč« št. 2138.

Služkinjo

k mali družini s malim otrokom, sprejem. Plača dobra. Ponudbe upr. »Slovenca« Jesenice. (b)

Hlapca

nad 18 let starega, sprejem takoj. Riel, Sp. Kassel, pošta Polje.

Deklico

ki bi dopolnila opravljala gospodinjstva dela, popoldne pa bi se učila šivati, sprejem. Naslov v upr. »Slov.« pod št. 2248.

Dekle z dežele

mlajša, poštena, krščanska, ki zna nekoliko kuhati, dobi stalno službo. Naslov v upravi »Slov.« pod št. 2222.

2 mizarkega pomočnika

enega za fino furnirno pohištvo, enega pa dobro izvečbanega za stavbna dela, sprejem v stalno službo. — Jože Peterčič, strojno mizarstvo, Škofja Loka.

Kuharico

samo prvovrstno, samostojno, čisto in pošteno, h krščanski družini sprejem takoj. Ponudbe z navedbo dosedanjega službovanja upravi »Slovenca« pod »Plača 700« in trinajsta« št. 2059. (b)

Vrtnarja

zakonca, s prakso, posebnost za zelenjavo, vrtnice, iščem za manjšo posestvo. Žena mora biti dobra gospodinja in znati opravljati tudi dela pri kravah itd. Reflektiram samo na trezne, poštene in zanesljive ljudi. Ponudbe v upravo »Slov.« pod »H. R.« 2141.

Vrtnarja

samskega, poštenega, zanesljivega, izurjenega v sadjarstvu, vzgoji sadja in cvetlic, sprejem na posestvo na Gorenjskem. Hrana, perilo in stanovanje v hiši, plača po dogovoru. — Ponudbe z omenbo prejšnjih služb, starosti in zahtevkov v upravo »Slov.« v Ljubljani pod »Vrtnar« 2262.

Hlapca

h konju in za vna domača dela, isče hotel Strukel. (b)

Hlapca

sprejem na kmetijo. — Kos, Savije 5, p. Jezica pri Ljubljani.

Torbarskega pomočnika

dobro izvečbanega, takoj sprejem. Marko Koščak št. Vid 42, nad Ljubljano. (b)

Dva mizarkega pomočnika

prvovrstna, za fino pohištvo, in enega strojnega miz. pomočnika, sprejem. Franc Kregar, »Bor«, št. Vid n. Lj. 87.

Pouk

Nemščina — italijansščina

teorično in praktično — priprava za izpit — za skupine popust. Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 2105. (u)

Oblastv. koncesionirana

šoferska šola za poklicne šoferje in amaterje

I. Gaberšček

bivši komisar za šoferske izpite Kolodvorska ulica št. 42 Telefon 28-23.

Nemško konverzacija

isčem za srednješolko. — Ponudbe upravi »Slovenca« pod »Nemščina« št. 2312. (u)

Instrukcije

za italijansščino, isčem. — Ponudbe upravi »Slovenca« pod »Italijansščina« št. 2311. (u)

Denar

K farmi perutnine

in zajčereje (angora), sprejem poštenega družabnika, ki ima veselje in zanimanje. — Ponudbe v upravo »Slovenca« pod »Angoravolna 800« 2234.

30.000 din posojila

potrebujem. Vknjižba na prvo mesto na posestvo. Obresti ustno po dogovoru. Ponudbe v upravo »Slov.« pod »30.000 din« št. 2119.

Hranilne knjižice

vrednostne papirje kupujemo

stalno po najvišjih cenah in proti takojšnjemu plačilu

Rudolf Zore

Ljubljana, Gledališka 13.

Varno naloženo!

Isčem posojilo do 25.000 din. Za varstvo nudim vknjižbo na 1. mesto velikega posestva. Ponudbe v upravo »Slovenca« pod »Varno« št. 2272.

Kupuje — prodaja

Hranilne knjižice bank in hranilnic ter vrednostne papirje

po najugodnejših cenah

Bančno kom. zavod

Maribor (b)

Ureditelj dolgov

izterjavo, inkaso in odkup terjatev sodne in tih poravnave, dobičkonosno — varno naložbo kapitala, preskrbo posojil, knjigovodstvo, bilance, kalkulacije, sploh vse trgovske, obrtne zadeve vam diskretno uredi koncesionirana komercialna pisarna

ZAJC LOJZE

Ljubljana, Gledališka 7.

20 obveznic vojne škode

(Ratna šteta), po tečaju, kupim. Ponuditi: Krzno Krašnja, Františkanska 1

Posojila

različna, preskrbim hitro in brez vsakega protiplačila. — Rudolf Zore, Ljubljana, Gledališka 13. Znamko za tri dinarje.

Kdor založi

25.000 din, ga sprejem v popolno dosmrtno oskrbo. Ponudbe na upravo »Slovenca« pod »Poštenost« št. 2152. (d)

12—15.000 din posojila

isčem za nakup sezonskega blaga. Plačam 15% obresti. Vrnem v 6 mesecih. Ponudbe v upravo »Slov.« pod »Nujno rabim« št. 2233.

Hranilne knjižice

Kmečkoga hranilnega in posojilnega doma v Ljubljani, kupim proti takojšnjemu plačilu. Morebitne ponudbe v upravo »Slov.« pod »Knjižice« št. 2284.

Sadije

Jabolka

prima, najceneje pri Stular, Tyrševa cesta 87 b.

Lepa jabolka

po 6.50 din kg napredaj. Jauk Anton, Limbuš 14.

Fige

za šganjekuho po najnižji ceni oddaja tvrdka Ivan Jelačin, Ljubljana, telefon 26-07.

Pohištvo

Mizarji pozor!

Najugodnejše si nabavite vezane plošče in panele »UKOD«

pri tvorničnem zastopstvu »FURNIR«

Františkanska 4. Tel. 32-49

Zahtevajte ponudbe.

Lepa češnjeva oprava

zelo ugodno napredaj. Škrjanc, Bizovik 44.

Češnjevo spalnico

maslivo, proda 8 mola Ivan, mizarstvo, Tacen, št. Vid nad Ljubljano.

Dve kuhinjski kredenci

novi,

ZANATSKA BANKA KRALJ. JUGOSLAVIJE A. D.

PODRUŽNICA V LJUBLJANI

podeljuje obrtnikom, obrtnim podjetjem in obrtnim zadrugam vseh vrst ugodna posojila in kredite v tekočem računu do najvišjega zneska Din 300.000.—, Vloge na hranilne knjižice in tekoči račun obrestuje najugodnejše.

Posestva

»REALITETA«

savod za nakup in prodajo nepremičnin je samo v Ljubljani, Prešernova ulica 54, I. nadst. Telefon 44-20.

Posestvo

ob banovinski cesti v St. Juriju ob juž. žel. napredaj. Polzvede pri Franc Zdošek, Hrubevec 21, p. St. Jurij ob juž. žel.

Večje trgovsko hišo

v Celju ali Mariboru kupim. Biti mora na prometni točki in rentabilna. Ponudbe na upravo »Slovenca« v Mariboru pod »Rentabilna 352«. (p)

V Mariboru

prodam enodružinsko hišo, dve sobi, dva kabineta, malo delavnico, sadni vrt 1000 m². Cena 130.000 din. Dopisni upravi »Slovenca« v Mariboru pod »Blizu kadetnice 350«. (p)

Enonadstropno hišo

moderno zgrajeno, prodam za 260.000 din. Cvetlična 8, Pobrežje pri Mariboru. (p)

Zemljišče

okoli 5.500 m² v bližini Rakovnika, prodam po 14 din. Bti m. Tel. 45-56.

Parcele

prodam med remize in stare mitnice. Ponudbe upravi »Slovenca« pod »Ugodna lega« št. 2327. (d)

Pozor!

kupim posestva, hiše in podjetja. Grem v družabništvo kjer koli. Ponudbe v upravo »Slovenca« pod »Rentabilno« št. 2372. (d)

Dvoje posestev

eno s novo hišo pol ure od Celja, drugo s 5 orolov semljišča v bližini Ptuj, napredaj. Ponudbe podružnici »Slovenca« v Celju pod »Posestva«.

Posestvo

ob banovinski cesti v bližini Vojnika, sestojče iz stanovanjske hiše in gospodarskih poslopj ter približno 7 orolov zemljišča s sadonosnikom in hmeljiščem, je napredaj za 250.000 din. Podrobne informacije daje odvetnik g. Stante Jernej v Celju.

Posestvo

gostilna, trgovina s mešanim blagom, senom in lesom, mostna tehnika, s skladiščem na banovinski cesti, 3 km od postaje — napredaj. Mesečni promet nad 100.000 din. Ponudbe podružnici »Slov.« v Celju pod »350.000«.

V Kranju

Cesta na Golnik št. 18, se prodaja dvostanovanjska dobičkonosna hiša s velikim vrtom.

Prodaj lep sadni vrt

10 minut od postaje Kamnik, vložna št. k. o. Kamnik 576, št. parcel 664 in 665. Resni kupci naj vložijo ponudbe na: Alojzij Martinjak, Reteče 12, p. Skofja Loka.

Hišo

trgovsko ali stanovanjsko v Mariboru, Celju, v Ljubljani, Kranju ali v Zagrebu, kupim. Ponudbe v upravo »Slovenca« pod »500 do 1.500.000« št. 2144. (p)

Posestvo

ca 5 ha na Goranjskem, tudi v okolici Ljubljane s ali brez hiše, kupim. Ponudbe podružnici »Slovenca« v Kranju pod »Dostopno« št. 2121. (p)

Posestvo

na katerem bi se redilo 4—8 glav živine in tem pripadajočemu gozdu — kupim proti takojšnjemu plačilu. Ponudbe v upravo »Slovenca« pod »Pošteno posestvo« št. 2104. (p)

Zidano hišo

s malim gospodarskim poslopijem, nekaj zemlje, električna razsvetljava, 10 minut od postaje Orehova vas-Silivica pri Mariboru, prodam. Naslov v upravi »Slovenca« v Mariboru pod »358«. (p)

Ugodna prilika!

Dne 26. februarja 1941. se bo pred tukajšnjim okrajnim sodiščem v sobi št. 15 ob 9 dopoldne prodajala nepremičnina vl. št. 355 k. o. Bizovik, obstoječa iz hiše, dvorišča in pašnika. Cenilna vrednost znaša 110.870.— din. Najmanjši ponudek 73.913.— din. Vsak dražbovatelj mora pred pričetkom dražbe položiti varščino v znesku 1110 din. Informacije o dražbi daje tudi Kreditno društvo Mestne hranilnice ljubljanske. (p)

V St. Jurju ob juž. žel.

je lepa enonadstropna stanovanjska hiša, v kateri se nahaja trgovina. Poleg hiše je gospodarsko poslopje s uto, vodnjakom, vrtom, travnikom in še eno stavbno parcelo. To posestvo bo prodano na javni dražbi pri okrajnem sodišču v Celju dne 26. febr. 1941 ob 9 dopoldne. Cenjeno je 158.000 din. Najmanjši ponudek je 105.355 din. Kupci, nudi se vam zelo ugodna prilika za nakup. Pojasnila daje Alojzij Bajc, Celje, Kralja Petra cesta 9. (p)

Dva stavbna prostora

prav lepa, napredaj ob glavni cesti Brežice-kolodvor, št. Lenart 25.

Dvostanovanjsko hišo

v Zalogu, 4 minute od postaje, prodam. Naslov v upr. »Sl.« pod št. 2214.

Gozd za steljo

pol ure od Ljubljane — prodam. Naslov v upravi »Slov.« pod št. 2215.

Parcela

za zidanje, s opeke na mestu ali brez, napredaj v Štepanji vasi, pri glavni cesti. Vprašati: Kapiteljska ulica 3, gostilna.

Lepa stavbna parcela

sredi Maribora, napredaj. Prometna lega, primerna za hišo s trgovino in skladiščem. Informacije v Cvetlični ulici 22.

Strogi center!

Trinadstropno stanovanjsko hišo prodam zaradi selitve. Cena 850.000 din. Ponudbe v upravo »Sl.« pod »Samo za gotovino« št. 2252.

V najem

Oddajo:

S 1. majem oddam dobro vpeljano trgovino s mešanim blagom v Zg. Sisk. Pojasnila: Stritarjeva 7-III. (n)

Na prometni točki

sredi mesta se odda trgovina s sadjem in zelenjavo zaradi odpotovanja. Potrebno 7000 din gotovine. Mestni trg 12.

Velik trgovski lokal

na najprometnejši ulici v Ljubljani, oddam za 300 din mesečno. Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 2225. (n)

Lokal

lepo opremljen na prometnem kraju v Ljubljani oddam proti primerni odkupnini. Primerno za mlekarstvo. Naslov v upr. »Slovenca« pod št. 2319.

Lokal

lep, prostoren, poleg Pigočeva, oddam. Informacije daje: I. Knez, Gosposvetska c. 1 (dvor.)

Krojaški salon

s opremo, oddam v najem prvotnemu strokovnemu mojstru ali šivilji — pod ugodnimi pogoji. Pisemne ponudbe s navedbo referenc poslati upravi »Slovenca« pod »Krojaški salon« št. 2142. (n)

Čitajte »Slovenca«

Stanovanja

Jstejo:

Enosobno stanovanje isče uradnica. Ponudbe v upravo »Slovenca« pod »Sama« št. 2250.

Oddajo:

Dvostobno stanovanje sončno, s kopalnico, oddam takoj ali 1. marca. Polzve se v upravi »Sl.« pod št. 2252.

Trisobno stanovanje

s kopalnico in toplo vodo, skupno 8 prostorov, v novi hiši, poceni oddam s 1. marcem. — Izanska cesta 94 a.

Stanovanje

3 sobno, komfortno, s centralno kurjavo, oddam — ali center. Ponudbe v upravo »Slovenca« pod »Strossmayerjeva« 2223.

Lepo trisobno stanovanje

z vsem komfortom, oddam s 1. aprilom. Herbersteinova ulica 26 (za Stadionom). (d)

Dvostobno stanovanje

v podpriljubju, oddam takoj. Pieteršnikova ulica št. 32, Bežigrad. (d)

Sobe

Oddajo:

Opremljeno sobo sončno in mirno, oddam. Naslov v upravi »Slov.« pon št. 2228. (n)

Prazno sobo

oddam za 200 din mesečno in eno manjšo za 140 din v bližini magistrata. Naslov v upravi »Slov.« pod št. 2234. (n)

Sobico

na dežel. oddam mirni stanovaiki. Reteče 26 p. Skofja Loka. (n)

Prazno sobo

s elektriko in posebnim vodom, oddam. Straus, Emonska c. 10-1.

Dva gospoda

sprejem na stanovanje. Zelena jama, Koroševa ulica 2.

Opremljeno sobo

oddam solidni gospodini. Gradisce 8, parter, levo.

Lepo sobo

oddam solidni osebi. Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 2219.

Lepo sobo

za 1—2 stalna gospoda, oddam s 1. marcem. Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 2366. (n)

Elegantna soba

separirana, v strogem centru, zelo elegantno opremljena, s kopalnico in telefonom, se odda dobro situiranemu gospodu. Ponudbe v upravo »Sl.« pod »Zelo elegantna soba« št. 2298. (n)

Jstejo:

Sobo z vso oskrbo najraje pri verni gospodini, isčem. Ponudbe v upr. »Sl.« pod »Uradnik« št. 2285.

Mirna pisarnal

isčemo prazno prostorno sobo, primerno za pisarno, v središču mesta, po ugodni ceni. Ponudbe v upravo »Slovenca« pod »Pisarna« št. 2160.

Kupujte pri naših inserentih!

SAMO PRAVO ORIGINALNO

TINTENKULI

»TIKU« PATENTNO

NALIVNO PERO

»TIKU« patentno nalivno pero za pisanje, risanje in kopiranje, ima rdeč obroček z vtisnjenim imenom »Tintenkuli«

Din 115— / Din 150—

NAJLEPŠE DARILLO za vsakega!

»Logos« — Beograd

Pošt. Fah 536

Telefon 25-450

Prehrana

Domačo hrano

preprosto, tečno, isče samostojen gospod. Ponudbe upravi »Slovenca« pod »20 din dnevno« št. 2320.

Ženitbe

Trgovski pomočnik

30 leten, s premoženjem 120.000 din, poroči trgovko ali gostilničarko — takoj. Ponudbe na upravo »Slovenca« pod »Zaželjena sreča« št. 2111. (n)

Dekle

33 let staro, čiste preteklosti, dobra in varna gospodinja s nekaj prihranki, poroči gospoda, ki ima svojo eksistenco. Ponudbe upravi »Slov.« v Mariboru pod »Spomlad 329«. (n)

Mlad mesarski pomočnik

isče zaradi ženitve sebi primerno mladenko, ki bi ga podprla v dobro predvideni bodočnosti zaradi osamosvojitve. Ponudbe upravi »Slovenca« v Mariboru pod »Ženitev 322«. (n)

Mladenič

verziran v hotelski, restavracijski in gostilniški stroki, lastnik dobre gostilne, isče zaradi ženitve dekle s kapitalom. — Silka zaželjena, ki se diskretno vrne. Ponudbe v upravo »Slovenca« Maribor pod »Bodočnost 331«.

Trgovci in gostilničar

neoporečen, s primernim posestvom brez dolga v trgu, poroči trgovsko izobraženo gospodinjico 25 do 30 let, ki ima veselje do trgovine in da poseduje primerno gotovino za povečanje obrta. Ponudbe s sliko in podatki v upravo »Slovenca« pod »Postenost« št. 2327.

Stroji

STROJNO PODJETJE

ING. BORŠTNAR

LJUBLJANA, IV. JERNEJA ST. 19

IZDELUJE

VODNE

TURBINE

ZAGE, MLINE, TRANSMISIJE, DVIGALA ITD.

Prodaj krožno žago

na petrolejski in bencinski pogon, montirano na vozu, ter veliko mlatnico — oboje v odličnem stanju. Cenjene ponudbe upravi »Slovenca« pod »Ugoden nakup« št. 2198.

Še po starih tovarn. cenah

so na razpolago strožnice, najmodernejšo 200 X1000 mm, s norton-pretstavami, vdelanimi elektromotorji Shaping Klapp 650 mm skokovne dolžine, vrtni stroj, močan, vrta do 30 mm, z elektromotorjem. — Ileršič Ludvik, Ljubljana, Cesta 29. oktobra 13. Telefon št. 37-54.

Izredna prilika!

Izvrsten pisalni stroj portabilni, prenosljiv v kovčegu, še popolnoma nov, najnovejši model, takoj poceni prodam. Kovčagi, Cigaretova 11-III.

Stroj

za izdelovanje strelne cementne opeke, nov, s podložnimi ploščami, se prodaja iz skladišča. Ludvik Ileršič, Ljubljana, Cesta 29. oktobra št. 13. Telefon 37-54.

Žago venecijanko

malo rabljeno ali novo, z vsemi pripadajočimi deli, kupim. Skrajno ceno je poslati v upravo »Slov.« pod »Takoj« 2253.

Manjšo strožnico

prodam ali zamenjam za šeping v dobrem stanju. Ponudbe upravi »Slovenca« pod »Prizma« 1989.

Motor Langen Wolf

v pogonu 350 obratov na minuto, dvojni valjek 40 cm, stoji dvodelni planseja, umetni komplet kamen za ravno meljavo, hidravlično stiskalnice do 150 l na dan, prodam. — Kocbek Aloja — mlajši in oja — Sv. Jurij ob Ščavnici (l)

Diesel motor

all motor na bencin ali plin v dobrem stanju, od 20—35 ka, tridelni planseja, šrot valjek 60 cm in gladak valjek 50 cm, raven valjek do 40 cm in dvojni drug pod drugim za oljnata jedra metli, manjšo hidravlično stiskalnice do 250 l na dan, in en raven valjek do 50 cm, kupim. — Kocbek Aloja, mlajši in oja — Sv. Jurij ob Ščavnici. (l)

Droblilnica za kamen

prevozljiva, Luzzatto 400 z Dieselmotorjem, s 1 parom novih in 1 parom se nerabljenih čeljusti, 8 m³ urne kapacitete s sortnim reketom in vsem pripadajočim — in

2 toverna avtomobila

v zelo dobrem stanju z zelo dobrimi gumami in rezervnimi, 3,5 tonska — 1 Faun-Diesel in 1 Ford, napredaj. — Ponudbe pod »Lepa prilika« upravi »Slovenca« v Mariboru pod št. 2334. (l)

Mizarji!

Leona Industrija! Trostranski skobelni stroj od tukajnjega skladišča, ter več mizarških univerzalnih strojev ter kombiniranih (poravnalni in skobelni), je na potu iz Nemčije. Ludvik Ileršič, Ljubljana, Cesta 29. oktobra 13. Telefon 37-54.

Bencinski motor

5 in pol ka, znamke Slavija, premečen, skoraj nov, prodam. Cena ugodna. Mavcar Jakob, Vel. Ligojna 12, Vrhnika. (l)

Generator

na upojni plin, napredaj v okolici Ljubljane. Informacije daje Stavbna družba d. d., Ljubljana, Tyrseva cesta 17.

Prodaj

najnovejša, najmodernejša Diesel motor Sinter 4—8 KS, 14.000 din, in Deutz mlatnico, strelski motorne žrnice, Šaka motor 100 cm. Stefan Skrbinašek Sp. Hajdina, Ptuj.

Avto-motor

Bencinski motor

8 ka za mlatnico ali za druge stroje, skoraj novega, prodam. — Vinko Vauhnik, Sv. Miklavž, p. Hoče pri Mariboru. (l)

Generator

za osebni avtomobil, preizkušen, nov, prodamo. — Na željo damo načrte proti majhni odškodnini. Priložite znamko. — Ponudbe v upravo »Slov.« pod »Generator« 2240. (l)

DKW motor

100 cm, malo rabljen — ugodno prodaj. L. Erjavec, Ljubljana I., Površetova št. 46.

Avto

nosilnost eno tono, v najboljšem stanju, takoj prodam. Šusteršič, Ljubljana, Frankopanska 21. (l)

Mali tovorni MAN Diesel

4 tonski, v dobrem stanju, 2 rezervne gume — nujno prodam za 55.000 din. F. Bevc, Bistrica - Mokronog. (l)

Avto Ford Amerikan

4 sedežen, z novimi gumami, malo rabljen, zelo ugodno prodam ali zamenjam za poltovornega, nosilnosti do 600 kg novejša tipe. — Boršak, Ljubljana, Trstenjakova št. 1, dvorišče. (l)

Oglašujte v edino uspešnem dnevniku »Slovenca«

Edgar Wallace 39

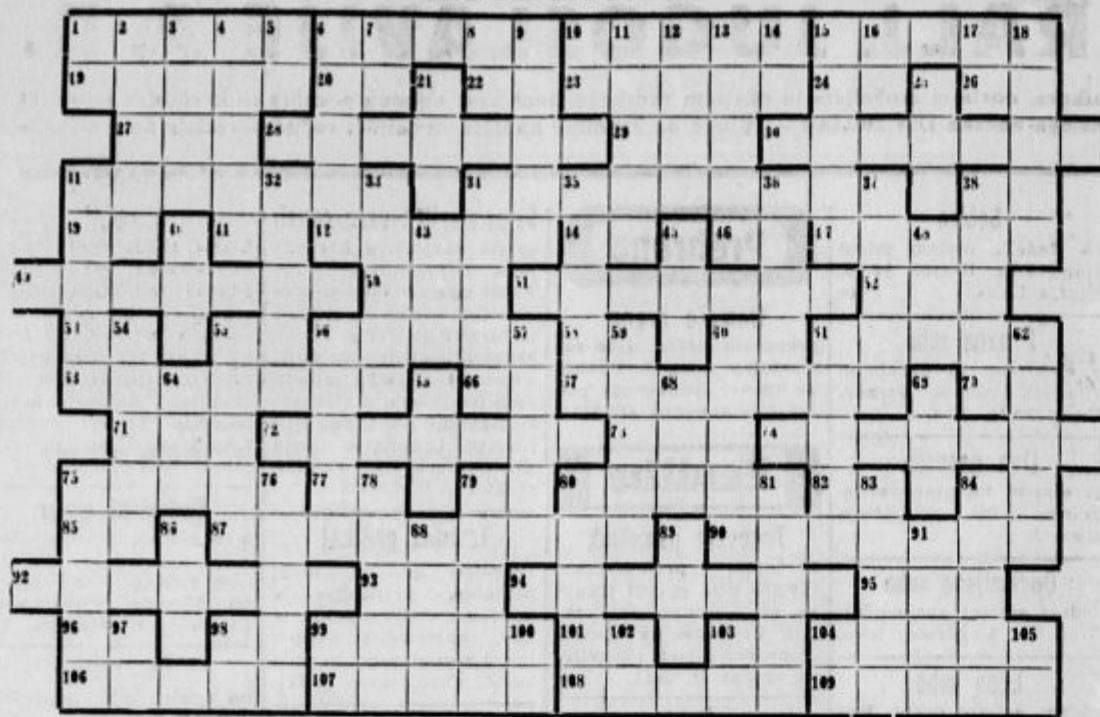
Zagonetna grofica

»No... pravi vzrok je tole pismo,« reče Lizy, ki jo je njegovo obnašanje čisto zmedlo in mu ponudi Dornovo pismo. »Danes zjutraj sem ga dobila.«

Vzel je pismo vedno ozlovoljen, a ga je kljub temu prečital zelo pazljivo. Potem je nekaj mirno sedel in molčal. Lizy je mislila, da si izmišljuje nove grozbo, da bi ji jih zmetel v obraz, kakor je to bila ena njegovih nesposobnih navad.

»V pismu ni nobenega govora o kaki teti,« reče Shaddles nenadoma.

Križanka

Vodoravno: 1. Ptica z dolgim kljunom. — 6. Eden izmed apostolov. — 10. Žival po svoji pripadnosti skupini. — 15. Siemkiewiczov roman. — 19. Majhen snopč, skupek. — 20. Osebnostni zaimek. — 22. Predlog, lombardska reka. — 23. Denarni trg. — 24. Kratica evropske denarne enote. — 26. Kratica za člana telovadne organizacije. — 27. Manjša naselje. — 28. Domači letni koledar. — 29. Stevnik. — 30. Priprava za ojačanje glasu. — 31. Hrvatski skladatelj sedanjosti dobe (Ero z onega sveta). — 34. Tibetanski duhovnik. — 38. Kratica enote pri električnem toku. — 39. Plokovna enota. — 41. Nikalnica. — 42. Oblika morske obale. — 44. Voznik. — 46. Začetni črki imena in priimka slovenskega pisatelja (Deseti brat). — 47. Tuje moške kletno ime. — 49. Zdravstveni zavod. — 50. Ptica z lepim perjem. — 51. Klic zaslužnih. — 52. Oblika pomožnega glagola. — 53. Nada. — 55. Oznaka za kemično prvin. — 56. Drag kamen. — 58. Trgovska kratica, ki pomeni spreteklega letca. — 60. Vzklík. — 61. Roparska ptica. — 63. Težaven, mučen. — 66. Nikalnica. — 67. Sveto znamenje, pripodoba. — 70. Plokovna mera. — 71. Gibanje po zraku. — 72. Na skrivaj, z zvijačo, tajno. — 73. Rastlina, ki se mnogo rabi v industriji. — 74. Zelo močan, udaren. — 75. Vreča zemlje. — 77. Prvi dve črki v abecedi. — 79. Nikalnica. — 80. Srbsko mesto. — 82. Kratica utežne enote. — 84. Vzklík. — 85. Začetni črki imena in priimka slovenskega pisatelja (Podoba iz sanj). — 87. Pisatelj, kronist. — 90. Neprijeten, žalosten dogodek, nezgoda. — 92. Grda, nadležna žival. — 93. Neutegoma, takoj. — 94. Vroč, težko ovrtače, sopara. — 95. Voznik. — 96. Predlog. — 98. Pritrdilnica. — 99. Posoda, mera. — 101. Stevnik. — 103. Oblika pomožnega glagola. — 104. Snivati, počivati. — 106. Napad. — 107. Druga beseda za talvino. — 108. Tak, ki ni gost. — 109. Domači izraz za strelno orožje.

Navpično: 1. Kratica za športni klub. — 2. Rastlina, simbol zmage. — 3. Bodeča rastlina. — 4. Priprava pri gradnji velikih mostov temeljev. — 5. Začetni črki imena in priimka slovenskega pisatelja (Za pravdo in erce. Kacijanar). — 6. Izgubljena bitka. — 7. Stevnik. — 8. Oblika pesnitve. — 9. Del obleke, tudi severnoevropski morski preliv. — 10. Črki, ki v abecedi odgovarjata številkam 12 in 2. — 11. Reka v Južni Franciji 12. Najdragocenejša tekočina (drugi ekton). — 13. Kraj ob slovensko hrvaški meji, kjer se je nedavno pripetila huda železniška nesreča. — 14. Oznaka za kemično prvin. — 15. Naravnost, ravno. — 16. Kratica enote električnega upora. — 17. Ruska reka. — 18. Zlatarica. — 21. Majhna lesena stavba. — 25. Majhen naselje. — 31. Snov, ki se rabi pri britju. — 32. Večja duhovska osebnost. — 33. Raztrgan človek, potepuh. — 34. Prekrasen, očarajoč. — 35. Obrtnik, ki ima opravka s kovinami. — 36. Izvirna slovenska beseda za pogane. — 37. Tuj, toda mnogo rabljen pozdrav. — 38. Štor, podstavek pri sekanju. — 40. Del posode, rečnega korita itd. — 43. Tanka stvar. — 45. Medicinska oznaka za jetiko. — Del naslova. — 54. Eden izmed prstov, stara dolžinska mera. — 55. Velika posoda. — 56. Mesto v Južni Albaniji. — 57. Tuj beseda, ki pomeni neodločeno, enako. — 59. Ista beseda, kot pri 54. navpično. — 60. Iz apna. — 61. Starogrški junak. — 62. Operni napjev. — 64. Domača žival. 65. Vprašalni zaimek po osebi. — 68. Lep, krasen. — 69. Borba. — 75.

Velika, toda nestrupena kača. — 76. Oseba iz Smetanove opere »Prodana nevesta«. — 78. Žival z dragocenim krznom, ki živi ob ameriških rekah. — 79. Znak pri pevskih notah. — 80. Divja, prasiču podobna žival. — 81. Gospodarsko poslojje. — 83. Oblika jarka, izkopa. — 84. nič ni tako skrito, da ne bi postalo... — 86. Kratice »velike« politične stranke. — 88. Vrsta kopeli. — 89. Priprava za merjenje časa. — 91. Zagon, navdušenje. — 97. Pritrdilnica. — 98. Tudi pritrdilnica. — 99. Začetnici imen slovenskega legendarnega junaka. — 100. Egiptovsko božanstvo. — 102. Nikalnica. — 103. Povratno osebni zaimek. — 104. »Športni klub« (kratica). — 105. Voznik.

Rešitev nedeljske križanke:

Vodoravno: 1. Domovina. — 3. Motika. — 6. Samarija. — 9. Toga. — 10. Pino. — Polinezija. — 13. Loka. — 15. Sava. — 17. Neto. — 18. Rosa. — 19. Leta. — 20. Tikati. — 22. Taka. — 24. Lira. — 26. — Bala. — 28. Baje. — 29. Supilo. — 31. Golica. — 33. Doma. — 35. Muza. — 36. Bala. — 37. Sežana. — 39. Zibika. — 41. Para. — 43. Seve. — 45. Jahorina. — 48. Jagoda. — 50. Manija. — 52. Pekarija. — 55. Java. — 57. Sekira. — Koruza. — Soba. — 64. Jaka. — 66. Cel. — 68. Lava. — 70. Zasoli. — 72. Dama. — 73. Ruda. — 74. Miza. — 75. Sale. — 77. Zama. — 79. Zametavati. — 81. Kota. — 82. Leha. — 83. Polomija. — 84. Navada. — 85. Polovica.

Navpično: 1. Doga. — 2. Vno. — 3. Moliti. — 4. Tine. — 5. Kaziti. — 7. Malo. — 8. Jasa. — 9. Toto. — 10. Pisa. — 11. Pota. — 12. Jala. — 14. Kali. — 16. Vaba. — 17. Nega. — 18. Roje. — 19. Lepi. — 21. Kana. — 23. Kali. — Rado. — 27. Laže. — 28. Baza. — 29. Sula. — 30. Loža. — 31. Gobi. — 32. Capa. — 34. Mase. — 35. Muja. — 36. Bari. — 38. Nada. — 39. Zima. — 40. Kaja. — 42. Raka. — 44. Veja. — 46. Hoja. — 47. Nase. — 49. Gora. — 51. Niko. — 52. Peza. — 53. Riba. — 54. Veja. — 56. Vače. — 58. Kila. — 59. Meso. — 61. Ruma. — 62. Soda. — 63. Raza. — 65. Kaša. — 67. Loza. — 69. Vaza. — 70. Zamenja. — 71. Livada. — 72. Dati. — 73. Ruta. — 74. Miha. — 76. Lepo. — Mami. — 80. Tava. — 81. Kolo. — 82. Leca.

Zlogovnica

Sestavlj iz zlogov: ba, ba, bra, bruk, ček, e, e, el, el, ja, ka, klo, les, ma, ni, no, par, pas, pru, re, san, ta, to, to, ve, vi, ze. besede sledijo črke pomena: živalska plemenka vrsta, Otok, kjer je bil Napoleon v pregnanstvu. — Trdnjava v Cirenajki, ki so jo nedavno zavzeli Angleži, — oddelek, zaokroženost, — Mesecnik, — ugočniti se, podležiti, — manjša drevo, — mesto v Albaniji, — dvojica (samec in samica), — priprava pri kemičnih poskusih, — divji konj. Prve črke dobljenih besed ti povedo slovenskega legendarnega junaka, četrte črke pa Cankarjevo povest.

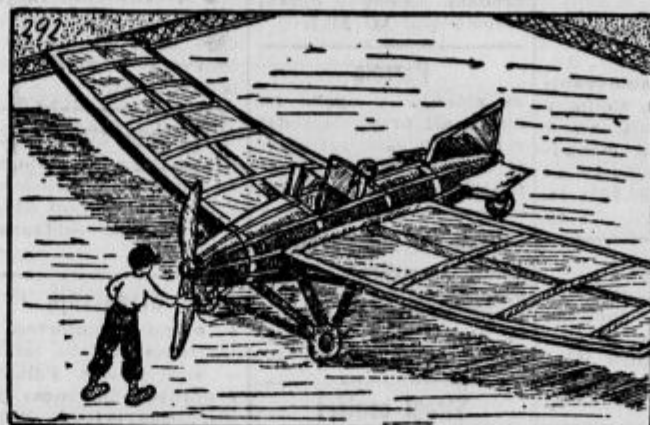
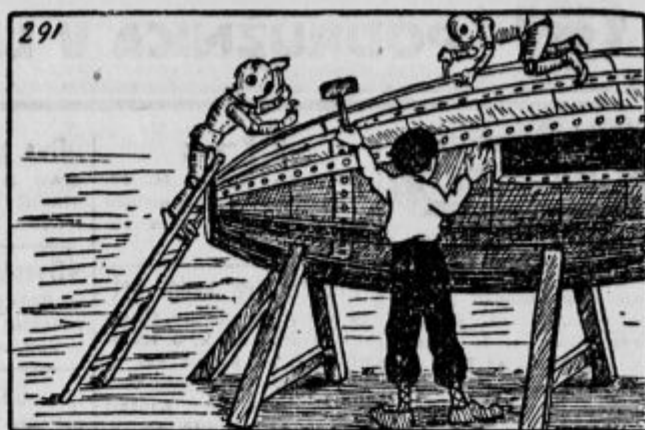
Rešitev nedeljske zlogovnice:

Vampir — Italija — Lirika — Hripavost — Akcija — Rjaveti. Prve črke dajo: VILHAR, tretje MARICA.

Otroški kotiček

Mihčeve čudovite dogodivščine

(291) Ker letala v deželi še niso poznali, je moral Mihčec narediti vsaj približen načrt oblike; podrobnosti strojev bodo pa gotovo lahko sami naredili, saj so v tem prvovrstni strokovnjaki. In res so se lotili dela s tako vnemo, da je letalo je kar vidno rastle.

(292) Končno je bilo letalo zgrajeno; prišel je torej veliki dan odhoda. Dasi je Mihčec užival v tuji samo slavo in pohvalo, je vendar nestrpno čakal, da se bo vrnil domov. Mati je le mati! Njena pohvala zaleže več kot vse druge. Vse je bilo pripravljeno; ljudstvo zbrano krog letala, »čarovnik« na svojem sedelu v letalu. Samo Mihčec je še ogledoval, če je vse v redu.

Glavna kolektura Drž. razr. loterije

VRELEC SREČE

ALOJZIJ PLANINSEK,

Ljubljana, Beethovnova ulica 14

javljala izid žrebanja z dne 15. februarja 1941

V. razreda 41. kola:

60.000 din št. 13.622.
40.000 din št. 3.536.
30.000 din št. 28.806, 95.883, 98.003.
24.000 din št. 27.983, 84.392.
20.000 din št. 39.818, 81.832.
16.000 din št. 94.326.
12.000 din št. 42.751.
10.000 din št. 11.400, 11.649, 30.093, 31.635, 76.596, 82.130, 83.749, 96.191.
8.000 din št. 13.277, 17.558, 31.570, 40.411, 45.467, 61.302, 63.294, 84.050, 96.117, 98.165, 99.731.
6.000 din št. 31.636, 38.472, 41.559, 42.530, 42.903, 61.411, 62.274, 74.013, 90.872, 94.498, 96.172.
5.000 din št. 9.072, 13.772, 18.397, 22.187, 33.383, 64.424, 82.271, 92.731.
4.000 din št. 1.584, 2.748, 7.980, 11.620, 14.445, 16.430, 17.168, 20.093, 23.419, 24.718, 36.306, 40.322, 42.670, 44.419, 51.361, 51.603, 56.456, 58.716, 65.086, 74.810, 74.940, 75.103, 80.654, 83.373, 91.545, 96.909, 97.040, 98.839.

Nadalje je bilo izžrebanih še veliko število dobitkov po 1000 din.

Ker so bili dobitki javljeni telefonično, ev. pomota ni izključena.

Prihodnje žrebanje bo v ponedeljek, 17. t. m.

Vsi oni, ki so zadeli v kolekturi »Vrelec sreče«, naj srečke takoj predložijo v izplačilo.

Novim naročnikom so srečke še na razpolago.

Lepa hiša

prilpurna tudi za trgovino, v prav dobrem stanju, v Catežu pri Brežicah, po zelo ugodni ceni naprodaj. Poizve se pri trvdki Fr. Matheis nasl. v Brežicah.

Kurja očesa

Najboljše sredstvo proti kurjlm očesom je mast CLAVEN. Dobite v lekarnah, drogerijah ali naravnost iz tvornice in glavnega skladišča M. Hrnjak, lekarnar, Sisak. Varujte se potvorb!

KOVINASTE

krste

kupite najceneje pri izdelovalcu

MAKSU USSAR-ju

MARIBOR, Gregorčičeva ulica 17

Dotrpela je 15. februarja, previdena s tolažili svete vere, gospa

Marija Ločniškar

Pogreb blage pokojnice bo v ponedeljek, 17. februarja ob pol 3 popoldne v Zal iz kapelice sv. Marije k Sv. Križu. Ljubljana, 15. februarja 1941.

Zalajoči ostali

Frtaučku Gustl ma beseda

skorzi usak dan u tem al pa nem časupise. Noja, men glih dons ni treba pisat puprauka, ke je tku prou use res, kar sem vam zadenč puvedu. Dustaut morem pa useglih še neki temu mojemu puručil, de bote saj vedel, pr čim de sma lhlancani.

Veste, jest sem tu zvedu šele zadenč, ke sem stavu glih na sred Zvezde u en mlak in premišlvo, na kera plat se bom mogu ubrnt, de na bom utonu. Kene, mal b me blu še useglih škoda, če prou nimam več ke pusebenga pričakvat u želejnj. Precej bo mende tud že takeh, de b se me hedu rad znebel. Noja, pa mal boja mogel že še putrpet. Saj men se še nekamer na medi.

Ke sem tku stavu in premišlvo, pa zagledam kar naenkrat enga deluca, ke je za zimsko pumuč tam na sred traunka z lupata sneg preubraču. Men se je sevede tu čuden zdel, zakua tam sred traunka, ke bo mende šele enkat spumlad začela trava rast, pu snege brska, pota pa pesti taka, de sa lde kar pužlel kašne take ribške škatile, ke sa soje čase Trnoučani z nim pu lhlanc ribam mreže nastaula. Men se tu ni zdel prou, zatu sem na-

hrulu tistga mužakarja, ke je biu že precej u letah: »Foter! Zakua pu brskate tamla pu sneg? Sej tam tku ni sneg nubemu napot. Pejte rajš semla na cesta, de bote mal tala plundra pučedel, de lhlancani na boma u ne putunil. Al se vam ne na smilma? Pužlejte! Jest stujim tlela že du kulena u te packari in premišlujem, kuku b prezu žiu in zdrou saj kela du Selenburguve ulce. Pol naprej bo pa že kok šlu.«

»Gespud! Tu ni naša reč. Nam je naručen, de morma sneg udmatavat, ne pa blat.« m je tist mužakar udgovuru in se naslonu na lupata. »Kdur nē rad pu blate na tance, nej pa lepu duma ustane, nas pa pesti prgmah. Na smete miselt, de mi zavle lhlancanu tlela ukul sneg premetavama. Tu delamo prouzprou sam za zimsko pumuč in pa de kašen krajcer zaslužma, ke kar ud lufta člouk na more žiut, ud snega gre pa že za sila.«

Jest sem ga glih tou zavle tega čudenga pujasnila spet nahrult, me pa eden ud uzud pu ram puklofa. Ke pugledam nazaj, de b vidu, kde je tku predren, de se kej tagca upa, pa zagledam za saba enga mojga prijatla, ke pa že več na vem, kuku se piše. Precej veleč je biu, pa douge lase je mou. Na glau je mou pa s prou širokem krajem klubuk. Ke sem tu ugulovu, sem pa prec vedu, de bo kašen akademičen umetenk. Kene, take navadne pumečkane klubuke nosja sam tak ta navaden lde in pa kašen amateri. Trde klubuke nosja gespudi iz bulši družbe, gulgluag morja pa hodet tud puzim tak, ke s klubuka na morja kupet, u kašen kavaren al pa uštari ga pa tud nočja kermu puštat, ke sa prepušten.

»Ti, Gustl! Kua s pa ti zadenč o »Sluvence« neki ud eneh umetenskih paviljonu in pa galarij felflou?« me je prašu. »Al se na več, de jih bomo mel prou u kratkem kar šest. Ti s jih pa sam pet kar pu imenah naštu. Zakua nis mene pred prašu, de b te infurmiru?«

»No, al jih ni res sam pet? Koker je men znan, je ta petga šele Bata udperu. Al ti več še za kerga?« sem ga prašu, ke men ni nubeden drug znan.

»Kaj na bom vedu?« Al res še nis slišu, de bo družba »Peko« tud zdej enga mende u Selenburgu ulce našimala. Peko ma ja glih taka pravica z umetninam barantat, koker Bata. No, al ne? Pekotu umetenšk paviljon ga bo še ta narbl pihnu, ke u negaumu umetenskem paviljone boja žiher sam ta narbl muderen akademičen umetenk razstaulat. Tudi kašneh kopi pu kašneh nemških umetnenk na boja smel u tem umetenskem paviljone razstaulat, koker jih vidma zdej tle ali pa tam razstaulene. Vi-deš, tu je tud pameten. De boja pa ubiskvauci vedel, kua je prouzprou tu, kar gledaja na slik, je pa družba Peko sklenila, de bo use te razstaulene umetnine pustila futografrat, pol jih pa usaka nedela namest tisteh »Križank« priubčevala u našeh časupiseh. Kdur bo ugnou, kua predstaula ta al pa una slika, bo dubivu pa kar ceu let tist časupis čist zastojn. Kua prauš, Gustl, al ni tu bl pameten, koker pa tiste »Križank«, ke jih lohka usaka prsmoda prec reš. S tem mudernem umetninam s boja mogel pa reševauci že precej bl glave belt.«

»Al že več, kdaj miselja utvurt ta umetenšk paviljon?« sem ga prašu, ke sem se res bavu, de b na zamudu te utvuritve.

»Tu še nubeden na ve prou natank. Tud kdu b biu še ta narbl prpau, de b ta umetenska razstava udperu, se še ne ve. »Peko«, družba z umejena zaveza, se kar na more udločt za utvuritela. Te dni enkat bo ta vultu. Koker prauja, bo še ta narveč glasou dubiu en gvišen gespud, ke se na take reči še ta narbl zastopaz. Pa u tem se tud ta udbor še na more spuzupmet, ki b se pol pu udprtrju razstave priredila zakuska, koker more bit pu usak utvuritv takah razstau. Kene, en b ja mel rad pr Figue, drug sa pa bl za Zeksarbirta unet. Tist, ke miselja pridet z dežele k temu udprtje, b ja mel pa še ta narrajš u Kuludvorsk ulc pr »Ta starem tislari, de mel pol pu zakusk bl bliz na kuludvor, ke ni izkluču, de se ga ta al pa un pr te zakusk mal preveč nalez.«

»Čak no prjatu. Kuku je pa tu, de ti prauš enkat utvuritv, enkat pa udprtje. Kuku je pa prou pol?« ke se je men le mal čuden zdel, de prau enkat tku, enkat pa tku.

»Veš Gustl, tu pa pravem zatu, de se nubemu na zamereu. Sej mende še več, kuku je »Jugoslavenarsk narud« gespuda bana štenku zavle tega, ke je velesejem udperu, namest, de b ga utvuru. Jest dam pa usakmu prou, če le morem. Mene maja že tku skori usi lde u želodce, zakua b jih pol še dražu?«

»Tu maš pa čist prou, de s souraženu na nakupavaš na glava. Če več, m pa zdej še puvej, če boja umetnine u Pekotuvem umetenskem paviljone keč drage, ke jih boja razstaula ta narveči umetnki tega sveta?«

»Tud tega t na morem se puvedat. Koker sem slišu praut, boja tiste umetnine še ta nar-draži, kereh nubeden reševaucu »Križank« u časupisu na bo mogu pugruntat, kua prouzprou predstaulaja. Tu je pu mojeh misleh šo ta narbl pravičen. Kene, če eden vid na umetnin prec use tku natančen, koker na kašen futografi, tu prou gvišen ni nubena umetnina. Tu je en čist navaden kič, koker prauja ta muderen kritkari takem packarijam. Tu je pa tud sklenu udbor družbe »Peko«, de bo izdan usak let ena kniga z reprodukcijam useh tist let razstauleneh umetnin u useh kulturneh jezikeh, de boja tud drug narudi vedel, kuku Sluvenci napredujema.«

»Prou lepa hvala prjatu za ta res pudučen predavajne. Veš, jest se na zastopem na take reči prou dost. Jest sem mou du zdej packarija za packarija, umetnina pa za umetnina. M na smeš zamert. Zdej bom pa že vedu, kua je packarija in kua umetnina. Kam s pa zdej namenem?« sem ga prašu, ke sem se bavu, de b ta umetenk na biu namenem glih na tista plat, kakor sem biu jest namenem.

»Če b me ti puvalu na kašen štampert, b šou še ta narrajš še mal s taba, de b se še keč pumenila.« m je reku.

»Prou žou m je, de nimam časa. Sej jest b mou tud rad, de b me še keč puduču, pa morem kar hiter lelet, de na zamedim. Zdravo,« sem mu še reku, pa sem ja pupihu.

Prodamo 47 stavbnih parcel

na Celovški cesti (bližina stare mitnice). — Cena od 105 din dalje. Posredujemo brezplačno!

„Realiteta“, Prešernova ulica 54/I., telefon 44-20

Prodamo

Najugodnejši nakup
moških oblačil
Presker, Sv. Petra a. 14
Ljubljana

Otroški voziček
globok, dobro ohranjen,
proda Jurkovič, Rožna
dolina, Predjamska 42.

Posteljno perje

po din 10 in 14, čehano
perje din 25, 35, 55, gosje
perje od din 80, 100, 140,
»Puha« 250, 300, 350 dobite
pri

Luka A. — Osijek
Desetična 31.
Vzorec brezplačno

Priporočam
brezovne metle in leskovo
protje (trkije). L. Nou-
šak, Bos. Dubica.

Traverze
za preoblikanje stropov,
dolžina 4,40 m ter oster-
nik »Bobrovec«, ugodno
napredaj. Naslov v upr.
»Slovenca« pod št. 2209.

Pozor mlinarji!
Ugodno prodam komple-
tno mlinsko opremo, valj-
čno, dvojni valjni stol
(Doppelwalzen) dolž. 50
cm. Ponudbe na upravo
»Slovenca« pod »Ugodno«
št. 2154. (1)

Stiskalnica
za slamo in seno, rablje-
na, v dobrem stanju, na-
prodaj za 4000 din. Na-
slov v upravi »Slovenca«
pod št. 2023. (b)

Ugodno prodam
lepo Marijino sliko
ekvirjem. Naslov: Ljub-
ljana, Podmilščakova 15,
priloge.

Foto aparat
Rodenskok, dvojni, izteg-
ni 12 cm, malo rabljen,
poceni prodam. Strupeh
Tone, poštni služitelj
Mokronog. (1)

Popraviljam nakovala
ter vsa druga kovaška
del. Imam napredaj več
močnih verig in nov ma-
li voziček na 4 kolesa.
se priporoča Vrhovec Fr.,
Ljubljana, Bohoričeva 6.

Dne 17. februarja 1941
ob 11. uri bo na postaji
Ljubljana dražba 1 va-
gona bukovega oglja
(10800 kg), in dva zabo-
ja (dell koles, 160 kg). —
Sklad. vodstvo.

Škropilnico za drevje

prodam. Iskra, Vič.

Lesena stružnica
majhna, nova, napredaj.
Naslov v upravi »Sloven-
ca« pod št. 2101. (1)

Moško kolo in radiator
prodam. Kovač Pogonila
Rožna dolina c. v št. 15.

Perzijsko preprogo
2,25x1,55 prodam. Vpra-
šati. Turk. Resljeva 26.

2 voza
enosedelna preka in eno-
dvo, prodam. Polzve se:
Simenc Pavel, vrtnarstvo
Sv. Križ, Ljubljana. (1)

Tračno žago
najnovejši model, proda
M. Kranjc, Tyrševa 41.

Prodaj
kompletno kovaško oro-
dje s vrtilnim strojem.
Naslov v upravi »Slov.«
pod št. 2321. (1)

Kovaški meh
in ogile ter nekaj kova-
škega orodja, napredaj.
Westermajer, Celje, Ko-
cenova ulica 11. (1)

Poročne prstane
ura, poročne, uhane, ka-
kor tudi očala — kupite
zelo ugodno pri Josipu
Janku, urarju v Kamni-
ku, štna, nasproti far-
ne cerkve. Podružnica v
Mariboru, Jurčičeva št. 8.

Pet avtokoles
z osi, pripravna za
konjsko vprego, prodam.
Kos, Ciglarjeva ulica 1,
Ljubljana-Moste.

Prodaj
več tisoč kg »Santona« ko-
že po ceni 102 din. Po-
nudeb upravi »Slovenca«
pod »Takojsnje plačilo«
št. 2302. (1)

Globok voziček
športni in žensko kolo —
prodam. Zore, Marendiče-
va št. 3, Moste.

Otroški voziček
globok, radioaparat eno-
cevn in olinat slike —
prodam. Vprašati Glinska
ulica 7-I, nadstr. vrata 8.

Otroški voziček
globok, malo rabljen in
železno posteljo, prodam.
Miklošičeva 19-IV.

Dobro ohranjene
in uporabne predmete,
katere želite prodati, po-
nudeb vedno najprej pri
trgovci »ABC«, Ljubljana.
Medvedova c. 8 (poleg
kolodvora šiška). (k)

Knjige

Valvazor
kompletna Krajčeva iz-
daja, se ugodno proda.
Rud. Zore, Ljubljana,
Gledališka 12.

Kupim takoj
novo ali antikvarno: Ge-
za Herczeg: Was nicht im
Baedeker steht: Buda-
pest, Piper Verlag, Mün-
chen; Liliput slovarček:
nemško-madžarski in ma-
đarsko-nemški Schmidt
& Günther, Leipzig. Po-
nudeb najkasneje do 21.
februarja v upravo »Slo-
venca« pod »Budimpešta«
št. 2077. (k)

Kolesa

Staro ceno koles
dosežete samo se, dokler
razprodajamo staro za-
lozno prvorazrednih, se
predvojnih koles. Ogle-
d brezobvezno pri Gasper-
šič, Dobrunje pri Ljub-
ljani.

Šivalni stroji

Anker šivalni stroji
so znani kot najboljši za
šivilje, krojače, čevljarje,
gospodinjke tudi za enla-
nje in cikcak z dvema
iglama. Na zalogi rab-
ljeni z okroglim špilni-
kom od 300 din naprej.
Prodaja Triglav, Reslje-
va 16.

Šivalni stroji znamke
Pfaff, Dürkopp, Singer,
Adler, Westa, Anker,
Gritzner in razni drugi
popolnoma novi in rab-
ljeni, ugodno napredaj
pri »Prometu« v Ljubljani
nasproti križanske cer-
kve.

Pridelki

Seno in deteljo
ter krompir, večje koli-
čino, prodam. Modic Mar-
tin, Tomišelj 17 p. Ig. (1)

Več tisoč hektolitrov
starega belega vina na-
prodaj. Jankovič, Brdo-
vec, pošta Zapršič. (1)

Modri mak
se prodaja na veliko pri
Semara, Subotica, Kralja
Petra park 10.

1 vagon sladkega sena
dobro ohranjen parizar
in zapraviljivček, prodam
Cirnkina 11, št. III v SI.
Gorica. (1)

Voz otava
prodam. Marija Čizman,
Pred konjušnico 5.

Nad 2000 kg sena
prodam. — Restavracija
»Sava«.

Sladko seno
več tisoč kilogramov —
prodam. Cesta v Mestni
log 53.

Glasba

IZDELOVANJE HARMONIK
JOS. FLEISS Ljubljana
TYRŠEVA C. 35
ZAHTEVAJTE CENIK

Kromatično harmoniko
dobro ohranjeno, kupim.
Ponudbe s opisom in ce-
no na Flis Rudolf, Dom-
žale.

Klavirsko harmoniko
kromatično, 31 tipk, 24
basov, dobro ohranjeno,
prodam. Ternik Simon,
posestnik. Sv. Janž, Ma-
renberg. (5)

Pianino
tudi starejši, za začetni-
ka, kupim. Ponudbe po-
družnici »Slovenca« Ce-
lje pod »Pianino«. (5)

Novo harmoniko
klavirsko, znamke Bauer,
34 tipk, 70 basov, prodam.
Tovarniška ulica 16-1,
Moste.

Živali

Mesariji
Dve debeli kravi (1 te-
lica), prodam. Ferjandič,
Dravice 265.

7 mesecev staro telico
brejo, prodam. Babnik,
Vodnikova 123, Zg. Šiška

Merjasca
zelo velike pasme, 3-4
leta starega, kupim. Na-
slov v upravi »Slovenca«
pod št. 2335. (1)

IGLE

kakor tudi vsi nadomestni deli za domače
in industrijske stroje stalno na skladišču

VIKTOR BABIO, ZAGREB
Martićeva ulica 4 — Telefon 58-21

POZOR! Vsakovrstne rabljene stroje, orodje
ter železne, litinske in druge ko-
vinske predmete, cunje, papir, gumij in silekvinu
kupuje po najvišjih dnevnih cenah trdka
JUSTIN GUSTINCIČ,
Maribor, Kneza Koclja ul. 14, telef. 21-30 ter podruž-
nica na vogalu Plujske in Tržaške ceste, telef. 24-94.

ZAHTEVAJTE BREZPLAČEN KATALOG

MEINEL HEROLD
ZAL. TVORNICI GLAZBI
MARIBOR
ŠT. 10 2

BREZPLAČEN POUK V IGRANJU!

KMETOVALCI!
V interesu vsakega gospodarja je
da si čimprej nabavi svoj domač
mlin. Predno se odločite in odte-
jete svoj težko prislužen denar
za nakup mlina, naj vam dobro
premisli, da je za nad 100 gos-
podarjev ki meljejo na »TURFAN«
mlin. Zato je koristno za vsakega,
da se pred nakupom mlina prepi-
ša pri mojih številnih odjemalcih,
kako lepo moko za kruh in kuho
ter zdrob, lespreni in kašo izdeluje
»TURFAN« mlin. Edino tako hote
lahko spoznali, da je le »TURFAN«
mlin tisti, ki odgovarja zahtevam
in mlatvi našega krota. Naslovi
mojih odjemalcev so vsakemu vsak čas na razpolago
STEFAN TURNSEK, Ljubljana, Medvedova 14

Sprejememo izkušenega, treznega
vratarja
Reflektanti, ne preko 40 let stari, oženjeni,
z možni slovenskega, arbohrvatskega in
nemškega jezika, z dolgoletno prakso v
večem tovarniškem podjetju, naj se zglaš-
je v tovarni Intex, Kranj.

Les

Furnir
14-16.000 čevljev, čeh-
nja, brst, javor, hrast,
oreh, prodam za 10.500
din. Parna žaga, Marti-
nec, Škofljica. (1)

Bukove hlode
za takojšnjo dobavo, ku-
pujemo za izvoz. Ponu-
be na Kmetijsko družbo,
skladišče, Maribor.

Dražba

oglja in drv
Začasna državna upra-
va razlaščenih gozdov v
Ljubljani, Cesta 29, okt.
št. 24-1, bo prodajala na
javni dražbi, ki bo dne
21. marca 1941 v Straži
približno
6450 stot. bukovega oglja
oziroma 6450 prn izde-
lanih ogljarskih in trgov-
skih bukovih drv iz ob-
močja svoje žamske upra-
ve v Straži pri Novem
mestu.
Pojasnila, pogoji in ti-
skovine so na razpolago
pri gornjih upravah v
Ljubljani in v Straži.

Radio

Radio-aparati
Tefag Super KS 44 4. 1.
Sodobni model dovršene
zunanosti, najpopolnejši
zvoč, odlična selektivnost
in največje pri »Nova
trgovina, Tyrševa c. 36.

Razno

Kupujem in prodajam
umetnina, Demšar, Kolo-
dvorska 30.

Za svojo oddamo
12 letno deklico. Naslov
v upravi »Slovenca« pod
št. 2302.

Križanke
objavimo. Predložite zato
neobvezno dve se ne ob-
javljani izvorni sodobni
slovenski križanki last-
nega duševnega proizvo-
da upravi »Slovenca« pod
»Poskušnja« št. 2196. (r)

Poizvedbe

Izgubil se je črn pes
dakol, mešan, št. 1016.
Najditelj naj ga vrne
proti nagradi: Zrinjske-
ga 13.

Objave

Naznanjam
vsem obiskovalcem Po-
horja, da sem dobil tele-
fon št. 28-37 direktno
prikličen na Maribor. —
Rečnik Janko, avtotaksi,
Hoče.

Prekle
Podpisani Božja Jože,
preklecujem, da sem po-
motoma govoril od Ani-
ce Predalič iz Repč, kor-
ni resnično in se ji za-
hvaljujem, da je odstopi-
la od tožbe. Božja Jože,
Šmarje.

Opozorilo!
Podpisani izjavljam, da
sem od 28. XII. 1940 —
pravi lastnik posestva v
Brdinjah št. 50, p. Gu-
stanj, in svarim vsako-
gar, naj ne kupi ali vza-
me sam od Jožeta Pod-
menika, — stanujočega
istotam, nobene premiš-
nine, ker bom od vsakega
sodniško zahteval po-
vrčilo. Samo Pritrznik
Franc, Seč št. 52, ima
pravico shraniti moje
premišnine. — Lužnik
Franc, Škofja Loka.

Trilysin

1. Krepi rast las
2. Prihaja izgine, lasje ne izpadajo
3. Ugonablja za lase škodljive parazite

Trilysin na znanstveni podlagi izdelan te-
nikum za porast las, uživa svetovni sloves.
Zahtevajte, da se vam pošlje brezplačno
naša brošura: »Navedila za nego las«
Trilysinom.

Mr. OTO M. JAKŠIČ, ZAGREB
Mažuranića trg 5.

ALI STE ŽE PLAČALI NAROČNINO?

Po vaši želji Vam Izdela

Knjigoveznica

Jugoslovanske tiskarne

v Ljubljani

Kopitarjeva 6/II

v svoji čitalnici razne poslovne knjige, ako niso že
v zalogi, Istotako izvrši tudi vsa druga knjigoveška
dela, posebno razne vezave od preprostih do raz-
košnih oblik.

Posebni oddelki za izdelovanje damskih torbic,
pasov, denarnic in drugega usnjenega galanterijskega
blaga Vam nudi te predmete vedno v lepih, mo-
dernih fazonah.

Cene skrajno nizke.
Poslužite se!

Vsebinska:

zdravilišče

Mirnim srcem bi Vam to lahko napisali na zavitek, ako
bi vam poslali »višinsko sonce« — original Hanau. To je
zdravilišče, ki Vas običe in ki Vam prinaša zdravilne
sončne energije kot na odpočitku v visokih planinah.
Ako se samo 3-5 minut obsevate z »višinskim soncem«
— original Hanau — boste ohranili svoje zdravje in
delovno sposobnost in izgledali boste sveže in sijajno.
Ultravioletni žarki v veliki meri pospešujejo krvotok po
vsem telesu, Vas krepijo in varjejo obolenj.
Cena kompletnih aparatov od din 1800- naprej.
Zahtevajte brezplačno ilustrovano brošuro št. 843/7 na
40 straneh od:

Jugoslovansko Siemens a. d.,
Beograd, Kralja Aleksandra 8
Zagreb, Bogovičeva ulica št. 1
Ljubljana, Tyrševa cesta št. 1 a

Jugoslovansko AEG,
Beograd Brankova ulica št. 80
AEG Union, Jugoslovansko d. d.
Zagreb, Karadžićeva ulica št. 1
Ljubljana, Livarska ulica št. 6

Zahtevajte ponudbe in plačilne pogoje.

VIŠINSKO SONCE

Original
Hanau

Denar v zemljo

naložen je najsigurnejši.

Idealna prilika se trenutno nudi resnemu interesentu v le-
pem letovišču Sevnici, novemu prometnemu in industrijske-
mu centru spodnje Posavje z obetajočo bodočnostjo.
Najugodnejšemu ponudniku prodam iz posebnih razlogov

Industrijski in stavbni kompleks

skupno 15.000 m² ali delno, ob kolodvoru Sevnica in ob ba-
novinski cesti, z elektrovožnim Kranjskega železne elektrarne
in izredno lepo lego. Ponudbe upravi »Slovenca« pod »Raz-
prodaje« št. 2261.

Zahvala

Za vse dokaze iskrenega sočutja in sožalja, ki smo jih
prejeli ob težki in nenadomestljivi izgubi naše srčno ljubljene
soproke, mame, sestre, tete in svakinje, gospe

Marije Nemec roj. Šteblaj

soproke tesarskega mojstra in posestnika

se tem potom vsem najtopleje zahvaljujemo. Posebno zahvalo
izrekamo častiti duhovščini, gg. zdravnikom obče državne bol-
nišnice za njihovo požrtvovalnost ob boleznih. častitim sestram
usmiljenkam za skrbno nego, vsem darovalcem kranjskih vencev
in cvetja ter vsem prijateljem in znancom, osobito pa učenkam
2. razreda ženske realne gimnazije, ki so blago pokojnico v
tako velikem številu spremili na njeni poslednji poti k več-
nemu počitku.

Sveta maša zadušnica se bo brala v ponedeljek, 17. t. m.
ob 7 jutraj v župni cerkvi v Trnovem.
Ljubljana, dne 15. februarja 1941.

Zalužni ostali.

VINOGRADNIKI!

Vso vinogradniško gospodarstvo lahko trpi veliko škodo, ako vinogradnik v svoji stroki ni dobro podkovan. Potrebne nasvete najdete v dobrem vinogradniškem listu. Vinarsko društvo v Mariboru izdaja ilustriran mesečnik pod imenom »Naše gorice«, ki stane letno samo 20 din.

SE DANEŠ naročite pri Vinarskem društvu v Mariboru list „Naše gorice“.

Nabava železniških pragov iz hrastovega in bukovega lesa

Državni železnici je potrebna večja količina pragov iz hrastovega in bukovega lesa v sledeči velikosti:

2,60 — 16/26 — 16	2,50 — 15/25 — 16
2,30 — 14/22 — 14	1,60 — 14/20 — 14
1,40 — 13/18 — 14	

Poleg tega 15.000 komadov hrastovih pragov v velikosti 1,70 — 15/25 — 16

Ponudbe za vsako količino se lahko dostavijo vsak delavnik Ekonomskemu oddelenju generalne direkcije državnih železnic ali Gradbenemu oddelenju direkcij državnih železnic v Zagrebu, Ljubljani in Sarajevu, takširane z 10 din. Pravtudi se tudi dobijo tehnični pogoji za pragove G. d. št. 53.382/40.

Ponudba mora vsebovati točne količine in cene po dimenzijah, kakor tudi to, da bodo pragovi ustrezali in dostavljeni v roku po pogojih G. d. št. 53.382/40 ter da je ponudnik pripravljen položiti kot začasno kavcijo 5% od ponudbene vsote, če bo njegova ponudba sprejeta.

Za to nabavo veljajo vsi predpisi Zakona o drž. računovodstvu. Iz Ekonomskega oddelenja generalne direkcije drž. železnic G. d. št. 7.067/41.

Zahvala

Za mnogoštevilne ustmene in pismene izraze prisrčnega sočustva ob izgubi naše ljubljene soproge, mame, stare mame, tete, svakinje in tašče, gospe

Ane Čepirlo roj. Zwitter

se vsem in vsakemu posebej najtopleje zahvalujemo. Posebno zahvalo tudi vsem, ki so blagopokojno spremili v tako velikem številu na njeni zadnji poti ter nas tolažili v teh težkih urah.

Novo mesto, Ljubljana, Brežice, Trst, Bovec, 16. febr. 1941.

Zalujoči: Čepirlo Ivan, soprog; Valter in ostale sorodstvo.

Zahvala

ob težki izgubi nepozabnega soproga, očeta in tasta, gospoda

Franca Rozmana

oskrbnika dvorca Brdo pri Kranju

izrekamo svojo najiskrenejšo zahvalo vsem, ki so z nami sočustvovali, mu poklonili cvetje ter ga spremili na zadnji poti. Posebno zahvalo izrekamo Nj. kr. Vis. knezu namestniku Pavlu in kneginji Olgi za izrečeno sožalje in prekrasni venec. Častiti duhovščini, gospodom zdravnikom, častitim sestram, g. županu občine Predoslje, g. šefu železniške postaje Kranj za vsestransko pomoč pri prevozu pokojnika in pevskemu društvu Boh. Bistrica za ganljive žalostinke.

Kranj-Brdo, dne 16. febr. 1941.

Zalujoči: soproga Terezija; Franc, Anica, Mirko, otroci; zet Mile Miličević in ostale sorodstvo.

Zahvala

Ob bridki izgubi naše drage sestre in sorodnice, gospe

Frančiške Jeras roj. Sever

se za vse izkaze sočutja in tolažbo, prisrčno zahvalujemo. Posebno zahvalo smo dolžni ženski Marijini družbi, č. g. župniku Jenku za tolažbe obiske, g. dr. Misu, in končno vsem, ki so drago pokojnico na njeni zadnji poti v tako velikem številu spremili. Vsem: Bog plačaj!

Ljubljana - Moste, 9. februarja 1941.

Zalujoča sestra Ivana in sorodniki

Za vedno nas je zapustil naš ljubljani soprog, oče, stric in svak, gospod

Franc Lemut

orožniški narednik v pokoju

14. februarja, po dolgi in mučni bolezni, previden s tolažili svete vere. Na zadnji poti ga bomo spremili v nedeljo, dne 16. februarja 1941, ob pol 5 popoldne z Zal. iz kapelice sv. Andreja k Sv. Križu.

Ljubljana, Maribor, Ajdovščina, dne 15. februarja 1941.

Globoko žalujejo:

Terezija, soproga; Draga, hčerka in ostale sorodstvo.

V najem dajemo novozgrajen hotel

s 100 posteljami, celotnim pohištvom in velikim parkom na Južnem primorju v Novem Baru prav na obali. Resne ponudbe pošljite na: Publicitas, Beograd, poštni predal 60 pod „Parkhotel“.

PODEŽELSKI TRGOVCI!

Pomislite na možne težkoče glede razsvetljave!

PRESKRIBITE VAŠIM KUPCEM

»PITON«

KARBIDNO SVETILKO

ki bo vsakomur, vselej in povsod nudila sijajno razsvetljavo

Zak. zaščit

Edini izdelovalec: „BALKANMETAL“, Subotica

tovarna kovinske robe

Razno

Lisice strojimo

barvamo in prvovrstno izdelamo. — Krznarstvo L. Rot, Ljubljana, Mestni trg 6.

Telefon 22-75

Tehnična pisarna in posvetovalnica v Ljubljani. Franciškaška ulica št. 10

Ing. Otáhal Josip

poobl. gradbeni inženir se priporoča za vse v to stroko spadajoče posle.

Gumblace, gumbe, pilse, monogrami, entel, ašur fino in hitro izvrši

Matek & Mikeš

Ljubljana, Franciškaška ulica nasproti hotela Union

Vozenje perila, krasna predtiskana žen. roč. dela

Novi naslov:

Franciškaška ul. 3.

Telefon 45-13

OKAMA MAZIŁO Is sdravilnih zelišč. — On doviti uspeh pri ranah, opeklinah, ožuljenjih, volkurin in vnetjih itd. za nego dojenčkov pri kožnem vnetju, izpuščaji in hlastah na temenu, za razpokane prste, bradavice. Dobi se v lekarnah in drogerijah.

Čitajte »Slovenca«

Trgovci! Mesarji!

Predno se odločite za nakup avtomatske tehtnice, ogledajte si na vsak način pred nakupom naše tehtnice, ki so v pogledu izdelave in trpežnosti najpopolnejše, kar jih je bilo do danes na trgu.

Na zahtevo pošljemo našega zastopnika

Tovarna kovinskih izdelkov PONTOS CENTRALA

Družba z o. z.

Maribor, Meljska cesta št. 55 in 55 a

LJUDSKA POSOJILNICA V LJUBLJANI

z. z. neom. j.

Ljubljana, Miklošičeva c. 6

v lastni palači nasproti hotela „Union“

obrestuje hranilne vloge najugodnejše. Nova in stare vloge, ki so v celoti vsak čas razpoložljive, obrestuje po 4%, proti odpovedi do 5%.

Sporočamo vsem prijateljem in znancem žalostno vest, da je naša dobra mati, stara mati, prababica, gospa

Klara Somnitz

vdova po urarju

po daljši bolezni, v starosti 78 let, Bogu vdana, dne 14. februarja za vedno zatisnila svoje oči.

Pogreb drage pokojnice bo v nedeljo, 16. februarja ob 3 popoldne iz hiše žalosti Sv. Petra nasip 15 na evangelijsko pokopališče.

Ljubljana, Dunaj, Gradec, Berlin, dne 14. februarja 1941.

Globoko žalujejo ostali.

Vsem sorodnikom in prijateljem naznanjamo, da je odšel k svojemu Stvarniku naš dragi mož, očka, dedek, tast, brat in stric, gospod

Albert Jeločnik

tajnik Ljudske posojilnice

Pogreb bo v ponedeljek, dne 17. februarja ob 4 popoldne od doma Pred škofijo št. 13 na pokopališče k Sv. Križu.

Syeta maša zadušnica bo v soboto, 22. februarja ob 7 zjutraj v stolnici.

Ljubljana, dne 15. februarja 1941.

Minka Jeločnik roj. Bonač, žena; Mirjam por. Tozon, Klavdija, Martina por. Fajs, Bertl, Marjanca, Joško, otroci; Mirko Tozon, Rudolf Fajs, zeta; Mojček, Tomažek, Matjažek, vnučki.

Upravni odbor in uradništvo Ljudske posojilnice v Ljubljani, z. z. n. j. sporočata, da je gospod

Jeločnik Vojteh

tajnik Ljudske posojilnice v Ljubljani

po dolgem in mučnem trpljenju danes umrl.

Dolgoletnemu uslužbencu in zvestemu tovarišu bomo ohranili trajen spomin.

Ljubljana, dne 15. februarja 1941.